

DÜNYA EDEBİYATINDAN TERCÜMELER

ŞARK - İSLÂM KLÁSİKLERİ: 39

MEVLÂNÂ'NIN
RUBAİLERİ

I

Bu tercümenin her türlü basım ve yayım hakları Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Bakanlığın müsaadesi alınmadıkça bu tercümenin metni tamamen, kısmen veya değiştirilerek alınmaz.

Millî Eğitim Bakanlığı Tercüme Kurulu Başkanlığının 29/IV/1964 tarih ve 23 sayılı kararı ile Şark - İslâm Klasikleri serisinde yayınlanması uygun görülmüş; Yayınlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğünün 11/X/1973 tarih ve 10075 sayılı emriyle ikinci defa olarak 7.000 adet basılmıştır.

MEVLÂNÂ

MEVLÂNÂ'NIN
RUBAİLERİ

(رباعیات مولانا)

Tam metin

Bu eseri M. Nuri GENÇOSMAN dilimize çevirmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ — İSTANBUL 1974

ÖNSÖZ

Mevlâna'nın hayat ve eserleri hakkında bugüne kadar çok sözler söylendi, çok yazılar yazıldı. Biz burada bunları tekrar edecek değiliz. Ama bize gerçek Mevlâna'yı aksettirecek olan en sağlam ayna, kanaatımıza göre ancak onun eserleridir. Mevlâna'nın felsefesi, şiiri, üstün dehası hakkında bize ışık tutacak, bizi eski menâkıp ve tezkere yazarlarının tek taraflı görüş ve tavsifleri dışında toplu ve aydın bir kanaata ulaştıracak olan başlıca kaynaklar, elbette onun irfan hayatına miras bıraktığı yazılı anıtlardır. Bunlardan yirmibeş bin beyte varan mesnevisi, şimdiye kadar birçok bilgin ve mütefekkirler tarafından manzum ve mensur olarak şerh ve Türkçeye tercüme edilmiştir. Son tercümesi, torunlarından merhum Veled İzbudak Çelebi tarafından yapılmış, Millî Eğitim Bakanlığı Şark İslâm klâsikleri arasında yayınlanmıştır. Geçen yıllarda Doktor Profesör Feridun Nafiz Uzluk, Mevlâna'nın *Mektubat'ı* ile *Mecalisi Seb'a* adlı eserlerini metin halinde bastırmıştır.

Abdülbaki Gölpınarlı'nın divanı kebirden yaptığı tercümelemlerle sayın Meliha Ülker Anbarcioğlu'nun Fihri Mafih tercümesi Mevlâna'dan tercümelemler serisini oldukça zenginleştirdiğini, hergün bu konudaki verimli çalışmaların gelişmekte olduğunu görmekteyiz.

Yukarda da işaret ettiğimiz gibi bu feyizli çalışmalar, bizi Mevlâna'nın iç ve dış âlemini daha aydın bir alanda incelemek imkânına kavuşturacaktır. Büyük şair ve mütefekkirimizin Divanı Kebirinde serpiştirdiği *Rubâileri* de ayrıca özel bir divan içinde der-

II

lenmiş önemli bir şiir ve fikir armağanıdır. Her biri onun engin ruhunun ilâhî coşkunluğunu dört mısra içinde sıkıştıran, ondan renk ve kokular getiren birer ilham çiçeğidir.

Bugüne kadar Mevlâna'dan tercümeler serisinde bir hayli örnekler verilmiş olmasına rağmen onun rubaileri üzerinde nedense pek az durulmuştur. Biz bunun sebebini rubailerde ihtiyar edilen üslûbun son derece zorluğunda, hele icaz sanatına fazla yer verilmiş bulunmasından dolayı, mânânın çeşitli anlayışlara yol açacak derecede değişik yorumlara müsait olmasında buluyoruz. Bazen öyle sanatlî cınaslara, öyle nükte ve mazmunlara raslanır ki kolay kolay karşılığı bulunamaz. Hülâsa rubailerin tercümesi uzun bir sabır ve dikkat işidir. Şu açıklama bu işte çekilen emekleri belirtmek içindir.

Vaktiyle Hasan Âli Yücel, Gölpınarlı ve merhum Hüseyin Rıfat tarafından rubailerden bazı seçmeler yapılmış ve Türk okurlarına birer tercüme örneği sunulmuştu. Biz bu çalışmayı tamamlamak için bir hayli emek ve çaba sarfettik. Mevlâna'nın birer şiir ve fikir mücevheri olan rubailerini tam ve bütün olarak çevirmeyi uygun gördük.

Tercümemize esas olan metin Hicrî 1312 yılında Veled Çelebi tarafından İstanbul'da İranlılara ait (Ahter) matbaasında bastırılmış bulunan rubaiyat nüshasıdır.

Ahter matbaasında basılan bu nüsha ile İran'da sonradan derlenen ve sayısı 2000 i bulan rubailerini karşılaştırdık, bu karşılaştırma neticesinde her iki metne ait bazı hataların birbirinden düzeltilmesi mümkün oldu; ancak Ahter nüshasının çeviriye esas tutulmasındaki sebebi de burada açıklamayı gerekli gördük:

1 — Veled Çelebi'nin topladığı rubailer, Konya müzesi kitaplığında bulunan en eski ve en sağlam metin sayılan divanı kebirden derlenmiştir. Bu bakımdan Hind ve İran'da bastırılan metinlerden daha doğ-

ru ve sağlam bir kaynaktır. Tamamı 1646 olan bu rubailerin hepsinin Mevlâna'ya nisbeti şüphesizdir.

2 — Taş basması Hind ve İran nüshaları, müze kitaplığındaki Divan-ı Kebir nüshasına göre çok farklıdır. Sultan Veled'den, Ulu Arif Çelebi'den hattâ Hayyam'dan, Efdaluddin Kâşi'den ve daha birçok şairlerden alınan rubailer, nazîrelerle karıştırılmıştır; buna karşılık en eski metinde mevcut birçok parçalar bu metinlere eksik veya yanlış geçmiştir.

Şu duruma göre Ahter baskısı nüshanın İran metinlerinden daha sağlam olduğu neticesine vardık. Ancak her iki metin arasında 348 rubai bir fark bulduk. Bunların sonradan Mevlâna'ya isnad edilmiş olan katma parçalar olacağını sanıyoruz.

M. Nuri Gencosman

MEVLANA'NIN RUBAI'LERI

MEVLANA'NIN RUBAİLERİ

1

Cihandaki sıcaklıklar aşk ateşindedir. Cefadaki yumuşaklıklar da onun vefa sütündendir.

Güneşi utandıran o ay parçasından insan utanma duygusunu kaybeder. Ne utanmazca haller bu?

2

Cevherimiz, yakut renkli bâdeden değerlendirildi. Elimizdeki kadeh elimizden feryade geldi;

O kadar çok mey üstüne mey içiyoruz ki, biz şarabın başına vurduk, şarap da bizim başımıza vurdu.

3

Yazık ki geç kaldık ve biz hâlâ tek başımıza yapayalnız, kıyısı belirsiz bir denizdeyiz.

Gemiye binmiş gece bulutlar arasında yol alıyoruz, Tanrı denizinde onun verdiği erdem ve başarı ile gidiyoruz.

4

Gel! Senin o yanığının parıltısı şamdan mumunun ışığı değil! O sendeki nakışlar, sudan ve insan tohumundan değil gel! Kendini öfke içinde gizleme. Sendeki bu güzellik gizlenecek güzelliklerden değil gel!

Mercana can veren o söz yakutu, o renksiz şey, meğer cana ne renkler veriyor;
İman kandilinin de ışığını mayalandırıyor o. Pek çok konuşuk ama ondan söz etmedik.

İncir satana incirini satmaktan başka ne yaraşır sevgilim! Gel sermest yaşyalım, mest ölelim sevgilim!
Maşere de koşa koşa mest olarak varalım sevgilim!

Önce beni çok sevdi okşadı, sonra da binlerce üzüntü içinde eritti beni.

Bana sevgisinin mavi boncuğunu verdi ama ben benliğimden geçip de o olunca, (onda yok olunca) bırakıp kaçtı beni.

Bu aşk ateşi bizi pişiriyor, ve her gece harâbât semtine çekiyor sanki;
Bizi harâbât erenleriyle bir araya getiriyor ki onlardan başkası bizi bilmesin diye...

Ey bağların, ağaçların, otların yeşilliği! Ey benim ve bütün devletlilerin başımızın devleti!
Ey halvet âlemi, ey sema' âyinleri, ey riyasızlık ve iki yüzlülük! Sen yanımızda olmadıktan sonra bunlar hep boş sevdalardır. Gel sevgili! Gel!

10

Ey salınan servil! Güz rüzgârları değmesin sana! Ey
cihanın iki gözü! kem gözler değmesin sana!
Sen, yerin ve göklerin canı olduğun için, canına rahat-
lıktan, esenlikten başka bir şey erişmesin!

11

Bizim toplumumuzu ve yolumuzu tutanlar, kalbimiz-
dan yüzlerce can fıskırdığını görürler.
Meşrebimizden bir şerbet için, öylesine sarhoş olur
ki gecemizi gündüz görür.

12

Ey geceleri dünyayı dolanan ayın arayıp bulamadığı
güzel! Aydan sana gece armağanları gelir.
Gerçi tan yerinin çevresi kızıl çehrelidir ama, senin
sararmış yanağındaki o piyadeler (serpilmiş benler)
şahları mat eder.¹

13

Ey zülfünün ucu darma dağınık dilber, ey dudağının
yakutundan şekerler saçılan güzel!
Bizden ayrıldığın için pişman olduğunu söylüyorsun.
Ey can O ne pişmanlıktır ki içi pişmanlıklarla dolu!

14

Ey ekmek uğrunda imân cevherini atan, ey bir arpa-
ya bir hazineyi satan zavallı!

¹ Bu rubaide satranç terimlerinden ruh, bey-
dek, şah, mat gibi kelimelerden bir cinas san'atı ya-
pılmıştır.

Nemrut gönlünü İbrahime kaptırmadı, ama canını bir sivrisineğe teslim etti.

15

Ey çarh! türlü kötülüklerle, düzenlerle gönlümün safasını kaçırdın, bana ne oyunlar ettin!
Ama bir gün beni felek'in sofrası başında dolunay gibi olgun ve kâsesi dolgun göreceksin!

16

Bahtsız insanların acıları yerden görünmez, cehennemde yaşayanların ıstırapı uzaktan duyulmaz.
Gönlü hoş olanlarda aşk olduğunu nasıl iddia edebilirsin. Murada ermişlerin aş kile ne işleri var.

17

Geceleri uykumu kaçırın o sevgili, göz yaşlarıyla mihrabımın ıslanmasını istiyor.
Beni sessizce yakalayıp suya attı, ama o su benim gücümü artıran hoşuma giden bir sudur.

18

Benim öz benliğim bütünlük âleminin denizi haline gelince zerrelere cemâli bana aydınlanır.
Aşk yolunda hep mum gibi yandığım, bütün vakitlerin bir tek vakit olmasını özlediğimdir.

19

Yalnızca seni düşünen, hep seni sayıklıyan dost, seni sevdalar arasında yalnız bırakmaz .
Senin hayale suret veren o gönül evinde yüzlerce lâtif sevgililer filizlendirir.

20

Sesin gönlümüze işlesin ,gece gündüz sen ve konuşkan olsun o ses.

Sesin kısılnca bizde yorgun düşelim. Şeker kamışı gibi tatlı olsun sesin!

21

Ey deniz gibi engin gönüllü pîrimiz! sen cevherlerini mercanlarını saçmaya bak! sermayesi eksik olanlar için yol yoktur. Ten sedef gibi ağzını açmış, oraya mercan bile yol bulamazken ben nasıl sığayım diye, ah çekmede.

22

Ey akan göz yaşım! gönlümü havalandıran o sevgiliye söyle, o bahçeme, baharıma o seyrânıma haber ver ve deki: Eğer bir gececik olsun benim şu gecelerimi anarsan o, edep dışı hareketlerimi çok görmezsin!

23

Ey tan yeli yolda o ateş yürekliye raslarsan bize de haber ver. O öyle ateş dolu, sevda dolu bir gönül ki ateşinden yüzlerce mermer taşlarını yaktı. Onu gör-dün mü?

24

Ey sevinç gecesi hep neş'eli hep şen ol! ömrün kıyamete kadar uzansın!

İçimde dostun hayalinden öyle bir ateş var ki ey üzüntü, eğer cesaretin varsa meydana çık!

25

Ey güneş gibi eşsiz sevgili gel! Sensiz bağın da, yaprakların da yüzleri sarıdır gel!
Âlem sensiz bir toz topraktan başka nedir? Bu eğlence derneği sensiz pek soğuk gel!

26

Bizim meşrebimizden bir şerbet içenler! sarhoşlukla gecemizi gündüz görürler.
Mütrübimizin kapısından kaçan zavallıların da kulakları hep mezhebimizden ayrılmanın hasretini çeker.

27

Ey sevgili sevgide sana yoldaşız! ayağının bastığı toprak olmuşuz sanki.
Âşıklar mezhebine nasıl yaraşır ki, biz âlemi seninle görelim de seni görmeyelim.

28

Ey dost bizi artık rüyada bile görmez oldun! belki gelecek yıllarda da bir daha görmeyeceksin.
Ey gece! bize doğru ne zaman bakacak olsan, tan yeri ağarmadan önce bizi göremezsin.

29

Kendimi mest olarak bir düzenle oraya atayım, bakayım o cihanın canı orada mıdır?
Ya özlediğim o yurda ayağımı basarım, yahut başımı da gönlüm gibi kaptırıp giderim.

30

Gönlümü belâ yoluna koydum, sonra da sadece senin
arkandan yürüttüm gönlümü.

Bugün esen rüzgârdan senin kokunu duydum da bu-
na teşekkür için, gönlümü rüzgâra verdim.

31

Atımız yokluk diyarından aşk ile yola çıktı, gecemiz
hep vuslat şarabıyla aydın.

Bizim mezhebimizde yasak olmıyan o meyden, yokluk
sabahına kadar dudaklarımızı kuru bulmayacaksınız!

32

Yanında olsam sevinçten uyuyamam, senden ayrı düş-
sem feryad ve iniltiden uykum gelmez.

Kutlu Tanrım! Her iki gecemde de uyanığım. Bu uya-
nıklıklar arasındaki farkı sen gör!

33

Ey gönül! dostun hayalinin nakşı bizimle beraber ol-
dukça, bizim için bütün ömür bir temâşadır.

Gönlün arzusu o noktaya erişince, bir diken parçası
bin hurmadan daha güzeldir.

34

Bu şeker sözlülük hep senin aşkınladır. Hergün sarar-
mış nükteler dinle!

İşin bütün gece şarap vermek, hile düzen ve düşman-
lık artıran yolsuzluklar...

35

Uzaktan bize nasıl görünebilirsin. Biz çare bulucuyuz
aşk ise bizim biçaremizdir.
Can kim oluyor. Beşikte yatan zavallı bir çocuğumuz,
gönül kimdir! Bir garip ve avare konuğumuz...

36

E sevgili! Kulunu öldürmek için hırçınlaşma gel! Gel
de bildiğin gibi gözümüzü boyamaya bak!
Ey her yerde düzenler öğrenmiş olan sevgili, gel! bir
düzen de benim için uydur!

37

Tanrı mademki bize ayrılık yazısı yazmıştı, bu savaş-
larımız, bu dargınlıklarımız neyeydi?
Kötü isem zahmetimden kurtulurdun; iyi isem birlik-
te yaşadığımız günleri anardın.

38

Bana aşktan başkası yoldaş olmadı. Ne dünyaya gel-
meden önce, ne de daha sonra aşksız yaşadım.
İçimden bir ses bana can verir ve derki: ey aşk yo-
lunun olgun yolcusu bana kapıyı aç!

39

Bir derviş beni el çırpan, oynayan bir adam haline ge-
tirdi; beni ululuktan, akıldan, ve candan yoksun ey-
ledi.
Nihayet onun gönlü benim gönlüm gibi oldu. Beni di-
lediği kalıba soktu (yeniden yoğurdu).

40

Bizim gönlümüzün dumanı sevda nişanıdır ey gönül!
 O duman ki gönülden tütmektedir ey gönül!
 Gönülden gönüle çarpan her kan dalgası sanki gönül
 değil bir denizdir. Ey gönül!

41

Başında meyden perişanlıklar var. Dudağının şekeri
 de gittikçe tatlılaşmakta.
 Ey saki bana arka arkaya söz verdin ama korkarım ki
 şu anda bütün bu sözleşmeler meydana çıkacak.

42

O tutkun aşkın gözlerini benim gözümde seyret! Sen
 bu eşsiz nükteyi iyi dinle!
 Onun nerkis gözlerinin henüz içmediği kanlar, bak ki
 benim gözlerimden nasıl akıyor.

43

Senin canının içinde bir can var, o canı ara! Dağının
 içinde bir hazine var, o hazineyi ara!
 Yürüyen dervişi arıyorsan onu senden dışarıda ara-
 ma, kendi nefsinde ara!

44

Güzel sakıyi düşümde gördüm. Billur kadchi elinde
 tutmuş. Onun hayaline dedim ki, kadehe o kadar düş-
 kün müsün? Eğer öyle ise seni bizim pîrimizin yerine
 geçirelim.

45

Ey gönül sakın kendini gama kaptırma! cihanda yabancılarla düşüp kalkma!
Eğer bir dal pırasa ve bir parça ekmekle yetinebilirsen İI alemin (mağrur) bıyıklarına pırasa kadar değer vermezsin!

46

Tanbur bir kere inlemeye başladı mı, gönül başsız, ayaksız bir halde onun kapısında zincir olur.
Çünkü onun telinde gizli bir ses, gel ey aranan yoldaş gel diye çağırır.

47

Halvet gecesinin aşkı hep gizlenme peşindedir. O çok kere yıldızları bile yanlış görür.
Çünkü vuslat gecesinde aşığın gözü göz bebeğinden bile rahatsız olur.

48

Aşık bütün yıl mest ve perişan olsun! Divane, kendinden geçmiş şaşkın olsun!
Her şeyin tasasını ayık iken çekeriz. Mademki mest olduk ne olacaksa olsun.

49

Bizim Peygamberimizin yolu aşk yoludur. Biz aşkın çocuğuyuz aşk da bizim annemiz.
Ey çadırımızın altında gizlenmiş olan annemiz! Sen bizim kâfir tabiatımız yüzünden saklandın!

50

Senin aşkın Türkü de, Arabı da öldürdü. Ben o şehitlerin, o gazilerin kölesiyim.

“Hiç kimse elimden canımı kurtaramaz” diyordu. Doğru da söyledi. Ey gönül, kendini bu oyunlardan kurtar!

51

Bir ömür boyunca gül bahçeni göremedik. O nerkis, mahmur ve mest gözlerini göremedik;

Sen (vefa) gibi halkdan gizleniyorsun, biz de çoktan beridir gül yanağına hasretiz...

52

Gam kim oluyor ki onu analım. Gönülde ne varki, toprak üstüne yazalım onu.

Gam bir bademdir, fakat çok özsüz (içi boş)! eğer baş eğmezse ona bir öz ve iç bulalım.

53

Ömür biterse Tanrı başka bir ömür verir. Geçici ömür ölümünle biter ama, ölümsüz ömür var.

Aşk, bengisudur. Bu suya gel! Bu denizden gelen her damla başka bir hayattır.

54

Ben ölürsem siz beni getirin, ölü bedenimi sevgilime teslim edin! Eğer o solmuş dudaklarıma bir öpücük kondurur, ben de hemen dirilirim buna hayret etmeyin!

55

Zemane bu teraneyi kısa keser; bir gün, fenâ kurdu
bu sürüyü paralar.

Herkesin başında bir böbürlenme havası eser, ama
ecel sillesi de bir gün onların kafasına iner.

56

Bu semtten koku almıyorsan gelme! Bu ırmakta so-
yunacaksan gelme!

Bütün yönlerin geldiği o yönde kal da bu yöne gelme!

57

Bizi yaratan ne güzel, ne tatlı yaratmış. Bizi kuru
cesetler gibi değil, canlı kılmış.

Ulu Tanrımız dilerse cömertliği yönünden bizi ba-
ğışlar ve geldiğimiz gibi geri gönderir.

58

Güzel huylu dilberini sınadım. O duru ırmağı kara sel-
ler bulandırmamış.

Bana bir gün bile kaşlarını çatmadı. Onu ölümsüz
bir hayat gibi yaşatayım.

59

Ben bir toz parçasıyım. Senin yüzün de benim güneşim.
Ben gam hastasıyım, sen de biricik dermanımsın! Kol-
suz kanatsız peşinden koşuyorum. Ben bir saman çö-
püyüm sen de benim kehrubâm!

60

Tanrım geçen suçlarıma tövbe ediyorum. Sen kendin-
den geçmiş aşkın özrünü kabul edecek misin?

Benim pişmanlığım bile her ne kadar azgınlık ve ce-
fa ise de Tanrı affetsin, Tanrı affetsin beni.

61

Bizin şu topraktan tenimiz feleğin nurudur. Bizdeki
Çeviklik melekleri kıskandırır.
Kâh temizliğimize melekler imrenir, kâh pervasızlığı-
mızdan şeytanlar kaçar.

62

Ey yolcu! seferin nereye! Hangi diyara böyle? Her
nereye gitsen gönlümüzdesin!
O denizin gamını daha ne kadar çekeceksin. Balık gi-
bi kurumuş dudakların hâlâ denizi sayıklıyor.

63

Şeytan insanın canına musallat olunca çektiği (lâ-
havle) lerin faydası olur mu?
Ama vaktinde gamlı zamanlarında lâhavle çekenler
sonradan uzun boylu lâhavle çekmekten kurtulmuş
olurlar.

64

Birkaç kere taklit yoliyle kendimi seçtim. Kendimde
olduğum zaman kendimi lâyük bulmadım.
Kendimi görmeden önce daima kendi adımları işitirdim.
Ama kendimi ancak kendimden geçtikten sonra göre-
bildim.

65

Musa, bu sürüye acayip bir asadır. Eğer bu varlık-
ları yutmak isterse bir lokma eder.

O ne düşün eder, ne de kanlı savaş. Bu ahengi her akıl kavrayamaz.

* *
*

66

Rebab'tan fışkıran İsrâfil sesi, kebab olmuş yürekleri tazelandirdi, yeniden onlara can verdi.

O boğulmuş bitkin sevdalar, suda balıklar gibi oynamaya başladı.¹

67

Bugün de her gün gibi harap ve bitkiniz; hele düşünce kapısını açma da rebabı eline al!

Sevgilinin cemali mihrab olana yüz türlü namaz, niyaz, rüku ve secde vardır.

68

Bugün de her gün gibi harabız, harap. Kıyamete kadar da bu selden kendimizi kurtaramayacağız.

Ay ışığı gece parladı, uykunun boynunu vurdü. Mehtabın kan dökmekten ne korkusu var?

69

Bu gece dostlar hatırı için uyuma! gecenin kulağın dan tut kaldır da uyuma!

Uyuyan fitne daha iyidir derler. Sen uyanırken daha güzelsin!

Fitneye doğru koşma, uyuma!

¹ Rebabı mevlevî mûsikîsine sokan Sultan Veleddir. Rebabnâme adlı Mesnevi de onundur.

70

Kuruntuyu bırak da kendini uyutmaya bak! Çünkü kuruntu Ayın yüzünde perdedir.
Gönül Aya benzer, içindeki düşünceleri bırak. Artık o üzüntüleri toptan suya at!

71

Bir an vardır ki, felek seninle gülüp oynamaya başlar.
İnsan oğlunu çıldırtısa çok mu?
Ben, canım tenimde oldukça sana kul olacağım, ama sen istersen beni iste! istersen isteme!

72

Ey gönül birkaç gün tanyeri ağarınca kadar uyuma!
Ay gibi güneşin hasretiyle yan da uyuma!
Kova gibi bu karanlık kuyuya dal, olaki (Yusuf gibi),
kuyunun başına çıkarsın uyuma!

73

Ey nar çiçeği yüzüne vurgun olan güzel! Ey dudaklarının mercanı inci saçan sevgili uyuma.
Ey mahmur bakışlı, nerkis gözleri kan içen dilber!
Bu gece eğlence gecesidir sakın uyuma!

74

Ey talihimi, bahtımı uyandıran sevgili uyuma! Ey taze baharın rengi, gül bahçesinin safası uyuma!
Ey kan içen mahmur gözler uyumayın! Bu gece sevinç ve neşe gecesidir. Sakın uyuma!

75

Ey yoklama kapısında geç kalmış zavallı! Çocuklar
koşsa bile sen (onlar gibi) acele etme!
Önce geçip gidenlerden birkaçı geri kalmıştır, ama
onlara bakma bu sefer de sıra senindir. Rebaba sa-
rıl!

76

Ey bir eşi daha olmıyan sevgili uyuma! Ey işleri dü-
zelden yoldaş uyuma!
Bu gece senden yüz ışık parlayacak. Aman sen gel
de bari uyuma!

77

Ey ay parçası! böyle bir gecede sen de ay gibi uya-
nık dur!
Dönen çarh gibi uzaklarda dolan da uyuma!
Bizim uyanık kalmamız aleme چراغ olur. Bir gecelik
bu چراغı bekle de uyuma!

78

Ey benim sevgili Yusuf'um ben senin Yakub'unum!
Ey benim canımın sağlığı ben senin Eyub'unum.
Ama ne yapayım ki, sen herkesin sevgilisi olmuşsun!
Bari ben elimi çırpayım sen de ayağımı yere vurarak
oyna!

79

Bu gece bir andı perdeleri kaldır, her iki cihandan
da bir tüy bırakma bu gece!
Dün candan, gönülden söz ediyordun, bunları (cania,

gönülü) bitkin bir halde feryad ve figanla önüne bira-
kıyorum bu gece...

80

İşsiz, güçsüz oturma, gel çabuk herkesle kaynaş! İş-
sizlik insanı ya alçaltır, yahut vaktini suyâ verir.
Semâ ehlinden bir rebâb sesi geliyor. O ermişlerin
halkasına koş, onlara katıl!

81

Uyku geldi ama uykunun yeri gözde değil. Çünkü
göz senin yüzünden hep ateş ve su ile doludur.
Uyku, gönül tarafına geçti, fakat orayı civa gibi gör-
dü; ten tarafına gitti, orayı harap ama nasıl harap
buldu.

82

Bu rebâbın sesi neler söyler bilir misin? Arkandan
gel de yolu öğren diyor.
Çünkü, yanlış yoldan gider, doğru yönüne çıkarsın;
soru yoluna gider, cevap yönüne varırsın!

83

Yine o tatlı su incisinin hayali gözümde belirdi. Hal-
buki o anda durmadan yaşlar akıyordu gözümden.
Gizlice gözlerimin kulaklarına şu sırrı fısıldadım. Çok
değerli bir konuk var, bol şarap getir.

84

Gönül sana kavuşma hevesiyle sanki rebaptır rebab;
bedenimin her parçası gönül ateşinden kebaptır kebab,

Sevgili bizim derdimizden susmuş ama o susmada iki yüz cevap vardır cevap...

85

Sâki sevaba girmek için bir şarap sun! Öyle bir şarap olsun ki, ne su, ne de toprak görmüş olsun.
Ben beden hastası değil, gönül hastasıyım. Şerbet neye yarar. Sen şarap ver şarap!

86

Tanrı'yı takdis ederim ki, ey tatlı su incisi, benimle sen her yönden daima birbirimize karşıyız!
Ben senin bahtın gibiyim, hiç uyumam; sen de benim bahtım gibi hep uykudasın!

87

Gece rüzgâr gibi, su gibi şehrin çevresini dolaşırım.
Şehir çevresinde dolaşanların uykusu gelmez derler.
Herşeyi yerinde arıyan ancak (akıl) dır. Sen mest ve harap bir zavallıda akıl ve edep arama!

88

Gece oldu bu yürekte ne ateşler var; acaba gün mü doğmuş, sabah mı başlamış sandım.
Aşkın gözünde hiç gündüzle gece bir araya gelir mi?
Bu aşk gözü ne garip bir bekleyiş heyecam içindedir.

89

Sonsuzluk ve bahtiyarlık istiyorsan uyuma! Sevgili-
nin aşk ateşiyle yan da uyuma!
Yüz gece uyudun neticesinde ne gördün. Allah için olsun bari bu gece sabaha kadar uyuma!

90

Ey uyku! en tatlı bir bengi su bile olsan git, bu gece bizimle işin yok senin!

Ey uyku! bu gece başının tüyleri sayısınca başın olsa da hiçbirini gösterme ve başını kaşıma! görünme bize!

91

Aşıklara yaraşan bir coşkunluk geldi. Acele yerinden fırladı. Ruhu doğruluğun gül bahçesinden parladı. Bütün kadılar üstüne yürüdü. Bugün kadiya can verecek olan bengi suyu ara diyordu...

92

Sırlara ermiş erenler bu gece sarhoşturlar. Sevgili ile beraber halvete çekilmişlerdir bu gece.

Ey yabancı varlık! bu yoldan çekil! yabancıların yanımızda olması bu gece bize sıkıntı verir.

93

Sevgili gel bize yoldaş ol, bize yâr ol uyuma! Ey gül bahçesiün sarhoş bülbülü uyuma!

Garip dostları gözet de uyuma: bu gece bağış gecesi-
dir, sakın uyuma!

94

Bengi su, su ile toprak arasında gizlenmiştir, gönüldeki sevgide ayrılık ve üzüntü nişanesi yok.

Bu kadar utangaçlık neden? Ortada utangaç yok. Sen bu yolu kes ki, (buradan) gönül yolu görünmez olmuştur.

95

Evet ey sevgili! yine ne bahaneler ettin bize! uykuy gelince seni elimizden kapıp aldı.

Güzelce uyu! ben tanyeri ağarınca kadar bekliyeceğim; feryad, o senin uykuya bulanmış nerkislerinden feryad, diye inliyeceğim.

96

Gönlün o kadar hile tuzağı kurdu ki, beni ve seni rahmet gözünden düşürdü. Firavun gibi Tanrı'yı tanımadı. Kar gibi âlemi kapladı kasıp kavurdu.

97

Yarin kulağındaki halkadan gönlümün haberi var. Gönül onun aşk halkasında bütün halkalardan daha bağlıdır.

Çarhın altı da üstü de onun gamıyla dolu. Güneş gibi her zerrenin altını üstüne çevirmiştir O...

98

Söz verip de O, benim ayaklarıma kapanmıştır deme. Benim verdiğim söz de senin zülfün gibi karmakarışıktır.

Ya o şeker kutusu senin dudaklarındadır deme; yahut da dudakındaki ateşin ağzında olduğunu söyleme!

99

Bana bütün dileklerimden vazgeçmek kolaydır. Canımızın canı olan tek sevgiliden başka herkes getirdiğini sana getirir. Senden bir an bile bir şey götürmek kimin elinden gelir.

100

Mademki bizden başkalarını görmeye vaktimiz ve imkânımız vardır. O halde biz biricik yaratık değiliz ve işimiz sayılarla, çokluk âlemi iledir.

İyi, kötüyü anlarınız ki, bu en iyi tarafımızdır. Kendini bilmiyen gönüller ise işkence altındadır.

101

Yârsızlıktan daha ince bir yâr yoktur, işsizlikten daha güzel bir iş yoktur.

İnsan düzenden hileden yakasını kurtardı mı, Tanrıya and içerim ki, ondan daha uslu akıllı kimse yoktur.

102

Nuh'tan miras kalan bir kurtuluş gemisi vardır ki, hep hayat denizinde dolaşır.

Gönülde filizlenen bitkiler hep o denizden fişkırmıştır. Ama onların gönül gibi ne şekli, ne de yönü vardır.

103

Dostun sevgisinden kabıma sığamıyorum. Şahım çok yücedir diye içim içime sığmıyor.

Sevgilinin yaşayışı her zaman sevenin arzusuna uymaz. Ama sevenin muradına uygun yaşayan sevgili tam istenilen sevgilidir.

104

Gamsız odur ki azda, çokta gözü yoktur. Zenginlik, dervişlik peşinde değildir.

Cihanın üzüntüsünden, cihan halkından uzaktır, kendinde benlikten zerre kalmamıştır.

105

Gözlerim seni kaybettiği için çok yaşlı. Gönülüm seni andığı için pek hasretli.

Zamanımızda hiç giden geri geldi mi? Bu ne kadar uzak! Hiç geçen vakit geri döner mi? Ne uzak şey!

106

Gönlüm beni kavgaya saldı, kaçtı. Ona sevda yönünden can geldi ama ortadan kayboldu.

O ürkek Zöhre yıldızı bendeki ateşi görünce kopuzunu bırakıp çabucak bir tarafa sıvıştı.

107

Onun üstüne çok feryad ettim, feryadım yandı. Sus-tum susanlar gibi ama yine de beni yaktı.

Beni bütün kıyılarından dışarı sürdü. Araya kaçtım ama o arada yine beni yaktı...

108

Bugün ay yüzlü sevgilim bana el çırparak geldi. Mest, hoş, sen ve amansız bir gelişle geldi. Canımızın karşısında görünür, görünmez bir halde geldi. O böyle geldiğinden dolayı ben de bu hale geldim.

109

Bugün ne mutlu gündür ki güneş iki kat parlak, feleklerden yer yüzündekilere neşe saçılır, bugün günlerden dışarı, bambaşka bir gün. Ey gönlünü yitirmişler müjdeler olsun sizin çağınız geldi, sesleri gelmede.

110

Bugün ortada ben varım, elimde sabah şarabı, düşe kalka yürüyor, mest dolaşıyorum.

Fidan boylu sevgilim ile mest ve bitkin bir haldeyim. Bari ben yok olayım da ondan başka cihanda bir varlık kalmasın.

111

Bugün bu evde öyle biri oynamaktadır ki, her olgunluk onun önünde eksiktir.

Eğer sende bunu inkâr eden bir damar kıvıldandı ise, O Ay parçası senin o inkârında da parlamaktadır.

112

Bu gece yalnızca dostun sarayının etrafında dolaşıyorum.

Sabahlara kadar sevgilinin evinde dolanıyorum.

Çünkü onun kadehinin elinde olan bu baş kâsesi sabah şarabına yarışmaktadır.

113

Bu gece benim gibi sevgilisini arıyan her gönül, Zühre gibi zevk ve sefaya yoldaştır.

Gül dudacağının arzusuyla canım ağzına gelmiştir. Sus ki bu gecenin ne gece olduğunu Allah bilir!

114

Bu gece çok üzüntülü gecemdir, bu gece, sırlarla meşgul olma gecesidir.

Gönlümdeki sırlar hep yârin hayalidir. Ey gece çabuk geçme bari! İşimiz var seninle!

115

Bu gece o sevgili çevik dilberin hayali geldi. Ten kafesinde gönlün makamını aradı;
Gönlü göremeyince çabucak hançerini çekti, doğan pençesi gibi dosdoğru kalbime vurdu.

116

Bu gece o sonsuz devlet gecesidir. Gece değil, sanki Tanrıyı arıyanların düğün gecesi bu!
O güzel çift birbiriyle konuşuyorlar. Bu gece güzel yüzlülerin hoş bir perdesidir.

117

Bu gece bütün gecelerin canı olan bir gecedir. Bu gece dileklerin kabul edildiği gecedir.
Bu gece bağışların, nimetlerin, vergilerin saçıldığı gece, Tanrı ile sır yoldaşı olanların gecesidir.

118

Bana geldi, sandı ki elim altınla dolu, ama altın olmadığını görünce vefasızlık etti.
Onun kulağındaki halkayı görünce öyle sandım ki altın olan yere kulak vermeli imiş.

119

İnsaf et, aşk iyi bir iştir. Bozukluk varsa, kötü huyolu yaratılıştadır.
Sen şehvet ve arzularına aşk adını veriyorsun! Halbuki şehvetten aşka giden yol çok uzundur.

120

Senin olduğun yerde hep cefa ve keder var. Halbuki bizimle kaynaşsan hep lûtuflar ve vefa görürsün!
Doğru davranırsan neyimiz varsa senin olur. Doğruluk göstermezsen senin solunu sağına çeviririm.

121

Gönlümde, iç ve dış hep odur. Tenimde canım, damarım, kanım hep odur.
Buraya Tanrıya ortak koşma ve iman bir arada nasıl sığar. Benim varlığım benzersiz olur. Çünkü hepsi odur.

122

Bir gamı olupta söylemeyenler, gönüllerindeki gamı sözle süpürebilirler.
Bu garip güle bak ki, bize neşe verdi ama ne rengini, ne de kokusunu gizliyebildi.

123

Bu sâde ateş seni yedi, yıprattı. Ama ikiyüz dilber sevgiliden daha güzeldir. O şehvet ateşi ise ne sâf ve ne de sâdedir.
Bak ki nice dilberler o ateşi arıyorlar.

124

Başumda başka bir işin himmet ve gayreti var. Bizim güzel sevgilimiz başka bir dilberdir.
Tanrı'ya and içerim ki biz aşk ile de yetinmiyoruz; Bizi bu hazan mevsiminden sonra başka bir bahar bekliyor.

125

Tanrı senin gibi bir dost verdiği için kulunun can ve gönlüne bir kararsızlık vermiştir. Sakın, Tanrının pek garip yarattığı insanlardan uygun bir iş bekleme!

126

Derneğimizin süsü, ışığı olan o güzel, şimdi meclisimizde yok, bilmiyoruz ki nerede? O, uzun bir servi gibi levend boyludur. Başımıza kopacak kıyamet onun servi boyu yüzündendir.

127

O göz ki kanla doldu, ve gam ona eş oldu, ondan uyku umma! O nasıl uyuyabilir? Bunun da bir sonu vardır, diye sanır, ama ey aşktan habersiz buna da diyecek söz var.

128

O kadar gönül kırıcı olan o acı sözler, insaf et o ağza yaraşır mı? Onun şirin dudakları asla acı konuşmazdı. Belki bu tatsız sözler benim bahtımın çoraklığındandır.

129

O aşk timsali, kırlara doğru koşturuyordu. Gönlüm onu görünce ileri geri cilveleşmesinden hemen tanıdı. Ve kendi kendine, "Suretten kurtulunca, aşkın sureti ile nasıl sevişeceğim!" dedi.

130

Senin heves fidanından filizlenen o çiçekler ki serhoşlar gibi her daldan, her kapıdan sarkmaktadır. Zevk ve safa ağacı da doğuracağı çocuklara gebe kalmıştır, çünkü o şen ve sefali gönüllerin göz bebeğidir.

131

O yol gösterici ki onun kutlu canı ön sıradadır. Ve bilir ki sen bir denizsin, cihan da köpük gibidir. Senin âşıkın defsiz şarkısız oynar. Bu gece ne yapsın ki her taraf ney ve def sesleriyle dolu.

132

O ulu zat ki yükü hep taze şekerdir. Ama sarhoşluğu yüzünden yükünün şeker olduğundan habersizdir. Ona sordum: o şekerden bana da bir pay verir misin? (ney) yani hayır dedi. Bilmedi ki hayır anlamına gelen (ney) de şeker kamışdır.

133

Senin o kapın, bizim yurdumuz ve evimizdir. Senin o zülüflerin divane gönlümüzün bağıdır. Her köşede bir mum ve birkaç pervane var. Ama bizim pervanemiz olan o mumun bir benzeri yok.

134

O nedir ki suretinde lezzet vardır. O nedir ki onsuz suret bulanık görünür. Bir an onun suretinden nişan belirir; bir an da mekânsızlık âleminden suret gösterir.

135

Sıfat nakışları içinde kapalı olan o ruh, Tanrı zatında Mustafa'nın ışığından parladı.

Sevinçle yürümeye başladığı çağlarda diyordu ki, Mustafa'nın ruhunun şad olması için salâvat getirin.

136

Dünya ile işi olanlar bu erlerden değildir. Çünkü bizim bu sanatımız karşılıksız iş görmek sanatıdır.

Hırsızların, yankesicilerin yolu olan bir yolda, zenginlerin, altın sahiplerinin ne işi var?

137

O mağrur gözler ışık peşinde değildir. Sanmayasın ki uykuda fitneler kurmaktadır.

Dün gözümüzden çok yaşlar akıttık. Bugün bak ki o yaşlar yüzlerce akar su olmuştur.

138

O ekşi yüzlünün böyle bir hali yoktur. Burada onun işi gücü hep konuşmak ,yemek içmektir.

Bu yüce feleklerle ilgisi olan bir kimsenin yer yüzünde de işi olması şaşılacak şey değildir.

139

O nedir ki, sema âlemlerine şeref verir. O nedir ki girdince mahvolup gitmiştir.

Gizlice gelir, gider ama herkes bilir ki bu sema zevkleri ney veya def seslerinden değildir.

140

Seni düste gördüğüm o gece belirli bir geceydi. Nasıl gündüz oldu? Çünkü, gündüzleri gönül hep kaygılarla doludur. Tıpkı uyurken düşünde Hindistan'ı gören fil gibi. Bağından sıçrayıp kurtulan o filin kuvveti kimde vardır?

141

Kötü huylu kullardan kaçmıyan o Ay yüzlü güzel, edep dışı hareketlerden, yüz türlü suçlardan da kaçınmadı. Buna lûtuftur deme! Belki, o bir denizdir diyebilirsin!
Çünkü bizden kara şeytanları bile kaçtığı halde o kaçmadı.

142

O cihanı tutuşturan güzellik, o yüce mertebe, o neşenin ışığı olan gizli çehre, bugün bizimle birlikte. Onunla hoşça kalalım. Dün gitti, evvelsi gün geçti, gün bugündür.

143

O ulu başkanımız ki ayağının toprağı başlar tacıdır. Ondan ayrılmaklığım bana ölümden beterdir dedim. İşte benim şu sararmış yüzüm ona tanık olarak dedi ki: yanağına gül demenin ne yeri var. Onun işi altın gibidir. (lâtif ve parlaktır.)

144

Bizim kadımız başka kadılar gibi değildir. Onun meyli, atlas tarafına dönmüş bir makas gibi değildir. Bi-

zim kadımız ilk günde âşık olmuştur. Başkasiyle aşk yolunda hüküm ve karar vermeye yanaşmaz.

145

Seni dış göziyle gören gafil, kendi sakal ve bıyığına gülmüştür. Seni kendisiyle kıyaslayan o miskinin gözlerinde ne dikenler vardır.

146

Âşıklık sırrından habesiz olanlar, âşıklar arasında sırlarını açıklamakla şöhret bulmuşlardır. Namus düşüncesiyle aşkı gizliyenlerin de ayrılık derdiyle alt üst oldukları âşikârdır.

147

Güzel yüzü perileri kıskandıran o güzel, bir seher vakti geldi, gönlüme abkti. Sabaha kadar o ağladı, ebn ağladım. Sordu, acaba bu ikimizden hangimiz âşıkız?

148

Gam ortağın senin başını kesendir, başına külâh giydiren de yankesicidir. Senin sırtında bâr olan, sana yüklerle mal bağışlayan, dostun da seni sensiz kılandır.

149

O kimse ki, sana gam ortağı olmaya umut bağlamıştır. O, sana kan sunmaktadır. Sakın içme! İyi ve mesut günlerinde bütün dünya dosundur. Gam gecesinde dost olanlar ise pek az bulunur.

150

Beni senin etrafında döndüren o anda sâki, şarap, kadeh ve devran vardı.

Sana ihsan yönünden bir tecelli nuru parladığı zaman da (can) İmran'ın oğlu Musa gibi hayret içinde kalmıştı.

151

Senin sesin, İsrail'in üfliyeceği sûrdan bir armağandır. Onda her hasta gönülün gücü ve gıdası vardır. Sen sesini yükselt ki her nerede âmir ve memur varsa seslerini kessinler.

152

Bu mevsim, bahar değil başka bir mevsimdir. Gözdeki her mahmurluk başka bir kavuşmanın sonucudur. Bütün ağaçlar sallanırsa da her dalın oynamaşı başka bir sebeptendir.

153

Sana kutlu nefesini veren bu gönül dostu, bir gün sevgiliye erişmek umudunu da vermektedir. Sen son nefesine kadar onun sunduğu meyi iç! Çünkü o işveden değil, kereminden sunmaktadır.

154

Bizim bu sarhoşluğumuz kızıl şaraptan değil! Bu şarap da seyda kadehinden başka bir kaba sığmaz. Sen şimdi gelmiş benim şarabımı dökmek istiyorsun! Halbuki ben öyle bir sarhoşum ki şarabım meydanda yok.

155

Âşıkların bu nağraları sevinç ışığındandır. Mum gelince pervanenin durgunlaşması acaip değil midir? İşte bir mum ki gecelerden de gündüzden de parlak! Koş ey can! Çünkü can ışığı seni aramaktadır.

156

Bu hoş sesler benim o parlak yıldızımın tarafından geliyor. Bu güzel kokular, benim gül bahçemin, bostanımın kokuları. Benim canımda ve gönlümde yer tutmuş olan o sevgili, nereye giderse gitsin benim öz malımdır o.

157

Bu kırık testiye andıran tenim, gönül kadehidir. Olgun fikirlerim de henüz vakti gelmemiş gönül şarabıdır. Bu bilgi taneleri hep gönül tuzağı, söylediğim bu sözler de gönül haberleridir.

158

Bizim görebildiğimiz şu yüce çarhı felekler, Tanrının kudreti elinde bir asâdan daha önemsizdir. Eğer her zerre ve her damla bir timsah olsâ bunların hepsi onun deryasının limanında bir balık gibi kalırdı.

159

Bütün bu kadehsiz şaraplar kimindir. Biz tuzağa tutulmuş kuşlarınız boğulmuşuz, bu tuzak kimin içindir. Her an âşıklara saçmak için bu kadar şeker ve fıstıklar kimin içindir.

160

Dar gönüllerdeki bu fitne nedendir? Bu belleri büken aşk nedendir? Tenimin kalıbındaki, gece gündüz benimle, onun yolunda cenkleşen bu gönlün savaşı nedendir?

161

Sinemizin bu yamp tutuşması hep onun elemindedir. Bugünkü hastalığımız da onun ateşindedir. Hekim ne demişse ondan sakınalım. Ancak onun dudığındaki mey ve şekerden başkasını içmiyelim.

162

Bize gösterdiğin bu naz ve cilveler başka bir nurdandır. Düşündüğün şeyler, başka düşüncelere geçmek içindir. Her ne zaman onun şirinliğinden söz açmak istesen bu sefer de başka bir kavga çıkar.

163

Bu aşk bir padişaktır ama bayrağı meydanda değil! Kur'an-ı (hak) dır ama âyeti ortada yok. Her âşık bir avcıdan bir ok yemiştir. Kan içer, ama yarasını belli etmez.

164

Ey özden habersiz gafil! sen hâlâ kabukla öğünüyorsun! Dikkat et ki sevgilin canının içindedir . Bedenin özü duygular, duyguların özü de candır. Sen eğer tendne duygudan ve candan geçersen hep onu (Ulu varlığı) bulursun.

165

Ey bu cihanda senden daha temiz, daha hoş, daha güzel ve lâtif bir varlık olmıyan sevgili! Bu yolda bu dedikodular çok olacaktır. Ama sen bizimle nasılsın? Başka şeyden korkumuz yok.

166

Ey gerçek denizin mercanı, hakiki incisi! Ey doğruluk makamında candan, dünya sevdasından el çekmiş ulu zat! Ey gerçek ruh üstadı ve ruhu arttıran pîrimiz! Senin geç gelmen çok yerinde olmuştur. Geç geldin ama, iyi geldin.*

167

Ey akıl git! Burada hiçbir akıllı yok. Bir kıl bile olsan, burada sığacak yer yok sana! Artık gün doğdu, gün. Parlıyan her ışık güneş ışığında berbat olmaya mahkûmdur.

168

Ey harmanı bengi sudan canlanmış başaklarla dolu olan ulu varlık! Cihan anbarı ölülerin tohumlarıyla dolu. Ben işe yarar şeylerle dolu olan anbarları istemiyorum. Bu gece kendi harmanım için bir berat yaz bana!

169

Ey sevgili yapma! Bu günlerin de bir sonu var. İyilik, kötülük er geç aydın sabahlar gibi meydana çıkar.

* Âdet budur en sonra gelir bezme ekâbir.
Nevî

Aşk mezhebinde hiyanet yaraşmaz. Ben hep dürüst davranayım ,sen eğri yürü! Bu doğru olur mu?

170

Ey ten! Böyle bir can seninle beraber oldukça sen ölmezsin. Ey düşünce! Böyle imân seninle beraber olduktan sonra sevin keyfine bak!

Kadın yapılı kimselerden çok bıktın ama sen erkek yaratılışsın. Eerenlerin himmeti seninle beraberdir.

171

Ey kâfir huylu nefsin havasına uymuş gafil! Şu uygunsuz halinden ibret almıyor musun?

Bir hayır işledin, şu sahte tulumdan bir su dağıttın ama bu hayırla bütün şehir halkını susuz bıraktın!

172

Ey gönlümü çiçeklerle, yaseminlerle dolduran güzel! Senin mertebene göre onlar kimdir ki? Hiç benim gibi olabilirler mi?

Bize candan ve cihandan geçmek zor bir şey değildir. Asıl çetin olan şey senin mahallenden göçüp gitmektir.

173

Ey gece! Sen ne gecesin ki gündüzler senin kullarıdır! Sen bir denizsin ki cihanın canı sana köle olmuştur. Bugün benim gönlümde de senin başındaki o ateşin, o fitnenin alevi yanmaktadır.

174

Ey can! Senin gönlünden benim gönlüme yol vardır.
Gönlüm hep o yolu araştırmakla meşgul.
Çünkü benim gönlüm berrak su gibi hoştur; tıpkı
berrak suyun, ayın yüzüne ayna tutması gibi.

175

Ey gönül sen ve onun derdi, işte derman budur. Gam
çek, ses çıkarma ki derman budur. Biraz arzular ta-
rafına ayak basar, arzularını çığnersen, nefis köpe-
ğini öldürmüş olursun, işte kurban da budur .

176

Ey gönlüme yuva yapmış olan güzel! Orada oturma
zamanı geçti. Ey tövbesini bozanlar, artık tövbeyi
bozma mevsimi geldi! O gül renkli şarap öyle bir ren-
ge girdi ki, gül gibi elden ele dolaşma zamanı yaklaştı.

177

Ey sâki, eğer bir saadet varsa o da senin saadetindir.
Sen can ve gönülsün, can ve gönül de senin için mest
olmuştur. Aşkın başımızda oynamakta sen de el çırp-
maya bak ki sonuna kadar sıra senindir.

178

Ey can sâkisi! Çalgıcımıza ne oldu ki artık yanımıza
uğramaz oldu. Acaba yolunu kim kesti. O bilirken aş-
kın iyi, kötü halleri vardır. Ama aşkın iyi hallerini
dile getirmekte de çalgıcının bir yardımı olur.

179

Ey sabahleyin mest ve çılgın olarak gelen (sevgili)!
Anlaşıyor ki dün geceki şarap seni tutmuş.
Bugün perişansın, gezip dolaşma günü değil. Serhoş
serhoş evde büzülüp oturmak daha uygun düşer.

180

Ey kul, bil ki doğunun önderi ve ulusu budur! Ezel
semasından cevherler yağdıran şimşek budur. Sen her
ne söylersen ancak benzetme yoluyla söylüyorsun. Hal-
buki o göziyle görerek konuşuyor, aradaki fark da
budur.

181

Ey güzel yüzü cihan güzellerini imrendiren sevgili!
Ey kaşları zahitler kiblesi olan dilber! Kendini bü-
tün sıfatlardan soydum senin o saf ırmağında çır-
çıplak olduğum halde, yüzeyim ve boğulayım.

182

Ey dudagının deryasındaki sedefler, ey ayakları ucu-
na dökülmüş mücevherler! Yol kesen eşkiyanın elin-
den canım ağzıma geldi. Eğer yol vermezsen vay bana,
vay o senin dudaklarına!

183

Ey donuk fikirli! Senin ayağın bağısız değildir. Gö-
rüyorsun ki, hareket de bir sırdır.
Hareket halinde sıkıntı genişliğe döner. İşte kuyu
suyu ile, ırmak suyu birbirinden bu yönden ayırır.

184

Ey can! Acaba kim olduğundan haberin var mı? Ey gönül sendeki konuğun kim olduğunu biliyor musun? Ey beden! Sen her hileye bir yol arıyorsun. Seni kendine çeken odur, seni arayanın kim olduğunu anla!

185

Ey gece! Senin şarabından bana sarhoşluk yok; benim uykusuzluğum da mânasız veya hokkabazlık değil. Uyküm melek gibi göklere uçmuştur. Onu bu alçak âlemde çok aradım ama burada yok...

186

Geri gel! Sevgili sözünde durmaktadır. Yüzlerce vefasız gibi senin sevginden yüz çevirmiş değildir. Senin bir tek canın olduğu halde sevgide vefalıdır. Ya o canların canı olan can nasıl olur da vefasızlık eder.

187

Yağmur önce bir gönlü yanık aşkın üzerine yağdı. Çok yağınca da âşık çabucak eve kaçtı. Ördek, güzel güzel kanat çırparak yalvardı; onu benim üzerime yağdır; çünkü benim canımı Tanrı sudan yarattı." diye.

188

Gündüzle savaş halindeyiz. Gün nasıl geçti diye. İrmakta sel, kırlarda yel gibi geçti günlerimiz. Bari bu gece oturalım da sabaha kadar taşları, legenleri çalalım çünkü o Ay tutuldu.

189

Servilikten bir sarhoş ayağı geçiyordu, bir el de deste deste gül tophiyordu.

Ecel tuzacağının ağzını açıp kapamasiyle birlikte o el koptu, o ayak kırıldı.

190

Rüzgâr esti, sarhoşların başına gül saçtı. Yar geldi dostların kadehine mey koyuldu. Taze sümbül attarların keyfini kaçırdı, sarhoş nerkisler ayıkların kanını döktü.

191

Ben artık azlığa da, yokluğa da yabancıyım. Her ikisinden de el çekmekliğim mertçe bir hareket değil mi? Hâlâ gönlümde garip duygulardan divane olmadımsa, bu ancak divâneliktendir.

192

İçimden dedim ki: "gönül onun yüzünden Ceyhun ırmağına dönmüştür. Dilberin yüzü ekşimiş, seninle arası açılmıştır. Gönlüm gülerek cevap verdi: "Bu bir masaldır" dedi. Bilmem ki şekerin eksisi nasıl olur?

193

Aşk ile kemer üstüne külâh dikmek hoştur. Zurna sesiyle ciğer dağlamak hoştur.

Ey çalgıcı! Sabahlara kadar ney ve zil seslerini dile getir ki böyle bir zevk ile sabahlamak hoştur!

194

Aşk ile birlikte yaşa ki senin mâdeninin cevheridir.
Öyle bir insanı ara ki sonuna kadar senin olsun. Ca-
nının gamı olanları canım diye çağırma! Senin ekme-
ğini de verse onu kendine harâm et!

195

Seninle dilsiz konuşmak istiyorum. Sözlerimizin bütün
kulaklardan gizli olmasını istiyorum .
Benim sözlerimi senin kulaklarından başkası işitme-
sin, her ne kadar halk arasında söylesem bile, kimse
duymasın.

196

Birlikte oturduğun dostlarla bir gönül topluluğuna
eremezsen, onlar senden su ve toprak sıkıntısını gi-
dermezse, öyle dostlarla düşüp kalkmaktan vazgeç!
Yoksa kerem sahibi kimseler sana canlarını helâl et-
mezler.

197

Dost benim düşmanımınla çok oturunca, artık bana
dostla birlikte oturmak yakışmaz. Dikenle birlikte
oturan gülden sakın, yılanla beraber yaşayan sinek-
ten uzak kaç!

198

Sen şu iki günlük can ile nasıl birleşiyorsun. Sana
ölümden konuşmak yaraşmıyor gayrı.
Can bir menzil aramaktadır. O menzil de ölümdür.
Ama senin eşiğin yol ortasında yatmış....

199

Ayağını tutmuşum, eline elim yetmiyor. Kimden derman arayayım ki gönlüm senin sevginle hasta.
 Bir de beni kınıyorsun; yüreğinde kudretin (suyun) kalmadı mı diyorsun. Yüreğimde olmasa bile ne çıkar? Kirpiklerimde bol bol var.

200

Ney'le konuştum, dedim ki, sana kim cefa etti böyle. Böyle hiç konuşmadan feryatlar, iniltiler neden? Ney, cevap verdi: Beni bir şeker dudaklıdan ayırdılar. Feryatsız, figansız yaşamayı bilemiyorumki...

201

Geceye dedim ki, eğer senin Aya karşı imanını varsa böyle çabuk geçmen bir noksanlıktır. Gece, yüzünü bana çevirdi, dedi ki: Bizim ne günahımız var. Çünkü aşkın sonu yoktur.

202

Sevgili, bana vuslat dudağını yummuş, gönlümü işkencelerle kırmıştır. Bundan böyle dostun kapısında ben ve gönül kırık birlikte bulunuyoruz. Ama gönlü kırık bir âşık nasıl sever?

203

Ezel sofrasında halk arasında kavga vardır. Yerler, yedirirler, yine de o sofraya bir türlü eksilmez. Dağın konup tekrar uçan bir kuş o dağın ne artırır, ne de eksiltilir.

204

Bizde öteden beri ne yanlış hareketler, ne yanlış inançlar var. Aşkın deliliği, sarhoşluğu ve rüsvaylığı da ima eksik olmaz. Ey sevgili medemki zamaneden mak-sat sensin. Şikâyete yer yok, madem ki sen varsın, her şey vardır.

205

Kalk, o kurtuluş önderinin etrafında dolaş! Kâbedeki, Arafat'taki hacılar gibi, onun çevresinden ayrılma! Sen taze gül gibi şu toprağa ne kıyıyorsun? Nerede hareket varsa orada bereket vardır.

206

Her nereye baş koysam ona secde edilecek yerdir orası. Altı yönde de, onun dışında da Tanrı odur. Bağ, gül, bülbül, sema, güzel bunların hepsi birer behane, hep aranılan, istenilen O dur.

207

Çabuk koş ki ruhların semâi başladı. Def sesi ile ney sesi şekerle kamış gibi biribiriyle kaynaştı. Eski sevdaların ateşi alevlendi. Nerede o senin hay hayların? Şimdi hay hay vakti geldi...

208

Şarap küpünün ağzını kapattım, ama kokusu çıkıp gitti. O koku her yola, her mahalleye dağıldı. O koku yüzünden gönüllerden ırmak gibi kanlar aktı, sonra da geldiği tarafa doğru geçip gitti.

209

Gayıp âleminin suvarisi geçip gitti, bir toz kalktı,
O yerinden gitti ama kopardığı toz hâlâ yerinde.
Sen dosdoğru bak, sağa sola dönüp bakma! Onun to-
zu burada, fakat kendisi ölümsüzlük âleminindedir.

210

Damarlarımızda kan kaynadıkça bir cihana doğru yürümeli! Çünkü büyücü de, büyü de bizim damarımızda.
Damarlarımızda delilik eserleri görünse de gam değil.
Kan nasıl uyur? Hele bizim damarlarımızdaki kan...

211

Yâriyle hoş geçinen yârsız kalmaz, müşteri ile iyi anlaşılan iflâs etmez.
Ay geceden ürkmediği için öyle parlak kaldı. Gül'de dikenle uyduğu için o kokuyu elde etti.

212

Sabrı tükenmiş aşıktan daha çaresiz kimdir? Çünkü bu aşk vurgunluğunun hiçbir ilâcı yoktur.
Aşk derdinin dermanı, ne sabır ne de riyadır. Gerçek aşkta ne vefa ne de cefa vardır.

213

Yanağının sevdasından ta arşa kadar velveleler yük-
selir. Bağrımızda o yanakların aşkıyle gulguleler du-
yulur. Sunduğu badeden canın avucunda bülbül ses-
leri cıvıldar.
Gönlümüzün boynunda zülüfleri zincir zincir olmuş-
tur.

214

Gönlümde o perileri kıskandıran güzelin sureti yaşadıkça, şu âlemde benden daha sevinçli kim vardır? Tanrı bilir ki, sevinçten başka bir hisle yaşayamam. Gam ve keder sesleri işitiyorum, ama bilmiyorum nedir?

215

Vefalı dilberimin sevdası beni yakaladı. Bir bakır gibi idim, O beni iksire çevirdi. Onu bin el ile araştırıyorum, o ise elini uzattı, beni ayakımdan yakaladı.

216

Akşama kadar diyordun ki, günümüzün gecesi yoktur. Aşk mezhebinde aşkın yolu yoktur. Aşk, ucu bucağı görünmiyecek bir denizdir. Onda boğulanların feryad ve iniltisi, yalvarışı olmaz.

217

Can güneşinin yüzü parladıkça, sofu, zerreler gibi (onun çevresinde) titreyecektir. Bu şeytan vesvesesidir, derler. Ama güzel şeytandır, canın hayatıdır o.

218

Zannetmiyesin ki, beni devran ve zamane öldürdü. Beni öldüren ancak bu bengi su pınarıdır. Can düşmanın insanı öldürmesinde şaşılacak bir şey yok. Ben şuna şaşıyorum ki, beni o canımın canı öldürmüştür.

219

Ben yaşadıkça işim, gücüm hep budur. (Aşktır) Avcı
değilim ama avım avladığım budur.
Günüm bu, çağım, durağım budur. Gönlümün raha-
tı, huzurum ve gam yoldaşım budur.

220

Bu ayna renkli felek döndükçe, Aşk denizindeyiz ve
kan dalgası eksik değildir.
O bir gün dışarı çıkar, bir gün çıkmaz; ama gece
gündüz içeride çalışmaktadır.

221

Sende varlık sevdası bulunduğu müddetçe, sende puta
tapma türesinin arkası geleceğine güvenme. Diyelim
ki, zan ve şüphe putunu kırdın. Ama zan ve şüpheye
tapma putu hâlâ yerinde duruyor.

222

Hoş olan yalnız onun gülümsemesi ve gül çehresi de-
ğildir. Öfkesi, kem sözleri, söğüp sayması bile hoş-
tur.
Başımı istiyormuş, ister vereyim, ister vermiyeyim,
burada başın yeri yok; ama onun dileği hoştur.

223

Dürüst aşık, düşmanının tehdidini işitirse, bineğini
çabucak Tanrı yönüne doğru sürer .
Düşman zannı ile dosttan ayrılmaz; bir hayal uğrunda
gerçekten yüz çevirilmez.

224

Sen doydun ama ben daha doymadım, buna çare nedir?
Buna bir karşılık göster! Sevgilinin karşılığı, bedeli
nedir? Diyorsun ki nihayet sabra imanın var. Ey
imanın gözü, ondan başkasına iman nedir?

225

Sana nasıl tövbe edeyim ki, benim tövbem senin göl-
gendir. Többenin başındaki yük, hep senin verdiğin
sermayedir. En kötü bir günah bile senin katında
tövbe olur. Yoksa senin ulu dergâhına lâayık olacak
tövbe nerede!

226

Tövbe gönlümü demir gibi kuvvetlendirir, bade içe-
ren de gözler aydınlanır.
Her ne kadar zülfün gibi darmadağın bir halde isem
de seninle bir gün baş başa kalırsak, ben de senin ba-
na yaptığını yapacağım.

227

Tövbe etmiştim, canım cestte oldukça hiç sola mey-
letmeyeyim, doğruluktan dönmeyeyim, diye. Bu kadar
sağa, sola bakıyorum da, meğer bütün sağlar ve sol-
lar hep dilberimizin sağı ve solu imiş.

228

Sen cihanın hazinesisin, cihan ise yarım arpaya değ-
mez. Sen cihanın temelisin, ve cihan senden ter-û ta-
zedir. Diyelim ki, alemi meşale ve ışık kaplamış, çak-
maksız ve taşsız olduktan sonra o, iğreti bir rüzgâr-
dan başka nedir?

229

Bir can ki, senin aşkın uğruna tehlikeye girmiştir. O aşk yolunda nice gözler cahillik yüzünden yaş dökmektedir. Nihayet onu gören gözler tanımaz, ama onun yanağında binlerce haberci vardır.

230

Dost ve yoldaş olan can artık yabancı olmuştur. Ona hekimlik eden bir akıl da divâne olmuştur. Ulular bütün hazinelerini viranelerde saklarlar. Bizim harap gönlümüz ise hazinelerden harap olmuştur.

231

Bir canki, aşk şarabını o taraftan almış, o güzel yüz-lü sevgilinin bağının şirasından içmiştir. O bağ, şimdi canın boğazını sıkarak diyor ki, kanımı dökeceğim, çünkü o bizim kanımıza içti.

232

O perde içindeki yârin canı ve başı için, o burada mıdır? diye bu kapının halkasına vur da bir sor! Perde içinde de olsa, perdeyi yırtmış da olsa fark-sızdır. Çünkü bu perde değildir. Çünkü o yâr, perde yırtıcıdır.

233

Ey sevgili senin gamın hatıra gelen her şeyden be-terdir! Gönül derdinden ten ateşinden ciğer dağından daha zordur. Senin gamından başka her ne derdim varsa bana az gelir. Ama katlandığım bu dertten daha fazlası da fazla olur.

234

Canım o candan ve cihandan yüz çevirmiştir. Hem kiblemi, hem de Kâbemi o tarafa döndürmüştür. Bizi arşın sultanı (Ulu Tanrı) öyle yaratmıştır. İşleri çeviren ve bize böylece yüz gösteren Ulu Sultan O'dur.

235

Öyle bir can ve cihansın ki, cihan seninle hoştur. Göğsümüze yara bile açsan senin mızrağının yarası hoştur. Elinin toprağı bizzat kimya madenidir. Hoş görünmiyen her şey ancak seninle beraber olunca hoştur.

236

Gözlerin zamanenin elinden daha kan dökücüdür. Kırpıklarının oku mızraktan daha keskin. Söylediğin o sırrı kulağıma bir daha söyle. Çünkü kulaklarım daha ağır işitiyor.

237

Sazının nağmeleri hep kulağımızda çınlıyan bir çalgıcı dilberimiz var. Kaç gecedir ki bir terâne tutturmuş, bir gün gazeller okuyarak sana geleceğim, diyor. Fakat o çapraşık sözü bir türlü doğruya çıkmadı.

238

Dilberler arasında benim dilberim gibisi yok. Ona cihan gibi ölüm ve son yoktur. Sarhoşun biri, çene çalar, çok konuşursa varsın konuşsun. Sevgilinin bundan daha güzel olmasına imkân yoktur.

239

Beni mest olmuş görünce ellerini birbirine vurdu; tövbesini bozmuş da tekrar mest olmuştur, dedi.

Bizim tövbemiz, daima, camdan yapılmış şeyler gibi yapılması zor, fakat kırılması kolaydır.

240

Aşkın bana lâzım olduğunu anladım. O bin katlı zülûf de elimdedir. Dün her ne kadar kadehten sarhoş olmuştum ama, bugün öyle bir haldeyim ki, kadeh benden sarhoş olmuştur.

241

Neden öyle asık yüzlüsün. O şeker saçan dillerin nerede? Yahut şekerin varda alıcısı mı yok. Ya işini bilmiyorsun, başı dönmüş bir haldesin Yahut da işinin bozukluğundan haberin yok.

242

Sende bir şey vardır ki o sensiz olarak da onu aramaktadır. Senin toprağındaki incin onun hazinesindedir. Seni at üstünde oynanan bir top gibi onun cevğâni yakalar, o tutar çünkü o onundur.

243

Älemede asla senden daha hoş bir sevgili, yahut senin yüzünü görmekten daha güzel bir temâşâ yoktur. Her iki cihanda da dilberim ve sevgilim sensin! Bana yetersin!

Her nerede gönül alıcı bir güzel varsa, mutlaka senin ışığından aydınlanmıştır.

244

Sende bir güzellik var ki, büyüü cihanı sarmıştır.
Seni kıskanan hayırsız kıskanç o güzelliği nasıl an-
layabilir. Yanağının kırmızılığı ateşinden yahut ku-
ruluğundan değil, belki uğrunda ölen aşıkların kan-
larının rengidir.

245

Ayağının toprağı camının mutluluğudur. Bastığın top-
rak senin ayağından hep gül ve yâsemın olmuştur.
Toprak baştan ayağa senden filizlenir. O ayak top-
rağından neler yüz göstermiştir.

246

Cihanda senin huyundan daha üstün bir güzellik yok-
tur. Senin katında barınmıyan bir gönül, gönül değil-
dir. Baştaki saçlar nedir ki, bütün cihandaki başlar
bakıyorum da senin tek bir tüyüne bile feda olacak
değerde değildir.

247

Dostun varlığını anlamak istiyor musun? Öze gir, ka-
buğu bırak bir tarafa!
O öyle bir varlıktır ki, etrafında kat kat perdeler var-
dır. O, kendinde boğulmuş, her iki cihan da onda yok
olmuştur.

248

Güneşimiz, yıldızlarımız ve dolun Ayımız odur. Bosta-
nımız, sarayımız, meydanımız ve baş köşemiz odur.
Kiblemiz, orucumuz, sabrımız odur. Bayramımız, ra-
mazanımız, kadir gecemiz de odur.

249

Yanağının güneşi göklerin dışındadır. Çünkü senin güzelliğin şerhe beyana sığmaz, anlatılmaz. Aşkın canının içinde yer tutmuştur. İşin garibi, sevgilim candan da cihandan da dışarıdadır.

250

Kalkın! O saadet kaynağı sevgili uyandı! Kalkın ki aşkın cezası kaldırıldı.
Kalkın, o güzel boylu kalktı. Uyanın! bugün kıyamet koptu...

251

Aşkta merdlik her ne kadar sebatla ise de, yiğit odur ki öteden beri sebatlı ve kararlıdır.
Yokluk evinde birçok varlıklar görürsün. Fakat iki gözünü de sil ki, onlar bütün yok olacaktır.

252

Beni bir yarasanın gamı niçin sarsın! O ya kördür, yahut beni kör görmüştür.
Ben felekteyim. Suda ve çamurda görünen benim aksimdir. Hiç kimse sudan yıldız çalabilir mi?

253

Bengisuyu bulmak için ayağını sıkı bas, gökte Ay parlalıkça çarhı felek gibi dönmeye bak!
Canın varsa, O kutsal varlığın çevresinde dolan. Bu dönen can O canın dönüşündendir.

254

Senin suretindeki mâna hep O'dur. Her şey O'dur dâvası, sendeki mânadadır.

Şu yapıma, yıkılma dünyesinde ne gariptir ki dinin ve dünyanın düzeni hep ona bağlı olan (Selâhattin Zerkûp) ün nurunu parlattılar.

255

Bağımdaki ister servi, ister gül bahçesi olsun. O sevgilinin fidan boyunun ve gül yanağının aksidir. Tanrıya and içerim ki sana ikrar verdiğim O adın hakkı için, bugün benim ayık olan tek bir damarım varsa sözüm budur.

256

Senin gam yurdunda sabrın yeri yoktur. O, senin göz yaşlarından yokluğa uğramıştır.

Gönülde senden, dermansız derdler var. Bütün bunlarla beraber razıyım. O sözlerin canımda yeri var...

257

Görünürde, görünmezde hayırdan şerden ne varsa, hakkın hükmü ve kaza ve kaderin neticesidir.

Ben uğraşıp savaştıkça kaza bana diyor ki: Senin kudretinin dışında başka işler, de var.

258

Sevgilimiz çok ince rühlü, günahı budur; yakışıklı, güzel, suçu bundan ibaret. Bilmeyiz ki ondan hangi kusuru yüzünden kaçıyorlar. Ayıplardan arî ve temiz olması işte onun günahı bu!

259

Benim her parçamda sevgilimden bir nişan var, her zerremde sevgilimin dili konuşur.

Ben onun kucığına saz gibi sıkışmışım sanki, bu inle-yişlerim onun parmak darbelerindedir.

260

Yol sonsuz da olsa yürümeye bak! Uzaktan dikiz-leme nâmert gözlerin işidir.

Bu yolda gönlünü canlandırmaya çalış! Çünkü yalnız bedendeki canlılık hayvan'ın özelliğidir.

261

Aşıklar derneğinde başka bir karar var. Bu aşk bâ-desinin mahmurluğu bambaşka!

Senin medresede öğrendiğin o bilgi, başka bir iştir. Aşk başka bir iş.

262

Ölümde, adâlet ve din ehli kişiler için hayat vardır.

Ölümden temiz ruhlara huzur ve sükûn gelir. O ölüm bir kavuşma, birleşmedir. Cefa ve kin değildir.

Ölmeyen ölecektir. Onun derdi budur.

263

Senin aşkında gösterdiğim bütün kurnazlıklar hiçe git-ti. Sensiz içtiğim ciğer kanları boşa gitti.

Senin derdinden bana derman yüzü yoktur. Bana kim derman verebilir ki derdim bir hiçtir!

264

Vefâda o derece gönlümü kazanmıştı ki, işim gücüm, gece gündüz gözlerimden kan yağmuru yağdırmaktı. O başkalarına yâr oldu, aradan çıktı, ama ben, abdallar gibi, hâlâ o benim yârimdir diye aldaniyorum.

265

Sana suret gözünde bir renk göründüyse, senin de bir muradın varsa o anda yürümeye bak! Gönül sahibi olanlar bilirler ki on sekiz bin âlem içinde durup dinlenme yoktur.

266

Kavuşma çağında güzel yüzü, sanki benim gülen gülümdür. Ayrılıkta hayali gönlüm ve imânımdır. Hep gönlüm benimle ben de gönlümle cenkleşmekteyiz. Çünkü her birimiz, O güzel benim sevgilimdir diyoruz.

267

Elinin, gözünün, ayağının çift olması yerindedir. Ama gönül ve sevgili iki olunca iş değişir, bu uygunsuz düşer. Sevgili bir bahanedir. Sevgili yalnız bir Tanrı'dır. Onu iki sananlar ancak ateşe tapanlarla inkârcılardır.

268

Gönlümün sevgilisi dedi ki, o filân kişi acaba nasıl yaşıyor. Onun canı ben olunca. Bilmem ki cansız nasıl yaşar. Ağladım, dedi ki, bu daha garip bir şey; ben onun iki gözü olduğum halde bensiz nasıl ağlar.

269

Gönül gitti, o gönül alıcının yolunu kesti; aşkından onun iki zülfünün ucunu dişleriyle ısırarak sordu: Sensiz nasıl ağız açabilirim. (Bu söz) ağzımdan fırladı, kırların yolunu tuttu.

270

Kimin sinesinde gönül varsa, O bizim dilberimizdendir. O şimşek her nerede çakarsa bizim cevherimizdendir. Üstünde (elestü birabbiküm) ve (belâ) mührü olan her altın ve her hazinede saklı olan altınlar bizim âyetimizdendir.

271

Gönül, seni anınca sevinç ve neşe içinde kaldı. Tanrı'ya and içerim ki, elindeki kadehi içmeden döktü. Gönül, sensiz olunca kendini ölü bir kalıp gibi gördü. Canından bezmiş olana yaraşan da budur.

272

Gönül, içki sofrasına oturunca, seni andı; sakinin elindeki kadehi aldı, yerlere atıp kırdı. Ne ayık ne sarhoş olarak dışarı fırladı; Delirdi, delirdi, sesleri yükseldi.

273

Bizim görüşümüz senden uzakta, bahane de bizim gözlerimizin ancak sureti görmesindedir. Gerçeği görmeye gücümüz yetmez. Ama gönül senden nasıl ayrılınsın ki, can tatlıdır.

274

Dün sevgili, lûtuף yönünden bize bir göz attı; Ben olmadan nasıl yaşayabiliyorsun? Dedi.

Cevap verdim: Tanrı'ya and içerim ki sudan çıkmış balık gibiyim. Bu senin günahın dedi ve bize ağladı.

275

Camın bir köşesinden o bize bakan ya meleklerin canı, ya da perilerin ruhu idi.

Ruhsuz yaşayan elbette ölmüş sayılır. Onsuz kendini bilmek demek, hiçbir şeyden anlamamaktır.

276

Seni gördüğüm gün kutlu günümüzdür. Senin çağında geçen her günümüz bayramımızdır.

İsterse felekler, dönen binlerce âlem bize düşman olsun, madem ki sevgilinin aşkı içimizdedir, üzülmeyiz.

277

Yanında geçen her günüm benim için, sâki, şarap, devrân günüdür sanki. Bana ihsan yönünden bir belirti olunca, canım tenimde (İmran) ın oğlu (Musâ) gibi olur.

278

Sisli bir gün, bulutların gözü ıslak. Havanın bu ağlayışı, yaprakların, meyvelerin gülmesi içindir. Çocukların bu gülüp, oynaması, annenin ağlamasından, babanın sıkıntısından sonra değil midir.

279

Gönül o zincire bağlanalıdanberi, elini senin eteğine vurmak onun kaderi olmuştur.

Elimi eeteğine uzatınca, bırak, dedi. Ben de hayır dedim, sus bugün tutunacak gündür.

280

Her sema âyininin parlaklığı def sesindedir. Çünkü def, hep sitem darbelerine amaç olur.

Keyfi yerinde olanlar daima def çalarlar. Bu arka arkaya vurulan darbeler de defin gönlünü okşayan bir gıdadır.

281

Gözüm, yüzünü görelidenberi, bir günüm geçmedi ki gamınla kan ağlamasın. Sensiz bu can bana zehrolsun. Sen siz yaşamaktansa ölmek bana daha çok yararır.

282

Öyle bir şaraptan sarhoşum ki, kadehinin süsü aşktır. Öyle bir ata binmişim ki, dizgini aşktır. Benim Ay yüzlü sevgilimin aşkı gerçi büyük bir iştir, ama ben öyle bir şahın kuluyum ki aşk onun kölesidir.

283

Zülfünün yüzünden gönlümün ayağı çukurdadır. Çünkü zincir gibi halka halka birbirine girmiştir.

Zülfünü yakalayınca hemen elime sarıldı, bırak dedi. Sus, dedim bugün tutunacak gündür.

284

Seni dönen bir değirmen gibi başı dönmüş bir hale getireyim. Başsız ayaksız yuvarlanan bir topa döndüreyim. Diyorsun ki gideyim başkalarıyla düşüp kalkayım, ama sen başkalarına gönül verirsen, seni hemen harabeye çeviririm.

285

Ey başı dönmüş gönül! Sevgili yönünden can semtine yol gider. Ey kendini yitirmiş zavallı! Açık ve gizli yollar vardır. Sana altı yönü kapamış olsalar bile korkma! Kuyunun dibine bile koysalar, oradan da sevgiliye yol çıkar.

286

Aklın sermayesi divânelik sırrıdır, aşkın divânesi de akıllı kişidir. Dert yolunda gönül halinden anlıyan, kendi işinde binlerce yabancılık gösterir.

287

Su ile uyuşan toprak daima yeşil kalır. Hele o toprak ki, uyanık ve konuşkan olursa. Bu toprak, kendini bezeyenleri bilir. Akli başında olan ondan nasıl habersiz yaşayabilir.

288

Güzellik sultanı, benim O yakışıklı Ay yüzlü yârımdır. Onun zincirine bağlanan deli de benim bu meftun olan gönlümdür. Kapısının toprağına ciğer kanı döküyorum. Her ne kadar onun toprağı benim kanımdan daha değerli olsa da...

289

Sünbülde ,zülfüne sitem etmek sevdası yoktur. Güzellik âleminde senin zülfünün kudreti sünbülde ne gezer. O her ne kadar tazelikten güzellikten dem vurursa da. Çok kıvrıldı, eğilip büküldü ama zülfündeki parlaklığı gösteremedi.

290

Aşk öğrenen gönül, senin çömezindir. O, gece gibi hep gündüzlerin ayağına sarılır.
Her nereye gitsem aşkın hayalini karşımda bulurum.
Çünkü yağ (yanmak için) kândil peşindedir.

291

Her suçumuzu bağışlıyan şah gitti. Bin aydan daha parlak olan o gece gitti.
Geri dönerse beni bir daha göremez. Sorarsa söyle ki; O da senin gibi yolun başında idi, gitti.

292

Geceleri yürü! Çünkü gece sana sırlar yolunu gösterir. Çünkü gece yabancı gözlerden gizlenmiştir.
Gönül aşka, gözler uykuya dalınca sabaha kadar sevgilimizin güzelliği ile karşı karşıya geliriz.

293

Bu evde bir ışık vardı ama ev nerede? O, önce gözde idi ama bugün gönüller içindedir. Gönülde hoş bir hayal gibi yerleşti. Sonra kalktı, hayır hayır dedi: Gönülден gitmedi, hâlâ da gönlümüzde...

294

Sana yüz kere söyledim. Ayık iken de, sarhoş iken de.
Hafiflik etme, her dala el uzatma! Gönlünün şuna bu-
na ilgilenmesidir ki, benim ateşimi, (sevgimi) senin
utancımı yok etti.

295

Can gibi hafif olmyan, hele aydın gecelerde Ay Etra-
fında dönen yıldızlar gibi dolanmyan, âşık değildir.
Gizli olmyan bu sözü benden dinle!
Rüzgâr ve hava olmadıkça sancağın dalgalanmasına
imkân yoktur.

296

Aşk geldi, tövbeyi cam gibi kırdı. Eğer kırıkları bir-
leştiren biri varsa o da muhakkak aşktır.
Onun kırılıp düzelmesinden yakayı nasıl kurtarmalı.
Cam bir defa kırıldıktan sonra onu kim onarabilir?

297

Aşk gelince damarlarımda, derimin altındaki kan gibi
bütün benliğimi dolastı. Beni bu benliğimden boşalttı.
Ama sevgili ile doldurdu. Vücudumun bütün zerrelerini
hep sevgili tuttu.
Bana benden bir ad kaldı, geri kalan hep odur.

298

Aşkın çevrede sultanlık sürüyor. Zavallı gönlüm onun
nişanını gördü ama tanıyamadı. Bir gün gönlüm, şu

varlık ilgisinden kurtulunca, yokluk alanında ne aşk oyunları oynayacağım.

299

Aşkın neden böyle bilge Üstad? Lûtfun neden bu kadar tatlı ve okşayıcı?
Hoş bir şey değilse, aşk için neye böyle titriyeyim. Hoş ise ya bu feryadlar neden?

300

Bir aşk ki, onun sayesinde vücut cansız yaşar. Böyle bir aşkın bu kadar tatlı ve şirin olması nedendir? O, tenimiz içinde mi, dışında mı? Yoksa Hakkın güneşi Tebriz'li (Şems) in kutlu nazarında mı?

301

Aşkın gönlüme geldi, sevinçle gitti. Tekrar geldi, yükünü yığıp yine gitti.
Dedim ki, zahmet et de birkaç gün burada kal! Artık bir defa yerleştikten sonra da gitmeyi unuttu...

302

Aşkımız, bizim ölçümüzde, bize lâayık bir aşk olmazsa, sevgilimizin de eşeğimizden değerli olmamasına şaşmamalı. Ama dilberimizin güzelliği söz konusu olduğu bir yerde, biz ona lâayık değiliz, o da bize lâayık olamaz.

303

Akl geldi, âşıkların öğüdünü tuttu; yolda yerleşti.
(Din mezhep) soygunculuğu yaptı.

Başlarında öğüt dinliyecek yer olmadığını görünce, hepsinin ayağını öptü kendi başını kurtardı.

304

Kâfirlikten de müslümanlıktan da dışarda bir alan vardır ki, o boşlukta bizim bir sevdamız var. Ârif oraya erişince başını verir; orada ne küfrün, ne de müslümanlığın yeri vardır.

305

Ömrün bir çağı vardır, ve zaman olur ki, bu kulun canı kendinden geçmiş olur. Erkek, kadın bütün âlem onu parmakla gösterir. Candan da cihandan da vazgeçmek zor bir şey değil. Asıl zorluk senin köyünün başından senin katından ayrılmaktır.

306

Biz aşkın âşıkıyız, müslüman başkadır. Biz arık bir karıncayız Süleyman başkadır.

Bizden sararmış yüze, ciğer parçaları iste. Şeker kamışı satanların pazarı başkadır.

307

Ezel kılıcı Tanrı erlerinin elindedir. Ebediyet topu da Tanrı çevgânının halkasına takılmış. Sende Tur dağı gibi aydın bir ten var. Sen ışığı o tenden bekle! Çünkü o tanrı hazinesidir.

308

Senin herkesi aramıyan bir huyun var. Her değirmen senin ırmağının suyu ile dönmez. Herkes okun yayını

geremez. Keman çekmek kolay bir iş değil, ancak Rüstem pehlivan gerekir bu işe. Yoksa bu nâmertlerin elinden gelmez.

309

Ey gönlü uyanığın haber verdiği sevgili! Ey her uyanıyını sinesinde uyutan şefkatli dilber. Ey kendisinden başka görünür görünmez olmıyan ulu varlık!
Senin korkundan bundan daha fazlasını söyleyemiyorum.

310

Eğer şehvet ve hava sevdasında koşacaksan, sana haber vereyim ki eli boş kalacaksın. Eğer bundan vazgeçersen açıkça göreceksin ki, sen ne için geldin, sonra nereye gideceksin.

311

Ah etsem, ah buna yetmiyor. Toprak olsam, Şah, buna razı değil.
Secde etsem, herkes, her tarafa secde etmekte; bilmem ki bunu nasıl gizliyeyim. Ay ışığı gizli işlere imkân verir mi?

312

Gönülde ateş yoksa bu duman nedir? Öd ağacı yanmadıysa bu güzel koku nereden?
Şu benim varlığım neden yokluğa âşıktır? Pervanenin mumda yanmaktan hoşnutluğu nedendir?

313

Vuslatının eteğini çekersem, bunda darılacak bir şey yok. Aşkın azarını ısıtırsem utanacak bir hal yok. Hep senin tatlı vuslatınla yaşiyayım ve onunla ağ-
hiyayım.
Çünkü o öyle bir vuslattır ki onda ayrılık rengi yoktur.

314

Temmuz sıcağı, o sizin derd dolu gönüllerinizden, kışın soğuğu da dondurucu sıtmanızdandır. Bu sıcaklık ve soğuğun yüz tane kanadı da olsa sizin o bütün cihanı dolaşan ayak tozuza yetişemez.

315

Sevgiliye kavuşmuş isen, cennet, yahut gül bahçesi işte budur, ayrıysan cehennem yahut yanıp kavrulma da budur; aşk cihanda ötedenberi kapalı kalmış bir sırdır.

Kapalı sırları açıklamak, işte ancak boş söz budur.

316

Şundan bundan utanmak gerekiyorsa, başkalarının ayıbını dil altında saklamak gerek.
Ayna gibi her iyi ve kötüyü gösterirsen, ayna gibi demirden bir yüzün olmalı.

317

Bütün ufukları hep gam bürüse, aşka sağlam sarılan âşık gamsız olur. Bir zerreye bak ki, aşkın kapısını çalar çalmaz, o zerre bir cihan oldu, ve iki cihanı tuttu.

318

Def olmasa bile, onun şeker kamışından (ney) i bizim defimizdir. Şarap olmasa bile elimizde kalacak âşıklık neşesidir. Nihayet bizim safımızda Kubad gibi bir kahraman yoktur. Süleyman'ımız yoksa da gizli (Âsaf) ımız var.

319

Hiç kimse yoktur ki bir heves peşinde divâne olmasın. Hiç kimse yoktur ki başında bir sevda bulunmasın. O sevginin ip ucu, şevki şahlandıran zevktedir. Belki o var, ama meydanda değil!

320

Bu ifritler yuvası hamam, şeytanların barındığı ve gizlendiği bir yerdir. İçinde bir peri yüzlünün perisi gizlenmiştir. Öyle ise küfür, imânın gizli pusu kurduğu yere yakındır.

321

Kanımı döken zâlime kimse gönül vermez. Can gittikten sonra sarığının, papucunun sözü mü olur. Ey gönül sen de git, bu iş senin işin değil! Bu ancak benim işimdir, benim işim, benim işim...

322

Şarabın sarhoşluğu o iki gözde belirmediğe, hiç kimse o kıvrık zülüflerin halkasına yapışmadı. Düşmanlarım gece gündüz, neden iki eline birden sarılmadı, yıkıldığın halde elinden tutmadı diye beni kınarlar.

323

Ey, eşekler, öküzler gibi ot ve arpa bekliyen zavallı! Mertleri yetiştiren üstad sana daha ne kadar edep öğretsin? Dudağını onun dudağına daha ne kadar yaklaştıracaksın? Her ağzı kokan zaten senin dudağının tadını tatmıştır.

324

Dedim ki, güvercin gibi sıçrayıp elinden kurtulayım. Dedi ki, sıçrarsan gamın seni hafiflikle suçlandırır. Dedim ki senin uğrunda horlaştım, alçaldım telef oldum. Dedi ki, benim yolumda telef olmak sana yücelik ve şereftir.

325

Dedim ki senin köyünün toprağında gözüm var. Güzel yüzünü göstermeden onu yaşlı bırakma! Dedi ki benim devletimin kapısında olmak sana yetmez mi ki, bütün ömrünce sana yüz suyu olacaktır.

326

Gel dedim. Sema âyini kızıştı. Git dedi, kulun hastalanmıştır. Eğer ölürsen, dirilirsin, dedim. Çünkü o zamanenin (İsa) sı işe başlamıştır.

327

Gel, dedim, gözüme baktı. Ben de hemen bu bir düzen olmalı dedim. Ne acelen var dedi, bundan ne korkuyorsun? Sen bundan ölmüştün. Bütün namusun nedir ki?

328

Dedim ki, aşkın benim putum ve en yakın varlığımdır. Gam yoktur, gam ancak benim kötü düşünceli gönlümdendir. Cevap verdi: Yoksa sen kendi okunla, yayınla mı öğrenüyorsun?

Ey küstah, at okunu! Tutsak benim yanımdadır.

329

Dedim ki gönlüm benim bir aletim, bir aracımıdır. Hep rebab gibi benimle birlikte seslenir gönül! Şu gönül zaten hiç kimseye yâr oldu mu ki, sadece ben o benim oyun arkadaşımıdır diyorum.

330

Nasılısın? Dedim! Köleniz eskisi gibiyim. Sevdan baştadır başta, elimizin üstünde. Başımızın çevresinde dolanan şeyin adını söylemeyiz, ama ne kadar hoştur bilseniz...

331

Kederliyim diyordun, sevdaya tutuldum. Gönül bu işten ve bu kadehten üzüntü duydu. Korkarım gidesin de üstünü başını yırtarak geri dönesin! Çünkü o yırtıcı kurt beni de yalnız yakalamıştı.

332

Derler ki altı yön bütün Tanrı nurudur. Ama halk, o nur nerededir, diye feryadı bastırdı.

Yabancı sağa sola, her yöne baktı. Ona! bir kere de sağsız, solsuz olarak bakmaya alış! dediler.

333

Sevgili, düşmanlarımla çok düşüp kalkınca, onunla bir daha beraber kalmayı kendime yakıştıramam. Dikenle birlikte yaşayan gülden sakın! Yılanla beraber yaşayan sinekten kaç!

334

Dediler ki, gönül bir sevdanın peşinde bizden ayrılmış; başka bir yerin hayalini kurmaktadır. Özür dileyerek geri dönünce halinden anladım ki, orada benden uzaklaşmak için çareler düşünmektedir.

335

Ayağı olmıyan başlar eksik olsun, canıyla başıyla o sevdaya dalmıyan gönüller yok olsun. Derler ki bu araya bir tüy bile sığmaz. Ben tüy oldum bundan dolayı bir yere sığmam.

336

Bilgi, hüner sahibi olan tam akıl (aklı-ı küll) dür. Bu tersine dönmüş feleğe maya katan tam akıldır. O akıl ki, onun akli (bağı) vardır. O, parça akıldır. Akıl eğer aklından uzaklaşırsa (bağından kurtulursa) o zaman tam akıl olur.

337

Bana derler ki bütün bu derdler, acılar neden? Bu yaygaraların, gürültülerin, solgun yanakların sebebi ne? Böyle söyleme dedim. Bu yanlış bir düşünce! Git bir kere onun ay yüzünü gör ki işin zorluğunu anlıyasın!

338

Küfürden de imandan da dışarıda bir yer vardır ki orası öyle her taze ve güzel dilberin yeri değildir. Böyle bir yuvaya konmak isteyenlerin önce can bağışlaması, sonra da canın teşekkür borcu olarak gönül vermesi gereklidir.

339

Bana derler ki başa gel! Orada eğlence var. Ne gezinti yorgunluğu ne de karga sesi var. Halbuki benim gönlümün rengi öyle bir boyadandır ki her karganın kanadında ondan yüzlerce nişan vardır.

340

Büyüğün küçülmesi küçüklük değildir. Şüphe yoktur ki her yavru olgunluğa erişir. Baba kendi çocukluğundan bahsederken, akıllı kişi onun çocuk olmadığını bilir.

341

Gönül öyle birisine gitti ki, biz olmadan da hoştur onunla. Gam hoş değildir, ama onun gamları hoştur. Canını istiyor, fakat birkaç gün için veremeyeceğim. Zaten canın yeri yok ama, onun istemesi hoş değil mi?

342

Senin lûtfun bir cihan ve bir vuslat oldu. Ama bu tedbirlerde bir şeye yaramadı. O sudan bu denize bir damlacık damladı, o anbardan bu tarlaya bir tanecik saçıldı.

343

Biz aşkın âşığıyız. Çünkü aşk kurtuluştur. Can Hızır'a benzer. Aşk ta bengi suya.
Aşkın şahinden berâti olmayanlara yazık. Hayvanın şeker anbarından ne haberi var?

344

Bizim bu dilden başka bir dilimiz, cennetten, cehennemden ayrı bir yerimiz var.
Hür gönüllüler başka bir canla yaşarlar; onların o temiz cevherleri başka bir hazinedendir.

345

Biz pirimizin nefesini göremeyiz. Gönül avlıyanların yuvasını göremeyiz. Zülfünün ucu zincir gibi bir sevgilisi olan, ev içindeki zincire bakar mı hiç?

346

Can kuşu hep yücelere uçmak istemez. Çünkü onun altı yöne kanat çırpmasında bir güçlük yoktur. Ya onu bulmak için hangi yöne uçuşsun, diyorsun. Öyle değil o nereye uçarsa uçsun orada da muhakkak bir can vardır.

347

Gönlümün kuşu artık bu daneden vaz geçti. İnsaf etki, çok erkekçe davrandı.
Gönülden olunca dilberi de ondan el çekti. Candan ayrılınca cânânın ayağına yapıştı.

348

Senin vuslatına ermek için binlerce hevesli var, ama sana kavuşabilecek acaba kimlerdir?
Seni bulan tam bir rahata ermiştir. Bulamayana da o bulmamamın verdiği hicran acısı yetişir.

349

Cadıyı andıran mahmur gözlerinden mestim. Beni nasıl kovarsın? Bir kere köyüne gelmişim.
Ben hep dudagımı ıslatmaktan doyamıyorum. En iyisi beni ırmağına daldır.

350

Her iki gözüm, o mahmur gözlerinden mest olmuştur. Anla ki senin elinde, elden gidiyorum artık. Sen de peki! diye bir baş salla, eğer sende de varlığa âşik olanların başı varsa, bunu esirgeme!

351

Serhoşun biri yoldan geldi, bize kavuştu. Kadeh, bu arada elden ele dolaşıyordu.
Sonra ansızın elden düştü ve kırıldı. Bu kadar serhoşun arasında bir kadeh ne kadar dayanır ki!

352

Ben senin oldum artık. Muradımı aramak sana düşer. Çünkü bu şehirde yalnız benim ve senin dedikodularımız dolaşiyor. Gönlünü katılaştıran da yumuşatan da, ben senin o sert gönlünden bir türlü gevşemem.

353

Ben öyle bir candanım ki canların candır o can. Öyle bir şehirdenim ki hiç ucu bucağı yok.
O şehrin yolu sonsuzluk yoludur. Orada başsız, ayaksız, yürümeye bak, çünkü baş da odur, ayak da.

354

Ben bir dağım, sözlerim de sevgilinin sesidir. Ben bir sûretim, bana sûret veren de o gönül okşayan dilberdir. Ben kilitten seslenen bir kapı anahtarı gibiyim sanki. Sanır mısın ki, benim sözüm sadece bir sözdür.

355

Ben öyle bir kimsenin kuluyum ki, biz olmadan da hali hoştu onun. Öyle bir dostun gam ortağımı ki ancak yalnızlıktan hoşlanır. Bana derler ki onların vefasında ne lezzet var? Ondandır bir haberim yok ama cefaları hoştur.

356

İnkârcı, inkârında düşünce içindedir. Düşünce Tanrı yazısıdır, ama o bundan habersizdir. Sevgiliye sordum: Dudağından bana şeker var mı? Hayır dedi; bilmedik ki hayır (ney!) diyen o dudaklarda şeker kamışı var.

357

Hallâç-î Mansur (Ben Hakkım!) diyordu, bütün yolların tozunu kirpiklerinin ucuyla süpürüyordu. O kendi yokluğunun deryasında öyle bir dalga yedi ki, artık ondan sonra (Ben Hakkım) sözünün incisini deldi.

358

Bil ki senin için bir mağara gibidir. O mağara içinde garip bir pazar vardır.

Herkes bir sevgili buldu. Kendine bir iş seçti. Ama bu sevgili gizlidir, garip bir yârdır.

359

Biri diyordu ki, görünmeyen bir peri vardır. O kutsal olan candır. Nereden gelmiştir O.

Her iki cihanın, sayesinde orucunu açtığı bir zat var ki ağzsız, dilsiz oruç açmak ona mahsusdur.

360

Tabiat âleminin kölesi olan dokuz felek bizim bayrağımızdır; varlık, yok olmak için bizim mayamızdır. Perdelerin arkasında bizim bir tanemiz var. Biz buraya gelmiş değiliz. Bu gelen bizim gölgemizdir.

361

İnle ki, o feryadları işiten bizim komşumuzdur. Yalvar ki, çocuğun ağlaması anne sevgisindedir. Her ne kadar canları emziren o süt annesi kendini bağlamışsa da sen yine ağla ve inle! Bu feryadlar, aşkın sermayesidir.

362

O mest dilber ansızın kapıma geldi. Oturup yakut renkli şaraptan bir kadeh içti.

Ona bakmaktan, zülfünün zünnarını tutmaktan, yüzüm bütün göz kesildi, gözlerim de hep el oldu sanki.

363

Sana ister istemez gönlümün muradını aramak düşün-
yor. Çünkü bu şehirde seninle benim dedikodumuz do-
laşmaktadır. Gönlünü ister sertleştir, ister yumuşat,
kayadan çıkmış bir pınar gibi akacaksın!

364

Ansızın bir şeker kamışı filizlendi, ansızın böyle bir
bengi su coştı.
Ansızın tepelerden gürültüler belirdi. Musetafa'nın ru-
hunu şad etmek için salâvât getirelim!

365

Senin yanında olduğum zaman bir an bile huzurum yok.
Bir an sensiz yaşamaya da imkânım yok. Bu meselede
fikrin başı dönmüştür. Bu bir vakıa değil dermansız
bir derttir.

366

Şah güçsüz, kuvvetsiz, parasız ordu besleyemez. Gö-
nüksüz ve cesaretsiz olursa yolu koruyamaz. Su desti-
sini taşığa götüren kimse, onu taştan korumasını bil-
melidir.

367

Sen gönülü tutmazsan gönlün de seni tutmaz. Gönül
sahibi olanlar toprağın gamını çekmezler.
Bir kere benim gönlüm topraktan başka bir sıfat ka-
bul etmedi, eli boş kaldım, gittiğim yoldan başka hiç-
bir şeyim yok.

368

Hicranı dilemek aşıkların yoludur. Balığın canı daima denizi özler. Kimi gölgeyi, kimi güneşi arar. Ama gölge istemeyen bir zerre varsa, o da candır.

369

Görünen şu sûretlerden daha güzeli imkân âleminde var mıdır. Ondan daha güzeli varsa benim sevgilim değildir O. Gönülden sûretleri sür çıkar ki, O sûretsiz olan sûreti bulasın!

370

Havada, ovada gördüğün her zerre, iyi bakarsan bizim gibi âşıktır. Gönlü hoş olsun, pashı olsun hiçbir zerre yoktur ki o ezeli ve ebedî güneşten başı dönmüş olmasın.

371

Her zerre, her hayal uyanklık gibidir. Bizim sevincimizle, kederlerimiz de akılhlık eseridir. Yabancı kendi yakınlarına niçin bel bağlar. Çünkü irfan ehli kişilerden habersiz yaşamak fena bir iştir.

372

O mest dilber her gün yeni baştan gelir. Fitne ve kavga dolu kadeh de elindedir. Eğer o kadehi alırsam akıl destisi kırılır; almazsam bilmem ki elinden nasıl kurtulurum.

373

Her gün gönlüm senin gamınla inlemekte, senin merhametsiz kalbin de benden üzüntü duymaktadır. Ben vazgeçtim ama, gamın benden vaz geçmedi. Gerçekten gamın senden daha çok vefalı imiş.

374

Dilberimizin hoşuna giden her canın, daima başı devletli ve gönlü sendir. Böyle bir güzellik ve hoşluk için canın ölçüsü yoktur. Ama yavaşça söyleyeyim ki o, (cânân) dır.

375

Her ne kadar ayrılıklar, ümidin belini kırmakta, cefâlar emellerin iki elini bağlamakta ise de yine mest âşkın gönlü umutsuzluğa düşmez. İnsan elde etmeye çalıştığı, çabaladığı şeye erişir.

376

Havada ve felekte uçan her zerre, bizim için hem gül bahçesi, hem de bostandır. Altın, maden ocaklarından çıkar; her damla, içinde denizler dalgalanan bir tılsımdır.

377

Her ne kadar şeker, canın, ciğerin lezzetidir. Ama can, ciğer başka, onların şekeri başkadır. Dedim ki, ondan bana çokca şeker kamışı ver. Hayır dedi. Onun şeker olduğu daha belli değil.

378

Her zerre Tanrı sofrasında acıkmış bir yaratık gibidir. Yemeleri gerektiği müddetçe, o, sofraya daima hazırdır.

Ezel sofrasında gerçi halk arasında kavga vardır. Yerler, yedirirler ama o sofraya yine de hiç eksilmeden kalır.

379

Her derviş kendi nefisini kırmak, küçük görmek sevdiğindedir. Onu hayalcilerden sanma!

Her nerede o hoş inanlı dervişin kulübeciği varsa, onda bütün cihandan ve âlemlerden üstün bir sefa vardır.

380

Hak yolunu bilen her aziz can, başa gelen her şeyin Tanrı yolundan geldiğini bilir.

Sen felek'e yahut feleğin doğurduğu olaylara ne suç buluyorsun. Bu çarhı-felek kendi dönüşünde bile zavallı ve suçsuzdur.

381

Her ne kadar o develerin yükleri şeker ise de sevgilinin serhoş gözlü devesi daha başkadır. Onun gözleri serhoş, kendisi de gözlerinden daha serhoştur. Hem de gözlerindeki serhoşluktan habersizdir.

382

Akıllıya altın da bir altın yıldızı da. Bir at vardır ki bahası eyerinden daha azdır. Aşk meyhanesine girmeyenler kısırdır. Çünkü o meyhane, dinin temelidir.

383

Güzelliği niteliklerinden üstün olan bir yâr, evime gelip, gönülün hoş mu dedi. O eteğini çekerken, gönül diyordu ki; eteğini topla, evimiz kanlar içinde kaldı...

384

Bir gözüm ayrılık günlerine ağlarken, öteki gözüm niçin diyordu, bu ağlayış neden.

Kavuşma günleri gelince ağlamayan gözümü dikip, sordum, niçin ağlamıyorsun? Dedim. Şimdi ağlamamak yaraşmaz sana!

385

Seni görüp de neşelenmiyen, hayret ve sevincinden dişleri açılmıyan, olduğundan bin kat daha fazla olmıyan, bir çerçöpten, bir zindan kerpiçinden başka bir şey değildir.

386

O sevgili ki, akılları avlamakta, o sevgili ki, hep dağlarda dolaşmaktadır. Sordum: Zülfünün ucunu kesmez misin? Nice başlar var ki, şimdi onun derdiyle meşguldür dedi.

387

Bir zaman gönül coşkunluğu ile "ben hakkım" teranesini tutturan bugün bu ipe asılıp kalmıştı...

Seherin gözünden kaçmak istiyen de, senin gamınla hep renkten renge giriyordu.

388

Tanrı'nın aşk ile göbeğini kestiği kimselerdir ki âşık-
ların feryatlarını bilir ve işitirler. Dane gördükleri
yerlerden ürker, hiç bir kuşun uçmadığı tarafa uçar-
lar.

389

Utang duygusunu götüren o kuruntudur, her ilgiyi ko-
paran o kuru dâvadır.
Sarmısak gibi cihan âdetlerinden soyunan bir âşık aşk
bahsinde cihanı bir soğana değişmez.

390

Tanrı senden bu yoksulu istiyor. Zamanede bunu han-
gi padişah istemez ki..
Senin güneşinden parlıyan her zerre uzaktan daha hoş-
tur. Bundan dolayıdır ki bütün güneş topluluğu seni
arıyor.

391

O günkü artık gözün benden dönmüştür. Senin elinde
ölmek bana kolaylaşmıştır.
Ben ancak senden kim özür diliyecek diye üzülüyorum.
Nerede o senin gözlerin ki benim yas günümde yaş
döksün?

392

Hekimin gönlünü kapan o sevgiliye, hekim nasıl ilâç
verebilir. O, güzelliğinden bir zerresini bile göstere-
cek olsa, Tanrı'ya and içerim ki, hekime başka bir
hekim lâzım gelecektir.

393

Canımın göklere yükseldiği gün, tenimin parçaları da perişan halde toprağa girer.

Toprağa bir kere parmaklarınla kalk diye yaz! derhal mezarımdan fırlarım, tenime can gelir.

394

O zerre ki ancak güneşin yoldaşydı o. Basılmış para, yahut umut yolunda yürüyen bir angaryacı olmadı. Aşkın hangi başa kondu da onu çarçabuk senin rüzgârınla söğüt yaprakları gibi titretmedi...

395

O bulutlu yağmurlu günde, sevgililerin bir araya toplanması şarttır. Bu, yârin yüzünü yeniden görmek içindir. Nasıl ki bahar günlerinde gül bahçesindeki güller de toplu bir haldedir.

396

Aşkın gönlümde cenkleştiği o günde can, yalnız ayak aradan sıvışır. Divane odur ki beni akıllı sanır; akıllı o kişidir ki benden sakınır.

397

Canın, kalıp örtüsüne büründüğü o gün, inayet der-yası kerem yönünden coşuyordu.

Gönül sarhoş, o kadar çok dudak şarabı içti ki, hem senin dudağından mest oldu, hem de çoştı.

398

Bana gerçekten ikrar veren, beni çocuk oyuncuğu gibi pazara çıkarır. O işten çok üzüntülüyüm; çünkü ben pazar metaı değilim. Ben ancak beni inkâr edenlerin kölesiyim.

399

Beni yanar ateş üstüne atan o can, yüz türlü dil dökerek dilimi bağladı.
Altı yönümden ateş alevleri sarınca ben ah ettim, o elini ağzıma kapadı.

400

Hayatta yarım ekmeği olan, barınacak bir yuvası olan insan, ne kimseyi arar ne de kimse tarafından aranır. (Ona) mesut yaşıyasın! De... Çünkü hoşça bir cihanı vardır.*

401

Sudan, topraktan bir sevgilisi olan, ergeç yârine kavuşur. Ama o, günün birinde toprağın ve suyun dışında kalınca ona söyle ki, senin gibi bir garibin nasıl sevgilisi olabilir?

402

Ceylan, gördüğü tazının önünden kaçır. At üstünde koşanlar da atlama hamlesini yaparlar. O kadar koşarlar ki vücutlarındaki damarlar dışarı fırlar, çünkü bunlar kendi kurtuluşlarını o hamlelerde görürler.

* Bu rubaîye Hayyam'da da raslanmaktadır.

403

Ey kutlu ayağı yer yüzünü şenlendiren güzel! Sevinçten güller gebe kaldı, yüzlerce gonca doğurdu. Bu sevinç seslerinden feleklere, yıldızlara öyle bir gulgule düştü ki o gulgule arasında dolunayın gözü yıldızlara takıldı.

404

Ey yürüyen servi! Sana güz rüzgârı deymesin, ey cihanın gözü sana kem göz deymesin! Ey yerlerin, göklerin canı, canına huzurdan, rahmetten başka bir şey deymesin.

405

Önce yanağım sararmış, yüreğim kan dolmuştu. Yol arkadaşım, gönül yoldaşım deli idi. O hal, o türe ta bugüne kadar sürdü. Nihayet bir hal geldi ki bütün onları da geride bıraktı.

406

Ey kutlu gün gel ki, zerreler oynasın! Canlar, sevinçten elsiz, ayaksız raks etsin! Felekleri, havayı oynatan o zatın nerede oynadığını gel de kulağına söyleyeyim.

407

Ey bütün zorluklarımı kolaylaştıran güzel! Serviler, güller, şen bağlar bağışlıyan sevgili. Gülün başı dönmüş, diken çok sarhoş ve mahmur, bari bir kadeh daha sun da hepsi bir olsun.

408

Bu aşk, kahramanlar yönüne dönüyor. O, öyle bir ceylandır ki aslanların yerini tutar.

Bu aşk sarayı ezelden bayındır bir yerdir. Acaba sensiz kalınca viran olacağını mı sanıyorsun?

409

Gönlümüzden söz açtıkları bir yerde, biliyorum ki çabucak dile düşeriz.

Gönül, senin o hoş güzelliğini o kadar anar ki, o hasretle her nefesinde sanki hayalin belirir.

410

Dinin düzeni (Selâhaddin) in nurları saçılınsın, âşıkların canından ve gözünden dökülsün. Lâtifleşen her can (lûtf) mertebesinden ileri geçer, Selâhaddin'in toprağıyla karışır.

411

Bu yalnızlık yüz candan daha değerli, bu özgürlük cihan mülkünden daha üstün. Bir an için halvet âleminde Hak ile birlikte bulunmak, candan, cihandan, her şeyden daha büyük bir bahtiyarlık.

412

Bu gözden kan gibi boşanan yaşlar, kandır. Gel, gör ki nasıl akıyor? Belli ki içimizdeki kanları, gönül yerinden oynatmakta, göz de dışarı boşaltmaktadır.

413

Sevdanın ateşinden yanıyorum; gönül ırmağında senin
sohbetinden bir su vardı.

Ama o su serap, o ateş de kar oldu. Bugün o masal
bitti. Meğerse bir rüyadan başka bir şey değilmiş.

414

Seni gören bir yüzü görmekten, Tanrı'ya and içerim
ki, gözümüz, gönlümüz ışılanır.

Hele öyle bir yüz ki, ezelden ebede kadar, senin yüzü-
zünü görmekten mahrum kalmamıştır.

415

Aşkın şerbetinden canlar tazelenir. Bu bengisu daha da
artmaktadır. Ölüm gelip de bana senin kokunu geti-
rince, o gün ecel, umudumuzun ipini keser.

416

Sevgiliye yakın olduğunuz kadar canımıza bile yakın
olduğumuzu sanmıyorum. And içerim ki, ben onu asla
anmıyorum. Çünkü anmak, yanımızda olmıyanları ha-
tırlamak demektir.

417

Tanrı aşkından hiçbir ziyan görmiyeceksin. Nerde can-
sız kalacaksın? Sen kendin can olacaksın. Önce gök-
lerden yere inmiştin. Sonra da yerden göklere gide-
ceksin.

418

O düzençi güzel bizden kaçtı, yâr bizim dostluğumuzdan
uzaklaştı. O aydın akıldır. Biz ise ondan sarhoşuz. Za-
ten akıl sarhoştan kaçır.

419

Senin ateşinden insan dostsuz, düşmansız kalır. Meclisinde şişesiz, kadehsiz kalır. Ey can! Diyelim ki kanımı içiyorsun, nihayet bal dudağında kokusu kalacaktır.

420

Ey vefa tohumu saçan hoş gönüllüler! Siz kara topraklara ak inciler saçıyorsunuz. Her nerede olsanız halimden haberiniz var. Beni böyle bir denizin dalgaları arasına bırakmayın!

421

Bu gece başımızda bir şeyler dolaşiyor. Gönül bir kuş olmuş havalarda uçuyor. Tenimizin her zerresi ayrı ayrı parçalanıyor, yoksa o sevgili vefa etrafında mı dolaşiyor.

422

Ey gönül! Akşamda tan aydınlığının rengini kim gördü? Adı sanı temiz gerçek bir âşığı kim buldu? Ben yandım diye hep feryat ediyorsun, boşuna feryat etme. Ham yemişin yandığını kim gördü?

423

O şeker kamışı, şeker dengi gelmedi hâlâ! O bengisu, inciler denizi gelmedi. Dedim ki gideyim, ona cilveler göstereyim, nefesler okuyayım. Ama onu ansızın görünce nefesim kesildi.

424

Yâr sevgisinden cefa görenler, onun zahmetini de lût-funu da hoş karşılarlar. Ömrün kısalığını gör de bana kavuşmayı dile. Pek kısa bir saadete ermenin sonu fer-yattır.

425

Aşkınla şad olduğum günler geçti. Senin aşkından, bana yine aşkıdan başka bir hâtıra kalmamıştır. Karşıma çıkan sebepler, engeller bir rüzgârdır sanki! Deniz üstünde hiç kerpiçten gemi yapılabilir mi?

426

O sevgiliden habersiz olan baş elbette uyur, fakat ondan bir haber almış olan insan nasıl uyuyabilir? Aşk, bütün gece kulaklarıma şunu fısıldar, yazıklar olsun o zavallıya ki onsuz uyur.

427

İlim ve akıl ile yükselmiş kişilerin hayatta rızıkları hesapla ayrılmıştır. Başları akıldan temizlenmiş olanlar da aklın yerini mal ve servetle doldürmüşlardır.

428

O aşk ki kokusunun şimşegi ta başlarda çakar. Bütün varlığımı yedi. İş köhne âbaya kaldı. Eteğimi top-lıyarak geçtiğim bir su, şimdi coştı, dalgası gırtlığıma kadar çıktı.

429

O Servirevânım gelir gelmez, bedenim utancından kaçtı, çünkü canım gelmişti. O öyle olduğu için, bana öyle geldi; ben de böyle olmadığımındandır ki bana o şekilde geldi.

430

Feleklerden cevherler saçıldığında, her zerrenin kendi aslına doğru yürüdüğü günde, o şarabın gururundan ve o heves rüzgârının esintisinden, her zerre güneşten kaçınmak ister.

431

Gömleğinin kokusu yayıldığı o anda, ben ne yapabilirim, Feleğin çarhı üstünü başını yırtar. O güzel kokulu Yusuf'un gömleği, nerede ise bugün kokusunu senin gömleğinden almaktadır.

432

Ey dolunaydan, ay ışığından üstün olan toplum! Ey sudan topraktan yaratılmış varlık! Niçin böyle parlıyorsun? Ey harâbât ehli, meyhane sakinleri! Artık boğulmak üzeresiniz. Uyanın! Çünkü gece gündüz uykudasınız.

433

Ey cihanı dolayan sefa ehli âşıklar. Bir put için bu kadar hayranlık neden? Onu siz bu cihanda arıyorsunuz. Eğer kendinizde arısaydınız muhakkak ki onun siz olduğunu anlıyaktınız.

434

Bu gönül perdesini değiştirme ki zevki kaçmasın! Gönül semtinden başka yere bakma ki gönül elden çıkmasın. Bu kendinden geçme derneği cennet gibidir. Sarhoşluk âleminde ayrıma ki o neşeyi kaybetmiyesin!

435

Göğsümüz üstünde dönen bu başın içinde feleğin çarhu iki büklüm olarak dönmektedir.

Ne baş, ayağın halinden anlar, ne de ayak başı bilir. Baş ile ayak arasında başsız, ayaksız dönen bir âlem vardır.

436

Ey ilk önce gözlerinin büyüüne kapılan gafil! Ey şirin sevgilinin ilk bakışlarıyla karşılaşan âşık! Göz dermanı gibi değerli bir sevgili yol üstüne geldi, bu şekerini senin gözüne saçtı.

437

Bu sarhoş başka bir bâdeye başlıyor; testisi boşandıkça yeni baştan dolduruyor. Ey ihtisabcı! Bu murad sarhoşunun yolunu kesme! Ona ne kadar vursan yeni baştan sarhoş olur.

438

Ne gariptir ki, sevgili gönlüme sığar. Bu ten içine belki iki bin tenin camı sığar.

Bir buğday tanesine bin harman, bir iğne deliğine yüz âlem sığdığı gibi.

439

Şu anda başımızda bir haber dolaşiyor. Gönül kuş ol-
muş başımızda uçuyor.

Her parçam ayrı ayrı dönüyor sanki. Meğerse o sevgili
vefa dolabı çeviriyor.

440

Vuslatının faydasıyla beraber sana bir ziyan erişmez.
Sen can olduğun için canına bir zahmet gelmez. Aca-
ba böyle, her nefeste cesaretli oluşun, sana kem göz-
ler değer, diye korkmadığın için midir?

441

Kuluna bir gül ki sana sevap olsun. Kulundan da
sana tatlı bir gülüşle cevap olsun.

Sana şarap olsun diye ağlayıp yaş döküyorum. Sa-
na kebab olsun diye yüreğim kavruluyor.

442

Nice dermanlar vardır ki, derdi artırır, nice devletler
vardır ki, yüzü sarartır.

Tanrı korkusu odur ki, ondan sana gayret gelir. Kor-
ku o değildir ki gayret ve hararetini soğutur.

443

Sana çok yavaş ve ağır başlı yürümek gerektir. Öte-
kinin, berikinin parmiğiyle gösterilmek yararır sana.
Eğer adam oğlu isen insanlarla geçin, melek isen
sana gökler yararır.

444

Felek çarhında ateşinden bir sıcaklık, cihan ırmağında senin denizinden bir su vardı. Bu su şarap oldu, o ateş de kar oldu. Bugün ondan hiç eser yok. Meğer bir rüya imiş o demler.

445

Ay yüzlüm sordu: Gözün Ay gördü mü senin? Dedim ki gördü; Ay, ayın hatırını soruyordu. Tekrar dedi ki, ben bayram ayını soruyorum. Evet dedim; bayram bayramı soruyor.

446

Ateş olmıyan sudan pek bıktım. Karışık zülüfler içinde dağınık olmıyan tellerden pek usandım. Bizim sevgilimiz hoştur. Çirkin olamaz. Hiç serkeş olmamak düşüncesindedir.

447

Benim dilim bensiz de konuşuyor! Ama ben onun ne buyurduğunu bilemiyorum. Benim arzum zehirle şeker idi! Geleceği kim bilir? Kime ne yarıştığını kim anlar?

448

Alçak gönüllü olmıyan başlar, sırra eremez. O seçkin güzel de dik başlılık etmez. O su kaynağıdır ama ne su! Bengi su sanki! Ateş olmayınca bengi su da olmaz.

449

Bu ciğeri yanık aşık bir daha geri geldi. Zavallı ayağıyla gitti ama başıyla geri döndü. Hayır, başsız, ayak-sız şerefli canlar gibi uçtu. İnsanlar köyünden melek diyorına gitti.

450

Her kiminle bir gün aşıklıkta kaynaştınsa, sanki o kim-senin başına belâlar yağdı. Mansur önce âşıklıktan nişan verdi, ama sonradan kıskançlık ipliyle asıldı.

451

Senin yüzünü gören hiç bağı düşünür mü? Aşkına düşen hiç mumu, ışığı düşünür mü?
Derler ki dimağın gıdası uykudur. Ama aşık olan di-mağı düşünür mü?

452

İkbal sahiplerinin nefesi hoş güller gibi kokar. Baht-sızlar ise sert dikenler gibi serkeş olurlar. Gülle yol-daşlıkta diken, ancak yumuşaklığıyla ateşten kurtulur. Yoksa dikenle yoldaşlıkta gül, ateş içinde kalırdı.

453

Mezarımdan her kim geçerse mest olur. Yaşadıkça, sonsuzluğa kadar mest yaşar. Denize gitse deniz ve gemi direkleri, toprağa girse mezarı ve kabri mest olur.

454

Bize gelenler hep toprağa bakarlar. Ta ki çehrem top-rağa imrensin diye.

O toprakla karşı karşıya olmamızdan daha iyi ne var ki, belki kokusu hep bu yoldan bize gelebilir.

455

Öteki cihanın bulutlarından bir yıldırım düştü. Mademki yanmış kimse yok o halde bunun kime faydası oldu? Her iki cihanda da bir yanık gerek ki, çakan yıldırımlar hemen onu yakalasin.

456

Bir beyit söyledim, dilber benden incindi. Yani beytin veznini bizden tartıp aldı. Dedim ki hangi beyti söyleyeyim emret! Dedi ki, ben hangi beyte sığarım bilirim söyle!¹

457

Dinle! sende işitecek kudret varsa! Ona ulaşmak, kendinden geçmekle olur. Orada sus! Çünkü, sana düşünce ve ibret cihanı açılır. Onların dedikleri, hep göziyle görmek gibidir.

458

Daima başın devletli, dudağın güleç olsun. Âşıkların canı ve gönlü senden hoşnut olsun. Seni görüp de sevinç duymayanın başı sarkık, bahtı kara, gönlü perişan olsun.

459

Hastayım, gamlıyım başımda iki mihnet var, ama senin gamın beni daha genç kılmaktadır.

¹ Burada ev anlamına gelen (beyt) ile şiirdeki (beyt) arasında bir (cinâs) sanatı vardır. M. N. G.

Şu ne gariptir ki hastalıkta onun gamından başka ne deva alsam; beni daha çok hastalandırıyor.

460

Yanımda sen olmadan gönül mağara semtine gitmedi
Gaminin lûtfunu görmeden gam çeken olmadı.
Çok olan her şey değerini kaybeder. Ama senin gam-
ların bu kadar arttığı halde değerinden bir şey kaybet-
medi.

461

Deniz ve sefa olmazsa cevherimiz taş kesilir. O, cihanın canı olmazsa, cihanın canı sıkılır. Dostun verdiği üzüntüler canın ve gönlün cilâsıdır. Onu can içinde sakla ki pasını silesin!

462

Aşk olmayınca neşe ve sevinç artmaz. Aşksız olunca en güzel vücut bile salınmaz.
Buluttan denize yüz damla düşer ama, aşk harekete gelmedikçe hiçbir sedefte inci olamaz.

463

O uykusuz köleyi bağışla. Öyle bir susuzu gözet ki, suyu bulunmasın. Hiçbir şey veremiyenlere bağışla ki, onların Tanrı katında hiç sevapları yoktur.

464

Kul, kendisinden büsbütün geçmedikçe, onun gönlünde Tanrı birliği gerçekleşmez.
Tanrıyı birlemek demek senin varlığının onunla birleşmesi demek değil, senin yok olmandır; yoksa batıl bir şey, hak olamaz.

465

Aşkın gönlüme dolalıdanberi. Senin aşkından başka neyim varsa hep yandı.

Aklı, dersi, kitabı hep rafa koydum, ama şiirler, gazeller, rubafler öğrendim.

466

İşim, gücüm aşkın gamı olalıdanberi, zavallı gönlüm çok üzüntülere uğaradı.

Gönül aşk gamıyla o kadar çok hırpalandı ki, bu sefer çektiği acıları belki de hiç çekmedi.

467

Can cevheri, bu tabiat âlemine düşelidenberi, bu dört unsur onunla komşu oldular.

Bu mezarın öteki mezardan renk alması o yüzdendir. Allah hiç kimseye kötü komşu vermesin!

468

Bir ok attım, ok yükseslere fırladı. İmanlı kişilerin yüreğine saplandı, sızlatmaya başladı. Dedi ki, yüreğinin başı başının sadakası oldu. Attığım ok hak idi. Yürek de başa sadakâ oldu.

469

Rebab şeklindeki yaydan bir ok fırladı. Ten çemberinden geçerek kalbe dayandı.

Özleri delip geçen şu kabuğa bak! Perdeleri yırtan şu perdeyi gör!

470

Can, yüzünü kutlu âleme çevirdi. Gönlü niçin, neden gibi sorulardan, varlığı eşsiz olan Ulu Tanrıya yöneltti. Bugüne kadar gizli kalmış olan bu sır, bin perde altından sıyrılıp açığa çıktı.

471

Senden bir hayal taşıyan (bir can) ın geçip gitmesi, yok olması nasıl düşünülür?
Ay küçüldükçe hilâl olur, ama bu küçülme ve eksilme yeni bir gelişmenin başlangıcıdır.

472

Bir yer ki, orada senin gibi bir sevgili vardır. Orada eğer sükün karar olursa (küfür) dür.
Seni görüp de baştan çıkmıyan bir aklın başını ezmek yaraşır; Çünkü çirkin bir yılandır o!

473

İçinde tatlı bir özü olan bir ceviz. Bağrında hoş inciler saklanan bir çekmece vardır. Sakın türlü kısıkançlıklarla onları kırmanın yolunu arama! Çünkü onları kırsan bile daha binlercesi vardır.

474

Bir göz ki, bakışı o güle ve lâleye dönmüştür. Bu felek kubbesini iniltiyle doldurur.
Bin yıllık şişenin asla yapmadığı divaneliği bir yıllık sevgi bak ki, nasıl yapıyor.

475

Zamanenin adı kötüye çıkınca artık, adı sanı belli merd
kişiler kalmaz. İnci arıyorsan denizin derinliklerinde ara!
Yoksa sığ kıyılarda köpükten başka bir şey bulamaz-
sın.

476

Hayalin gönlümüze tekrar geldikçe, kaybettiğimiz za-
valli gönül de eski yerine döner.
Ömrümüz geçip gitse, geride tek nefesimiz kalmasa bi-
le, hayalin bize gelince sanki geçmiş nefeslerimiz geri
gelir.

477

İnci yerlere atılırsa kemik parçalarıyla karışır. Gönül,
aklı bir tarafa atarsa, teninden kurtulur.
Ben ateşim, duman çıkıyor benden. Yanan her ateş-
ten duman çıktığı gibi.

478

Tan ışığı hak yolunu gösterince, dirilerin tenindeki can
uçmaya başlar.
İnsan öyle bir yere erişir ki, her nefeste, hiç gözünü
yormadan dostun cemâlini görür.

479

Göz o gümüş yanağı görünce, can, dudağında mim har-
finin gözü gibi daralır.
Gönlüm Nemrut gibi gözlerden uzaklaşır, İbrahim'in
sevda ateşine düşer.

480

Canı aradım, mercan denizinde buldum. bir köpük altında gizli bir okyanus oldu.

Karanlığın ortasında ince bir yolda yürüdüm. Bir çöl geldi karşıma!

481

Ey çan! Aşkın ateşi artık son kerteyi buldu. İşim gücüm aşkından şikâyet olmuştur.

Eğer her seher vakti inlememi istiyorsan anla ki, bu derd son haddine varmıştır.

482

Canımın semender (ateş kurdu) gibi bir sevgilisi var. Onun ateşinde ne hoş barınır bu can .

Ey saki! O dudak şarabını sun bize! Çünkü ondan başımda garip bir mahmurluk var.

483

Can kimdir ki, gözlere senin gibi şirin görünsün? O, göziyle, gönlü ile seni avlamaktadır sanki. Mezarımın üstünde bir diken bile bitse o diken aşk ile feryada gelir.

484

O yüzü kapalı güzel salınmaya başlayınca, her kapalı gömleği yırtar çırıl çıplak olur.

O hazinenin çevresinde dolanan nice değersiz metâlar var ki, taş bile olsa yine altın saçan birer hazineye döner.

485

Kavuşma gününde sevgilimiz görünmedi. Artık yavaş yavaş aşktan el çekmek gerek.

Ama gönlüm diyordu ki, buna imkân yoktur, imkânsızdır. O zaman başımı önüne eğdi. Kıs kıs gülmeye başladı.

486

Göz elden gittikten sonra senin ilâcının ne faydası var? Gönül hep böyle yıprandıktan sonra senin vefan neye yarar? Gamından can ve ciğer gamla yandıktan sonra, senin o tatlı, gönül okşayıcı sözlerinin faydası ne?

487

Gönlüm nesil olur da o yanaklardan vaz geçer? Yahut senin o sayısız bağışlarını nasıl bırakabilir? Mezarımın üstünde bir diken bile bitse o diken durmadan hep seni sayıklar.

488

Aşıkların yüreğinden akan kanlar Ceyhun ırmağına döner. Aşık da o kanın üstünde bir köpük gibi kalır. Senin bedeninin bir değirmen onu döndüren su da kandır. Su olmazsa değirmen nasıl döner?

489

Allah esirgesin ki, gönül cihan sevgisine meyl etsin. Aşktan başka ne vardır ki, ona iltifat göstereyim. Gözümlüm, ecel gününde eğer aşkı bırakır da can tarafına bakarsa, gözümünden çok şikâyetçi olurum.

490

İstiyorum ki, gönlüm senin gamına alışsın. Eğer bu alışkanlığı elde ederse, gam ona ne kadar hoş gelecek. Ey gönülsüz gönül! Dikkat et de onun gamını kucaklamaya bak. Çünkü onu gözetmiyecek olursan, kendi gamını kendisi yüklenir.

491

Beli kemerli güneş, önünde can verir. O ciğeri yaralı Ay, sana fedadır.

O servi, o yetişkin gül sana kurban olur; bu gönlünü yitirmiş âşık önünde ölür senin!

492

Güneş kim oluyor ki senin (parlamakta) yüzüne erişebilsin? Rüzgâr, nedir ki, çeviklikte senin nuruna yetişsin? Akıl, vücut şehrinin veziridir ama senin köyünün başına varınca divâne olur.

493

Tanrı bilir ki, senin yağının toprağıym. Seni benim elimden almak ona gerekir mi hiç? Eğer alırsa ona dualar eder, yalvarmaya başlarım. Ola ki bana rahmet eder de seni yine karşıma oturtur.

494

Senin aşkının rüzgârından kopmuş bir toz istiyorum ki, onu gözlerimle ayak tozuna erİştireyim. Canım, cefada sevinç ve neşe bulur. Çünkü cefadan senin vefanın kokusu gelir.

495

Yanağını özleye özleye uyku benden yüz çevirdi. Senden, senin hayalinden insaf istiyorum artık. Uykum benden kaçıp, senin eteklerine yapıştı. Artık senden, senin hayalinden insaf ve adalet bekliyeceğim.

496

En hoş adet, en hoş huylar ki, Muhammed'de¹ vardır. O, rebabını sabaha kadar inleterek bizi okşar. Uykusu gelicede (rebabının) boğazını sıkar.

497

Her kimin göğsünde bir parçacık gönül varsa, senin aşkına tutulmadan yaşaması zorlaşır. O zincir gibi büklüm büklüm zülüflerini gördükçe akıllı bile olsa yine delirir.

498

Ayağı senin zincirine bağlanan kimse, ister fani olsun, ister yok olsun varlığa kavuşur. Şarap iç de mest olma diyorlar ama, ne çare ki, şarap içen elbette mest olur.

499

Beni denizler bile doyuramazken ırmak ne yapabilir? Gül bahçesi olmadıktan sonra kokudan ne çıkar? Yâri yanında olanlar mazudurlar. Ama zavallı ben, bir de sabrım baş başa kalınca ne yapabiliriz!

¹ Oğlu Sultan Veled'e telmih olsa gerektir.

500

İnci arıyorsan pınardan inci çıkmaz. İnci arıyan denizin derinliğine inmelidir.

Ama bu değerli inci, ancak bengi su pınarından susuz dönmüş olanlara yararır.

501

Bağa gelin de yeşil giymiş dilberleri seyredin! Her köşedeki gülcü dükkânlarına bakın!

Gül bülbüllere gülerek diyor ki; susun susun da şu susmuş baharı seyredin!

502

Derviş gizli sırlar fısıldar. Her an parasız bir mülk bağışlar. Derviş, ekmek istiyen zavallı değildir. Derviş ancak can bağışlıyan bir aşıktır.

503

Bağda binlerce Ay yüzlü güzel var. Güller, mis kokulu menekşeler var.

Hele ırmaktaki halka halka sular, bunların hepsi birer bahane. O, ancak Odur.

504

Zülfünün çengeli Cehennemde bile elime geçse yeter. Cennettekilerin halinden utanacağımı mı sanırsın?

Diyorsun ki, Cennet alanında bana seslen, ama Cennet alanı gönlüme o kadar dar gelir ki.

505

Aşkta alçaklık yükseklik olmaz; ayıklık, sarhoşluk da aranmaz. Hattâ hafızlık, şeyhlik, müritlik ne demek? Kalleslik, düşkünlük rindlik de sorulmaz.

506

Aşkta bir an bile sebat etsen, aşıklar sırasında bilsen ne kadar ilerlemiş olursun.
Gül gibi bir yârin yanında sivri başlı diken gibi ol ki, yâr, seni kâh kucağına çeksin, kâh yanına alsın.

507

Araştırma yolunda yetişmiş olmak, cihandan eteğini çekmek gerektir. Sen gözündeki körlüğü iyileştirmeye bak. Yoksa âlem hep Odur, ama göreceğ göz gerek....

508

Aşkına tutulmuşum bir kere, bana öğüdün, yol göstermenin ne faydası var? O zehirli şarabı içmişim bir kere, bana şekerin ne tesiri olur. Benim için ayağına zincir vurmaktan ne çıkar?

509

Canımı sıkma! bir gönül açıcı geldi. Şen nağmeleriyle gönüller okşayan bir güzel geldi.
Sinek gibi vızıldayan gamın kolu kanadı kırıldı. Sanki Kaf dağından bir Zümrüd-ü Anka geldi.

510

Gönül senin hevesinle ne umutlara kapılır, senin sâyende ne dedikodular yapar.

Lâhavle çekiyorum ama lâhavle çekmenin de aşkta bir fayda sağlayacağını umma!

511

Elin cömertlikte bulutları kıskandırır. Savaşlarda her tarafa mücevherli kılıç sallar.
Senin işinden güneşe utanç geldi. Senin kılıcını görürnce hemen tan yerine kılıç çekti.

512

Gönül, dün gece bu aşkta bize yoldaş oldu; gece, tan-yeri ağarınca kadar ne dinlendi, ne de uyudu.
Tanyeri aydınlanınca sararmış çehresi, uyku dolu gözleriyle hemen sana koştu.

513

Gönül, gizli açık neler söylerse, hep o misk ve anber saçan zülfün hikâyesidir.
Bu, çok yosma, o da çok perişan. Biliyorum ki yosmalar perişan sözler söylerler.

514

Gönül, o gönül okşayıcı dilberin arkasından çok koştu ama, olmadı. Kurudan, yaştan ne varsa hepsini ortaya attı yine olmadı. Zavallı göğsümüzün köşesine oturarak bildiği her türlü kurnazlık oyunlarını oynadı ama yine de olmadı.

515

Dün gece dilber sevgilim göklerdeki Ay gibi parlaktı. Hayır, hayır güzellikte Güneşten de üstündü.

Hattâ bizim hayalimizin çevresinden de dışarı idi O.
Biliyorum ki, çok hoştu. Ama niçin böyle idi bilmiyo-
rum?

516

Dün o ay misâli güzele uğradım. Bir nükte söyledi,
bahsin temelini attı.
Davasını kazanmak istiyordu ama dava sabit olmadı,
davacı fâni oldu.

517

Bilir misin sofu niçin çok yer? Günde yalnız bir defa
yer de ondan.
Bırak bu sefer bari gül, gülnar yesin. Artık daha ne
kadar o sevgilinin gamıyla deve gibi diken yiyecek!

518

Senin yüceliğinin eteği elimden gitmez. Sunduğun mey-
lerin zevki sarhoş dimağından çıkmaz.
Bana diyorsun ki, nasılsan bana öyle görün! Eğer ol-
duğum gibi görünsem varlığım ortada kalmaz.

519

Yare baksam utanıyor, bakmasam gönüller âfeti olu-
yor. Onun yüz suyunda yıldızlar belirir; onun yüz su-
yu olmasa benim gücüm, kudretim hep toprak olur.

520

Ey can! Senin yanında sanki bedenim yerlere kapanı-
yor. O secdeyi kendi bahtıma ediyorum sanki!
Her ne zaman ayaklarına düşsem içimde canım ayak-
larıma kapanır.

521

Mânada var ama sözde yok olanı kim görmüştür? Gönülden beliren, dilde yok olanı kim gördü? Dünyanın varlığı olup da dünyada yok olanı kim gördü? Varlıkta da yoklukta da böyle bir (Yok) u kim görmüştür.

522

Sende bir inci var ki, denizleri doldurur. Hattâ öyle bir inci ki, binlerce denizi incilerle doldurur. Onu bulmak istiyorsan bir kere eşeğinden aşağı in! Çünkü eşeğin, yüzünü ahır tarafına çevirmiştir.

523

Aşkta binlerce can ve gönül bıkip usanmaz. Can nedir ki bu konuda canın sözü mü olur hiç! Bu yolda öyleleri yürür ki, her adımda, yüz can verir, yine de yüz döndürmezler.

524

Aşkında bana vefalı olmak yaraşır. Senin vuslatın bir umuttur ama bana yakın gibi geliyor. Senin yanında benim gibi gönlü kırık zavallının işi, fena değil ama bundan daha iyi olmak gerekiyor bana.

525

Senin aşkından en bilgin akıllar bile uyur; âşık da gönül ateşi içinde uyur. Ben gözsüz ve gönülsüz uyursam bunda şaşılacak ne var? İki gözüm de kan kesildi, nasıl uyuyabilirim.

526

Felek'in beyinde bir kere aşkın yerleşti mi, fitne ve kavgâ ta arşa dayanır. Cihan bir ruh gibi olur. Artık ortada ne yukarı ne aşağı kalır. Şu halde nasıl olur da senin aşkın ruhunu yukarı âlemden alır.

527

Vefasızın yurduna gam ve mâtem dolsun. Vefası olmayanlar âlemde eksik olsunlar. Görüyorsun ki, gamdan başka hiç kimse beni anmadı. Şu (gam) a binlerce âferin olsun.

528

Söğüp sayma bile ,senin dudaklarında Ay gibi parlak görünür. Aslı ateş olan yakuta döner sanki. Söğmek ne kadar gönül açıcı diye hoşlanırsınız. Gül bahçesinden esen rüzgârlar elbette hoş olur.

529

Gönlüme öğüt vereyim de istediği yere gitmesin! Hele O şen ve şuh sevgilinin yanından başka bir tarafa gitmesin!

O put; gönlün nereye gitti, diye dudağını ısırıyor. O kimdir. Kim oluyor ki, gitsin veya gitmesin.

530

Gönül hep o canlı dudaklarının hizmetindedir, mahmur gözlerinden mest olmuştur.

Gönül, bütün senin baharının hikâyesiyle meşgul; can, hep o lâle bahçesinden söz açmaktadır.

531

Bana gönül verdi ki, gönül avcılarını vurayım; kimleri oksadımsa hemen onları vurayım diye.

Bir canım var ki, ancak onunla yaşar, anıyla neşelenirim. Meğer divâne olmalıyım ki, canıma kıyayım.

532

Dün gece senin Ayından gökler şarap içti. Senin o bengi suyundan bütün cihan içti.

Hayatı arttıran o bengü su, sanki hayatta olan her şeyi içti, tüketti.

533

Divâne, halk arasında belli olur. Çünkü sevda atına binmiştir o.

Ama gerçek divâne, onu tanımyandır. Divâne bizim yanımızda tanıdık dost gibidir.

534

Dün gözlerin büyüler saçıyordu, yüzün, gök kubbe yolunu tutmuştu sanki!

Zülfünün gölgesinde bir güneş saklıyordun. Can bir zerre gibi havalarda uçuyordu.

535

Ebedî sevgili hep gönlümün çevresinde dolandır, şu utan-
gaç canımdan, gönlümden ayrılmaz.

Şu topraktan, ağaçlar gibi gülerek baş çıkarayım ki,
toprağımın çevresinde bengi sular çağlasın.

536

Git iyilik yap! Zamane iyiliği bilir. O, iyiliği iyilerden alır ancak.

Mal, varlık herkesten geri kalır, sen de bırakıp gideceksin onu. En iyisi mal yerine iyilik bırakmak.

537

Bir gün gözümüzde o gönül hırsızının hayali oynanmaya başlarsa, bir gönül ne yapsın buna, çünkü yüz cihan birden oynamaya başlar. Gönül evinde hangi perdeden çalınsa zavallı beden de aynı havadan oynar.

538

Rızık, zengin de yoksulun da mihenk taşıdır. Sakın onun nereden geldiğini araştırma! Çünkü o, varlığı hiç bir sebebe dayanmayan Ulu Tanrının yönünden geldi. İyiliğin günden güne arttığı o gündenberi rızık, cihanın ötesinden gelip dağılmaktadır.

539

Gün yaklaştı, hâlâ senin kavgan bitmedi. Gece bastırıldı. Hâlâ başında sevdalar var. Bu benim işim gecenin, gündüzün işi değil. Bambaşka bir iştir. Yoksa nasıl olur da iki topal eşek benim yükümü kaldırabilir.

540

Varlıkların arka arkaya dizildiği bir günde yokluk, o ulu dergâhın yolunu tutar. O günde kılıcın kabzesi kanna bulanmadan, ikbal ateşiyle yanmadan yüceliklere kim erebilir?

541

İşlerinin azalmaya yüz tuttuğu, gözlerde onun (ölümün) hayalî oynadığı bir günde, o bütün garipliği ve yabancılığı ile beraber gönüldedir. Ama gönül de şüphe ve tereddüt içindedir.

542

Git! gözlerini kapa ki gönlün göz gibi olsun. O gözden sana başka bir cihan görünsün. Eğer bir gün o beğendiğin şeylerden kendini kurtarabilirsen, bütün işlerin baştan beğenilmiş olur.

543

Birgün aşkın beni divâne edince, öyle divânelikler ederim ki bunu şeytanlar bile etmez. Kaleminin hükmü, gönlüme öyle işledi ki, onu divân efendisi bile kaleminin ucuna lââyık görmez.¹

544

Yaptığın iyiliğin zevki hangi kamıştan koptu ki, sevgili gül dudağına uygun olarak ancak senin şekerini seçti. O şeker kamışından hep dudak şarabı içti ve dudaklarının büyüyle mest olarak coştukça coştı...

545

Zülfün o yakut renkli yanaklar üstüne dökülünce kulların canını almayı düşünür. Avucundaki (laden)i kim elinden bırakır, kendi sevgilisini kim ayağa vurur?

¹ Vaktiyle kamış kalem devrinde kalemlerin uçları bıçakla çatlatılırdı. Mevlâna onu telmih ediyor. M.N.G.

546

Sevgilimin aşkı beni baştan çıkardığı gündenberi,
komşularım artık feryadımdan uyuyamaz oldular.
Şimdi feryadım azaldı ama aşkım arttı. Nasıl ki ateş
çok alevlenince dumanı çıkmaz olur.

547

Zülfün güzellikte ne cilveler, ne oynaklıklar gösterdi.
Anber sürünmek için kollarını sıvadı. Ona misk de-
dim. Bu sözden öfkelendi, alındı. Kendini yerlere
vurdu.

548

Senin zindanın kurtuluştan daha hoştur. Öfken şeker-
den daha tatlıdır. Kılıcın hayattan daha güzel, yakutun
bağıştan daha hoştur.

549

Âşıkların gönlündeki sırrı nutripten dinleyin; onun
feryatlarile gönüller çevresini dolanın! Eğer ona
inaniyorsanız bakın perde arkasından neler söylüyor.
Yani hiç perde dışına çıkmayın! diyor.

550

Âşıkların gönül ateşlerinde kıvılcımlar vardır. Gönül-
süzlerin gönülдерinde ne etkiler vardır.
İşitmedin mi ki, gönlü yanıkların ahları, Tanrının
rahmet kapısına yükselir.

551

Senin aşkın için bir bahane yetişir, senin sevginle mest
olanlara bir terane yetişir.

Bizi öldürmek için cefa kılıcını ne vuruyorsun? Bize bir kamçı ucu göstermek yeter.

552

Bir sır varki yâr, onu dudak altından fısıldıyor. İşin aslını da o biliyor.

Değirmene inmek için yüz iniş yeri biliyorum ama ,iş bir kurbağanın yüzünden geri kalıyor.

553

Aşıkların bağında yetişen servi, hem serkeş, hem serhoş hem de nazlı nazlı sallanır. Serkeşlerden yüz çevirse bile onlara erişir, dik başında doğanların gurununu taşır.

554

Bir şah vardır ki, her neyi gizlesen onu bilir, ağzısız, dilsiz yediklerin şeyleri de bilir.

Herkes yaldızlı söz söylemek hevesindedir. Ben, o üstadın kölesiyim ki susmasını bilir.

555

Çok sevinçliyim çünkü gamın gönüme sığıyor ve aydın bir yer bulmuştur kendine.

Feleklere ve yerlere sığmayan o gam, bir iğne deliği kadar gönüle sığıyor.

556

Gam yüzünden zamanenin sevinci bana yüz göstermez oldu. Bana artık dostun gamından başka bir merhem gelmiyor. Dedim ki onu gördüğüm zaman ne nefesler harcıyacağım, neler anlatacağım; ama onu görünce nefesim çıkmaz oldu.

557

Gece gitti, nereye giderki o. Hep geldiği yere döner.
Belli ki her canlı yaratık kendi yuvasına döner.
Ey gece mademki sen de kendi yuvana dönüyorsun.
Bizden selâm söyle, filânın sevgilisi nasıldır diye sor!

558

İçimizde bir şeker sözlü, tatlı gülüşleriyle Hüsrev
ve Şirin'den söz açar.
Bana kâh sertlik, kâh uysallık gösterir. Bazan da
beni uysallaştırır ve kendisi sertleşir.

559

Sevinin ey istekliler! Aradığımız geldi. Alkış tutun! Ey
âşıklar, sevgili geldi.
Eyub'un hastalıklarını sağaltan o şifa iksiri geldi. Bin-
lerce Yakub'un gözünü aydınlatan Yusuf geldi.

560

O misk kokan saçların aya perde olunca, o perde arka-
sında hangi âşık sapkın ve şaşkın olmaz. Yusuf eğer
çenesinin çukurunu görseydi, zülfünün zinciriyle tek-
rar kuyuya inmeye razı olurdu.

561

Bahtiyar o kimsedir ki ay yüzlü sevgilisi yanında gi-
der. Kerem sâkisi onu hep mest ve harap bir halde gö-
türür. Göz yaşı geliyor ama uyku gelmiyor, gelirse
kendini su götürür diye.

562

Gece, âşıkların gönlü gibi sevdalarla dolu. Cihan iyi ve kötü gözlerden uzaklaştı. Gönül acılarımla birlikte gizli bir yolculuğa çıktım. Bir işaret bana diyor ki artık onların (acıların) vakti geldi.

563

Öyle bir coştum ki bunu feleğin öküzü bile çekemez. Öyle bir divanelik ettim ki Mecnun gibi yüz tanesi bil çekemez. Haydi ben çekeyim, çünkü senin canın benim canımdır. Ama söyle! Nasıl olur da insan kendi canını çekemez?

564

Sabah oldu. Neşelenme vakti geldi. Şimdi gece kalkanlar için ayrılık zamanıdır. O gözler gece bekçileri gibi uykuya daldı. Şeker kapmaca hevesinin uyandırdığı fırsat geldi.

655

Yüz kere aklım başımdan gitti de geri geldi. Bu akıl, daha ne kadar âşıklar şarabından içecek? İşten de kaldım işsizlikten de. Bilmem ki işin sonu nereye varacak?

566

O akıl yönünden yüz konak uzaklara gideceğim. İyi, kötü her türlü varlıktan vazgeçeceğim.

Perdenin arkasındaki güzellikler hep benim güzelliğim.
Ey bilgisizler, ben kendime âşık olacağım.

567

O Ay gibi güzel, yüz yıl yaşasın. Onun gam oklarına
göğsüm amaç olsun! Gönlüm onun kapısının toprağı
üstünde güzelce ve rahatça öldü. Yarabbi acaba top-
rağı hoş olsun, diye kim dua etti ona!

568

Sabah vaktidir. sabâ rüzgârı misk kokuları saçarak
esiyor. Anla ki sevgilinin köyünden geçiyor o.
Kalk ne yatıyorsun. Cihanın sonu geldi. Bari bir ko-
ku al çünkü kervan geçiyor.

569

Ârif gül gibidir. Şen bir gülden başkası değildir o.
Acılık şekerin âdeti değildir.
Ârif'in canı candan kandil gibidir. Cam şişedir ama
örs değildir.

570

Âşık nazda ve naziklikte eşsiz olur. Âşıklık mezhebinde
mert ve yiğit davranır.
Gönlünü yitirmişlere naz yakışır mi hiç. Yakup, Yu-
suf'luk ederse soğuk düşer.

571

Bir aşk geldi ki, aşklar onun yanında sevda olur. O aşkta yandım külüm bile yok oldu. Ama külümde tekrar senin aşkıyla yanmak hevesi yeniden belirdi. Binlerce suretler parlayıp söndü.

572

Aşkın her tapınakta sarhoşluk eder. Putlar pazarına senin yüzünden kesatlık gelmiştir. Gamının eli her iki âleme de uzanır. Doğrusu senin gamın eli-uzunluk etmektedir.

573

Benim aklım, gönlüm ne cilveler bilir! Hele sevgilim bir an karşımda otursun. Yüz yerde değirmen yokuşu bilirim ki susuzluktan işlemez olmuştur.

574

Aşk ezeldendir ve ebede kadar yaşayacak. Onu arıyanların sayısı da belirsiz olacaktır. Yarın kıyamet günü açıklanınca âşık olmyanlar oradan geri çevrilecektir.

575

O pek hoş sevgilinin aşkı belâlar koparır, ama belâdan sakınan da âşık olamaz. Aşk oyununda mert kişi odur ki, aşk ateşi canını sarınca canından vazgeçer.

576

Senin aşkın cihandan güveni, esenliği kaldırdı. Ay-
rılığın can alan bir ecel oldu sanki.

O gönlü yüz bin cana değişmezdim ama, senin bir
gülüşün bedava elimden aldı.

577

Aşık gerek ki gece gündüz şarap içsin, bu şarap onun
akıl ve utanç perdesini götürsün.

Ben bâdeyi nerede içeyim. İçsem bile, başımda akıl kal-
madı ki benden ne götürür?

578

Aşk, ancak halkı şâd eden aşktır. Aşk, ancak sevinç-
lerin hakkını veren sevgidir.

Aşk annesi beni önceden doğurmuştur. O anneye yüz-
lerce rahmet ve aferinler olsun.

579

Bayram geldi ki senden bayram armağanı götürsün.

Senin o Ay ağılını andıran zülüflerine bayram nişanı
taksın diye. Bayram ancak karşısında Ay yüzlü bir sev-
gilisi olanlara gelir. Yoksa evdeki yeni Ay'ından ayrı-
lanlar bayramdan ne anlarlar...

580

Gam dediğin kimdir ki er kişinin gönlü çevresinde
dolansın? Gam, ancak donuk ve soğuk kimselerin etra-
fında dolanır. Tanrı erlerinin gönüllerinde öyle bir de-
niz vardır ki onun hoş dalgaları felek kubbesini do-
lanır.

581

Kötümser kişi, kulun gülmemesini ister. Kuldan birsey gizleme ki, o da senden gizlenmesin.

Bir bahçe kapısına zindan diye yazsan, bahçe o yazı yüzünden zindan olur mu hiç?

582

(Elif) gibi dümdüz boyum (cim) gibi büküldü. Senin olduğun yerde güzellik ikibuçuk kat artar. Ey cihanın canı! Senin o ölümsüz güzelliğin gönlümü zapteder, ama beni de ölümsüzlüğe götürür.

583

Biz aşktan kendimize çok yakın bir âşinâ bulduk. Her an kanımızı aşk üzerine saçtık.

Her nefesimizle aşkın boşluğu dolar. Her dem çekişimizde aşk kendi demini bulur.

584

Olgun vasıflı bir kişi fânilik yolunu ahyordu, varlık denizinden rüzgâr gibi geçti.

Onda varlığından bir kıl kalmıştı ki, o kıl (fakr) mertebesindekilerin gözünde (zünnar) gibi göründü.

585

Sana canının içinden bir ses gelir, der ki masal dinlemekle bu düğüm çözülmez.

Evin içindeki bir su kaynağı, dışardan akan ırmaktan daha faydalıdır.

586

Aşıka ölüm veya fânilikten söz açmak, yahut aşk yolunda can vermekten bahsetmek hep lâftan ibaret kalır. Ama aşka dair söz söylemek, bengisu kaynağından su içirmek sayılır.

587

Felek sana durmadan hizmet etse bile, kabul etme! Çünkü sonunda seni alçaltacaktır. Seni ansızın bir şerbetle mest eder, başka bir sevgilinin kolları arasına bırakır.

588

İsterse her iki cihan gam dikenleriyle dolsun. Devenin dikenden ne korkusu olur. Can ve cihan, keder ve üzüntülerle buluşsa bile yine tertemiz kalır. Çünkü aşk temizleyicidir.

589

Sabretsem canım benim yanar, hem benim canım hem de bütün âlemin canı yanar. Bağırarak istesem, ağzım yanar; ama sade ağzım değil, her iki cihan yanar.

590

Hiç kimse senin çevkânının ucundan top alamaz. Sana kavuşacak yolu aramakla bulamaz. Senin güzelliğın gömleğinden bir koku almıyan, Yusuf gözlü bile olsa yine Yakub'a döner.

591

Ben elemsiz, kedersiz bir dostun kölesiyim. Çünkü yaslı bir sevgiliye kavuşma ümidi yoktur. Vuslat sanki bir hayal ve bir teranedir. Nasıl ki bulanmış su, bengisu olamaz.

592

Hep sevinçli kalmış olan nasıl olur da gam çeker? Hele şu gök kubbeyi aşmış olan gönüller? Heveslerini feleğin çarhına bağlıyanların ekeceği gam tohumlarını, kara toprak nasıl kabul eder?

593

Senin yanında mesut yaşayan nasıl gam çeker? Senin ışığınla âlemin güneşi olan bir insan hiç yas tutar mı? Hele sana yakın ve mahrem canların gönüllerindeki sırlar nasıl kapalı kalabilir?

594

Senin o şifalı şerbetini içene bu acı ve sancılar ne yapabilir? Senin o şeker saçan dudağından bana zehir gelir mi hiç! Çünkü, sen sonsuzluk âleminin kimyasısın; O, ne bahtiyar bir çiğdir ki sende pişmek saadetine ermiştir.

595

Biz zaten bağlı idik, bir bağ daha vuruldu üstümüze; gönlümüzü yitirmiştik, başka bir perişanlık daha geldi başımıza. Onun zülfünün çengeline tutulmuştuk. Boynumuza bir tomruk daha geldi.

596

Ten, ölünce onu bir yere gömerler. Sağ olunca elini, ayağını kaydırırlar. Varayım çapkınlarla yoldaş olayım dedim. Hayır, halır dedi. Sonra sarhoş olursun da sırlarımı açığa vururlar.

597

Bu derde, sabretsem gönül gamınla daralır, açığa vur-sam kıskançlar saldırmaya başlarlar.

Bari sakınayım da, şişeyi taşa çarpmıyayım. Çünkü sevgili, bizim aşkıımızdan sana utanç gelir diyor.

598

Bizden kaçmıyorsan şu oyundan ne çıkar? Bizimle ayrılık tavlasi oynanıyorsan ne çıkar, bundan?

Bizim sensiz dudaklarımız kuru, gözlerimiz ıslaktır. Bizim şu kuru ve yaşlarımızı yoluna koysan ne olur.

599

Yaz günleri, hep sıcak ve yakıcı değildir. Gel, ansızın kapımın önüne gel! Sıcaklık ancak böyle olur.

Kış mevsimi, hep soğuk günlerle dolu değildir. Ancak söz verir de gelmezsen soğukluk o zaman başlar.

600

Sevgili! uyku, seni yakalayınca artık hiç kimsenin uyandırmasına müsaade etmiyeceğim.

Uyku, seni havadaki yapraklar gibi uçurunca aşkın da elma ağacı gibi meyvalarını saçar.

601

Denizde yürüyerek geçen gemi yolcusu, kıyıdaki kamışların yürüdüğünü sanır. Biz de şu cihandan geçip giderken sanıyoruz ki artık bu cihan bitmektedir.

602

Dedim ki derdin bana gelince arttı. Dedi ki bahtiyar o candır ki bu derde tutulmuştur.

Dedim ki bağrım kan oldu, gözlerimden aktı. Dedi ki bu senin gözünden akan hiç kimsenin gözünden akmadı.

603

Dedim ki: şu belirsiz, küçücük gönlüme o büyük gamların nasıl sığacak? Dedi ki gönülden göze doğru bakmalıdır. Göz küçüktür, ama içinde nice büyükler görmüyor mu?

604

Söyle diyorsun! Dil nasıl sırdaş olsun bana. Şu âleme gelmiş olan hiçbir şey sırdaş olamaz. Tanrı'ya and içerim ki o (soluk) dan söz açılmaz. Âdemin hamuriyle yoğurulan o kutlu nefesten (ruh-tan) konuşmak gerekmez.

605

Derler ki, yüce cennetler olacak, içinde temiz şaraplar, ıri gözlü huriler olacak. Madem ki işin sonu oraya varacak. O halde bizim şarabımız da, sevgilimiz de peşin elimizdedir.*

* Bu rubaî Hâyyam'a da isnad edilmektedir.

606

Nerede o yak ki bağlara çimenlere yaraşsın? Nerede o göz ki, servileri, yaseminleri seyretsin? Ayak ve göz birer bağrıyanıktır. Ama bana yanmaya lâyük olan âşıkı göster!

607

Bana sorar, nasılsın? Hoş musun? Sonra güler, ben, dirilen bir ölü nasılsa öyleyim. Bugün darmadağın sözler söylemek istemiyorum. Her ne kadar onun yolu karışık ve perişan isede...

608

Bir yakut dudaklı var ki, şeker satmasını bilir. Görünmiyen âlemden bâde içmesini bilir. Onun adını söylerim ama buna izin vermezler. Ancak ben susmasını bilen canların kuluyum.

609

Bizi azarlamak için bir kere dudakları açıldı mı, her iki cihandan şekerler saçmaya başlar bize. Sen kendi daracık gönlünde onu bir Ay gibi görürsün ama, bir kere benden sor onu. O Tebriz'in Güneşi, bize nur ve ateş saçan Şems-i Tebrizî'dir.

610

Bir Ay parçası hilâlleşirse Ayın beline kemer olur. Beni gönül hoşluğuyla bağlayan sevgiliden üzgünüm. O benim nasıl ağladığımı götür, ama şu halime gizli gizli, tatlı tatlı gülmekten geri durmaz.

611

Bir kuş ki, temiz canların bağından uçmuştur, hem dik başlı, hem sarhoş, hem de sevinçlidir O. Kendine erişen serkeşlerden baş çevirse bile, başında dostların gururunu taşır.

612

Meleği andıran bir kuş, cihanın öte yönünden uçtu. Öyle bir yönden uçup geldi ki orada yön ve taraf yoktur. O kuş Zümrüdüanka yumurtasından çıkmıştı. Zümrüdüanka sentinden başka bir tarafa söyle nasıl uçabilir?

613

Var, yok kavramlarına inanmış bir insan hep varlık, yokluk düşüncesiyle ilgilenir.
O nasıl olur da sıfatlar ve fiiller üzerinde duraklar.
O sanatın dışına çıkar ve sanatçı olur.

614

Evden yetişen sevgili işe yaramaz. Çünkü sadece naz ve cilve gösterir, vefa göstermez. Sevgili odur ki mezar kıyısında sana felek bağından bin kapı açsın.

615

Sevgili Güneş gibi parlak olunca, âşık da zerre misali etrafında dönmeye başlar.
Bahar yellere aşkı kımıldatınca, ancak kuru olmyan dallar titremeye başlar.

616

Ay yüzlü güzeller Aya benzer ama o melek huylu, hiçbir şeye benzemez. Hayır hayır nereden nereye o benzeyiş! Can, onun kölesidir. O, ancak kendine benzer.

617

Bırakma ki kuruntular seni yıpratsın! Çünkü kuruntu, yılan gibi sana hile ve büyü yapar. O ay yüzlü seni sebepsiz yakalamak isteyince, seni ne hale getireceğine, gökler bile hayret eder.

618

Bırakma ki, içine keder ve üzüntüler dolsun! Çünkü keder seni bu cihanın kuruntularıyla birlikte yakalar. Git, gece gündüz aşk şerbetini içmene bak! Hak-kın hükmü ağzını tıkamadan önce bu şerbetten nasibini al!

619

Benim bir şeyden haberim yok. Gönlümde beni güldürecek olan şeyin ne olduğunu ancak Tanrı bilir. Gönlüm bir gül dalına benzeseydi, hiç olmazsa seba rüzgârı esince hep onu okşardı.

620

Gönül, seni coşturmak için coşup köpürmekte; senin aklına ulaşmak için akılsızca çırpınmaktadır. Seninle birlikte içebilmek için zehir yutmakta, kulağına takılsın diye bir halka gibi kıvrılmaktadır.

621

Canımı çok sevenlere, aşk der ki: bana yüz can, bin can ve daha fazlası bile az gelir. Dinle, kulağına aşk neler fısıldıyor? Ola ki başkalarının kulağını kendi tarafına çekesin!

622

Yâr, şeker gibi tatlı gülüşleriyle gelir, güzellikte Güneşe, Aya bakarak güler. Cihanda kendi mahremi olan bu biricik bakışla da gizlice o bakışlara güler.

623

Ben bir odun parçası aldım elime, öd ağacı çıktı. Bir kötülük yaptım ama yaptığım bu işin sonu mutluluk getirdi. Sefer ayında yolculuk iyi değil derler. Ben bu yolculuğu yaptım hem de çok faydalı oldu bana...

624

Ay yüzlüleri birer birer sayın! Olmaya ki yanlışlıkla bizim Ayın adını unutasınız!
Ey perdenin arkasında toplanmış olan dernek! Gelin, ateş dolu gözümün üstünde yeriniz var!

625

Ne akarsu balıktan doyar, ne de balık o akarsuya kanar.
Ne cihanın canı âşıklardan sıkılır, ne de âşık o cihanın canında doğup usanır.

626

Müjde ey hasta gönül merhem vakti geldi! Artık geniş nefes almaya bak!
O zaman yaklaştı. Bir dost ki ondan dostlara bir fayda dokunur, âleme insanoğlu suretinde geldi.

627

Zülfündeki her telin bir canı vardır sanki; beni zülfünün ucu gibi hep perişan eder.
Bilir misin benim şu bitmez üzüntülerim nedendir. Sevgilinin bitmez tükenmez nazındandır hep...

628

Gönül kapan bir dilberin tarafına yönelmiyen her gönül, and içerim ki fena semtinden başka bir yere gitmez. Aşkın avladığı o sevinçli güvercin yok mu, onu ne kadar kovsan yine başka bir yere gitmez.

629

Her gelişme ve olgunlaşma ilk sebebin eseridir. (Her şey Tanrı'dan üremiştir.) her suret ve şekil de ilk maddenin makbulüdür. Her parça bütünden meydana geldi, ama her bütünün parçalanması da gerekli değildir.

630

Her ne kadar gönlüm onun hoşnutluğunu arar, ama o da kılıç ucundan söz ediyor.
Parmaklarının ucundan sular akıtan o kutlu zat, nasıl olur da benim kanımla elini yıkar.

631

Ağızda dolanan her hoş lokma, çoşkunlaşır, özü bütün cana yayılır.

Güneşin, Ayın ve feleklerin dönüşü de gizli kalan sırları açıklamak içindir.

632

Asla eski dostluğun hakkını gözetmezsin, şu bahtı kara aşığı düşünmezsin!

Gözde oturur gönüle inciler saçarsın. Senin sudan, ateşten hiç korkun yok mu?

633

Çözülmüş düğümleri bağlıyanlar hem kendi hallerine hem de cihanın haline gülerler.

Kavuşmadan, ayrılmadan söz açarlar, ama ayrılmayan bir şey nasıl olur da birleşir.

634

Gönlüm her gün yeni bir şerbet içer, zevkten geçmişleri unuttur. Önce aşıklık yönünden bir dolu içer, sonra bize de sunar ve korkunç bir hale getirir bizi.

635

Gökyüzünün bir gül bahçesine döndüğü gecelerde, âlem, gönlüm gibi durgunlaşır; gönlümün aynasından yüzlerce ah sesi yankılanır. O zaman gönül aynası da ahlarla aydınlanır.

636

Dost yüzü görmeden geçen günler, ya ölümdür, ya uyku. Seni bulandıran duru su zehir sayılır; seni sağ, esen ve gönlünü duru kılan zehir de sanki tath sudur.

637

Bollaşan her şey değerini kaybeder, Horlaşınca da evlerde bayatlar kalır. Karnınız tok olunca her şeyden üzüntü duyarsınız. Yâr, işte o üzüntüye, can bahasına bile olsa müşteridir.

638

Her vakit hem hoşluk, hem gönül çekicilik bir arada olmaz. Sakın kadehi eğri tutma çünkü dökülür. Şu toprak âleminde başında fırtına estirenler şüphe yok ki, her an toz koparırlar.

639

Bırak gitsin, başını duvara vursun, kafası kırılsın, üstü başı kana bulansın.

O, bana parmaklarını ısırarak başına vurarak gelecektir. Çünkü o söz benim kendisine söylediğim sözleri hatırlatacaktır.

640

“Her nerede olursanız olunuz o sizinle beraberdir” müjdesi ondan gelmiş bir haberdir. Bu haber, göklerde kıvılcımlar parlatır. Kendini tanımamaktan ileri gelen o hoşnutsuzluktan kurtulduktan ve kendini anladıktan sonra başka ne istersin.

641

Öyle bir sevgili istiyorum ki, fitneler koparsın; ateş gönüllü, kan dökücü, kan içici olsun!
 Feleklerin çarhiyle, yıldızlarla cenkleşen, denizde yürüyen keskin bir ateş gibi olsun...

642

Dostlar, dostlar! Biribirinizden ayrılmayın! Başınızdan kaçamak heveslerini atın !
 Mademki hepimiz birsiniz, ikilik havası çalmayın. Vefa sultanı emrediyor: Vefasızlık etmeyin!

643

Seni andıkça yüreğim çarpar, gözlerimden kanlı yaşlar süzölmeye başlar .
 Sevgilinin haberini her nerede işitsem zavallı gönlüm yuvasından uçar sanki!

644

Bir an olsun, nefisini suçlandırır, onu hükmünün altına alabilirsen sana bütün gelişmelerin bilgisi açıklanır. O görünmiyen ve bütün cihanın aradığı suret, senin düşüncenin aynasında belirir.

645

Bir sevgili ki, beni kendi gamına bağlamıştır. Eminim ki, beni gönlü hoş bir âşık olarak beğenmez.
 Ama benim kendi gamıyla ilgilendiğimi görünce gizli, gizli, tatlı tatlı güler.

646

Zamanenin düşünceleri neden böyle ciğerini yakıyor? Yoksa senin mizacın, günün mizacını anlayamadı mı? Farz et ki, baba bir tohum bırakmadı, öyle san ki kader bir külhan bile bezeyemedi sana.

647

Ey aşk! Ne hoşsun, ne hoşsun sen! Hoştan daha hoşsun! Bana ateş verdin, ama o ateş de pek hoş. Altı yön de aşktan bir saadet yuvasına döndü. Bütün bunlarla beraber şu altı yönün dışında kalmak daha hoş.

648

Ey sema adamı, mideni boş tut! Çünkü ney, ancak içi boş olunca inler. Karnını çok doldurursan pislik çok olur. O zaman dilberin öpücüklerinden okşayışlarından uzak kalırsın...

649

Şu bahar günlerinde yar yüzünden uzak olunca bayramdan ne çıkar, hayat neye yarar? Sanki bahçelerden yeşillik, çiçek yerine diken toplamışsın, yahut bulutdan yağmur damlaları yerine taş yağmış...

650

Ey kapısının toprağı Cennet'ten, Kevser'den daha hoş dilber! Senin yolunda başımı ayak etmek daha hostur. Aşkının def sesini, gökteki Ay işitince iki kat oldu, işte bu def daha hoş dedi.

651

Himmatçe doğan gibi, heybette arslan ol. Can hazinesine gözü tok gir. Koş öyle yere git ki, orada ne geç, ne erken diye bir şey olmasın. Öyle bir yüceliğe yüksel ki, orada ne yukarı, ne aşağı olsun.

652

Gel! Adı kötüye çıkmış aşıktan sıkılma! Yoksa git, bu aşk sofrasını darlaştırma!
Ey kan içen dilber! Bizimle cenkleşme; sakın o küp tortusundan bizden başkalarını mest etmeye kalkışma!

653

Bugün susuzluktan dilim kurumuş, mest ve mahmumum. Artık bende ne gönül, ne akıl, ne sabır, ne karar var.
Onun yanında başım dönmüş, gözlerimden yaşlar saçıyorum. Ey saki! Bari kendi gönlünden bana bir bâde sun!

654

O dağınık canları bir araya getiren iksiri, o her kölenin, her efendinin başını döndüren bâdeyi getir! Sesini kes de o ebedî azığı getir ki, İsrafil'in sesinden bir daha canlanayım bari.

655

O ruh sakisi nihayet kadehini sunacak; bu garip kuş nihayet tuzağından uçacaktır. Serkeş felek, nihayet beni arzusuna boyun eğdirecek. Günlerde, yaptıklarından pişman olacaktır.

656

Ey sevgili! Seni bir kere gören nasıl olur da başka bir dilberin yüzüne bakabilir? Sana doğru şöyle candan bakan âşık, Tanrıya yemin ederim ki, Ayı ve Güneşi karanlık görür.

657

Bu suret bahçe suretidir ama içinde meyvesi yok. Sen boş yere üzülme, and içme boşuna! Çok yaşayanın da, bekliyenlerin de öleceği bir çağ gelir. Ama hiç kimse senden böyle bir haberi araştırmadı.

658

Ey güzel yüzlü gönül hırsız dilber! Bütün güzellerin en güzeli sensin!
Ey şekerleriyle güllerin ağzını tatlandıran sevgili! Senin o ayrılığından nilüfer, gök renkli örtü örtünmüştür.

659

Ey saki yavrusu: Hele gamdan geç bir kere. Ey kutsal ruhun yoldaşı şu nefsi bırak!
Gamdan kaçtım, sevinçliyim diyorsun! canının sefasına bak da bundan da vazgeç!

660

Ey göklerden bu âleme geç gelmiş, göklerin haberini yere getirmiş olan yaratık!
Senin sesinden insan oğlu nasıl bıkar, usanır? Ulu Tanrım! Sen ona ahenk ver, ona arslan pençesi gibi kudret ihsan et!

661

O kara zülflerine, lâtif kıvrıkcık saçlarına bak bir kere! O şeker yemiş dudaklarının şirinliğine bak! Canının zekâtı olsun, bir öpücük ver dedim. Bana dönerek hele bak dedi, şundaki sevdaya bak!

662

Ey gönül! Aşktan da, sevgiliden de, yardan da vazgeç. Eğer her üçüne göz dikdınise, zünnar bağladın demektir. Yokluk potasında yan da korkma! Çünkü bu yoksunluk yardan da yabancından da aridir.

663

Pek çok destan ve masallar okumuşuz, maşuktan gamdan, elemden hikâyeler dinlemişiz ama aşk bayrağının altı hep senin aşkındır. Sen başkasın çünkü ey şah, senin aşkın da bambaşka...

664

Hep yukarıya bak, iki gözünü de yukarıya dik! Görüş ehli ol da gözünü bize çevir. Mertçe, erkekçe davran da gönlünü buraya bağla!
Ne getirdim, neye geldim, diye düşün, bunu iyi hatırla!

665

Daha ne kadar nefsinin angaryasını çekecek böyle işsiz, güçsüz kalacaksın?
Daha ne kadar develer gibi dikenler kemireceksin?
Daha ne kadar ekmek ve para peşinde koşacaksın? Ey kâfir, ey kâfir yavrusu! Artık imana gel!

666

O yosma sevgili, sararmış yanaklarımı görünce dedi ki: Artık daha bana kavuşmayı umma!
Çünkü sen yüz aydanberi karşımda idin. Ama sende sonbahar rengi var, bizde ilkbahar rengi!

667

Yanağın put olsaydı puta tapmak daha hoş olurdu. Senin kadehinden bâde içince mestlik daha hoş gelir. Aşkının varlığında öyle yok oldum ki, o yokluk binlerce varlıktan daha hoştur.

668

Güneş duvara vurunca sararır, biz de yârin gamıyla sararır soluyoruz. Kâh yârin gamından, kâh yârî görmemekten perişanız. İş hep böyle gidecekse Tanrım sen koru bizi!

669

O Gümüş göğüslünün kapısının toprağına vefa göstermek için, gönlünü, ayak altına al da üst tarafını düşünme! Darmadağınık olmamak için beni dinle! Allaha yemin ederim ki sonra aşağıdan da yukarıdan da bir hayır göremezsin!

670

Senin bağına böyle tozlu topraklı gelmedim; bu yolda yoksul ve eli boş yalnızda giderim. Eğer dışarı çıkmamı istiyorsan bana bir kapı aç, yahut açmazsan da bana kötü gözle bakma!

671

Aşk nöbetinde göz hep yârin üstünde olur, o nöbet geçince de gönül bahar gibi açılır.

Bu an sevgilinin yüzünden bahara dönmüştür Ama işin nöbet ve sırası gelince o zaman vaktini korumaya bak!

672

Elimiz, gönlümüz ne kadar boş olsa o kadar hoştur. Hele gönül özgürlüğü her hoştandaha hoştur. Böyle müflisesine geçime bir göz atmak yüzbin Kayser'in saltanat ve debdebesinden daha hoştur.

673

İçki sofralarını dolaş, meyhaneleri seyret! Sarhoşların biri birini görünce nasıl sarmaş dolaş olduklarını gör! Aşk kâbesindeki duraklara da bak; orada kopan feryatları dinle, heyhât! seslerini işit!

674

Gönlümüzü avlayan o sevgilinin mezarı başına gittim. Tenini ören topraklar gül bahçesi gibi parlıyordu. Toprağına haykırdım; aman ey toprak dedim: O ve-falı sevgili yârimi iyi sakla!

675

Senin o Ay gibi yüzün چراغ karşısında daha güzel oluyor. Nasıl ki bir habes çocuğun yüzü de dağlanınca güzelleşir. Bizim bu muhabbet halkamız, bağ gibidir. Sen de bülbülümüsün; bülbülün bağ içinde oynaması daha uygun düşmez mi?

676

Ey parlak Dolunay! Senin o keman kaşlarından gönül ok darbeleriyle kırılmış, kanlarla dolu bir şişe halini alır. Bilmem ki gönüle, şişeye, kana benzer âlemde ne var, dedim. Hemen dolu kadehi kaldırdı, al dedi.

677

Sâki! Bana katıksız şarap getir!. O özgür insanlara tâze can veren iksirden getir! Diyorsun ki, feleğin bu dönüşünden bir rüzgâr kopacaktır. Sen, o rüzgâr esinceye kadar bâde getir bize!

678

Ömür virânesinin çevresini seller bastı; ömür kadehi dolmaya başladı. Artık keyfine bak. Göz açıp yumuncaya kadar zamanenin çapulcuları, hayat yurdunun pırtılarını çekmiş olacaklardır.

679

Gönlüm, Tanrıyı anma cilvesiyle taze hayat bulunca nazım gelinini (Fikir) yuvasına oturttu. Her (beyt) imde binlerce bakire belirdi. Bunların herbiri Meryem gibi hem bakire, hem gebedir.

680

Rengim ister güz rengi, ister bahar rengi olsun. Her ikisi birleşmedikçe gül ile diken meydana gelmez. Görünüşte gül ile diken sevgilinin cemaline yaraşmaz. O, yabancı gözlere dikendir ama, bana göre gül bahçesidir.

681

Başında akıl, gözünde görüş kudreti varsa, dilini tut da başını kılıçtan kurtar.

Balık konuşma dili ile ilgisini kesti. Bu yüzden başını teninden ayırmadılar.

682

Sensiz olunca, gül diksem, bahtımın toprağında diken-den başka bir şey bitmez. Tavus yumurtası koysam, yılan çıkar. Elime ister rebab alayım, ister (saz) alayım, sekiz cennette de çalsam cehenneme döner sanki...

683

Gözüm dedim, perdeyi bırak dedi, göz yaşım dedim, şaraptan vazgeç dedi.

Gönlüm dedim. Kebabı boşlayıver dedi. Tenim dedim. Haraplıktan vazgeç dedi.

684

Diyordun ki, şu bahar çağlarında bağa gel. Işık var, nar çiçeği gibi güzeller var.

Ama orada sen olmazsan bunlardan bana ne fayda var? Senin olduğun yerde de bunlar ne işe yarar?

685

Kulağımızı, hakikat sırları fısıldıyan o kutsal nefesten yoksun bırakma! Gözümüzü o nar çiçeği gibi yaktan mahrum etme. Elimizi şarapsız kadehsiz bırakma! Ey sevgili bizi bir an bile sensiz bırakma!

686

Biz, âşıkların düşünceleri gibi darmadağınık bir haldeyiz. Sevgilimizin elinden her iki cihanda da perişanız. Ama şahımız perişanlıktan âridir. Ondan nişan arıyan kimse de perişanlıktan kurtulamaz.

687

Senin yüzünden Mecnun ve perişan oldum, elimi tut! Başı dönmüş ve şaşkın bir haldeyim elime yapış! Her elsiz, ayaksız biçarenin bir elinden tutanı var; ben de senin başsız güçsüz bir yoksulunum; elimden tut!

688

Benim rengim sonbahar, senin rengin ise ilkbahardır. Bu iki renk birleşmeyince gül ile diken yetişmez. Bu diken ile gül neden cemâle aykırı düştü? Yabancı gözlere bak da buna sen de gül ey gül bahçesi!

689

Ey kötü yolun yolcusu! Ben senin maskaran değilim. Belki sana pek az lâtife yapmış olabilirim. Seni öyle bir viraneye çeviririm ki, tekrar seni onarmakta her usta aciz kalır.

690

Sana imkânsız görünen işlerin engellerini kırabilirsen ağır yüklerden kurtulmuş olursun. Bir yerde yer yer kan damlaları görürsen onu izle! Çünkü o damlalar benim gözümünden boşanmıştır.

691

İşte tan vakî, katıksız şarap getir! Çünkü akıllı insanın hayatı ölüm demektir. Ya bu gönülsüz rebabın iniltilerini hoş gör, yahut şu yanmış, kebab olmuş gönüllerin üzüntülerine katlan!

692

Yâr, her zaman herkesin gönlünü yakar, çarhı felek gibi daima halden hale döndürür .

Bir an olur ki, herkesi yanından kovar, bir an da gelir ki, onlara aşk ile fatiha okur.

693

Sevgili hep hasta gönlümüzü incitir, ya taş yüreklidir O, ya da bilgisiz.

Biz ney gibiyiz, her coşmamız, her coşkunluğumuz kendimizden değildir. Bizi yâr coşturur.

694

Hep gelir, gelir ama asla gitmez; o su, bu ırmaktan asla eksik olmaz.

O misk madenidir, biz de onun kokusuyuz. Hiç kokunun miskten ayrıldığını gördün mü?

695

Bugün kucağımdan gitme ey sevgili beraber kalalım! Ey katmerli kül fidanı, bu dikenle birlikte kal!

Ey cilve satan güzel, müşteri ile anlaş; ey dolunay, karanlık gecelerle hoş geçin!

696

Dün bana sert bakışlı bir sevgili geldi, şirin sözlü,
şeker dudaklı, fitneler koparan bir dilber.
Güneş gibi çehresiyle beni uyandırdı. Yani Güneşi
gördün işte, kalk dedi bana!

697

Divane kış, uzun geceler yine geldi çattı. Biz, karanlık
gece, uzun sevdalar hep bir araya geldik. Bizde
artık uyku sevdası yok, gönül elden gitmiştir. Ancak
gönlü yerinde olanlar ayaklarını uzatabilirler.

698

Sevgilim ben henüz senden doyamadım; bana daha
çok şekerler borçlusun sen!
Yarın toprağımın üstünde bitecek dikenin bile, dudakları
herhalde aşk teranesiyle açılacaktır.

699

Bana o gönül yakıcı güzel diyor ki, artık gün sona
erdi gitmeliyiz.
Ey gece! Sen o yokluk âleminden dışarı çıkma! Ey
güneş sen de kendini felek çarhına bağla da bat-
maktan vazgeç!

700

Ey asla yatmak, uyumak bilmiyen âşık! Hiç uyuyanların
rüyalarına da girmiyor musun?
Başka sözlerim de var ama, onları söylemeyeyim.
Sen de onları hiç ağzına alma ve söyleme!

701

Ey Adem oğullarının nakşından nice ahenkler yaratan sevgili!

Bütün canlar niyaz yönünden senin şarkını bestelemektedir. Ey yakut dudağı canlara can katan güzel! O mercan dudaklardan bu şarkıcıya da bir iltifat yolla.

702

Ey lâle gel de şen yanağımdan renk al! Ey zühre yıldızı; gel de gönlümden saz öğren! Hele bir kere vuslat teranesine başladı mı, ey baht gel de ahenk öğren!

703

Ey sevimli can! aşkın gamından uzak kalma! Çünkü onun her nefesinde bin oruç ve namaz vardır. (Mecaz) ın da (sevda) nın da başı sonu bellidir. Nihayet bu uzun gönül yarası boş yere değil!

704

Ey gönül bütün ağırlıklarını buraya yığ! Yusuf gömleğidir o, yüzüne sür! Sen balık yavrususun, susuz yaşayamazsın. Hiç kuruntulara kapılma da kendini bu ırmağa atmaya bak!

705

Ey can! Sema töreni. Oruç, haç ve namaz hep senden gerçekleşmiş, oyun ve mecaz sende hakikat olmuştur. Şimdi ey meclisin ışığı bugün aşk derneğinin çalgıcısı benim. Bana felekten saçılar, armağanlar gelmektedir.

706

Başın için ki, bugün de boş yarın da. Hem su, hem inci, hem deryayım ben. Hem de işleri düzenliyen devletlinin dostuyum. O ne söylerse biz de onu söyliyöruz.

707

Bu gece o put yapılı dilber bizimle nice sırlar konuştu. Ey gece sen ne gece imişsin! Ömrün uzun olsun. Bu gece kargalar bile sevinçten oynasmakta, akdoğanlarla yan yana uçuşmaktadırlar.

708

Ey gönül yakıcı dilber! O ateş ki, bir ben bilirim onu bir de sen!
Ey sevgili dost, onu gönülde gece gündüz parlatma! Hayır hayır yanlış söyledim. Ey aşk öğrenen sevgili! Önce senin aşkın, senin sevdan, sonra da gece ile gündüz olsun.

709

Ey gönül, gönül avcılarının cefasından kaçma! Hirsızlığa çıkacaksan bekçilerden kaçma!
Nişansızlardan bir nişan ara, yüz canın da olsa ver, cânânın seni incitmesinden çekinme!

710

Ey zerre elinden geliyorsa Güneşten kaç! Mademki kaçamıyorsun, bari gürültü etme!
Sen bir desti gibisin kaza ise bir taştır. Taşla dalaşıpta içindeki suyu dökme!

711

Ey kullarıyla barışı hep savaşla karışık olan dost!
Böyle utanç verici dostluk daha ne kadar sürecek?
Eğer benim seninle iyi geçinmemi istersen, şu renk-
lerle karışık olan göz yaşlarımın mânasını anla!

712

Ey şeker dengi ekşilere doğru dönüp bakma! Aşkta
başka her ne varsa ateşe ver yak!
Önce şekerçi dükkânı, sonra turşucu, önce kar ve kış,
sonra Temmuz olmalı.

713

Ey taş yürekli! İçinizden henüz gönlü yumuşama-
mış kimse çıkmadı mı?
Ey donmuş buz kesilmiş insanlar, nihayet bu buzla-
rınız çözülmeyecek mi? Bu inatçı deri nihayet dabak
terbiyesi kabul etmeyecek mi. Nihayet hiç kimse
Allahtan utanmayacak mı?

714

İşte tekrar geldim keskin bir ateş yakayım da, töv-
bede, günahta, suçta, sakınmada çok hararetli dav-
ranayım dedim. Ama içimdeki ateş buyuruyor ki.
Tanrıdan gelenlerden başka ne varsa yol üstünden
kaldır!

715

Bir kaç gün öğüt dinlemeye gayret et ki, bir zaman
ölmezden önce ölesin!
Dünya bir koca karıdır. Şu koca karı ile bir kaç
gün düşüp kalkmasan ne olur sanki?

716

Ey nur yüzlü sevgili, bana yanağımı göster! Hep saña nazlanayım da ne oruç tutayım ne namaz kılayım. Seninle beraber olursam benim şu mecâzî duygularım hep nemaz olur. Sensiz kalınca da bütün namazlarım hep mecâz, hep iğreti olur.

717

Başımda bütün gün aşkının hevesleri var, bütün gün aşkınla mest ve kararsızım. Sarhoşların mahmurluğu bir gün olur, ama ben öyle bir sarhoşum ki her gün mahmurluk içindeyim.

718

Senin derdin asla kimsenin ilâcını kabul etmiyor. Yahutta her dilek ve emel senden kaçıyor sanki! Diyorsun ki gönlüne sabır fidanı dikeydin. Diyelim ki diktim. Ama asla tutmayacaktır.

719

Gönül geldi, uzun süren bir sevgi var mıdır diye sordu. Gece geldi, ancak o sevgilinin zülüfleri uzundur dedi. Servi geldi, onun yüce servi boyu daha uzundur dedi. O bizim aziz ömrümüzdür uzun sürsün diye dua et!

720

Gece oldu ama benim geceden gündüzden haberim olmadı. Benim gecem, o gündüzlere ışık veren sevgilinin yüzünden zaten gündüz olmuştur. Ey gece! Sen ondan habersiz olduğundan gecesin!

721

Gece ile gündüz arasında bir tan vakti vardır.
Sen Aydan, Güneşten başka bir ışık parlat. O su
rengindeki ateşten bir kıvılcım getir de fikir hazi-
nesine ver, ter temiz bir ateşle yan!

722

Sevgili yüz kere söyledi: Her yere kaçma! Kaça-
caksan bizim taraftan başka yere kaçma!
Her vakit kurtların hayalinden korkuyorsun! Bari
şehre doğru kaç kırlara doğru kaçma!

723

Sana yüz kere dedim ki, sarhoşlardan kaçma! ca-
nını onların eline teslim et de korkma!
Bunu benden dinle! Kaçan ayak, baş saklıyamaz. Sen
can istiyorsan can halkasından kaçma!

724

Bizim kısa bir ânımız, uzun sevdamız var. Gönül göl-
gesinde iki ayağımızı uzatmış oturmaktayız. Uzak çöl-
lere doğru bakıyoruz, uzak demek de söz mü? Yüz
kıyamet gününü bekliyoruz sanki!

725

Biz varız, yâr sevgisi, gece, gündüz düşkünlüğü var.
Bu ırmakta gece gündüz susamış bir balık gibiyiz.
Gecelerle gündüzler, bu gece ve gündüzün kokusunu
nereye götürürler. Ama (bilinmezki) âşıkların ka-
vuşma gecesinde gece ile gündüz nerede kalır?

726

Erkekçesine gel çünkü senin için mecâz, eğreti iş değil! Şu başlangıcı olmıyan teraneye bir daha başlama! Bıyıklarımı bur ki, şehrin efendisisin sen. Nihayet şu uzun sakal boşuna değil.

727

Dün gece ben vardım, bir de o kölesini okşayan put vardı. Ben hep ona yalvarıyordum. O da hep nazlanıyordu bana. Gece geçti, konuşmalarımız sona ermedi. Ama gecenin ne suçu var? Bizim sözlerimiz çok uzamıştı.

728

Ben himmet ehliyim, benim gibi bir ak doğan nerede var? Hiç kimseye yalvarmam, minnet etmem. Kendi kendime sır perdesi arkasında hoştum. Kâh avlanır, kâh nazlanır, kâh imrenirim.

729

Bizim sevgilimiz asla geçici değildir. (Sonsuz ve ölümsüzdür). Şu ışığımız, meşalemiz asla sönmez. Hem suret, hem de ayna, and içerim ki odur. Bu ayna asla pas tutmaz.

730

Beni öldürseler de senin aşkından dönmiyeceğim. Çünkü sazımızın sesi artık dışarıya yayılmıştır. Bana derler ki başımı dehre ile keseriz. Ömür gömleği ister uzun olmuş, ister kısa olmuş ne farkı var?

731

Bir sen varsın bir de ben. Ev bombos, kalk! Çekişme zamanı değil, ey can bırak şu kavgayı; su gibi, şarap gibi dostlarla kaynaş! Yanına geldikçe beni eğri tut ama devirme!

732

Bir gece sabaha kadar yıldız gibi uyumasan, yahut bu can aydınlatan Ay gibi parlasan ne olur? Bengi-su karanlıklar içindedir, gel uyuma! Bir gece şu bahaneleri suya atarsan ne olur sanki?

733

Tanrı'dan sevecek bir yâr arıyorsan, yâr ile kaynaş! Sevgiden bir fayda bekliyorsan, sevgili ile iyi anlaşmaya bak! Ay ile vuslat istiyorsan geceden kaçma, gülün, gül suyunun hatırı için dikenlerle uyuşmaya bak!

734

Gönlümün halini her tan vakti esen rüzgârdan sor. Mutlu yaşamak istiyorsan benim gibi yaşlıların hatırını sor! Günahsızları öldürmekten sana bir fayda varsa, bunu kendi gözlerinden, O usta cadıdan sor!

735

Git aşk bineğini ilgar sür, korkma! Tanrı Kitabından hakkın âyetlerini oku, korkma! Sen kendinden başkalarından selâmete erdinse iyi bilki, senin sevgilin sensin korkma!

736

Hep geldi, geldi, kaç kaç diyorsun, yeter artık! Sen beni bekçiden korkar mı sanıyorsun? O kuş yürekli artık kafese bağlı değildir. Bari onu sen korkutma! O hiç kimseden korkmaz.

737

Cihanı yakan o kıyamet gününden kork! Yürekler delen o intikam okundan kork!
Ey hırs gecesinde uzun uykuya dalmış gafil! Ölüm sabahı belirdi, o şiddetli günden kork!

738

Ey can Yusuf'u, Yakub'un halini sor! Ey Kerem'in canı, Eyub'u dertlerini sor!
Ey bütün güzelleri kucığında bir oyuncak gibi oynatan ulu varlık! Canımızı o acı ayrılık günlerinden koru!

739

O gönül sultanı öyle perişan bir halde ki hiç sorma! Onun ayrılık derdi öyle ateşli geldi ki sorma! Gel yapma dedim. Sen yapma ki ben de yapmıyayım dedi. Bu bir tek söz bana öyle hoş geldi ki sorma!

740

Yol kesicinin biri, elinde bir kadeh şarap tutuyor ki sorma. Bir can düşmanı öyle lâtif bir kadeh ki hiç sorma! Önümde bir gençlik şarabı tutarken, beni öyle bir ad ile çağırıyor ki sorma!

741

Ey can, boyumun şeklini kaşlarından sor! Coşkunluğumu o kapkara zülüflerinden sor!
Gönlümün halini o daracık ağızdan, hastalığımı o cadı gözlerinden öğren!

742

Benim tilkim oldunsa aslandan korkma! Senin devletin ben'im; kâtipten korkma!
Felekte o ay, sana yoldaş olduktan sonra, sabah erken olmuş, geç olmuş neye korkarsın?

743

Yüzümü zamanenin altını gibi sararmış gör de sebebini sorma! Şu nar taneleri gibi kanlı yaşımı seyret de sorma sebebini. Evin içinde ne olduğunu benden araştırma! Dergâhın eşigindeki kanı gör ama, sebebini sorma!

744

Bu cihanı yakan ıstıraplarla dolu ateşten sakın! Bu fâni dünyanın kaza taşından kendini koru!
Bir gün o gafil gelir de zabıtlar gibi tövbe ederse, işte o tövbe ettiği günden kork!

745

Mademki âşık olamıyorsun bari git yün eğir! Yüz türlü işler yapar, yüz renge boyanır, yüz mesleğe girer çıkarsın! Kafatasından aşk şarabı yoksa, bari git zenginlerin matbahına kâse yalamaya bak!

746

Aşka susamışların bir şarabı vardır korkma! Susuz kalırsan karşında bir su vardır düşünme! Sen harap bir ev olsan da bir hazinesin artık uyan, şukudan ibaret olan cihandan korkma!

747

Bugün aşk yoldaşı açık bir nara attı, dedi ki: eğer çapkınlardan isen çapkınlardan başkasiyle yaşama! Dünyü yok olmuş say, onun yokluğunu düşünme! Yarın da henüz gelmemiştir. Ondan söz açma.

748

Beni hep göğsünde sıkıyorsun ne hoş. Şu yol kesicilere hep ölüm gönderiyorsun, bu da hoş. Mademki o ölümden sonra da ölüm veriyorsun. Ölümden de canlar çıkarsan ne hoş olur.

749

Onun gül bahçesine âşık olan o göz, nasıl olur da öyle her dikenin ucu ile uğraşır. Eğer bakışı doğru ise, onun ölçüsü doğru olur. Eğri bakarsa işi asla düzgün gitmez.

750

O gönül ki, ben onu kendi gönlüm sanmıştım, Tanrı'ya and içerim ki hiçbir dostu vermemiştim. Ey put yapılı sevgili! Şimdi beni bırakmış sana gelmiştir. Onu iyi koru, çünkü ben hep hoş tutmuştum onu!

751

Gizli ve âşikâr gelen O rind ve kalenderin el, ayak izle-
rini benim gözümde ara. Ya Tanrı Odur; yahut Onu
Tanrı göndermiştir. Ey can mutribi bir nefes bizim-
le beraber ol!

752

Ey göz! Gel eteğini kandan çek! Ey gönül git fele-
ğe perde ger! O dudakların mercanına parmağını ko-
yan hoyratı hiç düşünme, dilini kafasından dışarı çek.

753

Ey sevdali git, sevda peşinde koş; deli gönlün gibi
sen de divane ol! Bizimle çirkin huyların yüzünden
cenkleşiyorsun, ama senin düşmanın, senin gölgen-
dir, ondan sakın!

754

Onun mest ve mahmur gözlerine bakanlara, kıskanç-
lığımдан daima beddua ediyorum. Elimden gelse ya-
nağını parmakla işaret edenlerin de ellerini keserim.

755

Ey onun sevgisi ile beş aydın meşaleyi yakan in-
san, (ey beş duygu sahibi!) Ey güzelliğin ve her
hoş varlığın aslı! Daha ne kadar bana Fatiha sû-
resi okuyacaksın. Bari gel; kulağımdan tut da inek
gibi çek beni! (Bir de Bakara süresi oku)!

756

Ey dost! Bana karşı uygun davrandığın için vaktin hoş olsun. Gönlümün halinden anladığın için vakti hoş olsun. İstiyorum ki âşıkların iyilikleri için dua edeyim. Sen de âşık olduğun için vaktin hoş olsun.

757

Ey sevinç ve aydınlık günü, vaktin hoş olsun! Ey güven ve hayat âlemi vaktin hoş olsun. Zülfünün gölgesinde bir an olsun uyuyayım, sen de uygun görürsen senin de vaktin hoş olsun! (Günaydın.)

758

Ey güneş gibi çehresi sevinç yaratan güzel, ey zülfünün rengi Habş dilberlerine sermaye olan sevgili! Benim için her iki cihanda ancak sen güzelsin. Geri kalan ve seninle ilgili olan ne varsa onlar da hep hostur.

759

Ey cihanın canı ve aydınlığı! Her şey hoş, gönül rahatlığı, âşinalık hep hoş. Eğer sultanlık ediyorsan, bize de uğra! Eğer buseleri bol bol artırırsan çok hoş olur.

760

Ey gönül, git sonunu düşünenlerden ol! Yabancılık âleminde yakınlardan ol! Eğer seba rüzgârını kendine binek yapmak istiyorsan, dervişler bineğinin ayak toprağı ol!

761

Ey aşk gel kötü huylulara iyi huylar getir! Ey ci-
hanın ahlâksız bari güzellik arıyanlara yüz göster!
Güzelliğin bahçesinden ne eksilebilecek sanki. O elma-
yı andıran çeneden birkaç şeftali ver!..

762

Kulunun hakkını verdiği demler ne hoştur! Hele sev-
gi ve şefkatle kulunun başını kaşığı o an ne hoş-
tur! Bizi hep ağlatarak evden kovsan da, dilediğimiz
şeyleri vermesen de gönlümüz yine hoştur.

763

O tatar miski ile dolu zülüfler, hep hoştur. Benim gibi
bir avcı aramak da hoştur.
Hele bahar mevsiminde ilkbahar gibi, şeker kamışı gi-
bi, bir köşede görünmüşsen ne hoştur o manzara!

764

Ey seher rüzgârı, dizgini o dilberin tarafına çek!
Eğer hoş olursa gönlümün halini anlat ona. Eğer onun
için pek gönül çekici olmazsa sakın beni hiç gör-
memiş ol ses çıkarma!

765

Ey hazine çabuk kendi viranene dön! Ey zülûf, kendi
tarağından perişan olma!
Ey kuş kendi danenden yüz çevirme! Ey evin ulusu
artık eve gel!

766

Nerkis gözleri benim için ağladı! Onun bol bol ağlayışından çok üzüldüm. Eğer o nerkislere sürme çekilmiş olsaydı, gül yanakları hep sürmelere bulanmış olacaktı.

767

Gönüle dedim ki başkalarından ileri gitme, git iyilik merhemi ol, iğne gibi olma!
Sana hiç kimseden bir fenalık gelmemesini istiyorsan, kötü sözlü, kötülük öğreten ve kötü düşünen insanlardan olma!

768

Canda, gönülde, gözde dolaşıyorsun hepsi boş, canda ve gönülde neler ekinse bunlar da hep hoş. Güzel göz-lü şirin yanaklısın bu da hoş; ama arık canların fer-yadına yetişiyorsun bu daha hoş...

769

Dün gece akıl üstadiyle gizlice konuşuyordum. Dedim ki cihan sırlarına ait sözleri benden gizleme. Bana yavaş yavaş dinle dedi sözlerimi! Asıl olan bunları bilmektir, yoksa söylemek ve konuşmak değildir sus!

770

Elinden gelirse hiç aşk elbisesi giyme, şayet giyersen öyle her belâya ses çıkarma!

O elbise içinde yan ve daima sükût et! Çünkü o acı günlerden sonra saadet şarabı içecek demler gelecektir.

771

Mademki yakmıyacaksın sendeki o ateş nedir. Senin o hoş vaktin asla gerçekleşmez mi.
Aylakçılar ateşten sakınırlar. Sen de aylakçı değil-
sen aşıklar derneğinden ayağını çek!

772

Canım, canım gel, canlar arasında bulun! Akıl ve fikir gibi insanların baş tacı ol!
Sen iki cihanda da herkesin devleti ve bahtısın; devlet gibi, baht gibi dünyayı dolanıver.

773

Gül, O güzelin yanaklarından renk çaldığı için seba, onu yol kesenler gibi darağacına astı. Olaki, canını bağışlar diye, bülbül sebaya çok yalvardı, ama asla faydası olmadı.

774

Şekerini tattığı o dudağı gevelemekten, o göğsüne bastırıldığı elleri okşamaktan, canla, gönülle ona bağlı olan bir âşık nasıl vazgeçebilir? O buselerin izlerinden sanki bengisu fışkırır.

775

Biliyorum ki dün gece bizi düşünerek uyumadın. Soğuk bir sofada bir dervişle birlikte yattın!
Belki oda bizi unutmaz. Ey gözden ve kulaktan daha aziz sevgili!

776

Dün gece onunla bir dernekte beraberdik, ama bir türlü eteğini elime geçiremedim. Ama bir bahane ile yanığımı yanığının üstüne koydum, yani kulağına bir söz söylüyordum sanki...

777

Sevgili bana söz verir ama ben dinlemem, hattâ Kur'an'a el bassa bile yine dinlemem. Dedi ki, Tanrı'ya and içerim ki beni dinlemiyorsan ben de seni dinlemem. O istiyor ki bu sözlerle beni atlatsın, lâkin ben yine ona inanmam.

778

Hiç kimsenin gönül hoşluğu ile kendisine yâr olmadığı o insan gitti. Ama o, yüzünü görmekle de gönlümü doyurmuş değildi. O gitti, gönlümde muhabbetinden eser kalmadı. Evet gül gider ama yerinde diken kalır.

779

Öyle bir cana and içerim ki onun ilhamıyla alçakgönüllü olmuştur. Öyle bir başa and içerim ki o, sarhoş olmuştur. Öyle bir âna yemin ederim ki o anda beni bir elimle şarap kadehini, bir elimle de yâr elini tutmuş görsünler...

780

Dün gece sevdan beni vurdu, dün gece, iki göz deryasından kan dalgası yükseldi.

Gece yarısına kadar hep hayalinin atlısı geldi karşıma. Yoksa canım dışarı da çadırını kuracaktı.

781

Gönül seni andıkça akıl baştan gider. Şarap, senin o tatlı dudağın olmadan nasıl içilir? Gözler, senin yüzüne göz diker, kulaklar, senin sesine kulak verir.

782

Gece nedir ki, bize göre bir inilti zamanı! Âşık olmaya sürünmek yaraşır.

Henüz aşk konusunda yeni olan beceriksiz âşığın kulağı, geceleri yastıksız ısınmaz.

784

Şişeyi onun taş gibi hoş olan gönlüne vurayım ki bir cenk olsun ve o hoş cengin sesini işiteyim, sonra öfkesinden o güzel rengi iyice kızarsın da beni o sivri tırnaklarıyla tırmalasin.

Feryada başlasam, yine Yakub olma der; sabretsem Eyüb olma der. Beni kırmak istiyor ama, ondan nasıl yüz çevirebilirim, başıma vurur, sakın baş çekme odunluk etme diye azarlar beni.

785

Gamın beni öldürse de bari sen öldürme! Bırak bütün bu âlem beni öldürsün de sen öldürme bari! Senin yere attığını sen tepeleme, senin can bağışladığını sen vurma!

786

Kuşlar hep birden öfke ile Süleyman Peygamber'e gittiler. Şu bülbülün neden kulağını çekmiyorsun dediler.

Bülbül dedi ki: Şimdi bizim kanımız kaynamaktadır, zaten yılda üç ay konuşuruz, susma ayları değil ki..

787

Bir iş yaptım, ileri geri baktım. Öyle yapanın başına böyle gelir.

Ey derviş! Kazanın iş görmeye başladığı zamanda, uzağı gören, düşünen akıl, eve kaçar, saklanır.

788

Nasılısın diyorsun, gel ki günüm hoş olsun! Günleri yırtıyor ve tekrar hoşça dikiyorum.

Senin o ateş gibi yüzünü gördükten sonra, üzerlik tohumu gibi hep yanıyorum, güzelce yanıyorum.

789

Ah gözüm dedim. Onu Ceyhun ırmağına çeviririm dedi. Ah gönlüm dedim. Onu kanlara bularım dedi. Eyvah tenim dedim; şu birkaç gün içinde onu rüsvay eder, şehirden dışarı sürerim dedi.

790

Ona kâh bâde dedim, kâh kadeh dedim: kâh erimiş altın, kâh gümüş dedim. Bazen dane, bazen tuzak, bazen avcıdır o. Bütün bu deyimler niçin? Adını söylemiyeyim diye mi?

791

Tefimin yarısını farelere yedirdin, sonra geri kalanını da kulunun eline verdin. Bunların hepsi hoş ama, yırtık tef ile sema törenine gelmişiz. Ey yanında murat da muratsızlık da hoş olan sevgili!

792

Ansızın yakasına el uzattım, azap ve elemim tadından sarhoş oldum. Gerçi elim yakasına ulaşamadı ama Tanrı'ya şükürler olsun ki (çenesinin) elmasından yedim.

793

Ne zaman üzgün ve yaşlı olursan, bir zaman bizimle birlikte kal! Dostlarından kaçma da bu kavgaya hazırlan! Ya gönlüm gibi şaşkın ve divane ol, yahutta her görünüşte sevdaya hazır ol!

794

Hey susamış gönül! Dikkat et ırmağı ara! Ayaksız durma da hep koşmaya bak! Öyle gölge gibi ağızsız, dilsiz gibi durma! Çünkü her sözün ve düşüncenin öz kaynağı sensin söyle, konuş!

795

Gören bütün gözler onun gül bahçesine âşıktır. Öyle her diken onu nasıl ve nerede meşgul edebilir. Rüzgârı doğru esince çevresi neşelenir. Birine eğri bakınca da asla işi doğru gitmez.

796

Fakr, cevherdir, fakrdan başka ne varsa arazdır.
Fakr (şifa) dır, fakrdan başka ne varsa hep (maraz)
hep hastalıktır. Alem hep baş ağrısı ve böbürlenme-
dir. Alemden yoksun olmak ve ihtiya sız yaşamak
ise tek hazine ve amaçtır.

797

Sema'ı her andıkça gönül deryasında dalgalar şahla-
nır. Her gönül sema'ı seyretmeye l yık değildir. G -
n ller denizine eren mutlulardır ki bu bâdeden  oşar
ve sema'ın hakkını verirler.

798

Bugün sema' günüdür. Sema' günü, nur günüdür, ışık
günüdür, parıltılar günü...
Bu aşk bir metadır ama öyle bir meta ki, insanı akıl-
dan uzaklaştıran bir meta'...

799

Aşık, viraneler, saraylar çevresinde dolanır. Zahit,
tesbih ve r k  peşinde gezer. Biri ekmek derdinde,
Öteki şu kıyısında dolaşır. Yani onun zoru susuzluk,
bunun derdi açlıktır.

800

Senin konuğun olduk, biz varız bir de sema' konukları.
Ey dostların canı ve sema' âleminin sultanı! Sen de
hem tatlılık deryası, hem de sema' ocağısın! Sema' mey-
danı seninle bezensin gel!

801

O sema' âleminin başbuğu, hergün sabâ rüzgârının gül bahçesinde oynaşması gibi sema' derneğine gelir. Dudu kuşu ile bübül de birlikte işe koyulur. Bütün meyveli ağaçlar da hep birlikte sema'a başlarlar.

802

Ey zavallı kul! Kış günlerinde kargalar gibi soğuk duruyorsun! Bülbülden gül bahçesinden, yeşil bağlardan uzaktasın! İyi bil ki, bu çağı elden kaçıracak olursan, ilerde pek çok arıyacaksın!

803

Bağa bülbül geldi. Kargadan kurtulduk. Ey göz nuru sevgili! Artık bağa göçelim seninle! Susam gibi, gül gibi kabuğumuzdan sıyrıalım. Akar sular gibi bağdan bağa dolaşalım.

804

Başkalarıyla eğlence derneklerine katılsam bile Tanrı'ya and içerim ki gönlümde hiç kimsenin sevgisine yer vermem. Ama güneş bir adamın gözünden uzaklaşıp da battı mı, o zaman önüne güneş yerine چراغ koyar.

805

Derler ki aşk yalan bir söz, kuru bir sestir; aşk umdu ise ham ve yalancı bir oyalanmadır. Bizim saadet dünyamız canımızın içindedir. Yukarda üst üste yedi dam vardır derlerse, yalandır.

806

Yârin vefası yok derlerse yalan; ayrılıktan sonra kavuşma yok derlerse yalan. Şarap cana can katan bir iksir değildir, derlerse yine yalan. Bu bizim gücümüzün yeteceği bir şey değildir, derlerse bu da yalandır.

807

Diyorsun ki: Bağdan ayrıldığın için ağlama, bulutlar gibi yaş dökme; çünkü ben senim. Artık gönül hoşluğuyla güvenle yat! Korkarım lâmbayı çamaşır leğeninin altına koyasın da bütün dikkat ve gayretimle arayayım da bulamayayım.

808

Gönülden sevgilinin semtine doğru açılmış pencere vardır. Bunu bilmiyen kimsenin hatasını bağışlamak gerek.
Her gün bu Tanrı erleri halkasında savaşlar vardır. Bunu sen masal mı sanıyorsun?

809

Bugün tavaf günüdür. Sevgilinin çevresinde dönmek, dolanmak günü.
Divane bundan sorumlu değildir. Bu sade bir cenk değil, ölüm kalım savaşıdır, ateşle oynamadır. Ama kavuşmadır, gerdektir, sarmaş dolaş olma geçesidir.

810

Bu gece bir zenci ile savaşa girdinse, kendi göğsünle gecenin sinesini yarmaya bak!

Âşıklar kâbesinde öyle bir tavaf et ki, Kâbenin de seninle birlikte dönüp dolandığını anlayasın!

811

(Fakr) yoksulluk mertebesinde fakir ol; saflık mertebesinde de arı ve temiz kal; bu savaşa yoksul ve arı olarak gir! Düşmanın, kımından yüzlerce kılıç çekse bile, o halinle seni göremiyeceği için yaralanmak korkusundan uzak kalırsın.

812

Bana derler ki, sen neden böyle boş yere gülersin? Bütün işin hep zevk ve eğlence, sözlerin hep kuru lâf! Ey örümcek gibi ağlar örmekle uğraşan düşman! Kaf dağının üstünde ne olduğunu ancak O neş'eli Zümrüt-ü anka bilir.

813

Senin bu konukluğun şu birkaç günü çarçabuk geçirmek için değildir. Senin sofran Kaf'tan Kaf'a bütün cihanı tutmuştur. Bu işte aldanan kimsenin suçu yoktur. Nasıl ki, pervâne daima mumun çevresinde dolandır.

814

Cihanda bir eşi daha olmayan, o biricik varlık, bu kulu ile hep arkadaşça tek çift oynadı.

Bana sordu: Tek mi istersin, çift mi? Dedim ki tek seninle çift olayım da bütün âlemden tek ve ayrı olayım.

815

Ey güzel huylu! Seni gören kimse hemen, bütün varlıkları üç kere boşayarak her şeyden vazgeçer. Ayın parlaklığı, Zuhâl yıldızının yüksekliği nedir ki, senin güneşin bir kere cihana doğmayıversin, onların hepsi sönük kalır.

816

Ey âşıkın canını semizleten mutlu ilâç! Âşıkın ruhu senin hayalinle gelişmiş, âşıkın ağzı senin ağzınla şirinleşmiştir. Can, senin kulundur, ey âşıkın canı ve cihanı olan ulu yalvac!

817

Aşk konusunda, bendeki ağır başlılık, bendeki sebat kimde var? Aşk işinde, bende olan mestlik ve mahmurluk kimde var? Ben güzeli ve sevgiliyi arıyorum, bendeki kudret, elem hangi âşıkta var?

818

Bu aşk dilberi her gün yeniden gelir, boynumuza aşk defterini asar.

Tanrı bu dikenleri aşk kapısına şu dücünce ile koydu ki, başında aşk sevdası olmyanlar bu kapıya yanaşmasınlar.

819

Eğer içimdeki sevinçleri Güneş'e anlatsaydım doğmayı unutturdu.

Eğer sevgililer, âşıklar arasında paylaşılsaydı, onda biri onlara geri kalan da bana düşerdi.

820

Bilgisizlerin sohbetini taşa çal! Çengelini uyanık bilgilerin eteğine tak!

Değersizlerle bir an bile vakit geçirme! Çünkü ayna (bir zaman) suda kalırsa paslanır.

821

Himmetde doğan gibi kibirde kaplan gibi ola! Av zamanında süslü, cenk zamanında galip ol.

Öyle bülbüllerle, tavuslarla çok düşüp kalkma! Çünkü o tarafta hep tehlike, bu tarafta hep renk, hep çeşitli değişiklikler vardır.

822

Âdemin o yüce teninin tilsimi toprakla karışınca, temiz bir cevher oldu. (Unsurlar bozulunca) Felekler, o tilsimin bedenini kırınca, temiz olan ruh temiz âleme, topraktan olan ten de toprağa gider.

823

Seni bir saz gibi daracık göğsüme bastırayım da uşşak perdesinden ahenge başlayayım.

Gönlün eğer surahiye taş atmak istiyorsa, söyle yanına galayım, işte ben. İşte taş!

824

Âşıkın gönlü yas tutmaz; aşktan başka bir sebeple de eteği yırtılmaz onun.

Aşık asla toprak içinde uyumaz, o, temiz âlemden nereye giderse gitsin, yeri daima temizdir.

825

O küçük parmaklarıyla dön tek tutasın diye sevinçle güldü. Parmakcıklarınla yakalıyasın diye kadehler dönmeye başladı. Gök kuşağı'na (Eleğin sağna) ya benzeyen O keman kaşları, ince parmaklarıyla okşayasın, diye sana duvağının altından kaşını gösterdi.

826

Şu cihanın yüzü renkten renge girer; şirin sevgili hep perde arkasından bakar.
Bu yürek çarpıntıları hep bir sevgili yüzündendir. Onun aşkından dokuz felek bile bizim gibi şaşkına dönmüştür.

827

Birkaç gün halk arasında eğleştim. Ama onlarda ne bir vefa kokusu, ne de bir dostluk rengi gördüm. En iyisi, halkın gözünden gizlenmek, çelikteki su, taştaki ateş gibi onlara görünmemektedir.

828

Benden altın ve gönül istemişsin ey Güneş parçası Doğrusu bende ne o var, ne de bu! Altın kim? Altın nerede? Nereden gelirmiş o? Müflis nerede, altın nerede! Sonra gönül de kim oluyor? Nered imiş? Nereden gelirmiş o? Aşık nerede, gönül nerede!

829

Bu gerçeğe giden yol sormakla bulunmaz. Sonra saltanatı ve malı kapıya atmakla da bilinmez.

Hiç olmazsa elli yıl gözünden, bağrından kan dökmeyen, sadece kuru sözlerle hâl ehli erenler yönüne yol bulamazsın!

830

Senin yüzünü görüpte gül gibi açıp gülmeyen, davul gibi candan ve akıldan boş kalmış sayılır. Sonuna kadar küfürde inat eden elbette sevinçten yoksundur. O, Tanrının çağırısından da peygamberlerin yüzünü görmekten de bir zevk duyamaz.

831

Bu aşk bir olgunluk, bir erginliktir. Bu nefis de ancak bir hayaldir, geçici bir surettir. Bu hidâyet ışığı ulu, çok uludur. Bugün kavuşma, yâre ulaşma günüdür.

832

İnatçı, dalgacı, ölçsüz bir canım var. Bir de ince sabırsız ve yaşlı bir sevgilim. Tanrı, sevgilimle benim aramda aracıdır. Benimle sevgili arasındaki kılavuz da yine Tanrıdır.

833

Gönlüm asla başka bir yerde konaklıyamaz. Benim gönlümün ötesinde aşktan utanç duyan kim var? Gözüm açıldı açılalı, senin suyundan başka su içmedi. Onu hem gözüne sürme yaptı hem de gönlüne azık...

834

Niçin öyle susmuş, hareketsiz, yaşlısın? Asıl âdet olan sükûta alış sen!

Gerçi susmuşsun ama, susmuş dediğin o kitapta da bak ki yüzlerce feryatlar, naralar, haberler ve yalvaçlar seslenmektedir.

835

Aşktan önce gonca sonra da gül açılır. Bağda üzüm ilk önce koruk olur, sonra şarap haline gelir. Ey gönül, bahar çağının töresi işte budur! Önceleri keçi sesleri sonra da bülbül nağmeleri duyulur.

836

Aşıklık kemal ile gönül avcılığı cemal iledir. Gönül sözlerle dolu fakat dil konuşmaz.
Bu eşi görülmemiş hal nerede görülmüştür ki ben susuz olayım. Önümde billur gibi akar sular çağlasın.

837

Tatlı sudan daha berrak ve temiz bir aşkı var. Bu aşk oyunu bana elbette helâldir.
Başkalarının sevgisi halden hale döner, ama benim aşkıma ve sevgilime zeval yoktur.

838

Bir ömür boyunca gönül hep koşup kaçırmaya heves etti, gönül oksayıcı ruha yakın olmaya özendi.
En sonra gitti ve o tertemiz can tutuşup yandı.
Ama insaf et ki gönül tekrar tertemiz döndü.

839

Bende öyle özleyişler ve ayrılıklar var ki onların açıklanması ne yazıya sığar, ne de araçların diline.

Belki şu halin değişeceği bir zamanı bekliyorum.
Seninle birlikte olalım da ben söyleyeyim, sen de
dinleyesin diye.

840

Ey insan oğlu! Tanrı erlerinden başkalarının yanla-
rında oturma! Ayna, cilâcılar yanında daha hoş
olur. Yarabbi! Can yanında can ne büyük zevk ve
sevinç duyar? Destinin yanına düşmüş taş gibi
bağdaşlılar.

841

Sen hem gözün, hem de gönülün sevgilisisin. Ey
gözle gönül yüzünün nurundan utanç duyan güzel!
Ona dediler ki bu gözle gönülden neler kazandın?
Cevap verdi: Aşıklardan kim kazanç arar ki.

842

Ey benim efendim, ulu ve yüce sultanım! Ey kapı-
sında en düşkün ve en güçsüz kulu olduğum Tanrım!
Olmaya ki seni bıktırayım, yahut benden bıkmış
görünesin. Vuslatta rahmet sağanağı olmasa bile
bari çiy damlalarını esirgeme!

843

Kulundan bir nükte dinle ey (Çiğil) güzeli! Her ne
kadar gönülden gönüle yol varsa da bunu benden
işit! Ben senin gözünde yokum ama, sen benim gö-
zümdesin! Çünkü sen göz bebeğisin, ben ise çamur-
dan yaratılmış bir insanım.

844

Tulumdaki şarap gel diye seni çağırmakta, bize
kavuşmak için bütün işlerini bırak diye haykırmak-

tadır. Sevgiliye yakın olduğumuz halde halimiz sefa içinde geçti.

Beni işlerin rahatlığı içinde, yardımıyla hürriyete kavuşturdu.

845

Can kuşunun kolunu kanadını açan, o şaraptan, içiniz de canınızı usançtan, yorgunluktan kurtarınız! O aşkın sâkisidir. Aşıklar da aşk elinden dolu içerlerse, bize göre helâldir o.

846

Artık ses kesilmiştir. Coşkun coşkun inle! Yâr duyar ve halini bilir.

Gel o tırmalayıcı sesin ve hasta boğazınla kemalin önünde kendi zevaline ağla!

847

Mademki gönlümü yerinden söküp atmak mümkün değil, öyleyse onu senin sevdana terk edeyim.

Eğer aşkının gamıyla gönlümü sana veremiyorsam ne yapayım o gönülü. Onun niçin saklıyorum ben.

* * *

Birinci Bölümün Sonu

MEVLANA'NIN RUBAİLERİ

— Tam Metin —

BÖLÜM: II

848

Ben hep senin gücünle uzun boylu oluyorum. Senin aşkınla bir iken bin oluyorum. Bana soruyorlar: Hep onun çevresinde mi dolaşacaksın? Ey Gafiller: Ben kendi çevremde dolaşıyorum.

849

Senin yüzünden dâima gül bahçesi idim. Seni her görüşümde gözlerim aydın olurdu. Kem göz, yüzünden uzak olsun derdim. Ey sevgili! Meğerse o kem göz ben imişim.

850

Senin uğrunda yüzlerce belâya katlanırım. Bu sözümden dönersem her cezaya razıyım. Eğer ömür yetse, gönlümde senin cefâlarını kıyamete kadar çekme kararındayım.

851

Sevgilinin tatlı ırmağından bir su içtim. İyi ettim, iyi içtim ve hoşlandım. Kendimi coşkun bir değirmen yaptım. O hayat suyu aktıkça döndüm, durdum.

852

Uğrunda can versem, ne hoş ölümdür bana; kultanın kulu isem, beyim. O çifte zinciri andıran zülfün divanesiyim, O Kışmır cadısının gözlerinden ürkmüşüm ben.

853

Senin aşkınla âlemin Erganun'u olmuşum. Senin mızrabınla her hâlîmi açığa vurdum. Şimdi kılığım bir saza döndü. Hangi perdeme dokunsan oradan inliyorum.

854

Sevgin yüzünden (hep) ciğer kanı içmekteyim. Bu zulüm ve cefayı kıyamete kadar çekeceğim. Yarın kıyamet günü açıklanınca, sen kan isteyeceksin. Ben de yüzüne bakacağım.

855

Gözlerinden mutlak büyücülüğü öğrendim. Aşkından ruhumun ışığını yaktım. Benim şu halime bakan kötü gözler yumulsun. Çünkü Gözümü yanığına dikmişim.

856

Esen rüzgârdan hep onun haberini duyuyorum. Sarhoş bülbülden hep onun adını işitiyorum. Gönül kapısında gördüğüm O garip akışın sesini, O Sevgilinin damından dinlerim.

857

O, benim kendimden geçmemi, hür yaşa-

mamı arzu ediyor. Ben daima makamların, mertebelerin bağında (zincirimde) idim. O ise (bu) bağı koparmamı arzu ediyor.

858

Yapmayı bırakıp, yapana gideyim. Bu konuda hiçbir engelden yılmayayım. Tanrı'nın aş evi çeşitli nimetlerle dolu. Daha nekadar sıcak su ile yetineceğim?

859

Sarhoş bülbülden bir ezgi dinlerim, rüzgârdan gönül çekici bir âhenk duyarım. Sularda hep bir sevgilinin hayalini görürüm. Toprakdan hep âşinâlık kokusu alıyorum.

860

Sana yakın olduğum zaman senden uzayım sanki, Seninle çok kaynaştığım demlerde sanki ayırırım senden. O belirtilerin çokluğu içinde örtünmüş gibiyim. Çok sohbetten de böyle hastayım.

861

Ben kendimden hoşum, Bu hoşluğum Ney sesinden değil. Ben kendimden ateşliyim. Bu sıcaklığım sudan ve ateşten değil. Aşkta okadar hafif basıyorum ki tartılmış olsam (Hiç) ten daha iki batman eksik gelirim.

862

Bu gece aşkın gamı sanki şaraptır şarap. Yakut renkli şarabın kadehi sapaşağlam duru-

yor yerinde. Derd, gam, düşünce halâldır. Halâldır hepsi de. Ama uyku ve uyku hevesi haramdır haram.

863

Bu gece aşkın ayı tamamdır. Dolunay olmuştur O. Sevgili, başını damın köşesinden sarkıtmış bakıyor. Bu gece hatıralar gecesidir. Secdeler, İbadetler gecesidir. Aşk ve muhabbet badesi olan yerde uyku haramdır. haram.

864

Bugün dernekte hep can şarabı var. Şah, sâki olmuş, bâde tam içilecek halde, her türlü eğlence araçları da tastamam. Ey gönlü uyanıklar, artık uyku haramdır haram!

865

Görüyorum ki gidişim, gelişim hep senin köyüne, gözümün, gönlümün meyli hep sana doğru, diyelim ki bütün cihanın günahlarını ben işledim. Ama benim şu cihana gelişim de senin yüzünden değil mi?

866

Bugün Halka gibi kapı dışında kalmışız ama kemer gibi halkada hep yanyanayız. Göz halkası gibi bakışta beraberiz, ama gerektir ki bu daracak kapıdan da yine birlikte geçelim.

867

Bugün bütün gün göz önünde, karşı kar-

şıyayız. O sevgili yanımızda olduğu için de pek harap ve perişanız. Bu kavuşmanın sonsuz zevkiyle sanki hasret içinde ve bu gerçek haberin kuvvetiyle kendimizden geçmiş bir haldeyiz.

868

Bugün şöyle sarhoşça bir dolaşayım, O Kafa taslarından kadehler, bardaklar yapayım dedim. Ama bugün bu şehirde öyle mest oldum ki divane edecek bir akıllı aradım.

869

O sevgili ki, (Sitem) le uykumuzu bağladı. Tanrım Sen de (Kerem) le onun uykusunu bağla. Ola ki uykusuzluğun acılığını tadar da aklına merhamet düşüncesi gelir.

870

Gamlı gibi olduğum zamanlarda çok sevinçliyim. Harap olduğum demlerde de bayındırlaşıyorum. Yer yüzü gibi durgun ve sessiz olduğum anda ise feryadım şimşekler gibi felek-
lere erişir.

871

O dili tatlı dostlar ki biz hep onlarla konuşurduk. Felek onları şimdi bağrında gizledi. Bir gün de bu çarhifelek bir gammazlık yaparsa, olanca sırlarımız âlem sahnesinde birer birer filizlenmeye başlar.

872

Senin sesini işittikçe hoş sesli olurum.

Tanrı vergisi gibi sayısız ve ölçsüz olurum.
Beni yüz kerre sattın ama yine de senin köle-
nim. Bari bir kerre daha sat ki taptaze olayım.

873

Ey uyku dolu nerkis (O mahmur bakışın-
la) beni şaşkına dönderdin. Ey suya kanmış
Lâle! Gücümü kuvvetimi çaldın. Ey hayat do-
lu Sümbül! Senden okadar canlandım ki. Ey
eşsiz Cevher! Sêni nerelerde bulayım?

874

Ey Cihanın canı! (Senin yüzünden) canı,
cihanı kaybettim. Ey yer yüzünün mehtabı!
Yeri göğü şaşırdım. Şarabı elime verme, ağzı-
ma koy, çünkü senin sarhoşluğundan ağzımın
yolunu kaybettim!

875

Ey gönül, cihan halkından niçin korkuyor-
sun? Hak, vergilidir, Nimetler saçıcıdır. Cö-
merd ve merhametlidir. Onun kereminin yayın-
dan fırlayan nimet okları, kulun ihtiyaçlarını
görmekte kılı kırk yarar.

876

Tanrı'ya şükürler olsun ki sana kavuştum
da ayrılık zincirinin bağından kurtuldum. Ben
yokluk şarabını öyle içmişim ki, ilk yaratılış
gününden tâ sonsuzluğa kadar sarhoş yaşaya-
cağım.

877

Bana verdiğin Gam mülkü ile niçin öğünmeyeyim? Niçin senin verdiğin neş'e ve sevinç sesleriyle cihanı çınlatmayayım? Senin cömerd elinin yanında deniz bir köpük parçası sayılır. Senin elinden niçin pabuçlarımı incilerle doldurmayayım?

878

Derde katlan, çünkü senin dermanın benim. Kimselere bakma, çünkü sana âşınayım. Ölürsen, Ah Öldüm deme! Haline şükret. Çünkü kanının bahası benim.

879

Ellerimi başıma vurarak sevinç sesleri çıkarırsam ey sevgili dilberim beni kınama, çünkü sarhoşum! Artık zamanın çemberinden dışarı fırladım. İyiden, kötüden, kâr ve ziyan düşüncesinden kurtuldum.

880

Eğer zülfüne karşı el uzunluğu yaparsam, Tanrı'ya and içerim ki gerçek bir iş yapmış olurum. Eğreti değil, çünkü gönlümü senin zülfünün ucunda gördüm. Bunun için kendi gönlümle aşk oyunu oynuyorum sanki.

881

Bir zaman işsizdim, Aşkın gamı ile oyalandırıyordum. İşsizlikten vefa tohumları saçıyordum. Artık vuslat'ın nakşını 'gece gündüz gön-

lünden kazıdım. Sanki marangoz oldum da onu keserle kestim attım içimden.

882

Bize tefsiz, dümbeleksiz gelme, çünkü düğünümüz var! Kalk davul çal. Çünkü savaşı kazandık! (Mansûr) olduk! Sarhoşuz ama Üzüm suyundan değil. Senin hayaline gelen her şeyden uzağız.

883

Dudaklarını anarak ak yüzüğün yakut kaşını öpüyorum. O elime geçmeyince bunu öpüyorum. O yüce göklerine elim erişemediği için yerlere kapanarak secde ediyor, yeri öpüyorum.

884

Şaşkınlık ve divanelikten cennet hasretini unuttum. Gönül perişanlığından canımın rahatını öldürdüm. Sayesinde yaşadığım, gülüp şakıdığım bir canım vardı. Öyle divane oldum ki ona bile kıydım.

885

Kapının toprağından nasıl ayrılabilirim? Ağlamak ve inlemekle öyle âşına olmuşum ki ağlarken Mum gibi yüz suyu dökerim. İnlerken Tanbur gibi feryada gelirim.

886

Senin gam ocağından bana hep 'belâ erişir.

Her dakika yüz türlü tehlike işareti alırım.
Her gün bir gönülden tüten o yanık ciğer ko-
kuları bilmem ki bu gam sofrasına nereden
geliyor?

887

Biz yaşlı tabiatımız icabı dostumuzu tanı-
yoruz. Aşkımızın şiddetinden dolayı da onu in-
citriz. Utangaçlarla korkaklar yol alamazlar.
Yol bize engel oldukça biz atlarımızı süreriz.

888

Felek öküzünden vefa sütü sağıyorum.
Ama onun ayakları altında çırpınmaktan da
kurtulamıyorum. Dün gece, her ne kadar ku-
lağıma küpe oldu (İbret gecesi oldu) ama,
Tanrı'ya and içerim ki bu gecem dünkünden
daha hoştur.

889

Sırları elden çıkarayım diyorum, yapamı-
yorum. Onları lâıyk olanlara açıklayayım di-
yorum, olmuyor. İçimde beni hoş tutan bir
şey var; ona parmak basayım diyorum. Bu da
elimden gelmiyor.

890

Elime garip bir av düştü. Bilmem ki ne
yapayım? Başıma bir mahmurluk çöktü Ni-
deyim? Yalancı sofuyum, Zâhidim, ama yol
üstünde sevgilim öpücük verirse ne yapayım?

891

Bu gece sevgiliden selâm geldi. Artık gözde, gönülde uyku haramdır haram. Zülfünün ucundan dağılan o hoş kokuyu, Attar telâşından kapıdan bacadan kaçırdı.

892

Bu gece o gönül yoldaşı dilberle başbaşa-yız. Ulu Tanrım şimdi gönlümüzde, başımızda ne sevdalar var! Bir an çimenlikten güller saçıyoruz. Bir an da şeker tarlasına şeker ekiyoruz onunla.

893

Bu akşam, bütün gece yaslar içinde sabahladım. Yarın gideyim Minareye bıçak atayım dedim. O put yanımızdadır ama çok öfkelenmiştir. Kuyunun dibine indim ama ipim yok, Urganım yok.

894

Bana hoş, kavgacı bir sarhoş put geldi. Karşımda bir şeker çuvalı gibi oturdu. Telli sazını göğsüne koydu, çalmaya başladı. Şu perdeden vuruyordu: Hoşum, kendimden geçmişim.

895

O bade ki vücuda haramdır haram, ama dünyadan el çekmişlere muhabbet şarabıdır O. Sakın doldururken tamamdır, tamamdır deme.

Bizim başlangıcımız ve sonumuz aceba ne zamandır, ne zaman?

896

Seninle meşgul olmamız zamanı geldi. Artık canımı ateş yuvası haline getireyim. Sen bir toprak içinde gizlenmiş altın madenisin. Bari ateşe atayım ki iyice katıksız hale gelesin.

897

Bir gönül avcısının katında yaptıklarımı, kendinden geçmiş sarhoşlar gibi oynuyorum. Şu halim her ne kadar onun lutfü yönünden hoş karşılandı, ama ben hangi yüzle böyle yapıyordum.

898

Halâ dostu arama yolunda koşmaktayım. Ömrüm sonuna erdi, ben halâ uykudayım. Diyelim ki dosta kavuşacağım bir gün, ama bu geçen ömrü nerede bulayım?

899

Halk için haram olan o bade, bir kalenderin canına tatlı şaraptır. Ey Sakî sakın "tamamdır, yeter artık" deme. Çünkü bizim başlangıcımız, sonumuz belli değil.

900

O sevgili ki, onu göz yaşlarımla arıyordum. Onu ararken akan bir ırmağa dönmüştüm. Bu-

gün erkenden geldi. Haydı Sema'a diye çağır-
dı. Bırakmadı ki bir abdest alayım.

901

Üzüm gibi ayaklar altında tepeleniyorum.
Aşk hangi tarafa çekerse o tarafa dönüyorum.
Bana; etrafımda niçin dolanıyorsun dedin!
Senin tozun değilmiyim? Kendi çevremde do-
lanıyorum.

902

İsrafil'in sesi bana sevinç ve neş'e getiri-
yor. Beni fenâ (yokluk) toprağından semalara
yükseltiyor. Bana habersiz ulaşan o haberciden
neler geldiğini kimse bilmiyor.

903

Bu dönüşü ben kendi canımdan öğrendim.
Beden kalıbına girmeden önce can âleminde
de böyle dönerdim. Bana sabır ve sükûn daha
uygundur diyorlar. Ben bu sabrı da, sükûnu
da size bağışladım.

904

Sevgilim! Ben hem avım, hem avcıyım.
Bir avım var benim. İşsiz güçsüzüm ama hoş
bir işim var benim. Bana diyorsun ki başımı
kəsmek sevdasında mısın? Evet öyle bir sev-
dam var sevgilim .Evet O sevdadayım.

905

Ey Ay gibi hep çevresinde dolandığım gü-

zel: Bir gece bana gelip de sana misafir olacağım demedin. İyi bilki ben seninim diyorsun. İşte ben de senin canınım. Gel de sana hayat vereyim.

906

Ey Rebab nağmesi, ben senden dertliyim. Benim de gönlüm içinde bir Rebabım var. Gitme bir saat kadar gel de otur. Harap bir köşem var. Orada konukla biraz!

907

Ey Benim sonsuz rahat ve huzurumu sağlayan ebedî yuvam: Senin yüzünü görünce olaylardan kendimi kurtardım. Senin derneğinde bir kadeh kırarsam çok görme: Yüz altın kadeh satın alır gönderirim sana.

908

Ey Aşkı ve elemi yüzünden gönlümü yuvasından dışarı fırlatan güzel: Ey İztırplarının acısı gönlüme tatlılık veren sevgili: Bizim senin gamından bir şikâyetimiz yok. Ancak gönlümün feryatlarını sana dinlettirmek hoşuma gidiyor.

909

Sana hep dert ve figan masalları anlatırım. Bunlara kulak vermezsen gizlice söylerim. Şunu biliyorum ki Sen benim gamından sevinç duymaktasın. Bu kadar gönül acılarını işte bundan dolayı anlatıyorum sana.

910

Baharında açılıp yetiştığım bir bağ tekrar yeşillendi. Size anlattığım bütün güzelliklerini tekrar gösterdi. İkbal kadehiyle onun çevresinde dolanıyordum. Sarhoş oldum, başımı yere koydum uyudum.

911

Aşkta serkeşlik sevdasında isem and içirim ki çok başlarım vardır. Bir gün beni Mansur gibi dar ağacına çekersen; her an öteki başımdan dar ağacına bir haber gelir.

912

Geri döndü, yine geldi. Yolu açalım. Gönül arıyor, Ona gönül göstereyim. Nâra atalım, senin aradığın av biziz diyelim. O da kahkaha atarak zaten sizi bekliyoruz desin bize.

913

Senin yüzünü gördükçe ben hep gül bahçesi olmuşum. Seni görmekle iki gözüm aydın olmuştu. Kem gözler yüzünden uzak olsun diyordum. Ey Can meğer O kem göz ben imişim.

914

Sarhoş gönlümü meyhaneye adadım. Canımı da kadehe bağışladım. Canım ve gönlüm yetişmez mi? Her ikisini de o uğurda verdim, gamdan kurtuldum.

915

Vefa konusunda seni alkışlayanlardan, ce-
fa vaktinde elini ısırın sabırlılardan olayım.
Bütün bunlarla beraber seni en çok düşünen,
hükmün, arzun ne ise onu yerine getirenlerden
olayım.

916

Coşum, susmanı istiyorum dedi. Sustum,
seni coşkun göreyim dedi. Tekrar coşkunluğa
başlıyordum. Hayır dedi Sakin ol. Sakin oldum,
bu sefer de coşmanı istiyorum dedi.

917

Vakit geçti. Ben bu gecikmeden sevindim.
Bu gece o kutlu doğanımız bize konuk gelmiş-
tir. Benim aşkımda gece, gündüz başkadır. Ben
bu gecelerin, bu gündüzlerin dışında kalmışım.

918

Beni yabancı sanmayın. Bu ülkedenim. Si-
zin yurdunuzda kendi yuvamı arıyorum. Düş-
man yüzlü görünsem de düşman değilim ben.
Hintce konuşuyorum ama soyum Türk'tür.

919

Ağzının kokusunu çimenden alırım. Yüzü-
nün rengini Lâlede, Yaseminde seyr ederim.
Bunları bulamazsam dudaklarımı açar adını
dile getiririm. Tâki kulaklarım o güzel adını
dinlesin.

920

Ney'i alayım da sana bir ezgi çalayım. Arkana düşeyim de senin köyüne doğru gideyim. Bana yapmış olduğun bu kadar cömertlikler, iyilikler varken iki cihanda gönlümü senden başkasına nasıl verebilirim? Senden nasıl ayırlabilirim?

921

Sevgilimiz nereye giderse biz de ardından gideriz. Kadeh dolunca başaşağı çeviririz. Bu Su ile toprak arasında, bu gece nasıl gizli kalabiliriz? Biz onun Devletinin vuslat sabahında bahtiyar olmuşuz.

922

Aşkın ateşini de, suyunu da tatmışız. Gönlül ateşinde su gibi kaynamışız. Biz artık Gönlül Rebâbî gibi düzen bulmuş, aşk darbesinin yarasını hoşça sarmışız.

923

Sen zannetme ki gamlarından kurtuldum. Yahut sensiz kalınca sabredip oturacağım. Ben O sevgilinin aşk şerbetini öyle içmişim ki, tâ ilk günden sonsuzluğa kadar aylamam.

924

Ben bir şey istemişsem ancak, senden seni istemişim. Senin aşkınla aşk sofrasını bezemişim. Dün gece bir düş gördüm ama unuttum.

Ancak şunu biliyorum ki uykudan sarhoş kalkmışım.

925

Zannetmeyesin ki ben varlıkta ikilik görüyorum. Her an yeni bir ilham yeni bir gelişme buluyorum kendimde. Görüyorum ki benim canım da, Gönlüm de sensin. Gözüm, başım, bütün benliğim hep sensin.

926

Yüzünü görünce bütün cihandan doydum. Tilki idim, senin verdiği kudretle Arslan oldum. Ey Yücelik yönünden halkın başına ayaklarını koymuş olan Ulu Varlık, bunu da düşün ki ben baş aşağı düştüm.

927

Daha ne kadar başı boş tozlar gibi dolaşıp duracağım? Kâh başlarda, Kâh mağaralarda dolanacağım? Daha ne vakte kadar çocuklar gibi bir genç annenin kucığında gezeceğim? Bari bir zaman da, bir sevgilinin çevresinde dolanayım.

928

Canım tenimde oldukça, mercan dudaklarının kölesiyim. Gönül huzurum O perişan kıvrıcık kâküllerdedir. Ey Ney! İnle ki, senin

figanlarınla mest olmadayım. Ey saz! Sen de susma, çünkü sana konuk geldim.

929

Zannetme ki senden kaçmış veya senden başkalarıyla kaynaşmışım. Taş toprak değilim ki temelden kopup gideyim. Sel gibi yârın denizine akmışım.

930

Kendi gönlünü terk ve söylediklerimi kabul etmedikçe sana gönül vermem. Kurnazlığı bırak, kendini ölü sanma. Canına, başına yemin ederim ki sen ölmedikçe vermem.

931

Zülfüne candan, gönülden köle olalıdanberi Zülfün gibi çok Toplu ve dağınık olduk. Ruhlar sana secde ederek derler ki Önünde ölünce hepimiz yeniden dirildik.

932

Zannetmeyesin ki seni az görüyorum ben. Gözümü zorlamadan her an (karşımda) seni görmekteyim. Senin gamından duyduğum sevinç, aslâ vehme, hayale sığmaz, tavsif edilemez.

933

Daha ne kadar Tef gibi sitem darbelerini yiyeceğim, rebâb gibi gam vuruşları ile yaralanacağım? Seni sazım gibi göğsümde oksuyo-

rum diyorsun. Ben senin kavahın değilim ki,
(hep O acı) soluklarına katlanayım.

934

Daha ne kadar zamanenin, rengine, kokusuna dalacağız? Artık O güzel huylu sevgiliyi görme zamanı gelmiştir. Ona baktıkça kendi hayalimi görüyorum. Kendime bakınca da O'nun hayali sanıyorum kendimi.

935

Önümde kendi ayran tasım oldu mu, Tanrı'ya and içerim ki kimsenin balını düşünmem. Yoksullukla ölüm kulağıma sürtünse bile hiçbir zaman özgürlüğü köleliğe değişmem.

936

Sen güzellik deryâsısın, bizler de köpük gibiyiz. Dalgalar hangi tarafa sürüklerse O tarafa gideriz. Aşk kanıyla bulaşmış olan ellerinde bizi hırpalama. Zaten biz Tef gibiyiz elinde.

937

Bir can var ki onda ikiyüz cihan olduğunu biliyoruz. Sanki falan filan da ondadır. O Hazır olanın gördüğü şeylerin şahididir. Hak ise çok Gayretlidir. Biz kapanan her gözden bunu anlıyoruz.

938

Cana, bu konuk yurdunda bir yuva yap-

tım. Gönül senin yanında idi. Ama ben iki yüz-
lü davrandım Ona. Kaç kerre cihan dilberi ile
baş göz oldum. Ama senin aşkın gelince onu
üç kerre boşadım.

939

Bir büyücünün efsuniyle Yılan gibi kıvr-
rılmışım. Yârin kıvrıcık kâkülleri gibi darma
dağınık bir haldeyim. Tanrı'ya and içerim ki,
bu dağınıklığın ne olduğunu bilmiyorum. Yal-
nız şunu biliyorum ki böyle karma karışık ol-
mazsam hiç olurum.

940

Her nekadar gidişimde biraz düşkünlük
görüyor, gözsüz olduğumu iyi fark ediyorum
ama gözlerime niçin zahmet vereceğim. Bugün
cihani hep onun gözleriyle görmekteyim.

941

Biliyorsun ki iyilikten uzağım. İyilerden
kaçarsam çok görme. Sevgilim sanki değnek ol-
muş, Ben de bir kör gibiyim. Ben kendiliğim-
den adım atmıyorum. Çünkü emir kuluyum.

942

Ok ve Hançer yarasından aslâ korkmayız.
Ayağımızın bağlanmasından, Başımızın gitme-
sinden de pervamız yok. Biz ki Cehenneme
doğru acele koşanlarız. Halkın değersiz de-
di kodularından mı korkacağız.

943

Susmuştun, seni masalcı ettim. Zahid idin, seni şarkıcı ettim. Âlemde ne adın, ne de bir nişanın vardı. Seni karşıma oturttum. Nişanlardan konuşan bir insan haline getirdim.

944

Kendimi bu kadar lûtuflardan niçin yoksun bırakayım? Mademki Hakkın sıfatının eseriyiz, gerektir ki biz de sıfatçı olalım. Çarhın aş evinde altın kâseler var. Neden sıcak suya ekmek banalım?

945

Senin aşkından, canımdan vaz geçmek istiyorum. Uğrunda her iki cihandan da el çektim. İstiyorum ki güneşinin ışığı dostlara da erişsin. Bunun için bulut gibi önünden çekiliyorum.

946

Kalkın, Mehtaplı geceyi kutlayalım. Bağda gülün, nerkisin uykusunu kaçıralım! Birkaç aydır ki hep buz üstünde yoldaşlık ettik. Kardeşler, Şimdi de şişeyi suya atma demleridir.

947

Bir zaman kendi ateşimde coşmak istiyorum. Ola ki seni bir an için unuturum. Aklı, akılsız eden O kadehi alayım da hayalin içine düşsün ve seni içeyim.

948

Hayal deryâsında girdaba dalmışım. Hayır Hayır, belki de sel suları beni denize sürüklemiştir. Ey yarı - uykulu Mahmur gözlüm. Ben öyle bir sevgilinin kölesiyim ki benim uyuduğumu rüyasında görsün.

949

Senin aşkında, marifeti hata biliyoruz. Ne aşk, Ne marifet neyi biliyoruz ki biz? Ona ait bir buluş, iki cihanda da feryattır. Bu varlığın neden dolayı yok olduğunu biz biliriz.

950

Senin pençene düşmüşüm ey Put yapılı sevgili, ama halimden memnunum. Benimle cenkleşeceksin cenkleş, ben o cenkten de hoşnudum. Aşk yolunda seni kınamak ayıptır. Ama ben adımı rehin verdim, O kınamadan da hoşnudum.

951

Sarığım, cübbem, başım her üçü birden belki bir dirhemden daha eksik değerdedir. Sen âlemde benim ünümü duymadın mı? Ben hiç kimse değilim, bir hiçim, Hiç...

952

Dün gece neş'emizden dostlar yönüne vardık. Koruk satanlar derneğinden, hoşap sunanlar meclisine uğradık. Karanlık çehrelilerden

ay yüzlülere geldik. Uyanık yoldaşlarla kendimizden geçtik, İrfan rüyalarına daldık.

953

Aşkta gönül verirsem karşılığına can alırım. Her ne verirsem onun bin katını alırım. Hele zülfünün çevgânını bir elime geçirsem, bütün cihanın topunu meydandan kaldırım.

954

Her felekte bir göz bebeği görüyorum. Her insan öldüründe bir melek görüyorum. Ey Gözleri şaşı: Eğer sen, biri iki görüyorsan; ben senin aksine ikiyi bir görüyorum.

955

Meyhane semtinde bir dilber gördüm. Aşkını binlerce can ve gönül bahasına aldım. İki zülfünün ucundan bir koku duydum. Her iki cihandan da elimi, eteğimi çektim.

956

Bütünlük âleminde gizlenmiş hazine biziz. Sonsuzluk mülkünün sahibi biziz. Su ve toprak karanlıklarından geçtik. Hem Hızır, hem de Bengisu biziz.

957

Gönül diyor ki şimdilik bu bağdayız. Bu gün otlandığımız gibi, gece de otlanırız. Akıl dudağını ısırarak aman yılışıklık yapma diyor.

Rahmet kapısında olsak bile zahmete katlanmak gerek.

958

Bağda idim, acele gül topluyordum, bir taraftan da bahçivan görür diye korkuyordum. Halbuki Bahçivandan tatlı bir söz işittim. Gü-lün sözümü olur dedi. Sana bağı bağışlarım.

959

Bana söv istersen: Ben senin sövmenden, azarlamandan mest olurum. O kırık dökük söz-lerinden pek hoşlanırım. Zehirli su getir ki şe-ker gibi içeyim. Ben sana bağlanmışım. Sana boyun eğmişim Sana!

960

Sevgili gördü ki hasta ve gamlıyım. Geldi, gülerek yastığının üzerine oturdu. Başımı ok-şayarak dedi ki, Zavallı sevgilim, Gönül seni böyle görmeme razı değil.

961

Gönlümü göğsümün yuvasında avutayım. Sürahimi taşa çalayım da parça parça edeyim. Gamınla bin cevher parçalasam bile, bir gün onları senin mercan dudağına derman edeyim.

962

Önce cömertlik yönünden sana on altın vereyim dedin. Sonra bundan üç tanesini ka-lemle geri aldın. Bugün o yedi altınına karşı iki

arpa bile vermiyorsun. Hiç yoktan üç altınını
niçin eksik verdin?

963

Dün gece gerçi çok kerre adımızı kirlettik.
Pencemizi O vefasız güzelin eteğine uzattık.
Kalbimi onun kalbi üzerine koyarak dedim ki,
Ah nihayet Aynayı taşa vurduk.

964

Dün sevgilim sarhoşlukla yüzümü tırma-
ladı. Sanki yanağım onun yüzünden lale top-
ladı. Yüzümü tırmalama! dedim, Çünkü O ilk
doğduğu gündenberi senin yüzünün kıblesin-
den başka hiçbir tarafa dönmemiştir!

965

Dün gece sevgilim lutfetmiş, bana gelmiş-
ti. Geceye dedim ki sakın benim sırlarımı açık-
lama. Gece cevap verdi. Bir kerre arkana, önü-
ne iyi bak! Güneş senin yanında, ben sabahı
nereden getireyim?

966

Kutlu zatını her eksiklikten arınmış bili-
rim. Yücelik kudretiyle vasıflanmış bilirim.
Ben iç yüzünü araştırmak, seni yakından bil-
mek için ne yapayım? Kendimi tanıdığım an-
dan beri seni bilirim.

967

Ey hırçın huylu güzel! Bana açıkladığın o

sırrı bir daha söyle! Ben senin lütfundan bunu bekliyorum. Nasıl diye sordu? Ağlayarak arkasından koştum. Peki tekrar söyleyeyim, sus tekrar söyleyeyim dedi.

968

Gittin, gidişinden kan ağladım. Artan üzüntülerden daha çok ağladım. Hayır, giderken yalnız sen gitmedin, gözlerim de seninle birlikte gitti. Artık gözlerim gittikten sonra nasıl ağlayabilirim?

969

Yüzünü görünce benim dolun ayım odur sandım. Sen nerede olsan benim Ulu sultanım odur sanırım. Seni O ay yüzünle gördüğüm o geceyi ömrümün kadir gecesi bilirim.

970

Bir gün meyhane semtinden geçiyordum. İnsanların diktiği bu abayı fırlatıp attım. Herkes bir tarafa bakıyordu. Ben de kendi bakışıma bakıyordum.

971

Seni aşk ile tanıdığım gündenberi aramızda ne gizli oyunlar oynadık. Senin öyle mest bir halde salına salına gönlümün otağına gelmen için sana bir otak hazırladım.

972

Önceden bir aşıklık sözü işitmiştim. Ca-

nımı, gönlümü, gözümü hep onun yolunda siper ettim. Dedim ki Aşık ile maşuk ayrı ayrı olsalar da meğer her ikisi de bir imiş; ben şaşı imişim de biri iki görmüşüm.

973

Ben Bal arısı değilim ki her dumana doğru kanatlanayım, Peri değilim ki Her Öd ağacının kokusuna gideyim. Şu çatlak köprüden geçip de ırmağın sularına mı kapılayım? Hele hırs ve arzu değilim ki her menfaat peşinde koşayım.

974

Şu yokluk âlemi benim hoşuma gidiyor. Varlık hakkında bana bu kadar öğüdünü niçin verirsiniz? Yarın bana yokluk kılıcını çektikleri günde bilmem ki ağlayanım kim olacak? İşte ona gülerim ben.

975

Sâki: Bugün beni mahmur ve perişan ettin. Allah bilir ki tâ geceye kadar seni bekledim. Mey sun da beni cihan tuzagından kurtar. Bu gecemi de gündüzüm gibi avladın.

976

Sâki, bana kızıl şarap sunarsa ne yapayım? O dolunayım, buse isterse ne yapayım? Bugün kavuşma fırsatı eldedir. Meğer abdal olayım ki işi yarına bırakayım. Yarından bahsedeyim.

977

Başımı kapının eşiğine koyayım. Gönlümlü
O gönül alıcı zülfünün kıvrımlarına bağlayayım.
Canım dudağıma gelmiştir. Bari dudağını bana
yaklaştır da can bahanesiyle dudak dudağa ge-
lelim...

978

Cihanın sevinçlerinden uzak olduğum için
sevinçliyim. Ben öyle sarhoşlardanım ki şarap
içmediğim zamanlarda neş'eliyim. Hiç kimşenin
halimi kendime uygun görmedim. Bu gizli deb-
debe ve saltanat bana kutlu olsun.

979

O İnci ile yoldaş olduğum için sevinç için-
deyim. Rüzgâr önüne kapılmış dalgalar gibi
kendinden geçmiş bir haldeyim. Sevdalı şim-
şekler gibi denizin sırrını söylüyorum. İçi boş
bir bulut gibi deniz kıyısında uyumuşum sanki.

980

Gece geçti, biz henüz kendi mahmurluğu-
muzdayız. Senin Devletinde hep kendi işimiz-
le meşgulüz. Hem aşık, hem gönülsüz, hem de
kendimizin sevgilisiyiz. Hem dernek, hem Bül-
bül, hem de gül bahçesiyiz.

981

Gece der ki, Ben Mey tiryakilerinin dostu-
yum. Bağı yanıkların canı benim. Aşk ile il-

gisi olmayan zavallıların kapısında da ben, her gece ölüm habercisiyim.

982

Yüzünün gül bahçesi gönlümün temaşası oldu. Cefa ve elemelerinin acısı da gönlümün tadı tuzu oldu. Bizim senin gamından bir şikâyetimiz yok ama gönül feryatlarımı sana işittirmekte de bir zevk var.

983

Dostu ana ana yüzlerce defa adımızı kirlittik. Yüzlerce şeker dengini şu daracık gönlümüze sığdırdık. Ey Sâkînin yıldızı, artık sana söz kalmadı. Sarhoşlukla surahini taş a çaldık.

984

Aşk kadehtir. Ben aşkın kadehinden içmekle bahtiyarım. Aşk düğün sahibidir. Güveyi olan odur. Ben onun davulcusuyum. İşler bozan aşka and içerim ki ben onun davulunu çalmadığım gün, artık hiçbir işe yaramaz battâl bir insan sayılırım.

985

Aşk sabah şarabıdır. Ben onunla uyandım. Aşk bahardır. Ben O baharda yetişmiş gül bahçesiyim. İşe güce düşman olan o aşka and içerim ki, Ben işsiz olmadığım o günde bile işsizim.

986

Aşk geldi, bizi kendine çağırdı. Gelin dedi; aklın, ruhun yüzünü tirmalayalım. Geldim, bu gün de geçip gidiyorum. Ama bu sefer de tekrar eski ayrıldığıım yere döndüm.

987

Aşk, ucu bucağı bulunmaz derin ve ulu bir denizdir. Başlangıcı bilinmeyen sırlarla dolu bir deryadır O. Canlar, onda hep boğulmuş bir haldedir. Onun bir damlasında umud, üst tarafında hep korku vardır.

988

Sarayının kapısı önünden çok geçmiyorsa bu, sırf seni kıskananları korkutmaktan çekindiğim içindir. Sen zaten gece gündüz düşünce gibi gönlümdesin, seni ne zaman ararsam hep gönlüme bakarım.

989

Bir ömür boyunca gözlerimiz birbirimizin yüzünde idi. Bu gün de yine birbirimizin gözüne bakıyoruz. Rakibin korkusundan gönlümüzün halini birbirimize kaşımızla söylüyor, gözlerimizle anlatıyoruz.

990

Fani oldum. Tenimden kopan parçalar, önceki yurdum olan feleklere uçtu. Onlar şimdi hep mest, bahtiyar ve Mey düşkünüdürler.

Benim bedenimin vahşi karanlığını ayıplamaktadırlar.

991

Buyurdu ki; elimizi, ayağımızı bir işe atalım. İki elimizle olmasa da bari bir elimizle iş tutalım. Biz de bu sevinçle elimizi sana uzattık. Öyle ise sana niçin el uzatmayalım? Evet, uzatırız elbette.

992

Tanrı bizi zevk ve saadet içinde sabaha erİstirdi. Bayrama tekrar kavuştuk. Orucu tamamladık. Ey Kölelerin hayırlısı olan gönül! Sâkîsi, bir kadeh doldur da sun bize! Bizi nasıl sarhoş edermiş gör, sonra zamaneye selâm söyle bizden!

993

Hovardayız, feleğe boş vermişiz, O başlangıcı bilinmeyen zamanın fitnesine uğramışız. Dopdolu şarap kâsesine aşk ile canımızı vermişiz. Katıksız içiyoruz. Başımıza dert açıyoruz.

994

Hovardayız, pervasız ve teklifsiz bir halimiz var. Biz O yüce dergâhın kullarıyız. Dost aşkıyla dolu kadehlere can veririz. Apaçık içiyoruz ama başımızı bulandırıyoruz.

995

Bir zümre var ki Güneş gibi mutludurlar.

Doğrulukta demire, iyilikte Muma benzerler.
Arslanca pençelerini bir kerre açtılar mı; ne
perde tanırılar, ne de töre, gelenek bilirler.

996

Gâh hevesten el çırparım, gâh ayrılık aci-
sıyla ellerimi ısırırım. Ay'ı su içinde yakalamak
için elimi uzatırım. Ay şu halime güler, Ben
semalardayım der.

997

Gâh dilberlerin gamından ateş üstünde
otururum, gâh dostların peşinde perişan dola-
şırım. Nihayet neş'elenmek için hangi çareye
başvurayım bilemiyorum. Kendimi hangi se-
vinçle oyalayayım acaba?

998

Şarabı gizli içiyoruz ama yüzümüzü ne ya-
palım, şu mahmur kılığı, bu rengi, kokuyu ne-
reye gizleyelim? Aşkı, kuru dudaklarımızla
kupkuru karşılayalım ama; şu ırmak gibi akan
göz pınarını ne yapalım?

999

Gönlü ararsam, küpünün başında görürüm.
Canı ararsam zülüflerinin kıvrımlarında bulu-
rum. Çok susar da su içmek istersem, içtiğim
suda hep gül yanağının hayalini görürüm.

1000

Bana üzüntü verirse bahtıma sayarım bu-

nu. İp verirse yukümü bacımı sararım onunla, bana çok naz etmesinin sebebini anladım; tek-rar yanıma geldiği vakit çok sıkı, çok sağlam yapışayım diye.

1001

Bizimle savaşırca bunu pençesinin kuvve-tine veririm. Bizi düşkün görürse adına, sanına yaraştırırım. Beni niçin böyle dara getirir bilir misin O? Göğsüme bastırayım da sım sıkı sa-rayım diye.

1002

Deniz yaratıklarından isen denizde balık olayım. Yaylalar semtinden isen dağında Geyik olayım. Nefesini bende al. Senin soluklarının kölesiyim ben. Senin çalgın, kavalın, ney'in be-nim.

1003

Bana güler yüz gösterirsen, güzelin olu-rum senin. Beni ağaç gibi kurutursan değene-ğin olurum. Beni işkencelerle parça parça et-sen, o zaman de Eyub'un olurum. Ey Zamane-nin Yusuf'u, ben senin Yâkub'unum.

1004

Felekleri feryatlarımla doldurursam mâ-zurum. Çöllerde çiy yağdırırsam yine mâzurum.

Sen benim canımsın diye ardından koşuyorum.
Canımı peşime takmışsam çok görme.

1005

Gökte ay olsan bile dönüp de bakmam sana.
Aydın baht olsan bile yanına varmam senin.
Bundan önce de küpünün başından geçmişsem,
emret ki yılan gibi başımı ezsinler.

1006

Sabredersen sabrının perdesini yırtarız.
Uyku olsan uykuyu gözünden kaparız.
Dağ olsan seni ateşe veririz, deniz olsan bir hamlede
suyunu kuruturuz.

1007

Kabul ediyorsun ama yine de kovulmaktan
korkuyorum. Senin kapında kötü gözlerden
çekiniyorum. O güzellik güneşinin batması
korkusuyla, doğrusunu istersen kendi gölgemden
bile korkuyorum.

1008

Düşmanını dost edersen ondan yüz çeviririz,
seni her an başka bir yönden incitiriz.
Diken olsan sana gül göstermez, gül olsan seni
ateşlerde yakarız.

1009

Gönül verdim mi can sevdasından vaz geçirim.
Cambazlık eder, her iki cihandan da el çekerim.
Bu kulun, senin isteğine göre davran-

masını bilemiyor. Dileğin ne ise söyle de ona göre davranayım.

1010

Beni küçük görüyorsun ama aşkının sarhoşuyum. Şimdi eline geçtim diye beni öldürmekte çabuk davranma. Hak'kın alanı geniştir, geniş diyorsun. Ey can nereye gideyim ki, ayağına takılmışım bir kerre.

1011

Carh vurmak, şiddetle dönmek istersem senin gibi bir güneşin çevresinde dönerim. Davul çalmak istersem sonsuzluğun nöbetini çalarım. Gece bekçisi gibi hep senin kapıda dolaşır, sopamı Nahit yıldızının tepesine vururum.

1012

Seni sevinçli görürsem, gözlerimin üstünde taşırım. Gözlerinden alır, hoşlandığın bu yanakların üzerine koyarım seni. Hep O latif Ardiç fidanının çevresinde dolaşırım, yürüdüğüm zaman da o kıvrık perişan zülüflere bağlarım gönlümü.

1013

Ola ki senin gamın benim dermanımdır dedim. Ne bileyim ki gamınla böyle kapıda kalacağım? O lütuf yönünden sordu: O halde senin dermanın nedir? Kavuşmadır dedim. O halde ben de o kapıda kalırım dedi.

1014

Dedim ki nefsimin köpeğini kocaltayım.
boynuna tevbeden bir zincir vurayım. Leş gör-
düğü zaman zincir ona engel olsun. Böyle bir
leş köpeğine başka ne tedbir yapabilirim?

1015

Dedim ki şu halkın gözünden başımız der-
de girmiştir. Bütün ıztıraplarımızı şu halkın
gözünden çekmekteyiz. O Ten'de hayal gibi
benim hayalim oldu. Yani şimdi gözlerden o
kadar uzaklaştık ki.

1016

Gönlümü senden ayırayım dedim yapama-
dım. Yahut senin gamını anmadan bir an ra-
hat nefes alayım dedim olmadı. Dedim ki, sev-
danı gönlümden çıkarıp atayım. Ey Üstad eğer
ben merd bir insan isem yapamadım bu işi.

1017

Bir zaman ayrılalım, ayrı yaşayalım diye
düşündüm, ola ki O gönül sultanı pişman olur
dedim. Çok sabrettim, nefsimle çok savaştım
ama yapamadım bunu. Senden ne saklayayım
Sevgilim!

1018

Tanrısal sırların hazinesi bizleriz. Bitmez
tükenmez mücevherler, inciler deryası bizleriz.
Gök yüzünden denizlerin dibine kadar mesafe-

leri fetheden bizleriz. Padişahlık tahtında oturan cihan hükümdarı da bizleriz.

1019

Diyorsun ki, vücutta ayrı olsak da gönülde beraberiz. Ama sanmayasın ki bende bir gönül var. Birgün onda hayalinin nakşını görürsen, aman ben kendi canımdan bıkmışım diye feryada başlarsın.

1020

Bir gecem var ki bir türlü gündüz olmuyor ben ne yapayım? Bir bahtım var ki hep yaya kalmakta, ben ne yapayım? Bir Devlete ereyim de cihanı elde edeyim dedim ama ikbal bana yar olmayınca ne yapabilirim?

1021

Dudağımı kapar, sana yüzlerce nükte söylerim, hem bu nükteleri senin o cilveli, işveli gönlünün kulağına fısıldarım. İçimde gizli kalmış neler varsa onları sana anlatır, dün söylediklerimi de yarın gösteririm sana.

1022

Süs ve saltanatla, kadın ve şarapla öğünmek yaraşmaz. Öğünme ancak zor günlerde savaşılanların hakkıdır. Oturup dinlenmek, rahatını kılıç ve ok meydanlarında feda edenlere, ayakta durmak (saygı göstermek) de geri kalan halka yaraşır.

1023

Biz köy ağası değiliz. Aylakçınız, biz saray adamı değiliz çapkınlardanız. Hayır hayır daha doğrusu O nakkaşın elinde bir kalem (bir fırça) gibiyiz. Nerede olduğumuzu, ne yaptığımızı biz de bilmiyoruz.

1024

Biz badeyi, O gönül aydınlatıcı sevgiliden aldık, Biz aşkın yürekler yakan ateşini getirdik. Tâ sonsuzluğa kadar cihanın rüyasında göremeyeceği O geceleri, biz gündüze erıştirdik.

1025

Ondördünü bitirmiş bir dolunay görüyorum. Gözümle bakmadan o ay parçasına giden yolu görüyorum. Onun güzelliği bütün cihanı utançtan terletmiştir diyorsun. Oh bu su içinde ne aylar görüyorum.

1026

Biz kadehsiz şaraptan da hoşnunuz. Her sabah aydınlanır, her akşam şenleniriz. Bize diyorlar ki, hiç sonunuzu düşünmez misiniz? Biz hiç sonumuzu düşünmeden de hoşnunuz.

1027

Biz işi, gücü, dükkânı hep ateşe vermişiz ama şiir, gazel, rubâî yazmayı öğrenmişiz. Gözümüzün, gönlümüzün canı demek olan bir aşk

İçinde canı da, gönlü da, gözü de dünyaya kapamış, her üçünden de geçmişiz.

1028

Biz varlık yükünü, yokluk alanına doğru yükledik. Gerçekte yok olan şu yalancı varlığa gülmekteyiz. Kaç kerre sabır çadırını felekten söküp atmak için iplerini koparmışızdır.

1029

Biz gönlümüzü maddeden, cevherden ayırdık. Felekten, şu toprak yer yuvarlağından yüz çevirdik. Cihan bize büyüklenme yönünden bıyık burarken, biz de gönül devleti gücüyle onun bıyıklarını yolduk.

1030

Beyaz kalem gibi kara işler işliyorum. Kalem gibi başımı kessen bile yine yoluna baş koyarım Sevgilim. Eğer baş istersen baş sevdasından vaz geçmek gerek dedi. Ben nasıl olur da kendi başımla onun başındaki sevdalardan söz açabilirim?

1031

Biz kürkü çamaşırcıya verdik. Yaptığımız bu işten de hoşnuduz. Ucu bucağı olmayan, derinliği bilinmeyen bir denizde temaşaya koyulmuş, bu yüzden de düşkünlüğe uğramışız.

1032

Biz dostumuzu düşman sandık. Her gafi-

lin, her uyanığın düşmanı olduk. Düşmanların habercileriyle, onların gayretini güdenlerle dost geçindik. Eteğimizi hep kana buluşturdık.

1033

(Elest) kumaşından bir hırkamız var. Gönlümüzü bir oyuncak gibi O sevgilinin eline vermişiz. Onun Şûh ve mest gözlerinin mezhebindeyiz. Onun dininde, onun putlara tapan zülfü sevdasında.

1034

Biz, aşklarımızı düşmana teslim etmeyiz. Hem ikbale kavuşmuş, hem kana susamış, hem de aylakçiyiz biz. Sen bizi yasağcıya ver, çünkü hep yankesiciyiz. Sakın hiylemize kaptırma kendini, çünkü çok düzensiyiz.

1035

Biz O sevgilinin şûh ve mest gözlerinin mezhebindeyiz. Onun puta tapan zülfünün dinindeyiz. Diyorlar ki doğru din, bu her iki dinden de ayırır. Evet biz dosdoğru dinimizi yıkıyoruz bu halimizle.

1036

Biz kumaşsız, parasız, pulsuz da hoşuz. İztıraplar içinde refahtayız. Korkular içinde bahtiyarız. Sonsuzluğa kadar teslim şarabiyle mes'uduz. Sakın sanmayasın ki biz de senin gibi yarı bahtiyarız.

1037

Biz senin toprağını Zemzem suyuna değişmeyiz. Sevinci alıp da bu gamı elden bırakmayız. Bizim şu suretimiz Âdem oğullarının nasibidir. Senin suretinden Âdeme bir nasip vermez.

1038

Hep bize yeter, bize kâfi dedik durduk. Hep vefasız dostlara arka çevirdik. Son namazımızı senin kıblende kıldık. Murdar ve berbat şeyleri hep alçaklara bağışladık.

1039

Biz iki sıfat yüzünden işimizi bırakıp aylak olmaktadır. İki kötü huyun elinde tutsak olmuşuz sanki. Bu huylarımızdan biri Sevgiliden çok mest oluşumuz, öteki de pek geç ayılmamızdır.

1040

Aşkın gamından öldüm. Bana bir nefes üfle, Ola ki o kutsal nefesle ölümsüzlüğe ereyim. Diyorsun ki kavuşma gecesinde seninle başbaşa kalacağım. Öyle ise söyle bana, ya başbaşa gelemezsek o zaman ben nerede kalacağım?

1041

Tanrı'nın sanat eseriyiz. O Sanatçı tarafından avlanmış bir kerre. Canın muradını candan niçin esirgeyelim? O kulları için yüz-

lerce kuzu kurban etti. Biz daha ne kadar ılık suya ekmek banmakla yetineceğiz?

1042

Benden kaçma. Çünkü senin müşterin ben'im. Sen daima bana bak, çünkü senin yüzünü aydınlatan ışık ben'im. Benim işime koş, çünkü senin işinin parlaklığı bendendir. Benden usanç getirme. Çünkü senin pazarın ben'im.

1043

Ben artık Pir oldum, ama günlerin geçip gitmesi yüzünden değil bu pirligim. O Kendini düşünen sevgilinin nazıdır beni böyle kocaltan. Her nefeste piştim ama yine çiy kaldım. Her adımda hem dane, hem de tuzak oldum.

1044

Ben derd ve derman usulünü bozdum. Cevir ve cefa töresini altüst ettim. Görüyorsun ki gerçekten Tevbeler ettim. Ama bak şimdi O tevbeleri nasıl bozuyorum?

1045

Ben de senin gibi akıllı ve uyanık bir insandım. Bütün aşıklarla birlikte, o işle meşguldüm. Şimdi divane, mest, teklifsiz oldum. Sanki bütün ömrüm boyunca böyle imişim.

1046

Ey Kerem hazinesi, yoluna baş koyayım!
Ey Tanrıça bugün ben senden daha mest bir

haldeyim! Buna inanmazsan and içerim. Ama niçin mey içmeyeyim de and içeyim ki.

1047

Gözünü kin bulutları bürümüş görüyorum. Bugün ne yapayım ki bana böyle görünüyor. Sen bir kerre güneş sevdasından geç, çünkü O felektedir. Ama bak ki ben, güneşi yer yüzünde görüyorum.

1048

Ben senin o güzel yüzüne aşkım ne yapayım? O hoş bakışlarından utanıyorum nideyim? Bana her an bir divanelik geliyor ama Tanrı'ya and içerim ki şu halden haberim bile olmuyor, ne yapayım?

1049

Ben açım ama tokluk sevinci içindeyim. Belki bir Tilki'yim ama Arslanlığa yaraşan bir ünüm ve şanı var benim. Gerçi nefsim bir hayalden bile ürker, O'na bakma sen, yiğit bir canım var benim.

1050

Ben senin üflediğin bir Ney'im, dudaklarından Mey içmedeyim. Sen her an coşmadıkça bende coşkunluk etmem. Şu anda susmuş görünüyorsam bunun sebebi, senin o şeker kamışı dudaklarını öyle her çörçöpe veremediğim içindir.

1051

Ben küpünün başında rakediyorum. Ama sen sanıyorsun ki hep seni çağırıyorum. Hayır Hayır, Git Git Ben seni biliyorum. Bu raks ve neş'e benim eski âdetimdir.

1052

Canım benimde oldukça Kur'an'ın kölesi-yim, Ben Tanrı'nın seçkin Peygamberi Muhammed'in yolunun toprağıyım. Her kim bundan başka benden bir söz naklederse ona çok üzülür ve o sözden de çok üzüntü duyarım.

1053

Ben senin sevgini îman sayarım. Canım benimde oldukça da aşka sabr edemem canım. Dedim ki birkaç gün için sana zahmet vermeyeyim. Ama senden ne saklayayım Bunu yapamadım.

1054

Ben aşıklığı senin kemalinden, beyt ve gazel yazmayı da cemalinden öğrendim. Gönül perdesinde hayalin raksetmede, ben en güzel raksı senin hayalinden öğrendim.

1055

Ben O put'un huyunu, âdetini bilirim. Evet bilirim ki o ateştir, ben de kandil yağıyım. Canı temaşa eden lâtif ışık O'dur. Onun çevresindeki duman da benim. Bilirim.

1056

Ben nep dönerim, Sazcının da dönmesini isterim. Şu Felekler gibi durmadan dönen bir Zöhre yıldızı arıyorum. Ben Can'ın Canını can suretinde görmek isterim. Baykuş değilim ki yıkılmış şehirler arayayım.

1057

Ben tam bir deryayım. Öyle bir damlacık su değilim. Ne şaşıyım, ne de şaşılabilir gibi şaşkın. Bana her zerre hâl diliyle feryad ederek diyor ki: Ben bir zerre değilim (bir âlemim).

1058

Dün gece, ayrılık için Cefadır diyordum, O ayrılıklar yaratan zamane ile hâlim perişandı. Kendimi bir hayaletle yoldaş olmuş gördüm. Senin hayalinle birlikte yürürken uyudum.

1059

Senin sevgini Feleklerin en yüce köşesinde saklarım. Sitem elini gamlı gönlüme bastırırım. Yer yüzünde ayak bastığın yerlere gizlice gider, gözlerimi sürerim.

1060

Ben senden başkasını seçemedim Nideyim. Yaşlı gönlüme derman bulamadım neyleyim. Diyorsun ki şu çarhın elinden daha ne zamana kadar takla atıp çarh vuracağız? Benim bundan başka marifetim yok Ne yapayım?

1061

Ben şu kaypaklıktan vaz geçeyim, nazlanma yönünden geleyim de nâz ve işveye tapma yolunu keseyim dedim. Bugün ruhlar hep oynamaya başlamıştır. Ben de artık namusu yere çalayım, kalkıp el çırpayım.

1062

Ben mermer yapılı bir at üzerine binmiş süvari gibiyim. Korkunç bir uçuruma doğru koşarken dizginini koparan atım, tıpkı tuzaktan kurtulmuş bir kuş gibi uçuyor. Böyle bir atın varacağı son durak bilmem ki neresidir, neresi?

1063

Ben doymuş değilim ama doymuşlardan daha tok gözlüyüm. Kapının toprağından uzak-tayım ama Bengisuya kanmışım. İmanı sana bağışladım, candan da vaz geçtim. Zındık gibi ona da buna da karnım tok.

1064

Ben O ay yüzlüye karşı vefalı davrandığım için böyle eriyip tükendim. Ama o ay parçası benim yüzümü görmeyi ister arzu etsin, ister etmesin. Çünkü ben onda ölümsüzlüğün mayası olan Bengisuyu arıyorum. Sanki O Bengisu, Ben de ırmağım.

1065

Ben senin açtığın yarayı hiçbir merheme

değişmem. Bir tüyünü iki cihana değişmem.
Dedim ki can'ı candan bir sevgiliye vereyim.
Söylediğimden daha fazlasını vereyim, az ver-
meyeyim.

1066

Toprağını yüce feleklere değişmem. İki
âlemi verseler bile gamının bir zerresini ver-
mem. Kendi benliğimin nakşını halka sebil et-
tim (Beleş dağıttım). Ama senin nakşından
Âdem oğluna bir damlacık bile vermem.

1067

Benim tek bir canım, yüzbin tenim var.
Ama ne yapayım ki ağızımı bağlamışlar. İkibin
insan gördüm ki ben onlar olmuşum sanki.
Ancak onların arasında yalnız kendimi göre-
medim.

1068

Bende bir tek (Can), Yüzbin (Ten) var.
Ama ne can, ne ten'ler sanki her ikisi de tıpkı
ben olmuşum. Kendimi zorlayarak başka bir
insan yapmışım. Ola ki benim başkaları oluşum
daha hoş görünsün.

1069

Ben doymuş değilim, doymadım, doyma-
dım. Çünkü sana kavuşmaktan vazgeçmiş de-
ğilim. Tavşan tutmuyorum, Ceylan avlamak
isteğinde değilim. O Arslandan başka her han-
gi bir sevgilinin aşığı ve tutkunu değilim.

1070

Ay yükseldi. Biz aşağıda kaldık. Sevgili ayrıldı, biz sarhoş olduk. Ey Cihanın canı: bundan sonra ne sayarsan say, ancak bizim elimizi tutma; çünkü biz artık elden gittik.

1071

Tef diyor ki, çabuk durmadan yüzüme vur, vur ki sana her vuruşta başka başka sözler söyleyeyim. Ben aşıklar gibi hoş huyluyum. Bana ister acı, ister tokat vur, hep aynı şeyi söyleyim.

1072

Sen beni başına buyruk bir insan mı sanıyorsun? Yahut bir an, bir nefes kendime malik olduğumu mu zannediyorsun? Ben sanki yazarın elindeki bir kalem, yahut çevganın önüne atılmış bir top gibiyim.

1073

Sen beni gamından kurtulmuş mu sanıyorsun? Hele sensiz olunca sabredeceğimi, uslu oturacağımı mı umuyorsun? Senin derdinden bir nefes bile uzak kalsam, Tanrım bana sevinç yüzü göstermesin.

1074

Bizdeki düzensizlik elimizdeki sazdan, yaptığımız huysuzluk başımızdaki nazdandır. Baykuş kılığında bir akdoğanımız, fanilik kaynağından gelen uzun bir ömrümüz var.

1075

Ne kazanç peşinde pazara koştuk, ne köy ağası gibi buğday başakları biçtik. Ne de (vakıf) arpalık sevdasıyla (Vakf)'in kölesi olduk. Biz kendimizi ancak sana vakfettik, sana adak olduk.

1076

Elimiz yetmez ki savaş alanında kan dökelim. Ayağımız tutmaz ki sabır yolunda koşalım. Sende acıma duygusu yok ki, bir yolunu bulup bize bir kapı açasın. Bende akıl yok ki senden uzak kaçayım.

1077

Ne gök kubbenin maskarası, ne de on günlük güzellik vurgunuyuz. Sen oruçlu günlerimizde vasıtasız azık verirsin, biz de (Oruç)'un kulağı küpeli kölesi oluruz.

1078

Hoşa giden her şey haram kılınmıştır. Ama bu halk için bir delil olamaz. Yoksa, Ney, Şarap, çalgı, güzel yüz ve saz âlemi, olgun kişilere ziyan vermez; ama bilgisiz halka yasaktır. (Hayyam'dan karışmış olmalı).

1079

Hem mest'im, hem sarhoşlarının badesiyim. Hem de senin emir kullarının başının be-

lâsiyim. Yok olsam bile, şimdi katında Var olanlar arasındayım. Rab'biniz değil miyim diyorsun. Ben O hitap gününden beri senin kullunum.

1080

Hem evindeyiz, hem senin konuğun olmuştuz. Hem seninle birlikteyiz, hem de elinden perişanız. Bari Gönül dedikleri şu sırça sarayda tahtını kur da sultanlığı sen sür, Ey perile-ri kışkıandıran güzel: ben zaten senin üfürükçün değil miyim?

1081

Aşkın aklı nerelerde olur bilir misiniz? Esen rüzgârı bilir. Ya akıllı kişilerin aklı nerelerde dolaşır? Altın, gümüş peşinde. Güllerin yeri neresi diye sorarsanız elbet de Cennet bağıdır onların yeri. Ya odunların yeri neresidir bilir misiniz? Tâ Cehennem dibi.

1082

Zülfünün uçları gibi perişanız elinden. Hem güzelsin, hem de öyle zülfün var. Biz artık senin olduk. Her nerede bulunsak sofrandayız. Senin yolcun, senin konuğun, yalnız senin konuğun olduk.

1083

Kulluğumu bir kerre daha sına, Şu zavallı perişan halinme acı, Bundan sonra benden bir

dağa uygunsuz bir hal görürsen artık göz yaşıma bakma, feryadıma imdad etme benim.

1084

Bir zamanlar çocuk olduk okula gittik, bir zamanlar da sevdiklerimizin yüzlerini görmekle avunduk, ama sonu ne oldu bu maceranın bilir misin? Dinle: Bir bulut gibi geldik, bir rüzgâr gibi geçtik.

1085

Kadehinden bir yudum içmek tamamdır tamam. Zaten senin aşkından başka ne var bu gönülde? Aşkında gönül kanı içmek halâldır, halâl. Ama aşk rahatlığı, gönül hoşluğu haramdır haram.

1086

Sevgili gelmiş, O yar gelmiş yol açalım, Gönül arıyormuş, gelin gönlümüzü gösterelim ona, Haykıralım, aradığın sevgili biziz diyelim ona. O da bize gülererek desin ki: Zaten biz de seni bekliyorduk.

1087

Ya Yüzünü göster ki gönlümüze nakşedelim, yahut pabuçları ayağımıza çekelim de ardından koşalım. Ya her birimize ayrı ayrı öpücükler ver, yahut öyle bir öpücük ver ki aramızda paylaşalım.

1088

Benim Yarguş bey, Kır bey gibi ordu ku-

mandanlarım olduktan sonra Zafer de, yardım da, güven de bendedir. Uhud dağı bile benimle cenkleşmeye kalksa onu mızrağımın ucuna takar, yerinden fırlatırım.

1089

Bir an gül yüzünden uzak düşünce, kuruntudan, düşünceden diyar diyar dolaşırım. Yüzünü görmekten öylesine titremedeyim ki, bir kılının hareketinden yüzü koyun düşerim.

1090

Bu gün meydan günümüzdür, oturma. Çevgan önünde top gibi koşmaya bak! Yiğitlik göster. Şaşkınlık gibi alık durma. Ey sevgili kalk, bu gün kıyamet günüdür, oturma.

1091

Düşman olduğunu işittiğin, ama yüzünü görmediğin birini kendi ölçüne göre düşman sandın. Halbuki O, önce Güneş gibi doğdu, her yana göz attı. Ama kendine düşman kimseyi göremedi.

1092

Dostlarını gördükçe içi açılmayan, keyfi yerine gelmeyen bir zavallı, bir gün hırsız ser-rine uğradı, düşman korkusuna kapıldı. Ağlayarak, parmaklarını ısırarak diyordu ki: fer-yadım hep şu kötü huyumdan, ağır yükümdendir.

1093

Ey Gönül, ne yâşlı duruyorsun? Biraz sevinçli ol. Naz ile, İşve ile el çırparak neş'elenmeye bak: Mademki el çırpıyorum, hangi makamdan çalayım diyorsun? Onun mest gözleri gibi mestane bir hava tuttur.

1094

Ey Aşık: Sen birinin canındasın ki o zavallı ben'im. Ey derdi bir hastanın dermanı olan sevgili: O hasta işte ben'im. Diyorsun ki dudağımı kendi dudağım gibi bir aşıkın dışından yaralanmış görüyorum. İşte O aşık ben'im.

1095

Sevgilim: Beni kabul et de canımı al. Beni sarhoş et de her iki cihandan da vazgeçir. Sensiz canım ne ile karar kılsa beni ateşe ver, O şey'i de benden al.

1096

Ey benim elciğimi, ayakçığımı topraktan yaratan. Akıl ışığını daracık fikrimin yuvasına yerleştiren Ulu Tanrım. Benim şu tatlı canım hep seni inlemekte. Ne olur Göğsünde bana da bir yerceğiz versen?

1097

Ey artıp eksilmek tasasından uzak olan arı can: Ey aşınmak ve yıpranmak kaygusundan arı olan kutsal varlık: Aşıkları içinde yak-

tığın şu aşk ateşi, belki de senin Cennet'in ve Firdevs'in olacak.

1098

Ey yaralaması başkalarının ilacından daha hoş, el kapaması başkalarının bağışlarından daha hayırlı olan sevgili: Ey Cevri başkalarının vefasından daha zevkli olan güzel: Senin bana söğmen başkalarının övmesinden daha tatlıdır.

1099

Ey dostlarından kaçıp da bir köşeye çekilen zavallı: Senin feryadın kötü huyundan, ağır ıztıraplarındandır. Erkek Arslan isen erkeklerden ne kaçırıyorsun? Leş kargası isen git kargalar derneğine katıl.

1100

Ey Gönül âlemini feyziyle canlandıran üstad! Senin zatındaki nitelikler Can konusunun çetin sorununu çözdü. Anlayış, gönül, akıl senin sayende can'ın meyvesi oldu. Sen, canın canı, canın akli ve canın gönlüsün.

1101

İki elinle hiyle ve tezvire sarılmışsın, bari vuslat eteğini sarhoşların elinden almaya uğraşma: Gönüle tapanların tuzağından kurtulmuş olan O av, kâfir olayım ki, bu varlıklar arasında yoktur.

1102

Ey ayrılığı bize hayatı haram eden sevgili

can! Sensiz nasıl yaşanır? And içerim ki, sensiz geçen günler, hayat adı verilen bir ölümdür ancak.

1103

Ey cihan deryası, şarabından bir bardak olan ulu varlık! Şu başını, ayağını oynatan cihan sende kaybolmuştur. Cihan, aşkınla kanatlanmak istiyor. Ama senin gayretin onun kanatlarını bağlamış.

1104

Ey Mercan dudaklarından şekerler saçılan güzel! Ey güzel gözlerinden suretsiz nûr görünen sevgili! Havada ay da döner, saman çöpü de. Ama her ikisinin dönüşleri arasında çok fark vardır.

1105

Ey bütün cihanın gözü yüzüne çevrilmiş sevgili! Ey aşk ile, üstünü başını yırtan Tanrı erlerinin canını yakan güzel! Bütün bu halinle beraber aşıkların sana yakın, yine hüner ve irfanla doludurlar. Senden gelen divanelik başkalarının aklından daha iyidir.

1106

Ey âdeti aşıkla öfke ve cefa olan dilber! Şu soruyu senin gözlerinden sormak yerinde olur. Kaşların gözlerinle birlikte hoş iken neden dolayı bunların ikisini bir arada görmek mümkün olmuyor?

1107

Ey Aşk yolcusu: Aşkın âdeti imanın cevherini yemektir. O, ne ekmek kaygısı, ne can korkusu çeker. Onun nimet sofrası gecenin de gündüzün de dışındadır. O ruh nedir ki, o gizli namazı bile yer bitirir.

1108

Ey cihanın bütün gözü tok aşıkları vuslata susamış olan dilber! Senin ayrılışın bütün cihan yiğitlerini titretir. Ceylanlar senin gözlelerinden ne koparırlar ki? Ey zülfüyle bütün cihan arslanlarının ayağını bağlamış gönül avcısı!

1109

Ey yüzü, gönül kâbesi ve can azığı olan sevgili! Gamından mum gibi yandım. Ey can alevi! Bir gez perdeyi kaldır da yanığını aşık göster. Tâki kendi eliyle can hırkasını paralaşın.

1110

Gönüle dedim ki, söz sırası gelirse sevgiliye çektiğim üzüntüleri anlat! Gönül dedi ki: Yar ile o kavuşma çağında söz konuşmanın hiç yeri olur mu?

1111

İnsana her iki cihanda da savaşmak yarasır. Mercandan da, taştan da sıkıntı çekmek

gerek. İnsan, ya erkekçe, erkek kırkklı yaşama-
lı, yoksa bin türlü utanç verici hallere katlan-
malı.

1112

Bağ var, bahar var. Yüce boylu serviler
var ey can! Artık biz bu çevreden gitmiyoruz
ey can! Gel şimdi dudağını aç da kapıyı kapa:
Çünkü bir ben varım, bir de sen burada. Ev
bom boş sevgilim.

1113

Gönüle dedim ki, artık yeni bir aşka baş-
lama! Beni bir daha böyle yüzlerce üzüntülere
salma! Gönül küskün bir eda ile cevap verdi:
Ey saf yürekli adam! Sevgili çok tatlıdır, git
nazlanma!

1114

Cihan şu âvare gönlümü havalandırdı.
Derdime çare aramak için çok yolculuklar yap-
tırdı. Benim o hoş, o tatlı Bengisuyum birden
bire coşunca çağılışı tâ gönülde yankılandı.

1115

Aşkından bitkin bir hale geldim. Sevdanın
yollarını aşındırmaktan çok yıprandım. Ne
gündüz yedim, ne gece uyudum. Ey dostluğu
kendine düşman olan sevgili.

1116

Günlerim hep bozgunculuk ve abdallıkla

geçti. Ömür boyunca bir an bile gönül hoşluğuna eremedim. Ben adalet arıyorum; ama herkes de benden adaletsiz. Feryadım hem başkalarından. hem de kendimden.

1117

Onunla geçen gecem, gündüzden daha parlak geçti. O gece kalıbım, bedenim, ruhtan daha latif olmuştu. Dudaklarım sevgilinin dudaklarını öpmek için uzanınca sanki bal'dan, şekerden daha tatlı oldu.

1118

Ömürden yarsız geçen demler, benim ömrümdür. Kendinden bıkmış zavallıların hayatı, benim hayatımdır sanki. Cihanın aşık olduğu bu renkli gül bahçesi, dikenlerle dolu bir gülzar haline gelirse. bu sanki benim ömrümden bir örnektir.

1119

Yeter ki gamın âhlarımı dağıttı. Ama korkarım ki murat yolunda bana kötülük düşünsün. Ey cihanın canı! Yazık ki senin ayrılığından gönül kan oldu ama dost bunu anlayamadı.

1120

Sırlarımı canının içinde sakla! Ahvalimi kendinden bile gizli tut! Candar (Korucu) isen canımı göğsüne bastır. Benim şu kâfirliğimi sen îmanın öncüsü say.

1121

Başı dönmüş bir halde yürüyorsun, halâ ey can diyorsun. Kaybettiğin o sevgilinin izini arıyorsun galiba! Dün gece belinden kemerini ben çıkardım. Sakin başkaları hakkında kötü düşüncelere kapılma!

1122

Bu gece hem ben varım, hem de gizlenmiş bir derviş var. Can gibi hem gizli, hem âşikârız hep. Ey irfanlı mutrip hele âhengini bozma. tâki bu sanatta raksedenlerin halinden bilesin!

1123

Gece oldu. Gamların gece bekçileri gibi gönlümü başkalarının semtinde bulurlar. Gece feryadına yetişsem gündüz olur. Ama benim feryadım, feryada yetişenlerin elindedir.

1124

Gönül geldi, sana gizli derdimi söyleyeyim dedi. Onun için ne bilirsem söyleyeyim sana! Ben, O gözlere dair bir söz söyle dedim. O bir çift göz için ne söyleyebilirim ki dedi.

1125

O hangi sevgilidir ki, elinden oklar kemana dönmedi? Öyle bir okun yarası da insana öyle işler. Benim ayak vurduğumu haber verdikleri zaman, O da kendi makamından ayak tutturarak el çırpmaya başladı.

1126

O helvacı ki, insanlara pek az ağız tadı verir. Gönüm onu görünce tencere gibi kaynamaya başladı. Son derece güzelliğiyle beraber öylesine tatlıdır ki, ondan ikibin batman bile yiyebilirsin.

1127

Şekerlerden vefa umanlar, kusuru daima kendilerinde görürler. Şekerlerde hata aramazlar. Şekerlerde kusur arayıp da üstüne parmak basanlar, sonra ayrılık demlerinde onları sayıklayarak ellerini ısırarak zorunda kalırlar.

1128

Ey dudağının sevdası taşları bile gebe bırakan sevgili! Sen taşın içinde gizlenmiş hiyle ve fesadı bile meydana çıkarırsın. O, elinde tuttuğun kadeh bir can gibidir. Allah aşkına onu sarhoşların elinden alma!

1129

Ey gönüller birleştiren mutrip! Öyle dağınık havalardan çalma! O perişan mızrabı kuluğun gönlüne vurma! Ey Gönül! Ölümsüzlükten söz açan o dudakları, bari O sonsuzluk kadehinin dudaklarından başka bir yere sürme!

1130

Ey tef, bari aşıkların defterinden oku! Ey (Tef çalan) el, bari onların kan damarları-

na vur! Ey Gönül arayan hanendelerin nağmeleri! Beni herkesten uzak başka bir âleme götürün.

1131

Ey aşkının ezgisi gönlümün rebabı olan sevgili! Ey bütün inleyişleri gönlümün cevabı olan güzel: Aradığın o dörtbaşı mâmur Devleti bulursun. Ama onu ancak benim şu yıkık gönlümde bulursun!

1132

Ey başkaları için benim ciğerimi yiyen dilber! Biliyorum ki bana bu cefayı başkalarının hesabına yapıyorsun: Ben yol üstünde bir toprak idim, sen üzerimden estin. Ben bu esintiden sonra kurtuldum ama vâ-y başkalarının haline...

1133

Ey Varlığımın can artıran parlak ışığı, Ey Pencereden baş gösteren yeni ay'ım. En Can gülşenim, aydın gözüm: Seni ne zaman boynumdan asılmış göreceğim?

1134

Ey bütün gönül okşayanların kıvancı, ve sultanı olan yüce pirimiz: Sen şu akıl hastalarının Calinos hekimisin. Yağmurlu günlerde senin gül bahçende toplanırız. Çünkü yağışlı zamanlarda dostlar (sohbeti) pek tatlı olur.

1135

Ey bize inkâr gözüyle bakan, bizi anlama-
yan sevgili! Belli ki sen o büyük kadehin zev-
kını tatmamışsın. (Halbuki) benim sevincim-
den cihan Cennete dönmüştür. Başkalarının
efendisi olan Gam, benim yanımda bir maska-
radır.

1136

Ey gönlümün rebabına mızrabını vuran
(Mutrip)! Gel bu inleyişimden gönlümün ceva-
bımı dinle: Her viranede başka bir define sak-
lıdır. Benim gönlümün harabesinde de (sâdece
ve ancak) aşk hazinesi saklanmıştır

1137

Ey güzel huyu cihanda şarap ve süt gibi
olan can! Gönlünü yitirmiş zavallılardan az
uzaklaş: Silahşor yiğitler güçlerini kaybedince,
bu hal onlara zincir altında işkence gibi gelir.

1138

Ey Şah! Mat olmuş zavallıları mat etme.
Onlar senin düşkünlerindir, hoş tutmaya bak!
Hep suçlu, günaha batmış olsalar bile cezalan-
dırma onları. Allah için olsun onları okşamak-
tan geri durma.

1139

Ey aşıklar yönüne şaşkın bakan! Sen şaş-
kınsın başkaları da senden şaşkındırlar. Bu on-
dan, O da bundan şaşkın. (Nedir bu Ulu Tan-

rım). Hepsi, senden ötürü gönlünü yetirmiş ve ciğerini tüketmiştir.

1140

Ey iki âlemin biricik varlığı, koşma! Zaman gibi geçip gitmekte acele etme! Hep kıyıya doğru kaçmaya yeltenme! Bizim evdesin, eve gitmekte acelen ne?

1141

Sevgilim gel gönlüme gir! Ey zöhre yıldızı gel yanaklarımı yaldızla! Bizim aramızda bizden ayrılmak isteyenler var. Sen onlara duvarı göster ve söyle ki: Gel vur kafanı buraya!

1142

Ey zamanenin sevimli dilberi, bensiz nasılsın? Ey gönül dostu, gam ortağı bensiz nasılsın? Ben şu hazan yaprağı gibi yanağımla sensiz harabım harap.

Sen o bahar renkli yanakla bensiz nasılsın?

1143

Ey benden uzakta şaşı bakan gözlerim: Ey benden sağlığa kavuşan yüzlerce hasta gözler: Eğri bakarsam bu bakışımı kim düzeltir? Gece olunca benden nasıl ışık bekleyebilirsin?

1144

Bu kul, Gönül okşamayı bilmez. Çünkü girtlağına kadar çamura batmıştır. Bizim bu

sarhoşluğumuz Başka sarhoşların dalgasına benzemez. Belli ki sarhoşluğun son kertesi afyon yutmak.

1145

Ey gül yüzü her iki âlemin bağı ve çimeni gibi taze sevgili: Her iki cihanın teni, senin canından hayat buldu. Seni kırmak, her iki cihanı da harap etmektir. Ey arıklaşması her iki âlemin viran olması demek olan kutlu dilber!

1146

Güzellerle birlikte onların yanağındaki Ben gibi olmalı, düşmanları görünce kaplan kesilmeli. Erkek huylu olup erlikçe davranmalı, yoksa binlerce utanç verici hallere katlanıp oturmalı.

1147

Gelişme yolunda Pâlûze gibi pişmeye çalışın. Arıklaşma ve riyazat yolunda perhize uygun hareket edin. Palûze tenlilerin zevkine erebilmek için yol budur. Yoksa dünyaya niçin geleceksin?

1148

Gönlü yaralılara hep gamlı havalardan çal! Her an takatlarının üstünde bir yara aç! Her nefeste bir cana ateş koy, sonra her an feragat içinde yaşamaya bak!

1149

Gönülsüz ben, Gönülsüz ben, Gönülsüz

Sen ve Ben. Bir gün çimenlerde başı dönmüş birer sarhoştuk. İşte ben bir ömür boyunca hep o günleri sayıyorum. Ey dönek ve kaypak yoldaşım Sen o sözleşme gününü hiç anmıyor musun?

1150

Bahaneyi bizim boynumuza yükleyeceksin ama bizim tuzagımızdan, kemendimizden kurtulamayacaksın. Vakit gecikti diye yukarılara baktın; Sen tefini çalmaya bak, çünkü gidemeyeceksin.

1151

Ey can! Yurtların, evlerin bayındır kalması için çok ilgi ve bakım gerektir. Ey Bulgar güzeli! Sen Bulgar dağında mesken tut! Ey Arap dili ile konuşan, sen de Abadan tarafına çek!

1152

Ey cihanın canı! Gül yüzün bana kible olalı ne Kâbe'den bir haberim var, ne de kible-den bir nişanım. Sana bakarken kibleye yüz çevirmek artık imkânsız. Çünkü Kâbe Ten'in kiblesi, senin yüzün de can kiblesidir.

1153

Canım O topluma feda olsun ki, hep can'dır onlar. Gül gibi daima iyilikten başka bir şey

bilmezler. Her birinin birer adamcığı vardır., hiç biri boş değildir. Bizler hep kırıntılar gibiyiz, onlar hazinedir.

1154

Ayık olduğun zaman yanımda da olsan yine benden uzaktasın. Hem O kadar uzaktasın ki aramızda senlik, benlik vardır. Sen tek başına ben olmadıkça bana erişemezsin. Aşk yolunda sen, ya sen olursun, ya Ben.

1155

Artık Tevbeye tevbe ettim ey can! Kazadan baş kurtarmak elden gelmez ey can! İçtiğim andı sonuna kadar götüremiyorum ama dost adına and içmek de pek hoş oluyor ey can!

1156

Gönlümün şahısın sen, gel şühlik et! Âfiyet olsun sana kullarına zulmet! Şarabı da, kadehi de elinde tutuyorsun. Artık sorma, Onu ver de hep ne dilerisen yap!

1157

Sana daha nekadar vefa ve sevgi besleyeyim, Ey beni her zaman incitmeye uğraşan sevgili? Haydı ben susayım, sabredeyim, ama sana ayıp değil mi ki şu hasta gönlümün derdiyle bir günün geçsin?

1158

Her iki cihanda da cihan şahı olmuş kimse yoktur. Ne aşağıda, ne yukarıda, Ne gizli,

ne âşikâr böyle bir sultanı kimse görmedi.
Yerinden fırlayan her ok o sert yaydan fırla-
mış, dile gelen her nükte o bal dudaklardan
süzülmüştür.

1159

Konuşurken yanakları ateş kesilir. Söz
söylerken o baygın göz kan rengine girer. Söz
anlatırken insanın sabrını, kararını taşırır. Ey
gönüllere söz ilham eden aşk! Ona söz yetiştir.

1160

Aşk küpünün coşup taşığını ben senden
gördüm. Şarap gibi, şu olgunluğuma senin sa-
yende eriştim. Hayır Hayır yanlış söyledim
Sen şarapsın, Ben suyum. Ama sana öylesine
karıştım ki belirsiz oldum sende.

1161

Yaşayan her yaratıkta candan başka bir
can vardır. Azık arayan canlılarda da ekmek
sevdasından başka bir azık düşüncesi daha
vardır. Ama cihanda var olduğunu sandığım
her mutluluğun canandan başka bir bedeli,
karşılığı yoktur.

1162

Gönüller Rebaba, senin aşkın da (Onu ça-
lan) yaya benzer. Gönülleri inleten de bu
yaycığın teller üstünde gidip gelmesidir. Ya-
yın seslenmesi tele bağlıdır. Tel olduktan son-
ra araya başka bir düşünce girmez artık.

1163

Gönül, varlığının hiç bir nedeni olmayan o ulu varlığın nedenlerini araştırırken gelişe gelişe denize döndü, Gamlı bir aşık oldu, sonunda. Ama çok şükür etti ki, nice gönüllerde yok olup gitme hevesinde iken aşk mertebesine erdi.

1164

Dün yanında öylesine açılmıştım ki, bostandaki güle dönmüştüm sanki. Bugün de o gündünden daha çok seviçliyim. Nasıl el çırp-mayayım ki, ayağımı bağlayan sensin, Nasıl oynamayayım ki sen el çırpıyorsun.

1165

Cömertlik denizinde hırs ve kıskançlık dalgalarına kapılmak, şu tatlı su bolluğunda birbirini yutmaya uğraşmak, nedir bu? Balık aslâ ambarda su saklamayı düşünmez, çünkü denizin bitmeyeceğini bilir O.

1166

Ben senden sarhoşum; şaraptan, afyondan değil. Artık mecnun olmuşum, Divanede edep arama! Benim coşkuluğum yüz Ceyhunu coşturur, Benim dönüşüm yüz cihanın başını döndürür.

1167

Yay gibi kaşlarını benim gözüme çatar hep. Ben canımı kalkan ederim. O, Ok atar

bana. Gelen darbe, onun perdeler yırtan darbesidir. O nazla eteğini oynatır, ben de yaltaklanmaya başlarım.

1168

Şarap içerken kendine çok üzüntü verme! Bâdeden, sâdeden bir düşüncen olmasın! Gel onun karanlık saçlarından bir ışık arama! O kadar da çok ince düşünceli olma!

1169

Gönül gizli bir bahçedir, içinde nice ağaçlar gizlenmiştir. Yüz türlü görünür ama bir türüdür O. Uçsuz, bucaksız bir denizdir ki, onda yaşayan her can içinde yüzlerce dalga şahlanır.

1170

Dün gece aramızda geçen mâcerayı ne yazmaya, ne de konuşmaya imkân var. Bir gün şu köhne yurddan geçip gittiğim zaman, belki bu masalı sana yırtık kefenim anlatır.

1171

Dün gece seni O eşsiz sevgiliyi ararken gördüm. Bana kin ve cefa ile savuş git diyordun. Bu gün de öyle bir haldesin ki, sanki canından vaz geçmiş, kendi yüzünü hasret kanıyla yıkayan bir zavallıya dönmüşsün.

1172

Sevgili dilber! Yüzünü gördüm bir kerre, artık örtünme: Bizden gizli badeler içme ar-

tık! Arkamızdan konuşan hainler bizi çekıştirirler belki. Sen ey aşıkların gözbebeği bunları dinleme!

1173

Dün gece yüz türlü aşk ve cilve oyunlarıyla gönlümü kaptı. Sonra içini yardı, onu kanla dolu gördü. Buyurdu ki hemen ateşe at-sınlar. Çünkü henüz pişmemiş olduğundan öyle kan gibi görünüyor dedi.

1174

Ey seçkin, eşsiz Tanrıçam! Sen gittin ama halâ aşkın gönülden, hayalin gözden gitmedi. Belki bir gün önüme çıkarsın diye hep dolanıp durmadayım. Ey benim dolambaçlı yollarımın biricik klavuzu sevgilim.

1175

Tabibe gittim, Ey Zeyneddin dedim: Şu nabzımı tut, şişeme de bir bakıver. Sende hem gaz var, hem de delilik belirtisi görünüyor dedi. Aman dedim. Eğer öyle ise bırak olduğu gibi kalsın, öylece kalsın.

1176

Bir gün mezarımın üstünden geçerken bana Ey benim gamla dünyadan göçmüş zavallı yoldaşım diye seslen. Ben de kanlarla bulanmış toprağımdan sana karşılık vereyim. Ey zamanenin Yusuf'u, Ey benim kaybolmuş sevgilim diyeyim.

1177

Git kendine derd ara, derd bul, derdlerden bir derd seç kendine: Çünkü (Yaşamak için) bundan başka çare yoktur. Bahtım yâr olmadı diye üzülme sakın. Ancak derdin yoksa o zaman üzgünlük göster.

1178

O can sultanından, şahlık sevgisi kazan da gökteki ay'dan denizdeki balığa kadar hep senin olsun. Ey Merâğa'yı arayan yolcu: Şaşkınlıkla bir kerre Tebriz'i Sor da her ne istersen al.

1179

Taze gülün dalını Anber'in başına vur, Müslüman kılıcını kâfirin kafasına çal: Ben senin elinde bir Ney gibiyim, Kulağıma üfle: Senin Tef'in değilmiyim, başımı yüzüme vur.

1180

Ey Gümüş tenli Tanrıçam! Gece geçti ama senin gamını dilemek sevdası başımdan gitmedi. Benim gecemin uykusu, gündüzümün ışığı sensin. Sen koynumda olmadıktan sonra gece ne, gündüz ne bana?

1181

Çocukluk çağları geçti, gençlik demleri bitti. Arkadan kocalma günleri erişti, artık cihandan uçmaya bak: Her misafirin konukluk

hakki üç gündür. Efendi üç gün oldu artık.
kalk, çek arabanı!

1182

Benim âlemi aydınlatmam, ezel ışığından;
zafer ve bahtiyarlığım O kutlu ve ulu
güzel yönündendir. Güzelden, ezel ışığından
yoksun nasıl yaşayabilirim? Evet Ne yapalım
ki benim aزیğım da bunlar.

1183

Suret'i hep Heyûlâ'nın makbulü bil! Ona
şekil veren de ilk sebeptir. Lâhut âlemi Nâ-
sut âlemine doğru inmez ama sen Nâsut âle-
mini Lâhut'tan belirmiş bil!

1184

Yaratılışın taş gibi, Gönülün demire ben-
zer. O taş ile demirden bana bir ateş sıçradı.
Ey Hûten ülkesinin Ay'ı, ateş ateş içinde
kaldı. Ama onun harmanına gönül verirsem
Eşek olayım.

1185

Seni gerçeklemeye bir akıl seçmeye im-
kân yok, Senin sözleşmenden ayrı bir din bul-
mak da çaresiz. Senin kimliğini kapsayabile-
cek bir bilgiye erişilemez. Hele senin tuzağından
kutulabilecek zahitlik, nerede O?

1186

Bayram geldi, Bayram armağanı sultanın

cemali oldu. Böyle bir bayramlığı iki cihanda kim görmüştür? Bayram, hatta Bin bayram odur ki: O cihan hazinesi saklandığı köşeden yüz gösterebilir.

1187

Sultanın yüzünü görmek uğurlu sayılır. Can, Cananın yüzünü görmekle dirilir. Ben rüyamda aşkının zincirini gördüm. Yarabbi Böyle perişan rüya görmek ne oluyor?

1188

Elsiz kalırsan ayağını işletmeye bak: Ayak kalmayınca da başka bir âhenk tuttur. Aklın yoksa bir düşünceden söz aç: Ama herkes vefadan dem vurur Vefadan...

1189

Yolunda savaşıyor ölürsem, çektiirdiğın korku, ve ıztıraplardan feryat etmem. Senin o diken gibi (Kalbe batan) gamzenin yarala-riyle yüzünü seyrederken, güller gibi güle güle ölürüm.

1190

Şam, Irak, Loristan, hep o çehreden aydınlandı, birer ışık ülkesi oldu. Artık Münkir Nekir dedikleri sorgu melekleriyle el ele ver ki, mezarlıkta yatanlar el çırparak raksa başlasınlar.

1191

Bütün şu varlık âlemi içinde ondan baş-

ka varlık yoktur. Çirkin, güzel, gizli, âşikâr görünen hep O dur. Yerinden fırlayan her ok, O sert yaydan fırlamıştır. Dile gelen her nükte o daracık ağızdan sıçramıştır.

1192

Gözümüze bak da Hak'kın cemalini gör! Çünkü bu Gerçeğin kendisi ve yakın ışığıdır. Hak da kendi camalini bizde görür. Sakın bu sırrı açıklama! Sonra kanını yerlere dökerler.

1193

Biz artık aşk ile olgunlaşmış, yere yan yatmış, kendimizden geçmisiz. Aşk, yer yüzünü bize hem binek, hem kaltak yapmıştır. O, dalgın uyuyan bu zavallıları uykuda yakalamış. Ashab'i Kehif'i en yüce mertebeye çıkarmıştır.

1194

Biz yakışıklıyız, Sen de kendini süsle: Bizimle kaynaş, yabancılardan uzaklaş: Cevher hazinesi olmak istersen gönlünü aç, gözlerinden deryalar gibi yaşlar sağ!

1195

Bütün cihan toptan bana aşık, bana çare düşünmekte, çare bulmakta, benim karşımda çaresiz kalmaktadır. Güneş, felekler benim yaşadığım gezegenin birer bölgesidir. İki ci-handaki seyirciler hep beni temaşa etmekte.

1196

Senin meydanın şu varlık çevresinin içindedir. Gönül, arş'dan daha yüce olan Vahdet noktası (Tek varlığın sığıdığı yer) dir. İçinden bir derd kımıldanırsa şu âlem dairesinin dışında kalırsın.

1197

Sen gülmedikçe ben nasıl gülebilirim? Can, o ağızsız, dilsiz gülüşün kölesi olsun. Yazık ki hem güldüğünü görüyorum, hem de o gülüşü halkın gözlerinden gizlediğini...

1198

Aşık isen aşıklarla otur! Gece gündüz aşıklar kapısından ayrılma! Bu kapının halkasını açtığın zaman da yaratıklardan uzaklaş, Yaradanla otur!

1199

Gamlı yoldaşlarla oturma dedim sana! Sakın hoş meşrepli, neş'eli dostların yanından ayrılma! Bağa geldiğin zaman dikenlik tarafına gitme, Gülден, Yaseminden, sarmaşık gülден başkasiyle düşüp kalkma.

1200

Etme dedim ona, ey güzel yüzlü, güzel huylu sevgili! Ben hırsız değilim, iki elimi birden urganla bağlama! Sen şimdiye kadar nerede idin? dedi ey düzenci! Sen hırsızısın. İki elini birden bağlayacağım.

1201

Biz mızraklıyız, savaş eriyiz, Öyle bir kaç parça ekmek peşinde koşanlardan değiliz. El çırparız ama kadınlar yüzünden değil. Kötüleri avlarız ama kötülerin tuzacağına düşmeyiz. Bağlardan kurtulmuşuz. Artık cihan sevgisine bağlanmayız.

1202

Ecel kılıcı beni cansız ve başsız bıraksa da gam değil. Yerden yine güzelce filizlenir, yüzlerce başak halinde yine çıkarım. Mademki bütün daneler yerden çıkıyor. Bil ki insan danesi de topraktan bir gün fıskıracaktır.

1203

İnan ki benim sevgilim herkesten gizlenmiştir. Her türlü zan ve tahminin dışındadır. O Göğsünde Ay gibi parlayan o güzeli, tenimde can gibi kaynaşmış bil!

1204

Yüzüne bakmadıkça bâde içmeyi bilemem, Senden yardım olmadıkça satrançta taş çıkaramam. Uzaktan bana rakset diye emrediyorsun ama senin perden çalınmadıkça raksetmeyi bilemem.

1205

Sevgili: Ben Mısır'ın, Bağdad'ın kâğıtlarını âh ve feryadıyla doldurdum. Aşkın bir

saatı yüz cihandan daha değerlidir. Aşka yüzlerce can feda olsun ey Can!

1206

Ben aşkın aşığıyım, aşk da bana vurgun. Ten, canın aşığı, can da tenin. Gâh ben kollarımı onun boynuna dolarım. Gâh O, gönül kapıcı güzeller gibi kendine çeker.

1207

Ben el çırpan sarhoşun kölesiyim, ama kadınlardan mest olmuşlardan uzağım. Zavallı gönül hastası olan ben işte böyleyim öyle değil. Bize kirli gelme! Aşıklar arasında öyle bulaşık durma.

1208

Ben görmediğim o güzeli görür, gül dudaklarından şeker toplarım. Gerçi (Sîn) harfi gibi (Yâsin) sûresi içindeyim. Ama Yâsin bir an bile bırakmaz ki yerimde oturayım.

1209

Yanımdasın, uzaktakiler gibi bakma bana! Gel arıların suretindeki bala bak bir kere! İblis değilsen Âdem'in canını seyret, Onun kafasında körler gibi bakınma.

1210

Ecel gelince can bedenden ayrılır Ten, eski bir hırka gibi bir tarafa atılır. Topraktan gelen ten toprağa, Ezeli nurdan gelmiş olan Ruh da kendi yerine gider.

1211

İşksiz olan her yer, bir zindandır; bağ,
bostan değildir ey Can! Davul sesiyle oyna-
yan kimse oynamış sayılmaz, Sen her kargayı
doğan sanma ey can!

1212

Dikkat et ki her tarafta Gulyabaniler do-
lanıyor. Danelerle, tuzaklarla abdalları avlı-
yorlar. Ancak gönül eteğine yapışmış bahti-
yarlardır ki işsiz kalmışların hallerinden ib-
ret alırlar.

1213

Ey can dilberi: Her gün yeniden geliyor.
canın başını yeni bir sevdaya salıyorsun. Bari
her seher bir can kadehi sun: Ey canımın ba-
bası, canımın annesi olan sevgili:

1214

Hem ev onun mülküdür, hem de yiyecek
ve giyecek. Hem cisim, hem de can ve göz
onundur. Sonra söylenmesi imkânsız olan baş-
ka bir şey daha var ki, onu konuşmak için
hem zaman ve mekân, hem de dost ister.

1215

Her gün bir yerde konaklamak ne hoştur.
Akan su elbette donmak korkusundan uzak-
tır. Kış gitti, kışın o soğuk sözleri de bitti. Bu-
gün taze konular üzerinde konuşmak yararır.

1216

Defterin tâ ortasından okumayan mutrip şarkıcı değildir. Sen O gibileri ancak defter mutribi say: Senden beyt ve gazel çehresini gizlediği zaman, bir yazı okumak istersen Gel bizim çehremizden oku!

1217

Hem gönlümün ışığı, hem canımın rahatısın. Hem fitne koparıyorsun, hem fitne yatıştırıyorsun. Bana dosttan yana sende ne nişan var diyorsun! Dosttan yana bizim nişanımız. nişansızlıktır.

1218

Yine cilvelerle göz kırptırıyorsun: Bu fen ile araya fitneler salıyorsun. Bâri başını uyku bahanesiyle önüne as da, buğday başakları gibi alçak gönüllü konuş!

1219

Ya sevgili yanımda olsun, ya gönül. Ama ne gönül bende, ne de dilberim yanımda. Sevgilim! Öyle gönülsüz kucağıma gelme. Benim biricik sevgilim iki yüz gönül kapıcı güzelden daha iyidir.

1220

Yarabbi Bu gönül ne gönüldür? Ne huydur bunun huyu? Sevgiliyi arama yolunda ne araştırmalar yapar bu? Kapısının toprağına

her nefeste baş koyan Toprak ona der ki: Bunun yüzü Bin tane midir acep?

1221

Ey güzellikte eşsiz sevgili! Ey Benim canım! Sen benimle yaptığın Sözleşmeden vazmı geçtin yoksa? Beni seviyorsan Bana sen Tacik'sin diye seslen. Bugün beni kapından kovarsan, bana sen kimsin diye sor.

1222

O gönül hırsızı ki, hep onun aşkıyle rakediyorum; Hep onun sevgisiyle güzellerin hayal aynasına döndüm. O, öyle bir candır ki, hep el çırparak gelir. Yarabbi Yarabbi, canım ne hale geliyor ondan?

1223

O lâle yanaklı ki, şu sararıp solmam onun yüzünden. O derdler devası ki, bütün derdim ondandır. Bir gün beni pazara götürürsen bana vur bâri. Her kes elinden ne meyve yediğime belki inanmaz.

1224

Ey Feleğin çarhı sarayının gök kubbesi olan ulu şah: Cihanın zembili senin dilencilerini beslemektedir. Felek yüz yıl kapında hizmet etse, senin bir günlük hakkını bile ödeyemez.

1225

Ey gönül, Gam çekmeye gücün yetmiyorsa çekil! Aşkın sesi senin gibi cılız değildir. Git, Ey can! Korkmayacaksan bâri sen gel! Korkacaksan senin de burada işin yok, Çekil git!

1226

Ey salınışı candan ve gönülden daha lâtif olan sevgili! Şekerle senin o şirin dudakların arasında ne kadar çok mesafe var bilsen. Ay. Güneş, Ömür boyunca senin çevrende dolanır. gece gündüz senin geceni özlerler. .

1227

Ey cihanın canı! Can ve cihan senin kuldür. Âlem senin tatlı gülüşlerinle şirinleşmiştir. Yüz yıllar geçtiği halde Gök kubbe bile yıllar boyunca sana benzer bir güzel görmedi.

1228

Ey Cihanın canı! Âlemde senden başka kim var? Söyle: Cansız da, cihansız da yaşayabilen senden başka hangi varlık var? söyle! Ben kötülük yapıyorum, sende ceza veriyorsun bana, Şu halde sninle benim aramdaki fark nedir? Söyle! (Bu nûkte Hayyamda da var)

1229

Onun başlangıcı olmayan hazinesinden geldik, onun viranesi olduk. Onun hikâyesinden onun masalı olduk. Çok şükür ki onunla yaptığımız sözleşmenin, bize sunduğu aşk kadehinin mahmurluğu ile hiç kimse kendi yurdunu onun yurdundan ayıramaz olmuştur.

1230

Sensiz kurtuluşa erdim diye utancımдан öldüm, Sensiz kalınca candan vazgeçtim. Sensiz, senin hasretinden kurtuldum ama, ayrılık elinden kan ağladım sensiz.

1231

Gamının ezgisini candan dinlemişim. Sade canlardan değil. Gamının bütün zerrelerinden dinlemişim O âhengi. İçimde beliren o suretler, gamının havasında titreşen zerreler gibi parlamaktadır.

1232

Elinden hep gönül derdi çektiğim o fetan, o hep göğsümü yaralayan, yüzümü soldüran zalim sevgili! Bu gün nâz ve cilve ile bana bir elma attı. Tanrı'ya şükürler olsun ki elinden bir meyve yedim O'nun.

1233

O Şah ki, Akıl onun divanesi olmuştur. Aşkından gönlüm hep onunla beraberdir. Pervanesini (Vezirini) gönderdi, sen benimsin

dedi. Onun pervanesinden yüzlerce ışık parladi.

1234

Senin güzel elbisene imrenen, yahut şirin dudaklarını kıskanan kimse ya o kutlu yanığına imrenmiştir, yahut da O bilgin ve ergin çehrendeki canlı parlaklığa.

1235

Ey can sâkisi! Bu tatlı sese doğru yürü. Bu ses ezeli sazdır, bu saza koş: Ey avcıdoğan: mademki davul sesini işitiyorsun, Şah seni bekliyor. koş, Şaha koş.

1236

Ey içinde yaşadığımız hayat, bizden uzaklaşma! Bizim derneğimizden öyle küskün ayrılma! Sen yokluk âleminde Üzüm idin. Şarap yaptılar seni. Tekrar geri dönme Ey Şarap, tekrar üzüm olayım deme!

1237

Ey Cihanın canı, O güzel ve erdemli huyların hakkı için gitme! Senin emzirdiğin aşk sütünden sarhoşun sarhoş. Gitme bizden: Kafesten bana tatlı ezgiler dinlet. Ey can Dudusu! Sendeki şekerin bu tek müşterisinden ayrılma!

1238

Sevgili oğul! Gel, bir rubai söyle, Hep öğüt yönünden bir rubai söyle Ayrılığa, ka-

vuşmaya dair bir rubai beste! Gazele benze-
yen bir kaç rubai yaz!

1239

Ey zan ve şüphe perdesinden hoşlanan
zavallı! Ey bulanık gönlü vehimler ve benlik
gururiyle dolu insan! Mademki sen hiçliğini
ve hiçi böylece anlıyorsun, Bundan daha iyi-
sini gözünün önüne getirmek imkânsızdır.

1240

Ey bu uykusuz gözlerdeki yaşlar! Kuru-
yun artık! Ey bu yanık yürekteki ateş! Sen
de küllen! Ey Can: sana yuva olan O ten artık
kalmadı, eridi. Arıklığını, bitkin halini açığa
vurma da çekil git!

1241

Ey cadı gözleriyle uykumuzu bağlayan
yosma! O gözlere, ister Bengisu pınarı, ister
uykusuzların mezesi söyle. Ama ben ırmakta
boğulmuş bir haldeyim. Suyu nasıl görebili-
rim? Zaten altı yönden kendimi akıntıya kap-
tırmışım sanki.

1242

Ey gönül bu nükteden haberin varsa, şu
dalgınlıklarından ne bekliyorsun sen? Bir an
bile Tanrı katında olduğunu unutacak olsan
bil ki, O an Tanrı'ya ortak koşan bir sapkın
gibi olursun.

1243

Ey Ay yüzlü güzelim: Sensiz kalınca bulutlar gibi çok ağladım. Hasret ve hicran elinden çok inledim Sensiz. Sensiz oturduğum zaman candan ayrılıırım. Sensiz yaşarsam utançımdan ölürüm.

1244

Ey İrfan ehli Mutrip! Bir neva söyle; Ya doğru bir söz, yahut hata söyle, Gül bahçesinin, çimenliklerin kapılarını aç. O mest dudaktan cana yakın ezgiler mırıldan bize!

1245

Ey Sarhoş Bülbül, bir bahçeden haber ver bize! Kafa tutkunluğundan, o an rahatlığından bahset. Ben sarhoşum artık ayıramıyorum. Ey cihanın canı: Ne söyleyebilirsen söyle.

1246

Ei âlemle esrardan söz açma. Erenler derneğinden sürülmüş iki yüzlülerle yar hikâyesi konuşma! Yabancılarla ancak Yabancı gibi konuş, Diken yiyen deveye ancak dikandan bahset!

1247

Kendini ateş üstündeki tencere gibi farz et: Kendi kendine coş, kayna ama her tarafa yalpalama! Maksadın cevahir bulmaksa yürü

acele et, cevher tarafına doğru çabucak koşmaya bak!

1248

Gülüşleri gönlümü şad eden O Türk güzeli ki, dağlık zülüfleri bana hep gam getirir. Benden canını kurtardığına bir yazı aldı, ama bana öyle bir emir getirdi ki, ben onun kölesi oldum.

1249

Yüreğin benlik renginden temizlendi ama, bu sefer de eski yârın seni bencil etti. Aynasız kendi yüzünü göremezsin, ancak yar yüzüne bak, senin aynan O'dur.

1250

Bizimle birlikte yaşamak, hoş geçinmek istersen başındaki o kuruntuları at, Şu kavgayı bırak! Vaktiyle her ikimiz birlikte iken (Sen) ve (Ben) nasıl kaynaştı isek, bu gün de öylece kaynaşmış ve birleşmiş olalım.

1251

Önce, ilk yaratılışta senin ve benim canlarımız birlik halinde idi. Benim de, senin de gizli, açık neyimiz varsa hep beraberdi. Şimdi de benimki, seninki diye bir ayrıntı yapsam hamlik olur. Artık aramızdaki senlik, benlik ayrılığı kalkmıştır.

1252

Bütün kapılar kapalı, ancak senin kapın

açık, garip canlar senden başkasına yol götürmesin diye. Ey Cömertlikte, yücelikte, ışık saçmada (eşsiz Tanrım!) Güneş, ay, yıldızlar hep senin kapıma kullarıdır.

1253

Gönül senin hakkında kötü zanda bulundu, senden irak olsun! Bunu da ancak kendi güçsüzlüğünden yaptı, senden irak olsun! Her Safralı gönüllünün ağzında acılık var. Şeker, seni kıskanır, senden irak olsun.

1254

Her ikimizin birlikte baktığımız gönül levhasına öyle bir yazı yazmışın ki, onu ancak seninle ben okuyoruz. Dedin ki, bu sırrı sen ve ben yalnız kaldığımız zaman sana söyleyirim. Bu söz de ancak senin ve benim bildiğimiz sözlerdendir.

1255

Senin yolunda arıklaşan aşık feleklere sığmaz olur. Can, sana kulluk edenin kölesi olsun. Kapından parmak ısırarak ayrıldım. Kucağından el çırpılarak dışarı fırladım.

1256

Hoş hayalin sevincin ip ucudur. Ey Ay parçası: sendeki ateş bize gönül sıcaklığı sermayesidir. Gönül hoşluğu her ne zaman bizden baş çevirecek olursa, senin o hoş ve serkeş zülüflerin onu yola getirir.

1257

Üzüntünün ilâcı senin o gül yanağın, o baygın nerkisi andıran sarhoş gözlerindir. Sendeki bu kadar şirinlik ne içindir bilir misin? Hep o büyüleyici gözlerin inat ve cefasını artırmak sevdasından!

1258

Esasta senin ve benim canlarımız birlikte idi. Her ikimizin de açık gizli her şeyimiz tek bir (bütün)ün içinde idi. Ben ancak ifade için sen ve ben sözlerini kullanıyorum. Yoksa seninle benim aramızda esasen senlik, benlik ayrılığı yoktur.

1259

Hayal mahallesinde ne koşup duruyorsun? Gözünü hep gönül kaniyle, göz yaşlarıyla ne yıkayorsun? Sen başının tepesinden ayaklarına kadar (Hak) sın. Ey kendinden habersiz, sen başka ne arıyorsun?

1260

Ey Gönül avcısı! Hamamda saçlarını taradığın tarağına, ayak bastığın taşlara imreniyorum! O tarak, zülfünün ucuna niçin takılısın? O taşlar, ayaklarının altına niçin yüz sürsün? Kıskanıyorum!

1261

Gamının ezgisini işittiğim zaman, gan zerreleri gibi titremeye başladım. Ey aşkının

havasındaki aydınlığı açık olan sevgili! Sendeki bu gam havası bütün havaların dışındadır.

1262

Hoş hayalin sevincimizin dileğidir ey ay parçası! Sendeki ateş bize muhabbet sermayesidir. Yüzünün hayali tâ gönlümün içinde görüldü. Yârabbi o ay gibi yanak ne hoştur.

1263

Gül yüzüne ve başına and içerim ki, ben sendeki bu düşkünlüğü senden bilmiyorum. Seni bana mest ve eli boş halde getirdiler. Ama ben zaten sendeki o mestliğin ve yoksulluğun kölesiyim.

1264

O Fattan güzelin zulmünden bize yüzlerce adalet erişir. Senden gelen sevinci hayalime nasıl sığdırayım ben? Servi, sana kul olduğu için özgürlüğe kavuştu. Gül, sendeki özgürlüğü görünce üstünü başını yırttı.

1265

Aşk öyle bir iksirdir ki içinde şark kimyası vardır. O, öyle bir buluttur ki içinde yüzbin yıldırım gizlidir. Aşkın gücünden içimde öyle birdeniz var ki, bütün bu cihan varlıkları boğulmuş sanki?..

1266

Ömür, bir gez beni seninle bir kıyıya attı.

Bari o günler hep seninle birlikte geçseydi dedim. Hayır Hayır yanlış söyledim. Ömrün o günleri niçin geçsin? O Ömür ki onu seninle birlikte yaşadık.

1267

Aşk ile olgunlaşmış olanlara divane deme: Ruh'un örtüsüne yabancı gözle bakma! Engin denizi kadeh sanma; O kendi adını kendisi bilir. Sen onu insan gibi sanma!

1268

Âlemin en akıllısı bile olsan, aşk konusunda abdal ol. Feleklerin ay'ı olsan bile, yol toprağı gibi alçak gönüllü ol. İyilerle, kötülerle, gençlerle, yaşlılarla yoldaşlık et: Hayat satrancında önce piyade ve süvari ol da sonra şah olmaya bak!

1269

Sevgilim: Dur! Herkes gitse bile sen gitme! Ey can yoldaşı, gam ortağı yârimiz sen gitme! Doldur da şarap sun bize, şeker dudaklarınla hep gül. Ey âlemi süsleyen güzel sakı bâri sen gitme.

1270

Eğer sende bize doğru yönelmek arzusu yoksa söyle! Sana vurgun olup da başını kurtaran tek bir aşık varsa söyle! Gönlünde bana da bir yerin yoksa söyle, varsa yine söyle. doğrusunu söyle!

1271

Şeker, O güleç dudaklarına imrense yeridir. Şâhlar, Pehlivanlar sana kul olsalar yarasır, ama dünya denilen murdara yüz çevirir, ona yönelirsen öldün demektir. Sendeki o kokmuş yürek de artık ölmüştür.

1272

Murad sensin. Neden her yöne koşuyorsun? O Sen demektir. Ama sen sakın Ben deme: Hep Sen diye söyle! Senlik, O'luk şaşkınlıktan ileri gelir. Göz dürüst görürse sen O olursun, O da sen olur.

1273

Bir gün dedim ki, Ben seninle birlikte canlandım. Başka biri değil, ey Tanrıça! Sanki Ben, Sen olmuştum. Biliyorum ki sana ne oyun oynasam katlanırsın. İşte bu oyunu yine seninle birlikte kalayım diye oynuyorum.

1274

Gâh sırlar gibi gönlümüzde yerleş de gitme! Gâh sarık gibi başımıza dolan da gitme: Gönül gibi çabuk gider, çabuk gelirim diyorsun ama bize cilve satma, ey yosma dilber gitme!

1275

Ey gece karanlığı, güneşe engel olma: Ey bulut, Umut gününe perde olma! Ey cis-

min bir saatlik zevki, Sonsuz âlemin elem ve ıztıraplarının temeli olma:

1276

Sordum: Sevgili Tanrıça evin nerede?
Cevap verdi: Senin o harap ve mest gönlünde.
Ben güneşim, Viranelerin içine girerim. Ey
dalgın sarhoş senin sarayın yıkılsın!

1277

Ben senin kölenim, senin kölen: Senin O
güleç dudaklarının kölesiyim. Ey Bengisu:
Hızır gibi senden can bulmuş olan aşık ölüm-
den korkar mı hiç?

1278

Biz âlemin çaresiyiz ama senin biçaren
olmuşuz. Biz ruh'a bakarız, Ruh da sana ba-
kamadadır. Güneş toprağının çevresinde dola-
nan bir yıldızdır. Ay, senin o ay yüzünü gö-
rünce iki parça oldu.

1279

Ay yüzlü güzelim: O Şeker dudakların-
dan mestim. O çam dalı gibi boyunun yanında
ben pek bodur kalıyorum. O gümüş sinenin
hasretiyle yüzüm altın gibi sarardı. Sakın bu
altını elden çıkarma, ay yüzlü sevgili!

1280

Mertlik bir kuvvettir ki, ondan yoksul-
luk kokusu gelir. Tanrı yoksulları ondan ne-

ler doğduğunu bilirler. And olsun ki, gökler ve bütün göklerde dolaşanlar, kendilerine yaracak şekilde ondan bir pay alırlar.

1281

Sakin ey toprak, ten, topraktan söz açma!
O temiz aynanın (Ruh)un hikâyesinden başkasını anlatma bize! Felekleri yaratan Ulu Tanrı'dan senin için de nitelik vardır. Sen onun niteliklerinden başkasını dile getirme!:

1282

Servi'nin, her ne kadar eşsiz bir boyu vardır ama yârimin güzel boyu yanında onun ne yeri olabilir? Servi, zaman zaman benim boyum onun boyu gibidir der. Tanrım, Şu servinin ne bozuk bir kafası var!

1283

Dudaklarının şirindiği şekerin değerini düşürür. Dolun ay sanki önünde secdeye kapanır. Güzellikte her şeyi bol ve geniştir, ancak daracık ağzı bunun dışındadır.

1284

Erken erken sevgilinin hayali göründü. Bana, elinde içki kadehi Al diye işaret etti erkenden. Şu kadehi dibine kadar çek, meclise de erkenden mest olarak gel diyordu.

1285

Bugün çok bezenmişsin gel! Sanki güzellikler arasından baş gösterdin. Bari Feleklere

yüksel, ayın kulağını okşa, sonra Bağa gel:
Çünkü süslenmiş serviye dönmüştün

1286

Bugün bilmiyorum ne maksatla geldin,
çünkü sabahın erken saatlerinde mest olarak
gelmiştin. Gönlümün kanını içmek istiyorsan
seni elden bırakmam. Çünkü seni nice gönül
kanı yutarak, nice üzüntülerle ele geçirebil-
dim.

1287

— A R A P Ç A —

Kullar hep sevdiklerine kavuşsalardı, dur-
madan andığımız o sevgiliyi nasıl olur da unu-
turduk? Şüphe yok ki gönüller, ağızlar hep
ona yönelir, Allah'tan başka Tanrı yoktur sö-
zünü dile getirildi.

1288

Bir ay yüzlüyü seviyorum ki, okları iki
gözündedir. Gönlümün bütün isteklerini çaba-
larını altüst eden O'dur ancak. Ruhum ona
yönelmiş, son nefesim ona vurgun, kalbim
sonsuzluğa kadar hep O, O diye haykırarak.

1289

Ey parlak çehresiyle yükselen güneş, O
dilberin ışığından kemal öğrenmişsin. Sen bü-
tün şu parlak yıldızlardan daha ileridesin.
Onun için daha çok yanmışsın.

1290

Ey elinden edep dışı inlediğim sevgili! Benim kulağımı büktüğünü başkaları görmüş müdür? Bari gideyim, Öyle bir yerde gizlice inleyeyim ki Orada ne gönülden, ne de gözden bir eser olsun.

1291

Ey bu cihanın canı ile diri olan zavallı: Yazıklar olsun sana niçin böyle yaşıyorsun? Aşksız yaşama ki ölmeyesin. Bâri aşk yolunda öl ki, ebedî hayata kavuşasın!

1292

Ey Lutfu ile körleri yol klavuzu, mecusîleri din önderi yapan Ulu sultan! Sen kere minle dervişlere mülk bağışlar, onlara Husrev gibi şahlık verirsin. Husrev'i de Şirin'e tutsak edersin.

1293

Ey (Elest) gününde mülk ve devlet süren Yüce Tanrı! Ey kullarına, kendisine bağlılığını isbat için "söyle ki Allah Tek ve eşsizdir" anlamındaki Sureyi okutan Ulu yaratıcı! Benim kapımdan birgez gün ışığında geçte gör, boynum hep senin kapına dönüktür.

1294

Ey uykumu bağlayıp topraklara gömen, gecemi karartarak beni divane eden sevgili!

Keskin büyülerinde canı baştan ayırdın; türlü sitemlerinle gönülü yuvasından uçurdun!

1295

Ey cihan güzellerinin şâhı: Tanrı aşkına bir armağan ver bize. Ey canlara rahat ve sükûn getiren güzel, bize bir şeyler sun! Ey her sabah cihan güneşi yanağını öperken "Tanrı aşkına bana bir şey ver" diye diye yalvardığı sevgili! Bize de bir şeyler bağışla!

1296

Ey kulunun canına can olan güzel! Küfür karanlığında iman ışığı olmuştun, Artık gönlümde ezgiler besteliyorsun. Başımda bade gibi oynaşıyorsun!

1297

Ey servi yüce boyundan boy aşırmış; güller, yanağının, karşısında gömleğini parçalamış güzel! Allah aşkına eline bir ayna al da kendine bak! Hiç senin gibi birini gördün veya işittin mi?

1298

Ey kusurlu aşıklarına dargın sevgili! Canın, onların canından özür dilemekte. Âlemi, Belâ tufanı kaplasa bile bana göre bir arpa kadar değeri yoktur. Çünkü Hep mest ve dalgın uyuyacağım ben.

1299

Ey bizimle oyun arkadaşlığı yapacak yi-

git; bu can meclisidir. Niçin tembel ve susmuş duruyorsun? Sen belki susam çiçeği gibi, servi gibi gamdan irak olurdun ama ne çareki, üstadlardan olmuşsun!

1300

Ey felekte yuva kuran zavallı: Kendini o temiz âlemde mi gelmiş sanıyorsun? Sen toprak üzerine kendi nakşını işledin, ama ne yazık ki kendi aslını unuttun.

1301

Ey düğümler çözme yolunda can vermiş, vuslattan doğmuş, ayrılıkta ölmüş İnsan oğlu! Ey deniz kıyısında susuzluktan uykuya dalmış, haziner üstünde açlıktan, dilencilikten ölmüş zavallı Gâfil!

1302

Sen öyle bir varlıksın ki, senin varlığın da, yokluğun da hep O dur. Senin sevincinin de, gamın da sermayesi hep odur. Sende ona bakacak göz yoktur. Yoksa başından ayağına kadar hep O'sun sen.

1303

Delinmemiş bir inciye rastlarsan onu bir araya gelen başlar, sırlardan bahsederek elde etmişlerdir. Cihan samanlığı ruzgâr önünde

darmadağın olduysa, bunu kendinden bil.
Çünkü hep mest uyumuşsun.

1304

Elden çıkmış olan zavallının üzerine el
koyma! Bâdeden yok olanı var sanma! Zincir
kırmak yiğitler için kolay iştir. Ama her zin-
ciri sarhoş deveye vurma.

1305

Senin sandığın vuslat yolu bu değildir.
Senin bırakıp gittiğin Can âlemi bu değildir.
Hızır'ın Bengisu içtiği bu pınar, senin yolu-
nun üstündedir ama sen onu gizlemiştin.

1306

Aşkta divaneliğin özetini benden iste!
Uçup giden canı, başı dönmüş akli bende ara!
Her gün artan yüzlerce olayı benden sor. Ateş-
le, kanla dolu çölleri benden sor!

1307

Ey gönlünü sevgilinden ayıran dostum:
Dosttan yüz çevirmek sanki daha mı iyi ol-
muştur? Sen gönlünü dostundan ayırdın diye,
düşman sevincinden derisine sığmıyor.

1308

Ey yokluğa karışıp giden hayat! Sen var
mı idin? Ey yaşını başını almış Zahid! Sen
putperest mi oldun? Bugün elin daraldıyse
gam değildir. Çünkü vaktiyle çürümüş başlar-

dan yapılmış olan destiden çok sarhoş olmuş-
tun.

1309

Ey sevinçten, ışıktan başka bir şey olma-
yan sevgili! Nâralar atayım ki kucığımdan
uzakta değilsin. Cihanın bütün şirinlikleri se-
nin dudağındadır ama, nideyim ki bu gürültü-
ler arasında sen yoksun.

1310

Ey beni lutfuyla okşayan güzel! Şimdi de
beni başından savmak için bahaneler uyduru-
yorsun. Eğer aşk oyununu herkesle böyle oy-
nuyorsan demek ki hiç bir dostun değerini an-
layamamışsın.

1311

Sevgilim bana çok düzenbazlık etme!
Çünkü bu düzenler benim irili ufaklı neyim
varsa hep yeyip bitirdi. Canına, basına and
içerim ki karşında kirişe bir âh çeksem, kes-
kin bir büyü ile durgun suları coştururum.

1312

Ey halkın tuzuna ekmek batırdığı hayırlı
insan! Herkes senin bindiğin ata bir nişane,
bir işaret koymuştur. Yazık ki o hazine tara-
fına doğru gidiyor yetişelim: Can gibi gizlice
giderken bir cihanı andırıyor.

1313

Ey yanağını ateş gibi alev alev parlatan

sevgili! Beni daha ne kadar yakacaksın? Zaten hep yakmadın mı beni? Yanağıma ne göz dikmişsin? diyorsun. Ama bunu sen bana böyle öğretmemiş miydin?

1314

Sevgili Tanrıça, böyle hoş eda ile taze can âleminden mi geldin? Gülümseyerek o yakut dudaklarını ısırarak geliyorsun. O gün gönlümü göğsümden koparmış, götürmüştün. Bu gün de canımı almaya mı geldin?

1315

Ey farslığı, araplığı belli olmayan pîrimiz: Canı görünce şarap kadehini içmedin sen. Gerrektir ki Hak'kın lûtfundan denizler coşsun. Gösterdiğin çabanın yeterliği açıkça görünsün.

1316

Sevgili yine geldi, mermer gibi bir yürekle döndü. Ama onun mermerinden şu gönlüm parça parça oldu. Dernekte bir ben vardım, bir de onun çengel gibi aşkı. Nihayet çengelini benim gibi bir zavallıya fırlattı.

1317

Yabancıların sohbetinden uzaklaş, bu divaneden doğru bir söz dinle! Evini onlardan temizle ki arı gibi yüzlerce kovana bal ile doldurasın.

1318

Hepimiz Tanrı kudretinin elinde birer

oyuncağız. Asıl güçlü ve varlıklı O'dur. Bizler hep dilenciyiz. Biribirimize üstünlük dâvası neden? Nihayet hepimiz bir sarayın kapı kulları değilmiyiz?

1319

Akşam oldu, Gönül halâ inlemekten kurtulamadı. Bir günde yüz yılın gamını dile getirmek mümkün mü? Ey cihanın canı, böyle akşamlamanın acısını ancak kuzusunu kaybeden zavallı bilir.

1320

Yâr, beni bir tutam tereye sattı. Olaki o seçkin güzel beni yine geri alır. Nasıl ki yüce soylu Peygamber şöyle buyurmuştur: Ucuz alanlar ucuz satsınlar.

1321

Güzel Tanrıça: Yüzünü görür görmez hemen başım döndü, aşkımdan yolumu şaşırdım. Bir gün de işiteceksin ki aşkının gamıyla falan kişi Tanrısına kavuşmuş diyecekler.

1322

Sevgilim artık tevbe etme, çünkü ben tevbe bemi bozдум. Şu mest olmuş canımdan tevbe arzusu gelmiyor artık. Yüz kerre, bin kerre yeniden tevbeler ettim ama, tevbe de benim elimden kan ağladı.

1323

Sen suya benzersin. Biz de hep otlar gibi-

yiz. Sen Şah'sın, biz hep dilenciyiz. Konuşan sensin, bizler birer ses'den başka bir şey değiliz. Arayan sensin, niçin sana koşmayalım hep birden?

1324

Gülüyorsun, gülerken de hemen bir bahane buluyorsun. Kendi evinde düzenler, tuzaklar kuruyorsun. Ey mazlumlar gibi gözlerini havaya dikmiş düzenci: Sen aldatmada, fitne de kılı kırk yararsın!

1325

Bir can var ki azağı hep gam ve kuruntudur. Bir can da var ki arslan gibi ormana düşkün. Bu tarafta düşünce ve kuruntular balta gibi keskin, sakın burada durup da baltayı ayağına vurma!

1326

Zevkten, safadan, canımı şekerle doldurdun. Şeker içindeki gül yaprağına dönderdin beni. Bugün çok sevinçliyim. Bilmem ki ağzıma ne gülüşler saçtın sen.

1327

Ey şah, sana kulağı küpeli kul olduk! Sana kölelik yolunda canla başla savaşıyoruz. Sana yoldaşlıkta bir gölge gibi hep yanında yürüyeyim. Çünkü sen Arslanımsın ben de (senin artığıyla geçinen) Karakulak gibiyim.

1328

Dün senin sevdan yüzünden şaşkına döndüm. Gömleğini paralamış gül gibi çemenlere doğru yürüdüm. Ama sensiz olunca, baharın güzelliklerinden bana göz yaşından başka bir pay düşmez.

1329

Gece nedir bilir misin? Ey uslu kişi dinle! Aşıkların yabancılardan halvete çekilmesidir. Hele bu gece ki. Ay yüzlü sevgili evimizdedir. Artık ben mestim. Ay aşık, gece divanedir.

1330

Diken değilsen güllerle bağa gel. Yabancı değilsen kendi arzunla yanımıza koş! Yılan değilsen yüzünde zehir saklama (yüzünü eksitme). Duvara işlenmiş nakış değilsen bu gönül nakşını oku.

1331

O zülüfler ki bir günüm bile ondan aydın olmadı. Toprakla cilveleşir, yerleri öper de benden uzak durur. Ucu her kime değdiyse ona can verdi. Çünkü onun değdiği yer baştan başa can kesilir. Artık ten sayılmaz.

1332

Yüzün namazı, gözün orucu andırır. Bunların her ikisi de dudaklarından buse dilenir. Bir suç işledim ama sarhoş imişim. Suyunu içim sonra da destini kırdım.

1333

Üç seçkin ve değerli varlığını çaldım Sevgilim: Gönülden sabrımı, yanağımdan rengimi, gözümünden uykumu aşırдың! Elinde ve kolunda bu derece elçabukluğu olan bir dilberi analar doğurmamış, akıllar düşünmemiştir.

1334

Hayret, şaşkınlık düşünürlerin âdetidir. Nasıl ki duygu ve düşünce kuvveti de körlere vergidir. Sana görünmeyen âlemden yüzlerce fidan gül saçmaktadır. Hoşnutluk dalına ne balta vurur durursun?

1335

Aşk savaşta kalb'e üstün geldi. Ona cefa ettiği için kalbi ortadan yok etti. Kalb aşkın yanında tüyü dökülmüş kuş gibi kaldı. Aşk da kanatlarını yolarak birlikte uçtular.

1336

Bir çağ var ki vuslat gibi uğurlu ve kutludur. Ten ölse de gönül چراغی canlanır. Şimşegin gülüşü bulutları ağlatır. Bulutların ağlayışından da bağı yüzü güler.

1337

Su verir, timarına bakarsan ne iyi, kendi fidanıdır. Alçaltırsan ne çıkar? Zaten sen yüceltmiştin onu. Alçakların ayakları altına düşmüş bir toprak idim. Sevgili Ay parçası: Beni felek gibi sen yükseltmemiş miydin?

1338

Yer altında örtülü bir hazine var ki hem kâfirden, hem de dindar kişilerden gizlenmiştir. Bu gizli hazinenin Aşk olduğunu açıkça gördük ama, böylesine bir hazine de bizi çıplak etti.

1339

O şahlar şahının dizginine yapış ey Gönül! Gel bu gece bende konukla, gel ay yüzlü sevgilim gel diye yalvar! Şayet yarın olsun derse dinleme, çabucak bir lâhavle çek! Çünkü güç, kuvvet ancak Tanrı'dadır.

1340

Herkesle beraber ama benden ayrı isen, kimsesiz kalmışsın demektir. Herkesten ayrı, benimle birlikte isen, herkesle birlikte sayılırsın. Gel herkesin kaygısında olma da, kendin herkes olmaya bak. O zaman bir düzencinin maskarası olduğunu anlarsın.

1341

Sordum: Ne yapayım? Cevap verdi: Zavallı dedi, bütün bu ne yapayım sorularını tek bir sözde birleştireyim. Eğer hep böyle âvâre bir halde "ne yapayım" diye sorar durursan hep olduğun yerde sayarsın.

1342

Sen şarapsın dedim, ben de kadehin. Ben ölüyüm dedim, sen bana hem cansın, hem de

cânan. Sevgilim dedi ki şimdi vefa kapısını aç da sus. Evdeki divaneyi kim dışarı salıverir?

1343

Aşkından divane olduğum dedim. Zinciri-mi rüyada görüyorum sanki. Sus dedi sus! Bu masallar daha ne vakte kadar sürecektir? Divane nerede, uyku nerede? Vah vah ne gülünç söz, ey akıllı geçinen zavallı!

1344

Gece beni ne güzel okşamış, sevmiştin. Bu gün niçin zülfün gibi arkana attın? Senin gözün içkiden sarhoş, ben de senin gözlerinden mestim. O sarhoşun yardımıyla bu sarhoşun işini yoluna koymadın.

1345

Meydan geniş ama meydan eri yok. Cihanın gidişi bildiğin gibi değil. Dış görünüşleri evliyaya benzeyen niceleri var ki, iç âlemlerinde müslümanlık kokusu yoktur.

1346

Biz, daracık bir derecik içinde yurdunu kurmuş erleriz. Ama arslanlarla, kurtlarla da düşüp kalkmışız. Yoksullukla, safa ile öylesine kaynaşmışız ki, koyunlarla kuzuların emiştigi bir yer olmuşuz sanki.

1347

Orucu zenbil gibi yakala ki, seni hak yolunun yoksulları sırasına katsın. Bengisu, bağı

yanıklar için ne mutludur. Bu oruç desti gibidir. Sakın kırma bunu.

1348

Ben diyorum ki: Akşam oldu Ay yüzlü sevgilim, O diyor ki: Ansızın doğan ay akşamdan doğar. Ama bir ay, güneşten daha çok yükselirse derhal karanlık gece gibi kapkara olur.

1349

Yosma bir tanrıça ile içki içiyorduk. Anlaşılmaz bir hal içinde sızmış kalmışız. O derin sarhoşluk uykusundan uyanınca gördüm ki, dilber gitmiş ışık sönmüş, sâkî uyuya kalmış.

1350

Her ne kadar hepimiz bu perde içinde esirsiniz ama, bunun dışına çıkarsanız emîr olursunuz. O karanlıklarda gizlenmiş olan Bengisu, halka şöyle seslenir: Siz suyu kıyıda arayın da hep birden ölün.

1351

Hepimiz hem aynayız, hem aynadaki yüzlerimiz. Hepimiz sonsuzluk âleminin kadehinden sarhoşuz. Hem ağrılar dindiririz, hem şifa biziz. Hem Bengisuyuz, hem de su hammalyız hepimiz.

1352

Artık sabrın sırası, oruç ayı geldi. Birkaç gün kâsedan, destiden söz etme de felek sofrası

sından azık toplama peşinde dolaş. Ola ki can pamuğu kozadan tekrar kendini göstere.

1353

Tanrım sen ona öyle hırçın bir sevgili, öyle kötü huylu, ciğer kanı içen bir dilber musallat et ki, aşıkların ne üzüntü içinde kıvrandıklarını anlatsın. Sen ona hemen aşk ver, sevda ver, hem de çok ver!

1354

Tanrım Beni şu yaramaz nefsin elinde bırakma: Senden başka ne varsa onları hoş gösterme bana. Ben senin fitnenden sana sığıyorum. Ben senin kulunum. Beni tekrar kendime kul etme.

1355

Futa ve hırka giymekle sofu olamazsın. Eski sohbetleri tekrarlamakla da pirlük mertebesine eremezsin. Sofunun sinesi saf olmak gerektir. Ey sofi! Önce insaf et, sonra da erginlik göster bize.

1356

Aşkından her tarafta, bir erkeğin uyanan var. Gece, zülüflerinden amber kokuları toplamakta. Ezel nakkaşı, gönlüm yerine düşsün diye her tarafa Tebriz'li Şems'in nakşını işlemiş.

1357

Benim gibi yaşlı, kederli bir zavallının ha-

lini soruyorsun. Böyle soracaksan bundan daha fazla sorma. Ben artık gamınla gönlümün eteğini yırttım. Şimdi de sen beni soruyorsun.

1358

Sudan topraktan yapılmış senin gibi bir yapı (yaratık) yoktur âlemde. Tanrı senin gibiler için neler, neler yaratmıştır. Sen, senin gibiler için nâra atmak istersen, her şey de senin değerini gerçekler, seni alkışlar.

1359

Şehir, vadi senin sevincinle dolu. Ey yer yüzünün, gönüllerin sevinci insan oğlu! Gamdanda başka kimsenin senden şikâyeti yok. Çünkü sen herkesi gamdanda kurtarmışsın.

1360

Aşıklar derneğinden uzaklaşırsan seni güneş çarpar, hastalanırsın. Aşıkların çevresinde gölge gibi dolaş ki güneş gibi, ay gibi ışık saçasın.

1361

Can kuşunun kafesini topraktan sen yarattın. Kara topraklar üstüne şeker saçan sensin. Gören gözler ancak senin sürmelediğin gözlerdir. Bu işler hep senden çıkar. Böyle şeyleri de hep sen yaparsın.

1362

Şaşı gözden, güzel dilbere ne zarar gelir? Kötü ün kazanmadan, divane aşık ne utanç

erişir? Biz aşk yolunda çevik ve ılgar yürüye-
lim. Alemin topal eşeklerir den bize ne?

1363

Güneşin yüzüne bakarsan ay gibi parlarsın.
Kükürtle düşüp kalkarsan bir gün yanarsın.
Kötü, güzel olsun diye çabalamak boşunadır.
Kötü, güzel olmaz ama sen kendine zahmet
vermiş olursun.

1364

Az yersen uyanık ve akıllı olursun. Çok
yemekle de abdal ve tembel olursun. Oburluk
düşkünlükten ileri gelir. Az yersen düşkünlük
daha az olur.

1365

Halkın elinden kurnazlık yoluyla kurtula-
mazsın. Kendinden kurtulmak da öyle laf at-
makla olmaz. Bu her iki engelden de çok uğ-
raşmadıkça kurtulamazsın. Halktan da, kendin-
den de kurtulmak için hep susmak gerek.

1366

Sarhoşluk sırasında üstadıma dedim ki;
beni yokluk, varlık sırlarından aydınlat! Üstad
bana cevap verdi: Git dedi, halktan zahmeti
gidermeye bak ki kurtulasın.

1367

Ey uyku: Bu gece git benden! Yanımda
kalırsan yaptığın uygunsuzluğun cezasını gönül
ateşinden çekersin. Ey akıl sen de git! Sen de

dedi - kodu topluyorsun! Ey aşk sen gel, çünkü çok uslu, ağır başlısın!

1368

Bir zaman beni tapınakta mest eden, sonra Kâbede otururken putperest eden sensin. Senin iyiliğin, kötülüğün hakkında bir diyeceğim yok ama şimdi senin elindeyim. Beni nasıl tutacaksın bilemem.

1369

Sen çağların yetiştirdiği öyle bir meyvesin ki, daha ham iken bile senden bin batman yenilebilir. Bize karşı ayrılık ve düşmanlık düşünme! Çünkü bu adı kötüye çıkmanın utancı nihayet sana döner.

1370

Ey Ay parçası sevgili! Gönlümün gönüller aydınlatan ışığı sensin. Çok dostlar var ama, asıl gönül yakan güzel sensin. Cihan halkı nevrüz ve bayram törenleri ile sevinç içinde. Bugün benim bayramım da, nevrüzüm de sensin.

1371

Hak yolunda çevik ve atılgan davranırsan feleklerin ışığı sensin, tekrar feleklere yükselirsin. Senin dudağın Tanrı arşı'dır. Böyle gölge gibi yerlerde sürünmek ayıp değil mi sana?

1372

Ey bana kendi aşkı gibi uyanıklık veren ulu varlık: Ey bu karanlık evren arasında par-

layan ışık: Ben elinde bir sazım ama sen hem mızrabını vuruyorsun, hem de yeter artak bu Feryatlar, daha ne zamana kadar diyorsun.

1373

Ey binlerce hokkabazlıkların, fitnelerin tuzağı: Yarabbi, başının altında ne fitneler saklıyorsun? Ey Bengisu, cihan taş kesilse bile Tanrıya yemin ederim ki onu değirmen gibi döndürürsün sen.

1374

Ey sevgilimin yurdundan geçen yolcu: Sen onun yüzünü göremedin, arka üstü düştün. Madem ki onun yüzünü görmeye gücün yetmiyordu. Senin O kaygısızlar derneğinde ne işin vardı?

1375

Ey bana uykuda bile uyanıklık veren dilber: Artık gönlümde her güçlük kolaylaşmıştır. Hiç olmazsa bu yüzden hem bilgisizlik, hem küfür karanlığımdan kurtuldum. Bildim ki sırları bilen ancak sensin.

1376

Ey aşkı Hayranlık âleminin tâ kendisi olan güzel: Senin sevdanın sermayesi perişanlıktır. Benim şu yanık gönlümün halini daha ne vakte kadar soracaksın? Biliyorum ki sen bunu benden daha iyi biliyorsun.

1377

Dostum artık gam yemeyi benden bekleme! Bende mestlikten, şenlikten, sarhoşluktan bir şey arama. Tanrı bizi bu iş için yaratmıştır. Biz akla düşman, ayıklığa karşıyız.

1378

Ey canıma kıymak için çırpınan güzel: Bir can değersin sen. Hem can nedir ki, sen iki cihana bedelsin. Bu köhne âlem, sensiz hiç de güzel değil. Güzelliği senden bekliyorum. Çünkü sen güzelliklere bedelsin.

1379

Ey gönül! Eğer merd isen işte sen, işte o sevgilinin derdi. Eğer derdin varsa, can senin kölendir. Eğer onun derdi yüzünden bir yudum tortu içebilseydin, yüzlerce katıksız devleti bir arpağa bile değişmezdin.

1380

Ey gönlümde yuva kurmuş sevgili! Bir kapı açılmıştır gönülde ama, ben senden başkasını aramıyorum. Zaten başkası nerede ki? Her kime gönülde yalvardımsa beni başından savdı. Bari sen beni baştan savma. Çünkü sende vaz geçmeme imkân yoktur.

1381

Ey ruhu cefalarla dolu sevgili! Bu hokkabazlık, bu yankesicilik daha ne zamana kadar?

İçinde sakladığın şeyleri bizden niçin gizliyorsun? İçinde, dışında bin türlü değişik huylar var. Herkes senden feryat etmekte, çünkü gö-nüllere arpa ekiyorsun sen.

1382

Ey Tanrı kitabının örneği insanoğlu! Ey şahlık cemalinin aynası mutlu varlık! Her şey sensin, âlemde ne varsa senden dışarıda değil. Sen her ne ararsan kendinde ara, çünkü her varlık sende.

1383

Ey Ay yüzlü sevgili! Doğdun, parlamadın; kendi feleğinin çevresinde sağındın. Biliyorsun ki sen canla birlikte idin. Şimdi can gibi, halkın gözlerinden gizlenmişsin.

1384

Ey sevincimize binlerce sevinç katan, harabat ülkesine binlerce bayındırlık getiren dilber! Senin en değersiz kölen, o çemendeki servi bile sayende yüzlerce özgürlük buldu.

1385

Ey gönlümle nefes nefese yaşayan garip hayal! Ben senin o gülerek doğduğun sabahın kölesiyim. Ey gecenin kalbinde gün gibi parlayan ışık! Sen nasıl bir şeysin? Hem hırsızların şahnası, hem vezir, hem bekçisin sen.

1386

Ey gönül! Senin bu güleç halin acaba gül

bahçesinin safasından mı? Aşık bülbüllerin nefeslerinden mi? Yoksa gizli bir sevgilinin yanığında mı gülüyorsun sen? Her halde sende o sevgiliye benzeyen bir şey var da, onun için gülüyorsun.

1387

Efendi! Her hayalden öfkelenirsin, hiç yoktan yüzünü ekşitir, gereksiz yere sevinirsin. Seni ateşde gördüm de öylece bıraktım. Ola ki pişkin, olgun bir insan, bir üstad olursun diye ses çıkarmadım.

1388

Ey gözsüz, ağızsız neskis, şaşırдың mı yoksa? Çimen, gelinlerinin yanaklarına mı vurgun-sun? Hayır yanlış söyledim, Sen çimen gelinleriyle birlikte benim gizli düşüncelerimin hayranısın.

1389

Ey şu karanlık topraktan kendine rahat döşeği yapan gafil! Ona her an başka bir nakış işliyorsun. Hayat satrancında kâh mat ediyor, kâh ayakta tutuyorsun. Ne iyi yapıyorsun, ne güzel işler işliyor, kendi kendinden oyunlar çıkarıyorsun.

1390

Ey ay! Sen çok parlak ve ışık dolusun ama yine de benim taptığım putun aydınlığından uzaksın. Ey Nerkis! Sen de tâze ve baygınsın,

ama git. Benim Tanrıçamın gözlerini görmediğin için mâzursun.

1391

Âh âh! Seni görmeye o kadar susamışım ki, her görüşümde susuzluğum daha çok artıyor. Ben nihayet kölesi olduğum o iki mercan dudaktan suya kandım. Bundan dolayı da bütün âlem benim kanıma susamış sanki.

1392

Ey aşıkların kanını içen zâlim! Aşktan da, onun yarattığı huzursuzluktan da feryâd. Ey sevgili! Ben O düşmanca davranışların esiriyim. Ama bunun utancı nihayet sana dönecektir.

1393

Ey yol başında oturmuş yol arayan gafil yolcu! Sen Ay'ın harmanı içindesin, ay arıyorsun. Çenenin çukurunda nice güzellik yusufları var. O Yusufların kovası sensin, ama halâ Yusuf'u ve kuyuyu arıyorsun.

1394

Bu çiçekli dal bir gün yemiş verir. Bu avcı doğan bir gün bir av yakalar. Sevgilinin hayali de sana gide gele, ola ki bir gün gönlünde yerleşir kahr.

1395

Bir donuk gülüşle niçin yetiniyorsun? Gerçek ki gül gibi hep kendiliğinden, zorlanmadan gülesin. Candan fışkıran aşk ile, iple çekerek

kendine bağladığın aşk arasında, elbette büyük ayrılık vardır.

1396

Eğer candan kaçıyorsan, ben de candan kaçırım. Gönülden kaçıyorsan, ben de gönülden kaçırım. Sen bir Ok'sun, biz de henüz bir yazız, okun yaydan kaçması ne tuhaf şeydir.

1397

İlk aşktan ezgiler besteliyorsun. Aşkın verdiği şaşkınlıkla sersemleşmiş, bilgisiz bir halde idin. Aşkın gamıyla öldünse, canını kurtardın; onun gamını dile getirdinse, sen O oldun demektir.

1398

Bizim acılarımızdan, üzüntülerimizden ne feryad ediyorsun? En iyisi haline şükrederek, şu vuslat günlerini sevinçle karşılamaktır. Bizden niçin kaçıyor, niçin şikâyetleniyorsun? Sen ondan kork ki, şu kavuşma günlerini ileride çok anacaksın.

1399

Gel Tanrı Papağanından gizli öğütler dinle: Sen papağan yavrususun. Onun dilinden anlarsın. Kuş ve kafes konusuna niçin şaşırıp kalıyorsun? Gel sen de o kuşlardan isen, şu kafesi kır ey kuş! (Özgürlüğe kavuş).

1400

Sevgili dudaklarından bir şey mırıldandı

bana. Yoksa benden usandın mı? diye sordum. Evet dedi, sonra şu bilmeceyi sordu: Bana bir sözcük bul ki baş harfi (Z) olsun dedi. Pekiyi ama sonu ne olsun dedim? (Âri) evet dedi. (Bu harflerden feryad anlamına gelen (Zâri) kelimesi çıktı).

1401

Bu gece ben vardım, bir de benim gibi kafa dengi bir arkadaş. Çimende bir eğlence derneği düzenledik. Kadeh, şarap, meze, çalgıcı hepsi vardı. Ama kâşki bunların hiç biri olmasaydı da sen olaydın orada.

1402

Bu gece rastgele bir kapana tutulmuşsun. Çok çabalıyorsun ama zor kurtulursun bu kaptandan. Allah'a and içerim ki göğsünü şu harap gönlümün üzerine koymazsan, bu aşık kullunun elinden yakayı sıyıramazsın.

1403

Bugün beni çok perişan ettin. Örtülü sırlarımın üstünü açtın, çırcıplak meydanda bıraktın. Ben dün gece seninle beraber yatmadım. Sen kendi uyku payını rahatça uyudun, ama benim payımı bir tarafa gizledin.

1404

Dün bana ay yüzlü bir yağmacı geldi. Git dedim ona, bu gece burada işin yok! O gitti ve

giderken bana diyordu ki: Ne garip sevdalısın sen. Devlet kapına gelmiş, kapıyı açmıyorsun.

1405

Şu taze yanaklara bak! Şeker ülkesi sanki. Şu hoş gözlere bak, Hindistanı andırıyor. Fidan boyunun karşısında, serviler saf saf sıralanmış. Cömerd elleri yanında bütün eller âciz kalmış.

1406

O gün başında bir divanelik, bir sevda vardı. Devletli erenler sırasında geliyordun sen. Bugün o sıradan ayrılmışsın galiba? Çünkü bugün akıllı ve iş adamı olmuşsun.

1407

Gönülsüz aşıkların yanına geç geliyorsun, gelirken de mağrur ve ilgisiz görünüyorsun. Gâh çeylân, gâh arslan kılığına giriyor, hem yumuşak, hem kılıç gibi sert geliyorsun.

1408

Ey gül yüzünün sanatı cihanı süslemek, zülfünün âdeti amber sürünmek olan Dilber! Bilirsin ki sen cihana sığmazsın. Onunçün gayp âleminde yerleştin. Bir türlü oradan dışarı çıkmıyorsun.

1409

Benim her iki cihanda dilberim, canım yalnız sensin. Çünkü gamlı zamanlarımda feryadına sen yetişirsin. Beni iki cihanda koruyan,

bana bağışlar, ikramlar sunan senden başka kimim var?

1410

Sendeki iyiyi, kötüyü ayırma gücü ne hoştur. Hiçbir şey sorulmasa bile yine bir şey söyler. Konak sahibinin konuğun önüne minnetsiz ve istemeden taze nimetler çıkarması gibi.

1411

Ey sâkî! Zehir kâr etmeyen tiryakiye, zehir şarap gibi görünür. Varlık geçici olunca, yok sayılır ey sâkî! O da cömertlik denizinden şaraplar içer ey sâkî.

1412

Ey Tan vakti esen rüzgâr, o zincir zülüflere söyle! Eğer yüz bulabilirsen, gönlümün ahvalini ona anlat. Sana gönülden iltifat göstermezse sakın beni hiç görmemiş ol, bir şey söyleme.

1413

O zulüm görmüş zavallıya adalet gösterdin. O gamlı aşıkta sevinç kadehi sundun, ama o ilk kadehin neş'esini unuttu. Bir daha vermeyeceksen onu ne anıp duruyorsun?

1414

Sepette olan şeyi biliyorsun. Sepetin sırrını da sonsuzluğa kadar biliyor musun? Gece hatırladıklarımı her gün söylerim. Gece de neler söylediğimi zaten sen biliyorsun.

1415

Sen öyle bir sevgilisin ki, yüz türlü yalvarış ve yakarışlarla ayağına bir öpücük vereyim dedim, bırakmadın. Bana ister su ver, istersen başıma ateş yağdır. Çünkü ülkenin sultanı sensin, ferman senindir.

1416

Ey hem can düşmanı, hem tatlı can olan dilber! Musa'nın nûru da sensin Tûrisinâ da. Sen öyle bir sevgilisin ki adını açıkça söylemeye canın gücü yetmez.

1417

Ey kaçamak yolu arayan zavallı! Sen kendini başına buyruk bir varlık mı sanıyorsun? Seni şah öldürüyor. Şah'dan yardım bekleme artık. Hiç şahlar şahı ile derviş bir olur mu?

1418

Ey zavallı gafil! Senin benliğinde barınan konuk ılık bir sudur. Öyle ki onun lezzetinden, utanmazlık mest olur. Ey şu cihanı yaratan Ulu Tanrım! Sen o konuğu bende koru! Yoksa cihan, bir ılık su ile nereye varır?

1419

Ey baş! Sen sebep içindeki sebeplerin sebebisin. Ey ten! Sen de acaiplik içindeki acaipliklerin acaibisin. Ey gönül! Dilek içindeki dileklerin dileğisin. Ey can! Sevinç içindeki sevinçlerin sevincisin.

1420

Ey dün gece hayalini andığım sevgili! O coşkun halinle tekrar hatırıma geldin. O rahmeti nasıl unutabilirim ki, unutulmuş bir hazineyi bana tekrar hatırlattın.

1421

Ey gözümün, gönlümün, canımın ışığı nasılsın? Ey iki cihanda özlediğim sevgili nasılsın? Ben senin o yakut dudaklarından uzakta öyle bir haldeyim ki hiç sorma! Ya sen, benim şu sararmış yüzümü görmeyeli nasılsın?

1422

Ey beni yüzlerce tuzığa düşüren gönül avcısı! Gece buradan git diye haber yollamışsın, ama ben gidersem sen kiminle gönül rahatlığına kavuşur, benim adımla kimleri çağırırısın?

1423

Ey Husrev'in, Şirin'in kölesi olan aşk fidanı! Sakın kendini beğenmişlerle düşüp kalkma. Sen hep aşk ile, sevgi ile yoldaş ol ki; yanık gönlü bir aşık senden o kısraklığı, o güçsüzlüğü gidersin.

1424

Ey kullarının halini bilen Ulu sultan! Sen, karanlık gecelerde bizim hem gözümüzü, hem ışığımızı. Gönlümüzün doğanını yükseklere

uçuruyorsun, ama bilmiyormusun ki onu yine sen çağırmıştın.

1425

Ey Tan yelinden incinen gül fidanı! Sen mademki gül'sün, o halde niçin inciniyorsun? Hiç tan yeli, güllerin saçlarını taramaz, onları bezemez mi? Şurası tuhaf ki, Tanrı'nın lutfundan küsüyorsun sen:

1426

Dostum her sözden öfkeleniyor. Şu daracık gönlüme yüzlerce cefa oku fırlatıyorsun. Senin gözünde ben bakırım, başkaları altın. Ama yarın mihenk taşına vurduğun zaman ne olduğumu göstereceğim.

1427

Ey Bâtil! Sen Hak'tan kaçmaz da ne yaparsın? Ey Zehir! Senin acılıktan, sertlikten başka neyin var? Aşk Bengisu gibidir. Ona duygusuz eşek gibi bakma. Ey Eşek! Sen su içinde kaşanmaz da ne yaparsın?

1428

Dostum, naz edersen sana da naz ederler. Saz gibi gönül yaparsan, senin de gönlünü yapan bulunur. Ben şundan korkarım ki cefada iken kötülük düşünesin, bahaneler aramaya başlayasın.

1429

Ey Gönül, kendine ne dedikodu ve üzüntü

konuları arıyorsun? Ben senin yanındayım. Sen kimi arıyorsun? Sevgiliyi görmüyorsan kimi arıyorsun? Görüyorsan niçin arıyorsun onu?

1430

Ey bize kem gözle bakan, bizi ayıplayan gafil! Sen bir kerre avcı doğan ile cambazı birbirinden ayır. Ey Garip can! Göreceksin ki cihanda (Merv) halkı ile (Rey) ahalisinin birlikte yaşaması birkaç gün içindir.

1431

Ey dost! Canların canı olan o sevgili hakkı için, mektubum sana gelirse okuyasın. Eğer onu yırtmazsan çok garip bulurum bu lutfunu. Çünkü sen şu yıkık gönlümün halini biliyorsun zaten.

1432

Ey dertlerimizin biricik hekimi sevgili! Bu dert artık başımızdan aştı, ne buyurursun buna? Tanrıya and olsun ki, bu derde bin mâcunun bile olsa istemem. Sen gül yanağını göstermezsen canımı kurtaramam.

1433

Ey Gönül! Her zaman rüzgârın önüne katılmış toz gibi havalanırsın. Canını gamın avucuna koyar sevinç içinde kalırsın. Bu sefer de seni ateşde gördüm. Ama olduğun gibi bıraktım. O la ki bu olaydan ders ala da üstad olasın.

1434

Ey saf ve acemi çömez! Sen kimsin, niçin böyle dönüyorsun? Eğer böyle döneceksen otur hiç dönme. Sevgili canım seni aramaktan iki ayağım da yara içinde kaldı. Sen halâ bir ayak üstüne dönmehtesin.

1435

A Güzel! Niçin zülfün Hindistan dilberlerini, yanağın Rum güzellerini, kaşların zenci kaşlarını hatırlatıyor? Kıvrım kıvrım saçlarınla Çin yosmalarına benziyorsun. İnsan hataya düşerek gönlünü kaybetmemek mümkün değil senin karşında. Korkarım ki sen Türk dilberisin ve Türkçe konuşuyorsun?

1436

Ey Rebab nağmesi! Nereden geliyorsun? Ateş dolu, fitne dolu, kavga dolusun sen. Gönül casusu, aşk yolunun habercisisin sanki. Her ne buyursan gönül sırlarıdır onlar.

1437

Ey Tan yeli! Eğer bir iyilik yapar da benim gönül hikâyemi o Ay yüzlüye anlattırsan söyle: Hayır hayır yanıldım. Eğer onun tarafına yolun düşerse de ki: Şu cihanı dolaş bakalım, başka kimi arıyorsun?

1438

Ey Gönül! Bir gün yârin vuslatına erersen, hemen onun ayakları ucunda ölmeye bak.

Artık ne inleyip duruyorsun? Güneş yüz gösterince kendiliğinden sönmeyen mumu, hemen söndürmek gerektir.

1439

A Sevgili! Tutkunluğun var. Şarap karıştırıyorsun. Karıştır o şarabı. Çünkü hoş karıştırıyorsun. Sen ayaklanınca sanki kıyamet koparırsın başımıza. Mademki böylesin, niçin bizden kaçyorsun?

1440

Ey Musa'mız! Tûrisîna'ya mı çekildin? Bizim görünür görünmez taraflarımızdan mı uzaklaştın yoksa? Umarız ki o kızgın hallerden dolayı bizden soğumadın! Sen nasıl soğursun bizden. zaten yaz ülkesine gidiyorsun.

1441

Ey Baht ateşi! Feleklere mi yükseldin? Ey Bengisu! Ceyhun ırmağınamı aktın? Sana dedim ki Ben gönülsüzüm gönülsüz. Ama asıl şimdi gönülsüz kaldım. Çünkü uzaklara gidiyorsun.

1442

Ey her dildeki istekleri bilen yüce bilge Sen ağızları kapatan sırrın ne olduğunu da bilirsin. Bir gün canım ve gönlüm yer altında gizlense de, ruhum yine sevinçlidir. Çünkü sen gizliyi de bilirsin.

1443

Ey Gözüm! Sen hep ağlaya ağlaya zebun olmuyor musun? Ey gönül sen de bu olaydan hep kan ağlamıyor musun? O halde ey can! Kalıbımdan sıyrılıp dudaklarına geldiğin zaman, niçin türlü sevinçlerle dışarı çıkmayacaksın?

1444

Ey Çöldeki beyaz bayrağı andıran sevgili! Ey yücelerden inmiş Rahmet! Ben sana kavuşmak hevesiyle helva pişirmekteyim. Şu sevda kılığındaki helvayı seyret.

1445

Ey Bulut! Sen Güneşler cihanındansın. Bilgisizlikle tersine iş yapıyorsun. Senin zulmünden bizim cihanımız karanlıklara bürünür. Şu halde ağlamak bize yararlıdır, ama sen ağlıyorsun bize.

1446

Ey Hurilerle, Tanrıçalarla dolu Tanrı bağı! Halkın gözünden niçin bu kadar uzaksın? Ey gönül sen henüz zafer şarabından tadmamışsın. Onun için o bağı tanımazsın; mâzur sayılırsın!

1447

Ey taze fidan! Sana günün birinde gönüller yakan o ateş düşmedikçe kurumazsın. Ten hırkasını yırtıncaya kadar g'nülsüz yatarsın, ama candan aşk öğrenirsin Aşk!

1448

Ey Çöldeki yükselen sancaktan daha güzel boylu sevgili! Ey Helva içindeki şekeri andıran tatlı dilber! Korkuyorum benim için kötü düşünür, bana huysuzluk edersin diye; yahut da kafanda başka bir sevda yerleşir.

1449

Ey cefalarla dolu dilber! Bu yankesicilik, bu göz bayıcılık daha ne kadar sürecek? İçindeki gizli düşünceleri niçin açıklamıyorsun? Bana vefalı davranmaktan baş çevirirsen, sanırmısın ki içinden geçenleri anlamam?

1450

Efendi! Niçin beni kolsuz, kanatsız bıraktın? Her tarafımdan sevap kokusu gelirken beni günaha soktun. Ben senin torbanda bir inci görüyorum. Hangi suçumdan ötürü, sen benim çuvalıma toprak doldurdun?

1451

Ey Top çeneli sevgili! Çevgân gibi kıvrım kıvrım zülüflerin var. Yay gibi kaşlar, Ok gibi kirpikler sende. Güneş alınlı, Ay çehreli güzel sensin. Ne şarap renkli dudakların, ne sarhoş gözlerin var!

1452

Ey Haçı boynunda dilber, ateşe tapan güzel! Saçlarının köküne hep taze amber mi sürrersin sen? Dudaklarımı öpücüklerinle pek az

okşuyor, yanıma hiç gelmiyorsun artık. Gelince de korka korka geliyorsun bana!

1453

Ey Sâkî bize önce verdiğin bâdeden sun! Hele birkaç batman daha getir de keyfimiz tamam olsun. Ya önce onun tadını tattırmayacaktın bize; yahut da şişenin ağzını açtıktan sonra, bizi mest ve harap etmeye bakacaktın!

1454

Ey gümüşt en servi yi andıran can sâkîsi! Sen hasta gönüllülerin yüreklerine rahatlık veren can dermanısın. Bugün senden sarhoş olanlar hep mahmurdurlar, ama bunun utanç ni hayet dönüp dolaşıp yine sana gelecektir.

1455

Ey yüzünün sanatı hep canları süslemek, zülfünün töresi amber sürünmek olan sevgili! Senin O sihirbazlık zincirine yaraşan onu ısırmak, gevelemek ve koparmaktır.

1456

Ey Bâde! Sen hep adalet işleyen bir şah'sın. Bir sabah şarabiyle yüz köleni birden azad edersin. Gözüm, güneş gibi hep senden aydınlanır. Bari sana kaçayım ki beni sâd edesin.

1457

Ey gönül insaf et! Sen bu müflisliğin, bu

kepazeliğınle aşka nasıl yaraşırırsın? Aşk kızgın bir ateştir. Senin ise suyun yok. Toprak başına. Böyle ne esip savuruyorsun?

1458

Bu arsanın genişliğinde uzunluk yok. (Cihan devamsız ve fânidir) Böyle bir meçhulü onarmaktan vaz geç. Cihan bir arpaya bile değmeyen bir yol, yahut bir pula bile değmeyen bir konuk yurdudur.

1459

Ey Parlayan Mum! Bilir misin sen tıpkı Sofileri andırıryorsun. Çünkü sende safa ehlin-den şu altı nitelik var: Gece uyanıksın, Nur yüzlüsün, benzin sarı, gönlün yanık, gözün yaşlı, kalbin uyanık.

1460

Ey sevgili! Her gönülde senin sevginden bir nişan, her mihrabda senden bir yalvarış yankısı var. Sonsuz bir gece, hoş bir mehtab istiyorum ki, sana her yönden gönül gamını anlatayım.

1461

Yâr'la birlikte yolumuz gül bahçesine uğramıştı. Dalgınlıkla gözüm bir gül takıldı. Sevgili, göz kırparak — yazıklar olsun sana — dedi, benim yanağım burada, sen dönmüş güle bakıyorsun!

1462

Gönülle konuştum! A gönül dedim biliyor musun bilgisizlik yüzünden, yar vuslatından uzak kalmışsın! Gönül cevap verdi: Bana yanlış yere sitem ediyorsun. Ben her zaman kavuşma çabasındayım, ama sen başı dönmüş bir haldesin.

1463

Zühre yıldızı gibi, Ay gibi güzelsin! Elin-den gelirse çık göklere, git, Ayda bir yuva kur, ama bir tekmede aşağı düşecek bir çatı kur-maktansa, en iyisi onu bir tekmede yere fırlatmaya bak!

1464

Değersizlerle bir can gibi kaynaştınsa, bize ne bundan? Sen zararlı çıkarsın! Cihanın sevgilisi olsan ne çıkar sanki? Olursun, evet olursun ama ancak geçici bir zaman için...

1465

Sende din kılığında Zerdüşt suratı var. Eşsek gibi ot yemediğin halde sırtınla ot taşıyorsun. Ayna, sendeki çirkinliği yüzüne vurunca çilgına dönüyor, ona yumruk atıyorsun!

1466

Bilgisizlerle düşer kalkarsan yalnız kalırsın. Akıllılarla birlikte olursan erkekçe yaşarsın. Git, Maden ocağındaki altın gibi kendine bir ibadet köşesi ara: O ocaktan dışarı çıktın mı donakalırsın.

1467

Sevgilim bana karşı biraz yüzünü eksitti,
ama ben o ekşi yüzden daha tatlı bir şeker gör-
medim. Şekerin o mayhoş şekerden haberi ol-
saydı, kendi tatlılığından ötürü üzülürdü.

1468

Gelip geçmiş işlere bakıp da hasret çek-
me ki sen de sofi olasın, geçen günlerini bir
daha aramayasın! Yaşadığın zamanın fırsatını
elden kaçırmadınsa vaktin adamı da, genci de,
yaşlısı da sensin demektir.

1469

Dostlar derneğinde olunca havalarda uçar-
sın, sanki. Onlardan uzak olunca da, kırık bir
kanada dönersin. Kendi kendine uçtuğun za-
manlarda, esen ruzgâra hükmedersin. Ama
kırık kanada dönünce de, ruzgârdan başın dö-
ner.

1470

Yüce boylu bir fidansın. Şeker dudaklı
bir dilbersin ama taş yüreklisin. Evet Gül
yüzlü bir tanrıça, Gümüş gerdanlı, perileri
kışkıandıran bir âfetsin sen. Yürürken bakış-
larınla gönüller avlarsın. Aman Kem gözdeğ-
mesin sana. Çok güzel yüzlüsün.

1471

Kalk, kalk da o ünlü zatın yanına
koş, O gönüller okşayan sevgilinin meclisine

gel! Bu tuzaktan dışarı fırla da o ökseye tutul.
Seni kapıdan kovsalar bile bacadan düşmeye
bak!

1472

Gecenin karanlığına ay ışığının çadırını
kuruyor, akıl uyurken yüzüne su serpiyorsun.
Herkes bir tavşan uykusu için müsaade edi-
yorsun, ama ayrılık kılıcı ile uykunun da boy-
nunu vuruyorsun.

1473

Yârimin gül bahçesinden bir kerre geç-
mek, onun gül yüzünü bir kerre görmek ge-
rek. Sana habersizlik âleminden (Bilmezlik
ülkesinden) bir haber alabilmek gerekli ise,
o zaman haberin olmadan topu meydana
kapmış olursun.

1474

Bana bir insanlık et de yanağını göster ki,
ben de bir gün mutluluktan söz açayım bari!
Ey cihanın canı; sana hiç cimrilik yaraşır mı?
Seni görebilmek, insan oğluna sevinç veren
bir bahtiyarlık değil mi?

1475

Ey Sevgilinin hayali gel karşıma! Yine
bir coşkunluk var sende, gözümün içinde otur,
çünkü sende ışık dolu. Bahtında sanki zöhre
yıldızından inmiş sazsöz yankıları, göğsünde
Davud gibi Zebur nağmeleri var.

1476

Beni, Can gibi gönül gibi bilinmez, belirsiz bir hale koydun. Çalmadan oynayan, el çırpan aşıklar gibi oldum. Nereye gideyim dedim, Can'ın gidecek bir yeri yok. Ama sen beni, can gibi hep mekânsız ve cansız yürüttün.

1477

Benlikten geçersen yüzlerce rahmet görürsün. Kendine gelince de binlerce zahmet çekersin. Hep Firavun gibi sakalını tarayıp durma: Birşey taramak istiyorsan bıyığına yaraşacak bir tarak bulmaya bak.

1478

Kötülük ediyorsun, iyilik umuyorsun. Kötülüğe yaraşacak karşılık, elbette kötülüktür. Tanrı Kerem ve Rahmet sahibidir. Ama sen arpa ekersen nasıl buğday biçebilirsin?

1479

Sen ki hep kalleşlerle düşüp kalkıyorsun. Aşk ocağında canın nasıl sevda pişirebilir? Hiç kendine zahmet verip de öteye beriye kaçma! iyi bilki sana bundan sonra artık sığınacak yer yoktur.

1480

Bilmem senin kokunu mu aldım yoksa hoş kokulu bir gül mü kokluyorum? Hayır

hayır seni görünce güneşi mi, yoksa yıldızı mı seyreliyorum. Gece oldu, pencere tarafına bak diyorsun. Hayır hayır sen gidersen gece O zaman başlar.

1481

Ay yüzlü sevgili! Hep gideyim gideyim dersin, dönen çarhıfelek gibi altüst edersin beni. Sen bir arslansın, ben de senin pençene düşmüş zavallı bir av gibiyim. Önce kalbimi yedin, şimdi de ciğerime saldırıyorsun.

1482

Zavallı gönül! sen ki her eseri yansıtan bir gümüş aynasın. Safadan baş çevirince baş ağrısına tutulursun. Ey Hayrı da, şerri de yansıtan ayna! Senin o hayallerden haberin yok, sa, bundan ne üzüleceksin? Sana ne?

1483

Aşkın ateşine yanmadıkça, onun hararetiyle ısınmadıkça su içmedim. Senin hayalinin nakşını seyretmeden rüya gördüm. Su içinde olsan, o su sanki tatlı bir şarap olur bana. Hayalini içtikçe hep inler, dolap gibi dönerim.

1484

Dış yüzüne bakar, cansız bir suret görürsün. Rum ve Horasan ülkelerinden gelmiş acıip bir yaratık sanırsın. (Bana dönün) diye buyrulan Tanrı fermanındaki (Dönüş)ün mâ-

nası şudur: İnsanın iç yüzüne dikkatle bak ki, onda insan denizi göresin.

1485

Aklın başında oldukça içmekle sarhoş olamazsın. Tenden geçmedikçe, cana tapmak mertebesine erişemezsin. Aşkta sevgili, Su ile ateş gibidir. Kendi benliğinden geçip de yok olmadıkça, gerçek varlığını bulamazsın.

1486

Her önde gidenin ayak türabı olmadıkça, nefis ve âdem ordusunun başbuğu olamazsın. Sendeki (Ben) lik, (bizlik) sevdasından geçmedikçe bu iki melek ile dost ve yoldaş olamazsın.

1487

Coşkunluk ve dalgınlık içinde tevbe ettim. Aşkın, bu mihnetli aşkın sözlerini işitince, üzerime Tevbe odunundan yanmış bir ateş attı. Bir daha tevbe etmeyeyim diye beni yakıtı bitirdi.

1488

Dün gece ne düş gördün biliyormusun? Hayır, o böyle kolayca bilinemez. Tanrı bunu senin teninden gizlemiştir. Ey Şahna, bundan niçin üzgün değilsin?

1489

O peri yavrusunun aşığı olduğun gün-

denberi, her an ruzgârda savrulan toz gibi kararsız oldun. Diyelim ki bu tutkunluk yüzünden ateş içindesin: Seni orada bir zaman bırakayım. Ola ki, bu yanıp yakılma sonunda üstad olasın.

1490

Derd çekmeden dermana eremezsin. Can vermedikçe cânânın vuslatına yol bulamazsın. Halil İbrahim peygamber gibi ateşe atılmazsan, Hızır gibi Bengisu kaynağına varamazsın.

1491

Mücevher madeni arıyorsan, maden sensin. Bir lokma ekmek hevesinde isen, ekmek sensin. Bu nükte ve işareti bilersen, iç yüzünü anlarsın bu sözün. Bu O demektir ki, sen her ne arıyorsan ondansın!

1492

Aşk, şarapçılıkta cimri davranmadı. Sâki gel; Sen de gönül okşamakta cömert davran. Başında ağrı varsa kendine sitem et. Degirmene kerpiç götürürsen ancak toprak getirirsin.

1493

Daha ne vakte kadar bu yoksul canı düşünecek, daha ne kadar şu zahmetlerle dolu cihanın üzüntülerini çekeceksin? Cihanın senden alacağı ancak bu kalıptır. Onu bir çöplük say, daha ötesini düşünme!

1494

Sen su değilsin, toprak değilsin, bambaşka bir şeysin sen! Şu su, toprak cihanının dışında yolculuk ediyorsun. Sendeki kalıp sanki bir ırmak, can da o ırmağa karışmış bir Bengisudur. Önce bulunduğun yerde, bunların ikisinden de haberin yoktur.

1495

Bu sarhoşluktan sen doydun ama ben henüz zevkine kanamadım. Ben senin var olduğun yerde yok oldum. Su, değirmenin oluşundan döküldükçe taş döner, aşağıdan bir ezgi tutturur.

1496

Can, ezeli canın iltifatını görünce artık benimle ortaklığa son vermek ister. Canı yerinden oynatan bu oyunlar, bizi bir oyuncak yaptı; yedi, bitirdi...

1497

Aşktan, canımda can artar. Sevdalardan daha latif bir sevda uyanır içimde. Tenimin ülkesinde öyle şûh ve sürtük güzeller var ki, her gün bir menzile konar, her gece bir yerde sabahlarlar.

1498

Sevgili canım! Senden bıktım mı sanırsın? Hayır hayır aslâ. Senden başkasına mı yârolurum sandın? Hayır hayır hayır senin

vuslet bağında güller görürken, öyle her dike-
ne gönül kaptırır mıyım ben? Hayır hayır
Aslâ...

1499

Diyelim ki her yaptığım iş hata; sevabım
sensin, bu yeter bana. Şu kırık dökük ömrüm-
de tek dileğim sensin, bu yeter bana. Biliyo-
rum bana soracaklar: ne yaptın orada? Ceva-
bım yine sen olacaksın (Seni buldum ya) bu
bana yeter.

1500

Mademki bizim elimizden kurtulmanın
çaresi yok. Hiylemize karşı da bir kurnazlık
yolu bulup kendini bir tarafa çekemezsin. Ya
önce vermiş olduğun malı tekrar geri alırsın,
yahut da en iyisi bizden bir daha baş çevir-
mez, yolumuza baş koyarsın.

1501

Bana din yolcuları gibi davrandın. Beni
yakın emanet yükünün hammalı yaptın. Ben
arık bir kulum, bu yük ağır dedim ama bana
güç verdin, demir gibi sağlam kıldın beni.

1502

Bu nasıl iş? Başkalarının derdine derman
olur, sıra bize gelince ayak sürütürsün! Ben
herkesten sonra belki bize gelirsin diye sab-
rettim. Evet geliyorsun, geliyorsun ama kapı
halkası gibi hep kapı dışında kalıyorsun.

1503

Sen candan kaçarsan can da senden kaçar. Eğer gönülden kaçırıyorsan ben de gönülden kaçayım bâri. Sen bir ok'sun, biz henüz yay gibiyiz. Ama ne garip ki sen kemandan kaçan bir ok'sun.

1504

Erkek yürekli isen, canını bizim yolumuza koy. Yoksa bizden başını korumak için bir çare düşün. O Melek, gönül darlığı yüzünden kimseyi bulamadı. Sen de Hak'kı arıyorsun ama halâ balçıkta bocalıyorsun.

1505

Can, gündüz yılana, gece balığa benzer. Bak ki sen nasıl bir can ile yoldaş olmuşsun? Gâh sihir meleği olan Harut ile kuyudasın, gâh zöhre yıldızının ortasında aya bekçilik yaparsın.

1506

Mahmur göz, parlak yüz var sende. Mücevher hazinesisin sen. Bedahşan yakutu var sende. Diyelim ki gonca gibi gizli gizli gülersin ama kendi güzelliğinden gülü de güldürürsün sen.

1507

Feryad O kara gözlerinin sarhoş eden bakışlarından. Hep tek başına içmeyi âdet edinmiş o gözler; bu vefasızlık ve cimrilik neden?

Şarap içmediğin halde şıra sıkıyorsun. Bu ne demek?

1508

O kadar beyana sığmayan sözler söyledin,
o kadar söz hazinesinin çevresinde dolaştın;
Söz gemisini düşünce denizinde öyle yürüttün
ki, ne tekne kaldı, ne sen kaldın ne de gemi.

1509

Gözün her cilveleşmede sarhoşluğu yakar.
Gönül yakmaya başladı mı binlerce kan döker.
Gönül ayaksız olduğu halde, elsiz bir fettanın
elinden ayaklanır.

1510

Nasılsın Ey Güzellikte eşsiz sevgili! Beni
kaç kerre kendi benliğimin dışına çıkardın.
Seni tanıdığım ve gördüğüm gündenberi bütün
bildiklerimi, gördüklerimi unutturdun bana.

1511

Gece bana ayak çırparak neş'elenerek ge-
liyorsun. Gece yarısı da sabah safası gösteri-
yorsun! Gecenin düğüm düğüm olmuş zülfünü
çözüyorsun: Aman, Kem göz değmesin sana,
çünkü çok güzelsin.

1512

Sarhoş olunca surahiyi ayağa vurursun.
Kendi can düşmanından fikir danışırsın. Hem
bâde içer, hem Ney çalarsın ama bunların her
ikisini biryerde yapmak hevesine kapılma, ey
Ay yüzlü!

1513

Yokluk, nasıl hayat artırmadan dem vura-
bilir? Yokluktan bir lokma bulmuş, onu hoşça
geveliyorsun ama sana ondan tabak tabak hel-
va gelse bile orada ne dükkân, ne de helvacı
belli.

1514

Ey Ney çalan sevgili mutrip! Bu çaldığın
ney, şeker kamışı sanki. Ama sen olmayınca
şirin düşmez. Her sabah erkenden bana geldik-
çe, ihtiyar âlemden taze bir genç geldi sanırım.

1515

Diken ekersen nasıl gül biçebilirsin? Top-
rak olmayınca nar çiçeği nasıl meyve verebilir?
Senin işlerin birer tohum, cihan bir değirmen-
dir Değirmene kerpiç götürürsen toprak geti-
rirsin.

1516

Sana nasıl olur da aya benziyorsun diyebi-
lirim? Boyun, bosun bostandaki serviyi andırı-
yor da diyemem. Ayda o yakut renkli, şeker sa-
çan dudaklar ne gezer, Servide o cana yakın
salınmış nerede?

1517

Beni hoşlandırıyor, hoşça yakıyorsun beni!
Perdeyi hoşça yırtıyor, yine hoşça dikiyorsun.
Kocalıkta gençlik dersi veriyorsun bana, hem
de genç tâlihden ihtiyarlığa seslenmeyi öğreti-
yorsun.

1518

Şu zamanede tek ve eşsiz bir insan olmak yahut din yolunda olgunlaşmak istersen, bunu Erenler meclisinden başka yerde arama. Erkekçe yaşamak istersen, olgun bir Tanrı erinin çevresinde dolan!

1519

Kendini bir an için sevgili ile birlikte mutlu bulursan, ömürden payını o zaman almış olursun. Aman, o mutlu anı kaçırmamaya çalış, çünkü böyle bir fırsatı bir daha az bulursun.

1520

Gönlünü hoş tut! Sofi, hoş huylu olur. İçinden neş'eli, sevinçli olur sofi. Sofi saftır, onda gam yer bulmaz. Sofi Keykubad olur, Keyhusrev olur kendi âleminde.

1521

Hiç bize doğru bir göz , atmazsın. Bu günahdır diyelim, bir günah işlemezsin. Gönül, gül yanağında bülbül gibi inlemekte ama sen gönlümün aynasına bir âh bile çekmezsin.

1522

Kendini hayırlı gösteriyorsun ama şersin sen! Yumuşak, pis bir erkek yılanı andırıyorsun. Evet Başbuğ olmuşsun, ululanmışsın, altın'ın, servetin var ama insaf et ki çok kahbe analısın sen!

1523

Ölümsüz bir hayat, açık bir yoksulluk
örneği istersen, Tanrı erlerinin yolundan sap-
ma ki fırsat elinden gitmesin. Erkekçe dav-
ran ki hayatın ne olduğunu anlayasın.

1524

Beni gönülden çıkaracağını, pılımı pır-
tımı çamurlara atacağını hiç düşünmezdim.
Senin için dost ve düşmanla çok konuştum.
Hep senin lâfınla oyalandım ama ne yazık ki
beni çok utançlı bir durumda ortada bıraktın.

1525

Güzellik ülkesinde sultan sensin işte! Lu-
tuf diyarında en ünlü yol gösterici sensin.
Aşıklar kılığında cansız olmuşsun ama insafla
gördüm ki sen güzel bir cansın.

1526

Ten toprağa gidince cansız kalırsın. Ama
can feleklere yükselince ruhun şad olur. Mut-
lu olursun. Topraktan parlak menekşeler biter-
ken, nasıl olur da böyle bir bostanın servisi
meyvesiz kalır?

1527

Seni gönülde bırakmaki yaralanasın, Gö-
zümde kalıp da diken olmanı da istemem. En
son nefesimde bana yâr olman için. Sana an-
cak canımda yer veririm, gözde gönülde değil.

1528

Oruç tutmakla bir an olsun tabiat kirlere-
rinden arınır. Temiz Tanrı erleri ardından se-
malara yükselirsin. Onun kutsal yakışı ile tu-
tuşur, mum gibi yanar, nûr olursun. Ama lok-
ma karanlığında ancak, kara toprağa lokma
olursun.

1529

Gazellerin, Ney'lerin ,feryatların etkisi
altında ateş gibi yanan çehrelerden bir duman
gelir bana. Gerçi sevgilideki dilberlik töresi
hoştur; Pek hoştur ama, nerede o dilberlik ki
gönül okşayıcı olsun?

1530

Habersizlik âleminde her şeyden haber-
siz olsaydık ne olurdu? Hele O hayır, şer dü-
şüncesi de olmasaydı ne olurdu? O senin aklın,
benim kulağım hep kapı halkasında olsaydı
da şu altın, gümüş halkalar olmasaydı ne olur-
du sanki?

1531

Gözümün içinde hep sen varsın, yoksa
kime bakayım ben? Kafamın içindeki hep sen-
sin, ama kimin delisiyim ben? Bilmediğim bir
yerdessin ama acaba orası neresi? Senin aşkın
olmasaydı benim orada ne işim vardı?

1532

Dervişlere ululuk gerekmez ayıptır. Sal-
tanat ve debdebe hevesi, onların gönüllerine
ağırlık verir. Dostun yolunda ululuğun diken
olmasından, tam bir fakirlik daha hoştur.

1533

Sevgili dudak ucuyla bir şey mırıldandı.
Duysaydın divane olurdu; akıldan eser kal-
mazdı sende. Yarabbi O ne büyüğü sözlerdi ki
o okuyunca, taşın bile gönlüne işledi.

1534

Sevgili bana her türlü gönül okşayıcı
sözlerden sonra dedi ki: Öpücük alacaksan
bari benden al bunu. Sordum: Para ile mi?
Hayır dedi parayı ne yapayım? Ya Can mı
istiyorsun? dedim. Evet, evet dedi.

1535

Gönül kim oluyor? Onun sultanı, başbu-
ğu, sahibi sensin hep. İyiliği, kötülüğü, kâfir-
liği, dervişliği de hep sensin onun. Gözüm sa-
na eğri bakıyorsa ne yapayım ben? Sen ken-
dine sitem et. Çünkü benim göz aydınlığım,
ışığım sensin.

1536

Dün gece aşk ile, özlemle coştum. Saki-
den bâde sunmasını diledim. Ama o bana yüce
makamını, eşsiz güzelliğini gösterince ansızın
ben yok oldum. Ancak sakî kaldı arada.

1537

A Gönül! dün sarhoştun, çeviktin, yolcu idin sen! Bugün içtin ki dünden daha beter olmuştun? Yeşil başlı taze bir fidan gibi çırpıyor, seher vakti gibi güneşin perdecisi ile oynaşıyorsun.

1538

Dün biri soğuk bir Efsun okudu ama kendisi okuduğu efsundan daha soğuktu. Evet aşk sofrasına çok sinek üşüşür. A sinekten daha aşağılık adam! Senin gibi bir sinekten kim ürker ki?

1539

Dün o aydın günlerin devleti içinde idik. Bu gün bu âlemi yakan ateş ne? Ne yazık nasip defterimize Tanrı'nın eli onu da yazmış, bunu da.

1540

Ecel çölüne ayağımı bastınmı, yokluk ülkesinde bir kavgadır koparırım. Yokluk buna şaşar, her iki cihanın hiç bir yerinde böyle bir divane yoktur, diye hayret eder.

1541

Her iki âlemde de sevgilim, dostum sensin! Çünkü her gamlı günümde feryadıma erişen sensin. Ey Ay gibi nûr ve ışık saçan Devletli! her iki âlemde de yalnız senden ve senin

ikramına uğramış olan Hak erenlerden başka kimse yoktur.

1542

Aşk bahsinde iki canın, tek bir can gibi olması yaraşır. Zarif kişilerin mezhebinde mânadan anlamak gerek. Ağızdaki otuz iki dişten biri ölçsüz uzayınca, artık beden dişsiz kalmış demektir.

1543

Senin aşkına düşeli gözlerimden çok kan damladı. Canım teminde çok inledi. Ey Cihanın canı sen halâ anlamadın mı halimden? Çarh seni bahane ederek bana ne kadar sür-tündü?

1544

Gönül benden sordu: Kimi arıyorsun? söyle bana! Böyle diyar diyar, şaşkın şaşkın ne dolaşıp duruyorsun? Git dedim git! Sen benden bunumu soracaktın? Ben senin elinden başı dönmüş bir haldeyim, sen halâ benden kimi aradığımı soruyorsun.

1545

Hekime gittim, sordum: Aşk hastalığına tutulmuş zavallıya ne buyurursun? Ey keskin görüşlü üstad! Bana dedi ki: Sifatlarından geç, varlığımı yok et! Yani neyin varsa hepsini dışarı at.

1546

İyice bir sarhoş olayım diye yâre uğra-

dım. Çekil kapımdan dedi. Şimdi sarhoşluk zamanı mı? Hayır, açkayı; ben sarhoş değilim dedim. Öyleyse git dedi, Mademki kendisedin, varlığından geçmemişsin demektir.

1547

Zahit kişi idim. Ezgiler söyledin bana. Meclisin baş fitnecisi oldum, hep ikçi arayan bir zavallı ettin beni! Ağır başımla seccademde otururken köy çocuklarına oyuncak ettin beni!

1548

Sarhoşum, sarhoşum: Bir güzelin sarhoşuyum. Şarap içtim. Evet şarap içtim, birinin elinden içtim. O beni bir kadeh gibi parçaladı kırdı ama hemen tekrar doldurdu beni. Onun bu kırışı boşuna değildi. Belki bir kırdıran var "perde arkasında"

1549

Ben senden daha yeşil, daha taze bir fidan görmedim. Senden daha parlak, ışık dolu bir Ay parçası da görmedim. Hele senden daha erken uyanan bir seher, senden daha tatlı bir şeker görmedim.

1550

Sakı hem and içiyor, hem de neş'eden uçuyordu. Aşıklık sohbeti hakkı için diyordu: Eğer şehirliye, köylüye bir bâde sunacak olsam, cihanda tek akıllı kimse bırakmam.

1551

Kılıç eğer canın boyunu vursaydı "Hak yolunda öldürülenlere ölmüştür demeyin belki onlar diridirler" meâlindeki âyet nasıl inerdi? Yahya peygamberin ruhu bakî olmasaydı, onun başı kan içinde üç ay bekler miydi?

1552

Gönül, dilekleri aydınlatan bir ışık; dost ayrılığından ileri gelen yırtığı dikmek için bir mumdur sanki. Ey gönül yapmaktan, yanıp yakılmaktan habersiz olan gafil! Aşk insana kendinden gelir, öğrenmekle elde edilmez.

1553

Yüz uzun gün biribirine eklenseydi, can yine bu feryat ve fiğandan doymazdı. Ey bizim şu sözümüze gülen zavallı: Sen halâ mecnun olmadın, henüz bilgin geçiniyorsun.

1554

Halini anlatan bir güvercin gördüm. Yüce bir dal üstünde hem ağlıyor, hem inliyordu. O inledikçe ben, Ne hoş inleyişin var! Hep bu perdeden inle diyordum Ona.

1555

A Güzel Tanrıça! aşkın ne dilberlikler etti, Kulunu öldürmek için ne sihirbazlıklar gösterdi bana! Bu Semerkand'i andıran gönül ülkemde hep aşkıdan bir parça var. Bana ne kâfirlikler ettiğinden haberin yokmu?

1556

Bayram geldi bayram. Çok kutlu bir bayram. Feleklerin ağzı olsaydı buna gülerdi. Bu böyle ama bunu benden işitseydin dedim ki, Ne yazık bayram bizim bayramımızı göremedi.

1557

Älem yeşil, her taraf bağ bostan, bir gül yanaklının güzelliğinin aksi ile gülümsemekte. Her yer parlak bir mücevher madeni gibi ışık saçmakta; her yön, birbirine kavuşmuş canlar gibi mutlu.

1558

Ne mutlu, ne mutlu, dostlar ne sevinç bu? Artık o vefasız zambaktan kurtulduk. Bin türlü özgürlüğe kavuştuk. O diyordu ki: aşıkla-rın nasibini ben veriyorum. Evet veriyorsun veriyorsun ama ey Ay yüzlü güzel! sadece bir sevgi veriyorsun.

1559

Gece geçti halâ gönlün doymadı A (İyç) (*)li dostum. Eğer o hiçlik semasının Ay yüzlü güzeli eline geçmiyorsa düşünme: Dostlar hep uykuda. Bunun tek çaresi kızıl şarapta başını düzenle!

(*) İyç yahut İyk fars eyaletinde güzel bir kasabadır.

1560

Bayram geldi. Herkes elinden geldiği kadar ziyaretlerden sonra süslendi, bezendi. Bizim bayramımız da sensin, bizi de sen süsle! Ey her diken üstüne gül kaftanı giydiren Ulu Mevlâ!

1561

Gamı gördüm, Elimde bir kadeh şarap tortusu tutmuş, sordum: Ey Gam hayır ola neden yüzün sarı? Ne yapayım dedi. Sen sevinç getiriyor benim pazarımı alt üst ediyorsun.

1562

Üzüntülerimi gamdan saymazsın, beni gam içinde erimiş ipliğe döndürdün. Bana gerçi: Ben senin değilmiyim, neden üzülyyorsun? dersin ama korkarım ki, sen benim olmayasın da beni çerağ gibi yandırasın!

1563

Kâfir olmadınsa, İmandan nasıl söz edebilirsin? Can'dan geçmedinse, Cânan'dan nasıl dem vurabilirsin? Sen henüz nefis kavgasında bocalayan arık bir insansın. Sultanın sırtlarından boş yere nasıl söz açabilirsin?

1564

Kendimdeki olgunluğun değerini bilseydim, elimi eteğimi yerden toplar, yavaşca tek başıma göklere uçardım, Semalarda dolaşır-

ken de başım dokuzuncu felekten daha yüce mertebelere yükselirdi.

1565

Eğer bu Tanrı sırrına emin ve âşına isen, gönlünü yitirmişlerin oyunlariyle alay etme! O bir oyundur; evet Oyundur ama ondaki doğruluk ateşi, nice aşıkları döne döne öldürmüştür.

1566

Mezeler, kebaplar yesen, katıksız nefis şaraplar içsen ne çıkar? İyi bil ki bu uykuda su içmeye benzer, Uykudan uyanınca yine susuz olduğunu anlarsın. Çünkü rüyada içtiğin suyun sana bir faydası olmaz.

1567

Gönlümdeki derdin nakşını belirtmek mümkün olsaydı, her zerre, gamdan kapkara olurdu. Bizdeki inciye yol bulunsaydı, her damla coşkun bir deniz olurdu.

1568

Güzel değilim ama bâri güzel aşıkıyım. Bâde değilim ama bâri bâdeden sarhoşum. Hep Tanrıya yalvaran gerçek dervişlerden değilim, ama, senin meyhanende toplanan sarhoşlar arasındayım.

1569

Bizim kitaptan tek bir yaprak okusaydın sonsuz bir hayranlık içinde kalırdın, ama ne

hayranlık bilsen! Hele gönül dersimizden bir dinleseydin kendin üstad olur. Nice üstadları önünde dize getirirdin.

1570

Gül yüzünün dertli bir aşığı olmasaydın, Sarayının kapısında böyle bekler, durur muydum? Kapımda durma git diyorsun bana! Âh sevgili: Ben o kapıyı beklemesem yok oldum demektir.

1571

Bu ırmak gibi yaşlar akıtan gözüme dikenle vursan da, şu tüy gibi ipince bir hale gelmiş olan gönlüme cefa oku sapsan da, ben yine elimi senin eteğinden çekemen. İstersen tef gibi yüzüme binlerce tokat vur.

1572

Tanrı tuzacağına düşer, avlanırsan kurtulursun. Kendi isteğinle yürüdükçe bağlanırsın. İyi bil ki, senin benliğin yolunda gerilmiş bir perdedir. Hep kendi kuruntularıyla başbaşa kaldıkça her zaman hastasın.

1573

Rum Kayser'inin yüzüne vurulduysa, umulur ki canlı ve kudretli olursun. Ama sakin vuslat sultanının önünde ayrılıklardan söz etme! Bu sözler yüzünden, O'nun lutfundan yoksun kalmaktan korkmuyor musun?

1574

Muhabbet meclisine ne zaman bir iş için gelsem, hep kapına bir köle gibi gelirim. Eğer baş ağrıtmak, usanç vermek kaygısı olmasaydı, belki sana binlerce defa gelmek isterdim.

1575

Akıl, dost iline yol gösteren bir klavuz olmasaydı, aşıkın yüzü de öyle Safran gibi sarı kalmazdı. Sedefte inci yetiştirmek derdi olmasaydı, böyle ağzı açık zavallı bir aşık gibi dururmuydu O?

1576

Dediler ki Sevgili huysuzdur, kavgacıdır. Aman dedim bu hoş haberi bir daha söyle: Güzel yüzü biraz ekşidir dedi. Yarabbi Şeker karşı bu ne eğri bir bühtandır dedim.

1577

A Sevgili dedim. Meğer benim gönlümün taptığı güzel sen imişsin! Şimdi yüzüne baktığım dilber, benim canım mı yoksa? Benden yüz çevirirsen, dinimden dönerim sonra. Ey cihanın canı! Benim küfrüm de, imanım da sensin.

1578

Sordum: Nasılsın Ay yüzlüm, hoş musun dedim, kederli misin yoksa? Hiç Ay'a nasılsın

diye sorar mı kimse? dedi. Feleklerde dönen ayın yüzü nasıl olur? Parlak, hoş, güzel ve düzgün değil mi?

1579

A gönül dedim, sen belâya mı düştün yine? Ben hoşum, ya sen nereye düştün dedi. Aklın bir dermanını bulmak gerek dedim. Asıl akılsız sensin ki derman içine düşmüşsün dedi.

1580

İnci, O'nun denizinde bir taştan başka nedir? Felek, onun kapısında bir perde çavuşundan başka nedir? Dostun devleti sayesinde, sabırdan başka hiçbir eksikim yok. Zaten bende sabırdan da bir renk yok ki...

1581

Sanırsın ki, üzüm bağında sararmış bir dalcık olmuşum ,ya da yavaş yavaş safran ekmişim. Senin o vermiş olduğun söz yok mu? İşte O olmasaydı kendimi bedava kurban ederdim.

1582

Senin yücelttiğin kimse nasıl alçılır? Senin gamlı yarattığın bir can, nasıl sevinçli olur? Başı gökte olan o mağrur felekler, senin bağladığın ayaklara her gün yüzlerce buse kondururlar.

1583

Öylesine güzel bir Tanrıça oldun ki dedim.

Can yurdu oldun. Eğer benden isen dedi, candan söz etme! Beni Delil ve Kanıt kılıcı ile ne kadar yaraladın dedim. Sen halâ kendine aşık-sın dedi.

1584

Zühal yıldızı çevresinde dolanırsan Zühal gibi parlarsın. Tanrı erleri etrafında dolanırsan onlardan biri olursun. Bu ocağın çevresinde dolıştıkça Yakut'a dönersin. Hele sevgilinin etrafında dolandıkça Can kesilirsin.

1585

Erenlerin gayretinden çekinmeseydim, sana dün gece söylediğim işi yapardım. Kıskaçlık araya girmeseydi, bütün ayıkların aklını başından alır, mest harap, şaşkın bir hale getirirdim onları.

1586

Yârin câzibesi bana yar olmasaydı, benim öyle şahlarla, yoksullarla ne alış verişim olurdu? Tanrı'nın O bol ve ezeli ikramı olmasaydı, Can (Yusuf) u kendini nasıl pazarda bulabilirdi?

1587

Vadide hiçbir ayak izi yok ama umutsuzlukta çok umutlar var. A gönül! sakın umut kesme: Yarın can bahçesinde bir söğüt ağacı, sana dalından hurma verir.

1588

Diyelim ki ben kötü işlerim yüzünden suç-
luyum, sarhoşum ama ey Hoca, sen akıllı us-
lusun git bâri! Sen ibadetinle mağrursun, so-
fuluğunla övünüyorsun; ama bu senin sandığın
gibi gideceğin yerin köprü başı değildir.

1589

Kaçınca Ceylanlar gibi kaçar, dövüşünce
demirler gibi çarpışırsın. A akıllı, uslu kuşça-
ğız! Sen bizim asıldığımız O gül dalına iki aya-
ğınla sarılmışsın.

1590

Sendeki sırları açıklama imkânı olaydı;
yerler, gökler birer Gül bahçesi olurdu. Za-
manede ululanma ve kıskançlık huyları olma-
saydı, o zaman her (Firavun) bir (İmran oğlu
Musa) olurdu.

1591

Önce sevip sevindirdiğin zavallıya bir yar-
dımında bulunacaksan, bâri kendine yaraşan yar-
dımı yap. Seni çok andım diyorsun bana ama,
beni nasıl andığını ancak ben bilirim.

1592

Bir soluk o sırlara aşına olsaydın, canıyla
oynayan bir sevgiliye candan müşteri olurdu.
Sen kendi kendinden sarhoş oldukça; kıyamete
kadar aklın bulanık, başın dumanlıdır. Ama o
güzelin sarhoşu isen, ayılırsın düşünme.

1593

Gönlünü yakıp yandıran bir sevgilin varsa, yahut için gizli bir muhabbetin hevesleriyle dolu ise, gerektir ki her nefesinde sana gönül rahatlığı veren o feryatların yankısı eksilmesin.

1594

Bizden selâmı, iltifatı kestir ama; şarap gibi hep şenlik, esenlik var sende. Cihanın çobanı, canların koruyucusu sensin: Çevredeki kurtları hey hey hey diye kovalamıyorsan ne çıkar?

1595

Bana sen divanesin, mecnun huyu var sende diyorsun. Asıl divane sensin ki delide akıl arıyorsun. Ne utanmaz, ne demir gibi bir yüz var sende diyorsun. Belki öyledir. Çünkü aynanın yüzü her vakit demir gibidir.

1596

Hekime dedim ki bana bir ilaç söyle: Bilgin bir eda ile nabzımı tuttu. Neren ağrıyor, gösterir misin? dedi. Elini sevdalı kalbimin üzerine götürdüm...

1597

Gönüle sordum: Gerçek varlığın yolu hangisidir? Dedi ki, onun yolu gönül alçaklığında. O halde dedim, Gönül niçin alçalmadan ür-

ker? Çünkü dedi, gönül bunu huy edinmiştir;
onun yaratılışı böyle.

1598

Gâh onun gamıyla candan geçersin, gâh
onun hikâyesiyle gönül derdinden söz açarsın:
Niçin böyle cihan çevresinde başı dönmüş bir
halde dolaşıyorsun? O senin dışında değil, sen
kimi arıyorsun?

1599

Dudağını her bûse hırsızının dudağı üstü-
ne koyarsın, sıra bize gelince de bahalı satar-
sın. Sebepsiz herkesin suçunu bağışlar ama be-
nim suçumu elinle, ayağınla yakalarsın.

1600

Kuşlar kafesten uçmuş, kafes de kuşlardan
bomboş. Ey kuş! Sen hangi diyardansın ki
böyle neş'eli bir haldesin? Senin feryatlarından
sonsuzluk yankısı geliyor. Aman hep bu per-
deden inle ki, hoş inleyişin var!

1601

Bir insan var ki, felek onu bir dert ile ya-
ralamıştır. Bir insan da var ki, Kâşkî dünyaya
gelmeseydi dersin. Ne yanlış görüştür ki, hal-
kın dilinde ona da insan derler, buna da.

1602

Ben çağını geçirmiş, faniliğe doğru giden
bir ihtiyardım. Beni taze civan ettin. Ölmek

üzere idim. Canlandırdın beni. Yolunda tama-
miyle kendimi yitirmekten korkuyordum. Ama
şimdi yeniden buldun beni artık, kayıp olmak-
tan korkum yok.

1603

Bir zerre idim. Dağdan daha güçlü ettin
beni, geri kalmış bir zavallı idim; herkesten
ileri geçirdin beni. Harap ve yaralı gönlüme
derman oldun da; beni sermest, kendi kendine
el çırpan neş'eli bir insan ettin.

1604

Dün gece rüyada bir Dolunay gördüm. De-
niz renkli, acaip görünüşlü, gümüş gerdanlı bir
âfet. Bu gün her kapının etrafında dolanıyor.
O Dün geceki sevgiliden ne haber diye rast ge-
lene soruyorum.

1605

Ben senin canın değilim! Bana yanılıp da
canım deme! Ben (Bağdatlı) Güneyd ile (Serive
Sakatî) nin canıyım. Ben nasıl olur da öyle
her kör gönüllü duygusuzların canı olabilirim?
Hele (Öfkeli) anlamına gelen Sahatî ile Sakatî
arasındaki farkı anlamayanların.

1606

Ben rüzgârım, sen yapraksın. Titremez de
ne yaparsın? Sana verdiğim bir işi başarmaz
da ne yaparsın? Bir taş attım, destini kırdım

ama sen yüz denizi, yüz inciye değmez de ne yaparsın?

1607

Zavallı ben şu kupkuru dudakla sana taze bir buse konduramazsam, aşkınla âlemi birbirine katarım. Ama dudakla bir öpücük verirsen ayağına kapanır, elciginizi başıma koyarım.

1608

Dün gece kâse elimde, rebabımla seher vakti kâsecilerin şarkısını söylüyordum. O Perileri kışkırtan âfet, elinde bir mey kâsesiyle çıkageldi, dedi ki: Kâseyi yere çarparsan, yerine surahi alırsın.

1609

Bize aşkınla tefler çaldırdın. Yüz denizi nağmelerinle coşturdun. O (Lâhavle) den esen kuruntuları, bizim gemimizde birer kahraman ve savaşçı yaptın.

1610

Ay, dün gece yasdığına vurmuştu odanda. Kışkırdım da hemen başını, ayağını kirayım dedim. Ay kimdir ki, seninle bir yasdığına baş koysun? O cihanı dolanan, parmakla gösterilen gece sürtüğü kim oluyor? dedim.

1611

Giderken, hayalin gözlerimde konuk oldu. Mayasındaki güzellikten dolayı, gözümde va-

tan tuttu. İki gözüm, o hayale sâki oldu. İşte benim konuğumsun dedi. İçeceğin kadar içebilirsin. "Dilediğin kadar göz yaşı sana".

1612

Gül gibi doğuştan güleçsin sen! Bahtından, taliinden dolayı dâ çok mutlusun. Ne mutlu sana! Gül dalı gibi yeşil başlı, servi gibi serbest, düzgün boylusun. Ama ne garip servisin ki, hiçbir yere bağlı değilsin.

1613

Ay, karşısına geldi: Sen benim canımsın dedi. Sevgili hayır dedi. Sen benim en düşkün kölelerimdensin! Sevgili her nekadar o konuşmada yüksekte atıyordu ama benden de kendisine, sen benimsin diyeceğimi umuyordu.

1614

Öyle bir şahlar şahının yüzüne vurulmuşuz ki, sevgisi Bengisu içinde oynayan bir balık sanki! Geç kaldık, günümüz erken doğdu. Feryat! Şu vakitsiz kopan gürültülerden...

1615

Sana senden bir haber var mı? Yahut kendini biliyor musun sen? Görüşün nasıl? Bulanık mı, yoksa kendini iyi seçebiliyor musun? Gönül evi Hurilerle, perilerle dolu, karma karışık bir halde. Sen de bir köşeciğe çekilmiş, gizlice orayı dikizliyorsun.

1616

Seninle daha ne zamana kadar, öyle harmanı yanmışlar gibi umutsuz yaşayacağım? Hele sen daha ne kadar, bizden elini eteğini çekeceksin? Söyle! Daha ne kadar düşmanların işine yarayacaksın? Daha nice bir senin gamını çekeceğim? Sen de öyle gamsız yaşayacaksın, söyle!

1617

Sevgili: Ben gönülsüz, neş'esizim; sen de gönül okşayıcısın, gerek ki benim sitemlerimden incinmeyesin. Ya önce benden aldığın o gönlümü geri verirsin, ya da gönülsüzlük yüzünden yaptıklarına katlanırsın.

1618

Ben, ben değilim; eğer bir an ben, ben olsaydım bu âlemi zerreler gibi biribirine çarpar-dım. Eğer gönlümü benden koparan sevgili benim olsaydı, kendimi bir ağaç gibi yerden söker çıkarırdım.

1619

Tanrı buyuruyor ki: Ey Hercâi! Kuru kalabalıktan ayrıl ki, has kullarla beraber olasın: bizimle birlikte olmaya alış ki, o sevgili her gece yapa yalnız karşına gelsin.

1620

Bil, ama her bildiğini söyleme ki bir kepa-

zeliğ olmasın: Erkeğin süsü, güzelliği yalnızlıktır. Biri dedi ki buna ne lüzum var, burada bir melek var ki keskin görüşüyle kılı kırk yarar.

1621

Bu zamanede diyar diyar dolayan, yerleri ölçen biziz. Şehirden şehre geçerek şehirleri süsleyen yolcu biziz. Engin bir denizde kendini kaybetmiş, yolunu şaşırılmış bir gemiye dönmüşüz. Her gün bir menzilde her gece bir konaktayız.

1622

Çağırılmadığın yere gidersen âleme gam olursun. Çağırıldığın yere gidersen onlara yakın akraba olursun. Kâfir bile, Tanrı çağırmadıkça gitmez. Yazıklar olsun sana, bir kâfirden aşağı mısın?

1623

Yanaklarının nakşini Tanrı işlememiş olsaydı, üstadın sendeki nakşe hayran kalırdı. Muhabbetinin nişanı canda olmasaydı, senin aşkınla can vermek çok kolay olurdu.

1624

Benden ayrılıp gittin ama umutsuz değilim. Benim üstüme başka bir yar seçersin diye de düşünmüyorum. Canım tende oldukça senin

gamını çekeceğim. Umutsuzlukta da çok umutlar vardır.

1625

Ney dedi ki, uzun yıllar ayağım toprakta idi. Ansızın bir heves uğruna başımı kestiler. Bir zalimin elinden dokuz yara aldım, ağırca yaralandım. Şimdi her nefeste, benden bir inilti geliyorsa çok görme!

1626

Ne Ben benim, ne Sen sensin, ne de sen bensin: Ama ben yine benim, sen yine sensin hem de sen bensin. Ey Hoten'li güzel! Şimdi ben seninle öyle kaynaşmış bir haldeyim ki, hep yanıyorum: Aceba sen ben misin, yoksa ben sen miyim?

1627

Her toprak parçasını bir aya döndürdün, Ay'ı da bir şahın eşi kıldın. Nihayet ayrılık ateşinden, bir Âh'ın dumanını çıkardın. O Âh'dan da kendi vuslatına yol verdin.

1628

Her gün erkenden bir ırmak kenarına çadır kurar, hoş kokulu gül bahçesine yüzlerce nakış işlersin! O zaman gönlümüz semaa gelir, tef gibi her nefeste binlerce tokat vurursun ona!

1629

Her gün bu topluluğa bir kargaşalık düşürür, binlerce sağ canın kökünü kazırsın. Bu devran sonsuzluğa kadar böyle dönüp gidecektir. Yoksul canlara karşı cömertlik senden olacaktır. Çünkü her varlık sende, Gani sensin.

1630

Herkesin bir kimseceği, herkesin bir dostu var. Herkesin bir hüneri, herkesin bir işi var. Bize gelince gönlümüzün bir köşeciğinde, sadece yârin hayaliyle başbaşa kalmışız. Hazreti Muhammed'le Ebûbekir'in mağarada başbaşa yalnız kalışları gibi.

1631

Her gece kulunla başbaşa kalırsın, yer yüzüne serpilmiş ay ışığının sanki: Oraya buraya yalpalayarak yürüdüğün zaman, senin o uyku dolu, sarhoş gözlerinin kulu olurum ben.

1632

Herkesin bir yavrucuğu, herkesin bir sevgilisi var. O vefalı yâr nerelerde kaldı? Aca-ba! Bir köpeğin önüne bir çuval dolusu şeker koysan bile, onun gönlü yine Leş peşindedir. Şekerden ne anlar O?

1633

Beni herkesle el ele dolaşıp, el çırpandan ettin. İki kulağımdan çeke çeke yaya dön-

dürdün beni. Ağızlarda çiğnenmiş bir lokmaya çevirdin, sonra da istediğin kalıba döktün beni.

1634

Bir gün seni gönül, o gönül alıcı sevgiliye kavuşturur, seni can cana cânanın semtine ulaştırır bir gün. İçindeki derdin eteğini elinden bırakma! Çünkü o dert günün birinde seni dermana eriştirecektir.

1635

Her gün aşkınla, tatlı düşüncelerle zavallı ben aşık bir gömlek giydirirsin. Ey Zamanenin Yusuf'u: Biz Yakub'uz. Senin gömleğin bizim için göz aydınlığıdır.

1636

Aslâ kendi mizacına uygun bir sohbette bulunmazsın. Kutlu nefesinle gamın boynunu vurmazsın: Her ne kadar senin üzüntülerin belli! Anlaşıyor ki sen yolunda üzüntü duyduğun o sevgiliden daha az üzgün değilsin.

1637

Ey Ay yüzlü! beni her lahza karşına çağırır, hal hatır sorarsın ama sen de bilirsin ki, sen yürüyen bir servisin, söz de senin önünde esen ruzgârdır. Ben söylerim, sen de dalgın dalgın başını sallarsın.

1638

Sende aslâ aşıkını yükseltme arzusu yok.
Sen hep sevgiliyi alçaltmaya aşıksın. Ben
(Bismillah) demeden sen (Elhamdülillah)
dersin .Daha sabah aydınlığı başlamadan,
kuşluk vakti geldi dersin bana.

1639

Sarhoşla komşuluk, sarhoşluğu artırır.
Sarhoş olunca da şu sahta varlıktan uzaklaşır-
sın. Bir aralık Tanrı erleri derneğinde oturur-
san; bâdeyi yere çalar, sudan da ateşden de
kurtulursun!

1640

Ömrümü hep aşk uğruna vakfettim. Ne iyi
ettim. Bu ne tazelik, zindeliktir. Sen saz çal-
mayınca ben el çırpmam. Sakî sen olmazsan,
ben mey içmem.

1641

Yardan geri kalırsan bayatlarsın. Bağlı
olduğun ağacın dalından koparsan çörçöp
olursun. Artık bir Tanrı erinin gözüne girme-
ye bak ki, Onun göz bebeği olasın.

1642

Hep seni anayım ki hatıralarımın arasın-
da olasın: Hep bu konudan söz edeyim ki gön-
lümü açarsın. Sevinçli olsam, sevincimde giz-
lenirsin. Bir düzen kurmak istesem bana üs-
tad olursun.

1643

O Ünnap gibi dudaklardan bir şeftali alınca, cihan elma ve ayva kokusuyla doldu. Ya-
nağının aşkından, hem gecenin hem gündü-
zün perdesi yırtıldı. Bu ne yaman pervasızlık?

1644

Senden bir öpücük istedim, altı verdin:
Kimin çömezisin ki böyle üstad oldun: Güzel-
lik ve cömertlik törelerini ne hoş kurmuşsun.
Ey sevgili: Senin elinden kurtuluş, dünyanın
hürriyete kavuşmasıdır.

S O N

Sözlük ve açıklama

A

- Ârif*: Tanrı sınırlarını bilen.
Arafat: Mekke'de hacıların dünya süslerinden sıyrılarak Tanrı yönüne yöneldikleri ünlü dağ.
Arş: En yüce Tanrısal âlem.
Araz: Töz, vasıf, nitelik.
Asaf: Süleyman Peygamber'in veziri. (Asaf bin Berhiya.)

B

- Bâr*: Yük, meyva.
Berrak: Saf, renksiz.

C

- Ceyhun*: Horasan'da bir ırmak.
Cevher: Öz, asıl.

Ç

- Çerağ*: Işık, lâmba.
Çevgân: At üstünde top oynayanların kullandıkları ucu kıvrık sopa. (Çögen.)

E

- Eyyub*: Belâlara karşı sabır ve tahammülü ile tanınmış peygamber.
Ezel: Başlangıcı olmıyan zaman.
Ezelî: Başlangıcı olmıyan, evvelden beri var olan.
Ebedî: Sonsuz, ölümsüz.

F

Fâni: Sonu gelen.

Fenâ: Ölüm, yokluk, sonu gelme.

Fakr: Yoksulluk, tesavvuf anlamında: Tanrı'dan başka bir şeye muhtaç olmamak.

Fir'avn (Firavun): Eski Mısır kiralılarının unvanı.

H

Hârâbat: Meyhane, içki içilecek yer.

Hallaç (Hullacı Mansür): Ben Hakkım dediği için asılan idealist panteist, ünlü sofi.

Himmet: Yardım.

Husrev (Husrevî Perviz): Şirin'in aşığı olan İran şâhı.

İ

İbrahim: Ünlü peygamber, birçok yalvaçların dedesi, öteki adı Halil'dir.

İsrâfil: Kıyamet gününde (SUR) denilen düdüğü üfleyerek ruhları serbest bırakan melek.

İşve: Cilve, naz.

İkrar vermek: Bağlanmak, teslim olmak.

İhtisapçı: Eski teşkilâtta belediye zabıta memuru.

İksir: Madenleri altın yapan meşhur kimyasal terkip, her derde derman olan bir ilaç.

K

Kaza: Genel anlamda YARGI, özel anlamda: Varlıkların yaratılmadan, ezelden ebede kadar geçirecekleri halleri önceden tespit eden Tanrısal hüküm.

Kader: Kazanın hükmüne uygun olarak mümkün varlıkların birer birer yokluktan varlık alanına çıkmasıdır.

Kayser: Eski Roma imparatorlarına verilen unvan.

Kaf dağı: Eski inançlara göre dünyanın etrafını çevreleyen dağ. Zümrüdüanka denilen masal kuşu bu dağın tepesinde yuva kurmuştur.

- Kubad*: Nusîrevanî. Adil'in babası olan İran şahı.
Kerem: Cömertlik, eyilik.
Lâhavle: Şeytanı kaçırmak için nokunan duanın bir parçasıdır. Tamamı (Lâhavle ve lâ kuvvete illâ bilâh...) anlamı: Güç ve kuvvet, ancak Allah'ın gücü ve kuvvetidir.

M

- Mat etmek*: Satranç terimlerinden, mağlûp etmek, susturmak.
Meşreb: Huy, mizaç gidış. (Pınar) anlamına da gelir.
Mutrîb: Sazcı, çalgıcı. Sema' âyinlerinde ney, rabap, nekkare, kudüm ve başkaca musiki aletlerini çalanlara mutrîp takımı denir.
Menzil: Konak, durak.
Mahmur: Baygın, yarı sarhog.
Murat: Dilek.
Nemrud (NÜMRUD): Eski Babil kralının unvanı.

R

- Rebap*: Kemençeye benzeyen bir saz.
Rind: Kalender, pişkin, babacan tabiatlı.
Rükû: Namazın rükünlerinden, eğilmek.

S

- Sema'*: Sazlı âyin, çalgılı zikir.
Seyrân: Kır gezintisi, temâşâ.
Sücûd: Namaz kılarırken yere yatmak, yere baş koymak.
Salâhaddîn Zerkûb: Konya'nın ünlü şeyhlerinden Tebriz'li Şems'ten feyz almış olan kuyumcu Salâhaddîn'dir ki, Mevlâna, Şems'ten sonra bu zatı kendine mürşid edinmiştir.

Salâvat: Peygamberi anarken okunan dua.

Sıfat: Nitelikler.

S

Şirin: Hüsrev'in sevgilisi iken sonradan Ferhat adlı bir mimara gönül kaptıran Gürcistan prensesi.

T

Terâne: Ezgi, şarkı.

Takdis: Kutlama, ululama.

Tecelli: Görünme, belirme.

U

Unsur: Madde, parça.

Y

Yakub: İsrail Oğulları çağını açan büyük peygamberdir. Ken'an diyarından oğlu Yusuf'un daveti üzerine Mısır'a göçtü.

Yusuf: Yakub Peygamber'in küçük oğlu idi. Kıskaç kardeşleri tarafından bir kuyuya atılmıştı. Sonradan bir Mısır kervanı onu kuyudan çıkarmış köle diye satmış iken rüya yormaktaki uzmanlığı dolayısıyla Mısır firavununun sarayına hazine nazarı olmuş, babası YAKUB ve bütün ailesini Mısır'da yerleştirmiştir. Güzelliğiyle meşhur olan Yusuf peygamberlik mertebesine ermiştir.

Z

Zühre: Venüs yıldızı.

Zümrüdanke: Kaf dağına yuva kurmuş mevhum bir masal kuşu, Devlet Kuşu. (BK. Kaf dağı.)

Zünnar: Papasların abğladıkları kıldan örülmüş kuşak.